

การออกแบบสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนสอนศิลปะ
สำหรับเด็กปฐมวัย ภายในอาคารพาณิชย์

INTERIOR DESIGN ENVIRONMENTAL OF ART SCHOOL
FOR PRE SCHOOL AGE IN SHOPHOUSE

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สถาปัตยกรรมศาสตร์ภายใน

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2551

KMITL-2008-AR-M-003-064

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การออกแบบสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนสอนศิลปะ
สำหรับเด็กปฐมวัย ภายในอาคารพาณิชย์

INTERIOR DESIGN ENVIRONMENTAL OF ART SCHOOL
FOR PRE SCHOOL AGE IN SHOPHOUSE

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 81368
วัน,เดือน,ปี..... 11 ส.ค. 2551

b..... 119 303 12
i.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน
บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ.2551

KMITL-2008-AR-M-003-064

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

INTERIOR DESIGN ENVIRONMENTAL OF ART SCHOOL
FOR PRE SCHOOL AGE IN SHOPHOUSE

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF ARCHITECTURE IN INTERIOR ARCHITECTURE
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

2008

KMITL-2008-AR-M-003-064

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2008

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การออกแบบสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย
ภายในอาคารพาณิชย์
Interior Design Environmental of Art School for Pre School Age
in Shop house

ชื่อนักศึกษา นางสาวกฤติกา ธีรฤทธิ์
รหัสประจำตัว 46062106
ปริญญา สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา สถาปัตยกรรมภายใน
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.ทรงชม จุลาสัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ลายมือชื่อ
อาจารย์ฉัตรชัย อินทรโชติ	
ผศ.น้ำอ้อย สายหู	
รศ.ทรงชม จุลาสัย	

วัน/เดือน/ปี ที่สอบ 14 มีนาคม 2551 เวลา 13.00 น. เป็นต้นไป
สถานที่สอบ ณ ภาควิชาสถาปัตยกรรมใน

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(รศ.ดร.รวีวรรณ ชินะตระกูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....1.....เดือน.....กุมภาพันธ์.....พ.ศ.....๒๕๕๑.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การออกแบบสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนสอนศิลปะ สำหรับเด็กปฐมวัย ภายในอาคารพาณิชย์
นักศึกษา	นางสาวกฤติกา ธรฤทธิ์
รหัสประจำตัว	46062106
ปริญญา	สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	ออกแบบสถาปัตยกรรมภายใน
พ.ศ.	2551
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รศ.ทรงคม จุลาสัย

บทคัดย่อ

ศิลปะ เป็นองค์ประกอบหนึ่งของกระบวนการจัดการศึกษาที่จำเป็นสำหรับเด็กทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 6 ปีเป็นช่วงที่เด็กเกิดการเรียนรู้มากที่สุดในชีวิต ควรส่งเสริมให้เขาได้รับประสบการณ์การเรียนรู้โดยผ่านการทำกิจกรรม วิเคราะห์ ทดลองหรือสัมผัสด้วยตัวเองจากสภาพแวดล้อมโดยรอบ จะช่วยสร้างเสริมพัฒนาการการรับรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนขบวนการการเจริญเติบโตทางร่างกาย และสติปัญญาได้เป็นอย่างดี

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้นำเสนอแนวทางการออกแบบภายในโรงเรียนสอนศิลปะเด็กปฐมวัยในอาคารพาณิชย์ โดยหาแนวทางในการจัดวางสัดส่วนพื้นที่ใช้สอย ขนาดและสัดส่วนของเฟอร์นิเจอร์ เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ศึกษาถึงพฤติกรรม กิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อนำมาจัดพื้นที่ว่างภายในให้เหมาะสมและ เลือกใช้วัสดุในการตกแต่งภายในให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้งานภายในอาคารพาณิชย์ทั่วไป โดยลักษณะอาคารพาณิชย์ในงานวิจัยนี้มีพื้นที่ขนาด 165.80 ตรม.กว้าง 4 ม.ยาว 17.85 ม. 2 ชั้น พร้อมชั้นลอยซึ่งเป็นมาตรฐานที่ออกโดยกรมโยธาธิการเพื่อให้ประชาชนนำไปก่อสร้างได้

พื้นที่เสนอแนะที่เหมาะสมในการทำวิจัย คือ พื้นที่บริเวณกรุงเทพมหานครชั้นกลางเพราะมีแนวโน้มในการขยายตัวของโครงข่ายการคมนาคม กิจกรรมทางการค้า และที่อยู่อาศัยอย่างต่อเนื่อง โดยในพื้นที่บริเวณนี้เขตบางกะปิมีอัตราสูงสุดในการเลือกใช้อาคารพาณิชย์เป็นโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็ก

ในการวิจัยนี้ได้นำกรณีศึกษาที่สำรวจจากสถานที่จริง 3 กรณี ที่มีรูปแบบการเรียนการสอนใกล้เคียงกัน แต่รูปแบบลักษณะของอาคารแตกต่างกันมาเป็นข้อมูลเพื่อศึกษาเปรียบเทียบหาข้อดี-ข้อเสีย ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุม และนำ

ข้อมูลจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเพื่อทำแบบสอบถาม เกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อโรงเรียนสอนศิลปะเด็ก ในอาคารพาณิชย์ และข้อมูลบางส่วนที่ได้จากการสัมภาษณ์

สรุปผลของการศึกษาเปรียบเทียบมาวิเคราะห์และหาความต้องการของพื้นที่ภายใน โรงเรียนออกได้เป็น 2 ส่วน คือ 1. ส่วนต้อนรับและพักคอยเป็นจุดแรกบริเวณด้านหน้าโรงเรียนที่ ต้องการความพิเศษสำหรับเด็กและครอบครัว บรรยากาศและการตกแต่งให้ความรู้สึกเป็นกันเอง ไม่น่ากลัวสำหรับเด็ก เพื่อให้เกิดความทรงจำที่ดี มีเก้าอี้นั่งพักคอยเพื่อความสะดวกสบายสำหรับผู้ปกครอง 2. ส่วนการศึกษา คือส่วนห้องเรียน แยกออกมาจากส่วนอื่นๆอย่างชัดเจน มีบรรยากาศ การตกแต่งที่ส่งเสริมการเรียนศิลปะ มีมุมมองที่ดีแก่เด็กเพื่อให้เด็กสนุกและพัฒนาความคิด สร้างสรรค์ได้ดี มีเฟอร์นิเจอร์ที่แข็งแรง สามารถปรับเปลี่ยนรูปร่างได้ มีสีและรูปทรงที่เด็กสนใจ มีการศึกษาถึงการให้แสงสว่างที่เพียงพอ จัดที่ว่างภายในให้มีการเปลี่ยนแปลงเรื่องระดับของพื้น ฝ้า ใช้พื้นผิวที่เด็กสามารถจับต้องได้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เหมาะสมกับพฤติกรรมตามวัยของเด็กโดย จัดให้มีพื้นที่กลางแจ้งที่เด็กสามารถทำงานศิลปะได้

แนวทางเสนอแนะในการจัดสัดส่วนพื้นที่ใช้สอยในอาคาร ควรมีพื้นที่ที่ต่อเนื่องกันและ สามารถดูแลกิจกรรมต่างๆได้อย่างทั่วถึงใกล้ชิดจากเจ้าหน้าที่และครูผู้สอน ห้องเรียนแยกออกจาก ส่วนอื่นโดยมีสัดส่วนพื้นที่เหมาะสมกับกิจกรรมการทำงานศิลปะสำหรับเด็ก โดยพื้นที่ในการเรียน และทำกิจกรรมศิลปะสำหรับเด็ก 1 คนคือ 1.50 ตรม. นอกจากนี้ต้องมีพื้นที่เพียงพอสำหรับเก็บ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในงานศิลปะ และติดตั้งผลงานได้ โดยรอบห้องเรียนต้องมีกิจกรรม เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้งานศิลปะ เช่น กิจกรรมการผสมสี กิจกรรมปั้นดิน หรือเครื่องเล่นที่มีสีสัน และพัฒนาทักษะงานศิลปะได้ มีพื้นที่ให้เด็กได้เล่นและขีดเขียนงานศิลปะที่นอกเหนือจากบน กระดาษที่คุณครูให้ในชั่วโมงเรียนปกติได้ มีพื้นที่สำหรับกิจกรรมสำหรับครอบครัวให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเข้าใช้พื้นที่ เพื่อทำงานศิลปะร่วมกัน โดยแนวทางที่เสนอแนะนี้สามารถนำไปปรับ ใช้ได้ในอาคารพาณิชย์ที่มีรูปแบบและขนาดต่างๆกันตามสถานที่จริง

Thesis	Interior design Environmental of Art school for Pre school age in Shophouse
Student	Miss.Kridtika Torranit
Student ID.	46062106
Degree	Master of Architecture
Program	Interior Architecture
Year	2008
Thesis Advisor	Assoc.Prof.Songchom Chulasai

ABSTRACT

Art subject is one of processing in management of the educational system for children, especially for those children infant until 6 years since the age duration to learn everything facing their lives . They , therefore , should be fully supported to learn by the way of assisting those children to get experiences through their activities , analyzing and experiments made by themselves. The environments around children are significant to support the children development, understanding, physical and mental growths .

This research aims to propose possible ways to design the art teaching for first period children situated in a commercial building.

The school is seen necessary to be managed and arranged the areas , site , furniture so that those surroundings could support knowing and studying behaviors of the first period children.

Suitable activities including materials used to manage the areas at the such art school are chosen since they are similar to decorate the school areas. The commercial building , according to the research, is 165.80 Tarangmeter areas , 4 meters wide and 17. 85 long and has two floors together with a mezanine. It is said to become standard and is designed by the Department of Public and Municipal Works.

Suitable areas proposed by the research is central Bangkok areas because there is a tendency in expansion of the communication projects, trading activities and

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

residents , continually . However , in the mentioned central areas , Bangkapi areas is not safety sake up the art school for children .

Apart from this , the research conveyed research results stemming from three real locations , including the similar teaching and learning at art schools in the areas but different commercial buildings as well so that those information is used to analyze advantages and disadvantages when compared with the data stemming from another literature work involvement and the data is brought to produce questionnaires concerning attitudes toward art school at the commercial building as well.

Some research results , stemming from interviewing and comparison learning were used to manage suitable areas in school and the such art school is divided into two parts , one part of the school being used for welcoming children and waiting areas used by their families during the time waiting for children . Those areas are needed by children and their families.

The surrounding and decoration at school brought familiar feeling, not fearing feels for children and those created good remembering to children as well. Chairs should be prepared for children controllers to sit to wait for their children .

The second part is educational room to separate from other parts of the school . There is the different atmosphere from other parts of school to boost the art study .

Within the art school , it could become enjoying location and creative thinking for children , such as strong furniture including its shapes interested by children. There are enough lights at school for children . In addition to that , there are open - air areas for children to produce arts.

The conclusion is that the proposal is aimed to manage suitable areas at school so that all teachers can see all activities performed by children perfectly . Classes are separated from other classes and there are areas suitable for producing arts by children

The areas for arts production by children are 1.50 Tarangmeters which are enough areas keeping tools used to produce arts as well . Apart from this , around school , it has to be decorated by arts supporting the arts learning.

Apart from that , there is a general area for children and their family to joy the Arts activities together. This possible proposals can be applied or adapted to be used into commercial buildings and differential aims .

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความสามารถจากอาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ทรงชม จุลาสัย ที่ให้ความช่วยเหลือ ชี้แนะ ตลอดจนให้ความรู้และประสบการณ์ที่ดี

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ฉัตรชัย อินทรโชติ และ อาจารย์น้ำอ้อย สายหู กรรมการสอบหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำตลอดจนชี้แนะข้อมูลต่างๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้

ขอขอบพระคุณคณะครูและเจ้าหน้าที่โรงเรียนสอนศิลปะเด็กต้นศิลป์, โรงเรียนสอนศิลปะเด็กเส้นสี และ โรงเรียนสอนศิลปะเด็กคีตรักษ์ ที่อนุญาตให้ถ่ายรูป สัมภาษณ์ เก็บข้อมูลและนำชมภายในโรงเรียน

ขอขอบพระคุณ มন্ত্রী เทียววณานนท์ และครอบครัวธรรฤทธิ์ ที่ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ทำให้สำเร็จลงได้ด้วยดี

กฤติกา ธรรฤทธิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	X
สารบัญภาพ.....	XIII
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ประเด็นปัญหาของการวิจัย.....	2
1.3 จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	2
1.4 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
1.5 สมมติฐานของการวิจัย.....	2
1.6 ขอบเขตของงานวิจัย.....	3
1.7 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	3
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
1.9 คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย.....	4
บทที่ 2 ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ความสำคัญของเด็กปฐมวัย และ พัฒนาการด้านต่างๆ.....	6
2.1.1 ความหมายของเด็กปฐมวัย.....	6
2.1.2 ความสำคัญของเด็กปฐมวัย.....	6
2.1.3 ลักษณะธรรมชาติของเด็กปฐมวัย.....	8
2.1.4 ลักษณะที่แสดงถึงพฤติกรรมและความสามารถของเด็กปฐมวัย.....	9
2.1.5 ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย.....	12
2.1.6 พัฒนาการในด้านต่างๆของเด็กปฐมวัย.....	14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.2 กิจกรรมการเล่น.....	22
2.2.1 การพัฒนาและส่งเสริมพัฒนาการของเด็กด้วยการเล่น.....	22
2.2.2 การเล่นให้อะไรกับเด็กในด้านใดบ้าง.....	24
2.3 ความสำคัญ และคุณค่าการเรียนรู้ศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย.....	25
2.3.1 ความหมายของศิลปะ.....	25
2.3.2 ความหมายของศิลปะเด็ก และความสำคัญ.....	27
2.3.3 พัฒนาการทางศิลปะของเด็กปฐมวัย.....	28
2.3.4 พัฒนาการด้านการสร้างสรรค์งานศิลปะ.....	34
2.3.5 ลักษณะกิจกรรมทางศิลปะในระดับปฐมวัย.....	35
2.3.6 กิจกรรมในวัย 2-4 ขวบที่พ่อแม่ควรเตรียม.....	41
2.3.7 กิจกรรมในวัย 4-7 ขวบที่พ่อแม่ควรเตรียม.....	42
2.3.8 บทบาทของพ่อแม่ผู้ปกครอง.....	43
2.3.9 ความหมายและความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์.....	44
2.3.10 ทฤษฎีศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย.....	44
2.4 ศิลปะกับสภาพแวดล้อม.....	
2.4.1 ความสำคัญของสภาพแวดล้อม และความสัมพันธ์กับมนุษย์.....	46
2.4.2 ความสำคัญของสภาพแวดล้อมกับเด็กปฐมวัย.....	46
2.4.3 จุดมุ่งหมายของการจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัย.....	48
2.4.4 สภาพแวดล้อมกับศิลปะศึกษา.....	49
2.4.5 ลักษณะบรรยากาศทางศิลปะที่ดี.....	50
2.4.6 บรรยากาศชั้นเรียนกับความคิดสร้างสรรค์.....	51
2.4.7 การจัดบรรยากาศชั้นเรียนด้านกายภาพเพื่อ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์.....	52
2.5 แนวคิดในการจัดห้องเรียนศิลปะ.....	53
2.5.1 การจัดเครื่องเรือนภายในห้องเรียน.....	53
2.5.2 การเก็บผลงานและแสดงผลงานศิลปะเด็กปฐมวัย.....	62

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.5.3 อิทธิพลในการใช้สี และการเลือกใช้สีภายในโรงเรียนอนุบาล.....	63
2.5.4 อิทธิพลของสิ่งเร้าที่มีต่อเด็ก.....	66
2.5.5 จิตวิทยาการเรียนการสอนที่จะกระตุ้นการเรียนการสอน.....	66
2.6 การเรียนการสอนของโรงเรียนสอนศิลปะเด็ก นโยบาย และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง...67	
2.6.1 ข้อกำหนดในการจัดตั้ง และการให้บริการ.....	67
2.6.2 การให้การบริการของโรงเรียนสอนศิลปะเด็ก.....	68
2.6.3 หลักการสอนศิลปศึกษา.....	68
2.6.4 ลักษณะของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในเมืองไทย.....	69
2.7 อาคารพาณิชย์.....	71
2.7.1 ลักษณะและความหมายของอาคารพาณิชย์.....	71
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 รายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัย.....	74
3.2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	74
บทที่ 4 รายละเอียดของโครงการศึกษาเปรียบเทียบ	
4.1 กรณีศึกษาโรงเรียนสอนศิลปะเด็กต้นศิลป์.....	88
4.1.1 ข้อมูลทั่วไป.....	88
4.1.2 สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียนสอนศิลปะ.....	89
4.1.3 สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนศิลปะ.....	91
4.1.4 สรุปข้อดี-ข้อเสียของห้องเรียนศิลปะเด็กต้นศิลป์.....	99
4.2 กรณีศึกษาโรงเรียนสอนศิลปะเด็กเล่นสี.....	101
4.2.1 ข้อมูลทั่วไป.....	101
4.2.2 สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียนสอนศิลปะ.....	101
4.2.3 สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนศิลปะ.....	105
4.2.4 สรุปข้อดี-ข้อเสียของห้องเรียนศิลปะเด็กเล่นสี.....	107

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.3 กรณีศึกษาโรงเรียนสอนศิลปะเด็กโรงเรียนคีตรักษ์.....	110
4.3.1 ข้อมูลทั่วไป.....	110
4.3.2 สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียนสอนศิลปะ.....	110
4.3.3 สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนศิลปะ.....	112
4.3.4 สรุปข้อดี-ข้อเสียของห้องเรียนศิลปะเด็กคีตรักษ์.....	115
4.4 การวิเคราะห์ส่วนต่างๆของโรงเรียนสอนศิลปะเด็กทั้ง 3 กรณีศึกษา.....	121
บทที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล	
5.1 ทำเลที่ตั้งโครงการ.....	136
5.1.1 แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินและอาคาร.....	136
5.1.2 การสาธารณูปการ ให้บริการด้านการศึกษา.....	136
5.2 การกำหนดจำนวนผู้ใช้บริการที่เหมาะสม.....	141
5.2.1 พฤติกรรมการเข้าใช้บริการและการให้บริการ.....	141
5.3 หลักสูตรทั่วไปที่ทางโรงเรียนเปิดสอนสำหรับเด็กเล็ก.....	143
5.4 สรุปเวลาและวันทำการเพื่อเป็นแนวทางการออกแบบ.....	144
5.5 สรุปการจัดพื้นที่ภายในโรงเรียนสอนศิลปะเด็กปฐมวัย.....	144
บทที่ 6 สรุปผลการวิจัยและเสนอแนะ	
6.1 สรุปผลการเลือกรูปแบบอาคารพาณิชย์ที่จะใช้เป็นโรงเรียนสอนศิลปะ สำหรับเด็กปฐมวัย.....	150
6.2 แนวทางในการออกแบบโรงเรียนสอนศิลปะเด็กปฐมวัยในอาคารพาณิชย์.....	155
6.3 ข้อเสนอแนะ.....	163
บรรณานุกรม.....	164
ภาคผนวก ก.....	167
ภาคผนวก ข.....	180
ภาคผนวก ค.....	212
ประวัติผู้เขียน.....	217

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญญัตราสาร

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงอัตราการเจริญเติบโตของเด็กตั้งแต่ 1-6 ปี.....	14
2.2 แสดงลักษณะพัฒนาการทางร่างกาย.....	15
2.3 แสดงพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจของเด็กปฐมวัยอายุ 3-6 ปี.....	17
2.4 แสดงพัฒนาการทางด้านสังคมของเด็กปฐมวัยอายุ 3-6 ปี.....	19
2.5 แสดงพัฒนาการทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัยอายุ 3-6 ปี.....	20
2.6 แสดงพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัยอายุ 3-6 ปี.....	21
2.7 แสดงลักษณะความสามารถทางความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย.....	35
2.8 แสดงจำนวนห้องน้ำ และห้องส้วมของอาคาร.....	73
3.1 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ทำการสำรวจ.....	76
3.2 แสดงแบบสอบถามชุดที่ 1 ทศนคติในการเลือกอาคารพาณิชย์ เป็นสถานที่เรียนศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย.....	77
3.3 แสดงแบบสอบถามชุดที่ 2 ตอนที่ 1 สถานะภาพของครูศิลปะ.....	79
3.4 แสดงแบบสอบถามชุดที่ 2 ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูสอนศิลปะเกี่ยวกับ สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน.....	80
3.5 แสดงแบบสอบถามชุดที่ 2 ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของครูสอนศิลปะเกี่ยวกับ กิจกรรมศิลปะ.....	83
3.6 แสดงแบบสอบถามชุดที่ 3 ตอนที่ 1 สถานะภาพของผู้ปกครองและผู้ให้บริการ.....	84
3.7 แสดงแบบสอบถามชุดที่ 3 ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้ให้บริการ เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียน.....	85
4.1 แสดงตารางเรียนศิลปะของโรงเรียนต้นศิลป์.....	89
4.2 แสดงรอบการเรียนศิลปะของโรงเรียนต้นศิลป์.....	89
4.3 แสดงข้อดี-ข้อเสียของโรงเรียนสอนศิลปะเด็กต้นศิลป์.....	99
4.4 แสดงข้อดี-ข้อเสียของโรงเรียนสอนศิลปะเด็กต้นศิลป์.....	107
4.5 แสดงตารางเรียนโรงเรียนสอนศิลปะคีตรักษ์.....	110
4.6 แสดงข้อดี-ข้อเสียของโรงเรียนสอนศิลปะเด็กต้นศิลป์.....	115
4.7 แสดงการเปรียบเทียบพื้นที่ภายในของโรงเรียนสอนศิลปะเด็กทั้ง 3 กรณี	117
4.8 แสดงการเปรียบเทียบขนาดของห้องเรียนศิลปะเด็ก 3 ขวบ.....	121

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

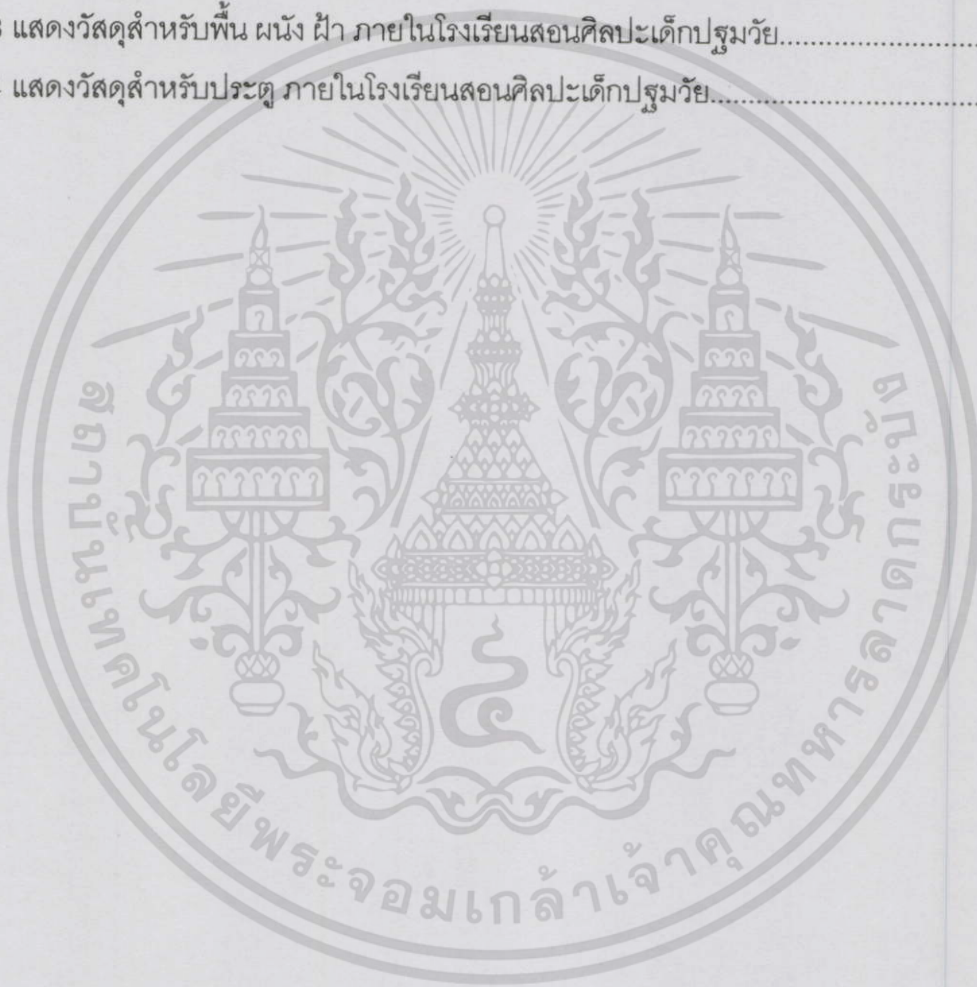
สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.9 แสดงการวิเคราะห์การจัดห้องเรียนศิลปะเด็ก 3 ขวบ.....	121
4.10 แสดงการเปรียบเทียบขนาดของห้องเรียนศิลปะเด็ก 4-6 ขวบ.....	122
4.11 แสดงการวิเคราะห์การจัดห้องเรียนศิลปะเด็ก 4-6 ขวบ.....	122
4.12 แสดงการเปรียบเทียบขนาดของโต๊ะเรียนศิลปะเด็ก 3 ขวบ.....	123
4.13 แสดงการเปรียบเทียบขนาดของเก้าอี้เรียนศิลปะเด็ก 3 ขวบ.....	123
4.14 แสดงการเปรียบเทียบขนาดของโต๊ะเรียนศิลปะเด็ก 4-6 ขวบ.....	124
4.15 แสดงการเปรียบเทียบขนาดของเก้าอี้เรียนศิลปะเด็ก 4-6 ขวบ.....	124
4.16 แสดงการเปรียบเทียบพื้นที่ส่วนติดต่อสอบถามของโรงเรียนศิลปะเด็ก.....	124
4.17 แสดงการเปรียบเทียบพื้นที่ส่วนพักคอยของโรงเรียนศิลปะเด็ก	125
4.18 แสดงการวิเคราะห์การจัดพื้นที่ส่วนติดต่อสอบถามและส่วนพักคอย ของโรงเรียนศิลปะเด็ก.....	126
4.19 แสดงการเปรียบเทียบความสูงภายในห้องเรียนของโรงเรียนศิลปะเด็ก.....	127
4.20 แสดงการเปรียบเทียบความสูงส่วนพักคอยของโรงเรียนศิลปะเด็ก.....	128
4.21 แสดงการเปรียบเทียบวัสดุปูพื้นของโรงเรียนศิลปะเด็ก.....	128
4.22 แสดงการเปรียบเทียบสีผนังภายในของโรงเรียนศิลปะเด็ก.....	129
4.23 แสดงการเปรียบเทียบประตูภายในของโรงเรียนศิลปะเด็ก.....	129
4.24 แสดงการเปรียบเทียบองค์ประกอบภายในส่วนต้อนรับของโรงเรียนศิลปะเด็ก.....	130
4.25 แสดงการเปรียบเทียบองค์ประกอบภายในส่วนทางเดินของโรงเรียนศิลปะเด็ก.....	132
4.26 แสดงการเปรียบเทียบองค์ประกอบภายในส่วนห้องเรียนของโรงเรียนศิลปะเด็ก.....	133
5.1 แสดงจำนวนโรงเรียนตามเขตต่างๆในกรุงเทพมหานคร 3 อันดับแรกของเขต.....	137
5.2 แสดงจำนวนธนาคาร โรงภาพยนตร์ ศูนย์กลางค้า และตลาดในเขตส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ 2548.....	139
5.3 แสดงโรงเรียนศิลปะที่ขออนุญาตเปิดสอนกับกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ 2549.....	140
5.4 แสดงรอบการเรียนศิลปะของโรงเรียนศิลปะเด็กปฐมวัย	144
5.5 แสดงตารางเรียนศิลปะของโรงเรียนศิลปะปฐมวัย.....	144
5.6 สรุปการจัดพื้นที่ภายในโรงเรียนสอนศิลปะเด็กปฐมวัย.....	144

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
6.1 แสดงผลการวิจัยการใช้พื้นที่ภายในโรงเรียนสอนศิลปะเด็กปฐมวัย สำหรับรูปแบบอาคารพาณิชย์ขนาดมาตรฐาน (4.00x17.85 เมตร 3 ชั้น).....	151
6.2 แสดงขนาด และวัสดุสำหรับเฟอร์นิเจอร์ในส่วนต่าง ๆ ภายใน โรงเรียนสอนศิลปะเด็กปฐมวัย.....	152
6.3 แสดงวัสดุสำหรับพื้น ผนัง ฝ้า ภายในโรงเรียนสอนศิลปะเด็กปฐมวัย.....	154
6.4 แสดงวัสดุสำหรับประตู ภายในโรงเรียนสอนศิลปะเด็กปฐมวัย.....	154

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แสดงความสัมพันธ์ของการเล่นกับพัฒนาการด้านต่างๆ.....	25
2.2 แสดงภาพที่เด็กชาย ช.ชยางกูร สมสิน อายุ 3 ขวบ วาดโดยไม่มี การตั้งชื่อ.....	29
2.3 แสดงภาพที่เด็กชาย ช.ชยางกูร สมสิน อายุ 3 ขวบ ตั้งชื่อว่า นก.....	30
2.4 แสดงภาพที่เด็กหญิงฟ้าใส อายุ 5 ขวบวาดรูปบ้านของตนเอง.....	31
2.5 แสดงภาพที่เด็กชายดำ เหมนันท์ อายุ 4 ขวบวาดรูปตัวการ์ตูนตามแบบได้.....	31
2.6 แสดงการจัดโต๊ะแบบที่ 1 สำหรับการสอนแบบดั้งเดิม.....	52
2.7 แสดงการจัดโต๊ะแบบที่ 2 จัดเตรียมเพื่อการทำกิจกรรม.....	52
2.8 แสดงผลสะท้อนจากการออกแบบแปลนห้องเรียน (ห้องเล่น)รูปต่าง ๆ.....	55
2.9 แสดงมาตรฐานขนาดของโต๊ะ และเก้าอี้.....	56
2.10 แสดงรูปแบบการจัดโต๊ะเรียน.....	57
2.11 แสดงขนาด สัดส่วนการใช้งาน.....	60
2.12 แสดงระดับที่เหมาะสมสำหรับเด็ก.....	61
2.13 แสดงลักษณะมุมมองที่เด็กให้ความสนใจ.....	62
2.14 แสดงลักษณะอาคารพาณิชย์.....	71
2.15 แสดงลักษณะของอาคารและสภาพโดยรวม.....	72
4.1 แสดงด้านหน้าโรงเรียนสอนศิลปะต้นศิลป์.....	89
4.2 แสดงร้านขายอาหารหน้าโรงเรียน และโรงเรียนสอนภาษาด้านข้างโรงเรียน.....	90
4.3 แสดงผังบริเวณรอบโรงเรียน.....	90
4.4 แสดงแปลนพื้นห้องเรียนศิลปะโรงเรียนสอนศิลปะเด็กต้นศิลป์.....	91
4.5 แสดงภาพเคาน์เตอร์ต้อนรับและส่วนนั่งพักคอยบริเวณด้านหน้า.....	92
4.6 แสดงภาพด้านหน้าห้องเรียนแสดงผลงานศิลปะและทางเดิน.....	92
4.7 แสดงบริเวณห้องเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด และอ่างล้างมือ.....	93
4.8 แสดงประตูทางเข้า ต่อเนื่องกับบริเวณเก็บอุปกรณ์การเรียน.....	94
4.9 แสดงโต๊ะเรียน และโต๊ะคุณครูวางอยู่ด้านหน้ากระดาน.....	94
4.10 แสดงด้านหน้าทางเข้า ต่อเนื่องกับส่วนเก็บอุปกรณ์การเรียน.....	95
4.11 แสดงส่วนเก็บอุปกรณ์การเรียน การสอน และพื้นภายใน.....	95

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.12 แสดงกระดานหน้าห้องเรียน และการให้แสงสว่างภายใน.....	96
4.13 แสดงอุปกรณ์สำหรับการเรียนวาดเส้นและบรรยากาศรอบห้องเรียน.....	96
4.14 แสดงภายในจะมีอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนคล้ายๆกันกับของเด็กเล็ก.....	97
4.15 แสดงบรรยากาศภายในจะมีอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอน คล้ายๆกันกับของเด็กเล็ก.....	98
4.16 แสดงการติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่างภายในห้องเรียน.....	98
4.17 แสดงการระบายอากาศภายในโรงเรียนสอนศิลปะเด็ก.....	98
4.18 แสดงถนนด้านหน้าโรงเรียนเส้นสี.....	102
4.19 แสดงแปลนพื้นแสดงผังบริเวณรอบโรงเรียน.....	102
4.20 แสดงแปลนพื้นแสดงห้องเรียนภายในของโรงเรียนสอนศิลปะเด็กเส้นสี.....	103
4.21 แสดงส่วนต้อนรับด้านหน้า และส่วนพักคอยของนักเรียน.....	104
4.22 แสดงส่วนห้องน้ำแยกชาย หญิงและส่วนเก็บอุปกรณ์ด้านนอก.....	104
4.23 แสดงด้านหน้าห้องเรียน และประตูทางเข้า.....	105
4.24 แสดงชั้นวางของโชว์ผลงานนักเรียน.....	105
4.25 แสดงกระจกด้านข้างและด้านหน้าอาคารเปิดระบายอากาศได้.....	106
4.26 แสดงแสดงการระบายอากาศภายใน.....	106
4.27 แสดงแปลนพื้นแสดงผังบริเวณรอบโรงเรียน.....	111
4.28 แสดงภายนอกอาคาร และบริเวณหน้าโรงเรียน.....	111
4.29 แสดงแปลนพื้นแสดงห้องเรียนภายในของโรงเรียนสอนศิลปะเด็กคีตรักษ์.....	112
4.30 แสดงบริเวณเคาน์เตอร์ต้อนรับด้านหน้า.....	113
4.31 แสดงทางเดินหน้าห้องเรียนศิลปะ.....	113
4.32 แสดงภายในห้องเรียนศิลปะเด็ก.....	114
4.33 แสดงการระบายอากาศภายในโรงเรียน.....	114
5.1 แผนภูมิแสดงลักษณะอาคารที่เปิดสอนศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัยในกรุงเทพฯ.....	138
5.2 แผนภูมิแสดงลักษณะอาคารที่เปิดสอนศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัยในเขตบางกะปิ.....	138
5.3 แสดงความสัมพันธ์ของผู้ให้บริการต่อพื้นที่ภายในโรงเรียน.....	142
5.4 แสดงความสัมพันธ์ของผู้ใช้บริการต่อพื้นที่ภายในโรงเรียน.....	143

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
6.1 แสดงความสัมพันธ์พื้นที่ใช้สอยอาคารส่วนต่างๆภายในโรงเรียนสอนศิลปะเด็กปฐมวัย.....	155
6.2 แสดงการจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารพาณิชย์ของโรงเรียนสอนศิลปะเด็กปฐมวัย.....	156
6.3 แสดงการจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารพาณิชย์ของโรงเรียนสอนศิลปะเด็กปฐมวัย.....	157
6.4 ผังพื้นที่ชั้นล่าง.....	158
6.5 แสดงทัศนียภาพบริเวณเคาน์เตอร์ต้อนรับ.....	158
6.6 แสดงทัศนียภาพบริเวณทางขึ้นชั้นลอย.....	158
6.7 แสดงทัศนียภาพบริเวณโถงพักคอย.....	159
6.8 แสดงทัศนียภาพบริเวณห้องเรียนศิลปะชั้น 1.....	159
6.9 แสดงผังพื้นที่ชั้นลอย.....	160
6.10 แสดงทัศนียภาพบริเวณห้องเรียนชั้นลอย (3 ขวบ).....	160
6.11 แสดงผังพื้นที่ชั้นสอง.....	161
6.12 แสดงทัศนียภาพบริเวณห้องเรียนชั้นสอง.....	161
6.13 แสดงทัศนียภาพส่วนบริการชั้นสอง.....	161
6.14 แสดงรูปตัดภายในโรงเรียนสอนศิลปะเด็ก.....	162
6.15 แสดงทัศนียภาพภายนอกของโรงเรียนสอนศิลปะเด็กปฐมวัย.....	162

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันนี้เรามีความเชื่อและแนวคิดที่ว่า ศิลปะเป็นองค์ประกอบหนึ่งของกระบวนการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาด้านศิลปะเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กทุกคน ดังนั้นการจัดโปรแกรมทางด้านศิลปะจะต้องตอบสนองสำหรับเด็กทุกคน และต้องกระทำกันอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะการให้การศึกษาด้านความรู้ความเข้าใจพื้นฐานทางด้านศิลปะ ไม่ใช่การจัดโปรแกรมการศึกษาเพื่อมุ่งฝึกทักษะทางศิลปะสำหรับเด็กที่มีพรสวรรค์เท่านั้น

เด็กส่วนใหญ่โดยทั่วไปจะสามารถมองเห็นและจดจำสิ่งต่าง ๆ ได้ แต่เด็กที่สามารถนำการรับรู้ของตนถ่ายทอดลงบนงานศิลปะได้อย่างดีนั้น จะต้องมีความสามารถในการรับรู้ที่ต่างจากธรรมดาออกไป ศิลปะสามารถแสดงพื้นฐานทางพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็กได้ดี จะช่วยสร้างเสริมพัฒนาการทางการรับรู้ได้ โดยผ่านการทำกิจกรรมต่าง ๆ ช่วยในการจัดสรรประสบการณ์ที่มีผลต่อการเรียนรู้ของเด็กได้กว้าง ๆ หลายด้าน คือ ประสบการณ์ในการสำรวจ ตรวจสอบ ประสบการณ์วัสดุอุปกรณ์ และประสบการณ์ทางด้านความรู้สึกสัมผัส ซึ่งประสบการณ์เหล่านี้จะเป็นการส่งเสริมให้เด็กได้เผชิญกับความจริง ที่เกี่ยวกับ คน สัตว์ พืช สถานที่ และเหตุการณ์ต่าง ๆ ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เพราะประสบการณ์ตรงจะช่วยสนับสนุนให้เด็กได้วิเคราะห์ ทดลองหรือสัมผัสด้วยตัวเขาเอง ย่อมทำให้การดำรงชีวิตเป็นไปอย่างมีความหมายยิ่ง

ในการส่งเสริมประสบการณ์เหล่านี้พ่อแม่ ผู้ปกครองก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะต้องให้ความสนใจกับศิลปะทุก ๆ แขนง และส่งเสริมให้ลูกสนใจงานทุก ๆ ประเภทด้วย เพราะโดยปกติแล้วลูกมักจะเลียนแบบพ่อแม่ราวกับเป็นแม่พิมพ์หล่อหลอมให้ออกมาเหมือนกัน เพราะฉะนั้นบทบาทของผู้ปกครองเป็นผู้กระตุ้น สนับสนุน ส่งเสริมให้เด็กมีมโนทัศน์ จินตนาการ และแสดงออกในศิลปะหลาย ๆ รูปแบบ (อารี รังสินันท์, 2532) โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปีเป็นระยะที่เด็กเกิดการเรียนรู้มากที่สุดในชีวิต เริ่มเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว สนใจอยากรู้อยากเห็นมีการเลียนแบบผู้ใหญ่และสิ่งที่เด็กสนใจ

เด็กวัยนี้เป็นวัยที่พัฒนาการเป็นไปอย่างรวดเร็ว ระยะเวลาก่อนเข้าเรียนระหว่าง 2-5 ปีเป็นระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด พัฒนาการที่สำคัญในช่วงนี้ได้แก่ ขบวนการเจริญเติบโตทางร่างกาย สติปัญญาอันได้แก่การรับรู้และเรียนรู้ ทางด้านอารมณ์และสังคมก็ได้แก่ความคิดและ

การมีเหตุผล ตลอดจนพัฒนาการที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจ นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพ และการเข้าใจตนเอง

1.2 ประเด็นปัญหาของการวิจัย

ในปัจจุบันโรงเรียนสอนพิเศษศิลปะสำหรับเด็กเกิดขึ้นมากมาย โดยส่วนใหญ่จะเน้นรูปแบบการเรียนการสอน เนื้อหา และวิธีการสอนของครูเป็นหลัก มากกว่าที่จะส่งเสริมในเรื่องของสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก เรื่องรูปแบบเฟอร์นิเจอร์ พื้น ผนัง เพดาน ซึ่งมีความจำเป็นในการกระตุ้นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กเล็กเป็นอย่างมาก โดยจะต้องสอดคล้องกับกิจกรรม และพฤติกรรมการเล่น การเรียนของเด็ก

1.3 จุดมุ่งหมายของการวิจัย

การทำวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย ที่จะเสนอแนวทางในการออกแบบสภาพแวดล้อมภายในของโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้งานภายในอาคารพาณิชย์และสอดคล้องกับกิจกรรม พัฒนาการ การรับรู้ และการใช้งานในการเรียนวิชาศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัยได้

1.4 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.4.1 ศึกษาหาแนวทางในการจัดสัดส่วนพื้นที่ใช้สอยจัดพื้นที่ว่างให้เหมาะสมกับพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัยของเด็กเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้งานภายในอาคารพาณิชย์ทั่วไป

1.4.2 ศึกษาหาแนวทางในการจัดขนาดและสัดส่วนของเฟอร์นิเจอร์ จัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กโดยการเลือกใช้วัสดุในการตกแต่งภายในอาคารพาณิชย์

1.4.3 นำผลที่ได้เสนอเป็นแนวทางในการออกแบบโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย โดยสามารถนำผลที่ได้ไปปรับใช้ได้จริง

1.5 สมมติฐานของการวิจัย

1.5.1 การที่เด็กได้เรียนศิลปะในสภาพแวดล้อมภายในที่มีองค์ประกอบที่ดี มีวัสดุตกแต่งที่ส่งเสริมบรรยากาศภายใน ทำให้เด็กมีอิสระ ในการทำกิจกรรม กระตุ้นการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กได้ดีกว่า

1.5.2 การเรียนศิลปะโดยมีพื้นที่ให้ผู้ปกครองและเด็กมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมศิลปะ จะส่งเสริมการเรียนรู้ และบรรยากาศการเรียนการสอนได้ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.6 ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยมุ่งศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบที่เหมาะสมกับพฤติกรรมของผู้ใช้บริการ และผู้ให้บริการ โดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1.6.1 มุ่งศึกษากรณีศึกษาโรงเรียนสอนศิลปะเด็ก ที่มีการจัดการศึกษานอกระบบ โดยอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการ และเป็นโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่กรุงเทพฯ จำนวน 3 โรงเรียน

1.6.2 ศึกษาการออกแบบภายในของโรงเรียนสอนศิลปะเด็กนอกระบบ ที่มีความหลากหลายของรูปแบบอาคารที่ต่างกัน เลือกโดยการวิเคราะห์ข้อมูลด้านพื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร

1.7 วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษานี้เป็นการวิจัยเพื่อมุ่งประเด็นเสนอแนวทางการออกแบบโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย ดังนั้นวิธีวิจัยเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ได้ตั้งไว้คือ

1.7.1 ศึกษาข้อมูลหลักสูตร กฎหมายหลัก และข้อกำหนดต่าง ๆ ในการดำเนินการสอน

1.7.2 ศึกษาข้อมูล แนวคิดและรูปแบบทางสถาปัตยกรรมภายในของโรงเรียนสอนศิลปะเด็ก

1.7.3 สัมภาษณ์ภาคสนาม โดยการสำรวจจากโรงเรียนสอนศิลปะเด็กที่ได้เลือกเป็นกรณีศึกษาตัวอย่าง เพื่อเตรียมการทำแบบสอบถาม สัมภาษณ์และบันทึกสังเกตการณ์ ประเภทของข้อมูลที่ต้องการเช่น

- กลุ่มผู้ใช้อาคาร
- กิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียนสอนศิลปะเด็ก
- พฤติกรรมการใช้พื้นที่
- ลักษณะภายในของอาคารเรียน
- ลักษณะสภาพแวดล้อมของบริเวณโดยรอบ

เมื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดได้แล้ว จะนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดประเภทดังนี้

1. ลักษณะของสภาพแวดล้อมภายในของโรงเรียนสอนศิลปะเด็ก
2. กลุ่มผู้ให้บริการของโรงเรียน ทั้งผู้เรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้องที่มีผลต่อการจัด

สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน

3. พฤติกรรมผู้ใช้อาคารของโรงเรียน และรูปแบบความสัมพันธ์ของพฤติกรรมต่าง ๆ
4. การจัดสัดส่วน ขนาดพื้นที่ของโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. กฎหมายและข้อบัญญัติในการจัดตั้งโรงเรียนนอกระบบที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่มีผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน

1.7.4 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด เพื่อนำไปออกแบบ

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.8.1 ได้ทราบแนวทางในการจัดสัดส่วนพื้นที่ใช้สอยภายใน ให้มีสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก จัดพื้นที่ว่างให้เหมาะสมในการทำกิจกรรมศิลปะและพฤติกรรมตามวัยของเด็ก

1.8.2 ได้แนวทางในการออกแบบ ขนาดและสัดส่วนของเฟอร์นิเจอร์สำหรับเด็กในการทำกิจกรรมศิลปะ

1.8.3 ได้ทราบข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับรูปแบบโรงเรียนสอนศิลปะเด็ก ข้อกำหนด และลักษณะของอาคารที่เปิดสอน

1.9 คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย

ศิลปศึกษา หมายถึง วิชาที่ว่าด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนทางศิลปะเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ชีวิต และสังคมของเด็กวัยต่าง ๆ โดยคำนึงถึงความสนใจ ความถนัดทางธรรมชาติ การจัดสภาพแวดล้อมทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการแสดงออกอย่างอิสระ

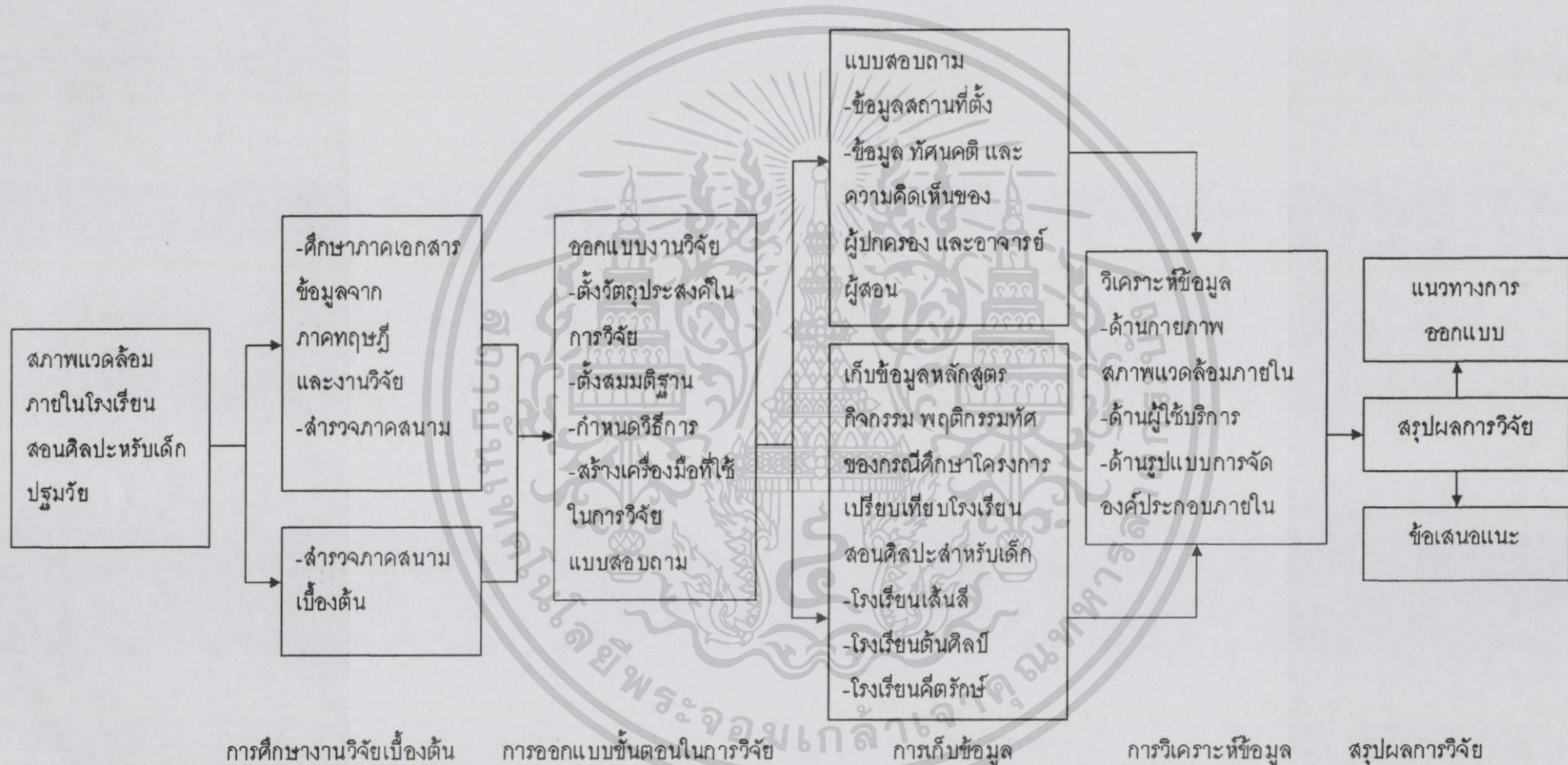
เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กช่วงวัย 0-6 ขวบ

ผู้ใช้บริการ หมายถึง ผู้เรียน ผู้ปกครอง หรือผู้เข้ามาใช้บริการต่าง ๆ ของโรงเรียนสอนศิลปะเด็ก

ผู้ให้บริการ หมายถึง เจ้าหน้าที่หรือครูผู้สอนที่ประจำอยู่ที่โรงเรียนสอนศิลปะเด็ก

องค์ประกอบภายใน หมายถึง ส่วนต่างๆภายในอาคารที่ประกอบกันขึ้นหรือประดับตกแต่งให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อประโยชน์ใช้สอย หรือความงาม

องค์ประกอบตกแต่ง หมายถึง ส่วนประกอบต่างๆที่สร้างขึ้นเพื่อเสริมแต่งให้อาคารมีความงามสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

บทที่ 2

ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความสำคัญของเด็กปฐมวัย และ พัฒนาการด้านต่าง ๆ

2.1.1 ความหมายของเด็กปฐมวัย

เด็กปฐมวัย ตามเกณฑ์การแบ่งวัยของนักจิตวิทยา หลายท่านได้กล่าวไว้ว่า หมายถึง เด็กที่มีอายุ 2-6 ปี หรือเรียกว่า วัยเด็กตอนต้น คำที่มีความหมายใกล้เคียงกันได้แก่ คำว่าวัยก่อนเข้าโรงเรียน หรือ preschool age เป็นเด็กที่เรียนในชั้นอนุบาล 1 และ 2 ในโรงเรียนอนุบาลของรัฐบาลและของเอกชน รวมทั้งเด็กที่เรียนในชั้นอนุบาล 1 และ 2 ในโรงเรียนที่เปิดสอนชั้นอนุบาล 1 และ 2 ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 3) เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี หมายถึง 5 ปี 11 เดือน 29 วัน ซึ่งเป็นระยะที่เด็กกำลังเจริญเติบโต สามารถพึ่งตนเองได้บ้างแล้ว เด็กในวัยนี้มักจะต้องการความเป็นอิสระและต้องการทดลองความสามารถของตนเอง ซึ่งส่วนมากจะผ่านขั้นตอนพัฒนาการมาบ้าง ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เด็กปฐมวัยนี้บางครั้งอาจเรียกได้ว่าเป็นเด็กที่อยู่ในวัยก่อนเรียน ซึ่งคำทั้ง 2 คำนี้สามารถใช้แทนกันได้

2.1.2 ความสำคัญของเด็กปฐมวัย

ระยะปฐมวัย เป็นวัยพื้นฐานของชีวิตมนุษย์ที่มีความสำคัญกับเด็กทุกคน ประสบการณ์ในวัยเด็กนับเป็นสิ่งสำคัญและมีอิทธิพลต่อพัฒนาการด้านบุคลิกภาพของบุคคลที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต เมื่อเด็กเริ่มเข้าสู่ระยะปฐมวัย เด็กจะเริ่มเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพแวดล้อมใกล้ตัวเขาที่ประกอบด้วย พ่อ แม่ แต่ก็อาจมีบุคคลอื่นซึ่งมีส่วนในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย ญาติพี่น้อง ครูและพี่เลี้ยง ในวัยนี้เด็กเริ่มเรียนรู้ความแตกต่างระหว่างเพศ รู้จักเลียนแบบพฤติกรรมที่พบเห็น และรู้ว่าตนมีความสามารถที่จะกระทำกิจกรรมบางอย่างได้เอง ผู้ที่ดูแลเด็กจึงควรใช้เวลาในการเลี้ยงดูเด็กอย่างมีคุณภาพ คือรู้จักวิธีถ่ายทอดลักษณะท่าทาง ลักษณะการประพฤติตนที่เหมาะสมกับเด็ก เพื่อให้เด็กทราบแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสมในการปฏิบัติตนด้านต่าง ๆ

สังคมที่แวดล้อมตัวเด็กสามารถกำหนดให้เด็กมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกันได้และการกำหนดบุคลิกภาพของเด็กนี้จะเกิดขึ้นได้ง่ายเมื่อเด็กยังมีประสบการณ์ไม่มากนัก เด็กที่อายุ 3-5 ปีนี้ เป็นวัยที่มีพัฒนาการทุกด้านสืบต่อมาจากวัยทารกซึ่งเป็นวัยแรกสุดของชีวิต พฤติกรรมที่เด็กปฐมวัยจะแสดงออกจึงมีพื้นฐานจากพัฒนาการขั้นแรก ถ้าพัฒนาการขั้นแรกของเด็กเป็นไปด้วยดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีความเหมาะสมแล้ว พัฒนาการที่จะเกิดขึ้นในช่วงปฐมวัยก็จะพัฒนาไปในแนวทางที่ดีเช่นกัน ตัวอย่างเช่น เด็กปฐมวัยต้องการจะทำอะไรตามใจตนเองโดยถือว่าตนเองเป็นผู้ใหญ่ไม่ฟังความคิดเห็นของคนอื่น ช่วงนี้เด็กเริ่มมีความเป็นตัวของตัวเองมีความคิดริเริ่มและมีจินตนาการ ซึ่งถ้าผู้ปกครองไม่เข้าใจสภาพของเด็กปฐมวัยก็จะทำให้พัฒนาการของเด็กวัยนี้ถูกสกัดกั้นอย่างน่าเสียดาย จึงนับว่าช่วงเวลานี้มีความสำคัญสำหรับการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กปฐมวัยเช่นกัน

ในทหระณะของผู้กำหนดนโยบายการพัฒนาเด็กของประเทศ คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมและเลี้ยงดูเด็ก ได้กำหนดนโยบายพัฒนาเด็ก (2536) ได้ระบุว่า เด็กวัยแรกเกิดถึงอายุ 12 ปีเป็นวัยทองของชีวิต เริ่มตั้งแต่วัยทารก 0-2 ปี ซึ่งเป็นช่วงที่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็วทางร่างกายและจิตใจ เพื่อเป็นฐานรองรับการพัฒนาทางสติปัญญา ตลอดจนบุคลิกภาพ และลักษณะนิสัยพื้นฐานด้วยซึ่งจะ ต่อเนื่องกันมาจนถึงวัยก่อนเข้าเรียน คือวัย 3-5 ปี

เมื่อเด็กเริ่มเข้าสู่วัยเรียนคือย่างเข้าปีที่ 6 จนถึงอายุ 12 ปี การพัฒนาทางด้านร่างกายยังคงดำเนินต่อไป แต่อัตราการเจริญเติบโตจะช้ากว่าวัยทารกและวัยก่อนเข้าเรียน แต่จะมีการเจริญเติบโตเพิ่มขึ้นอีกมากทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ บุคลิกภาพ และจริยธรรม กล่าวได้ว่า ในช่วงอายุ 0-12 ปีของชีวิต เด็กที่อยู่ในสภาพแวดล้อมปกติจะพัฒนาอย่างมากทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์ บุคลิกภาพ และจริยธรรม โดยผ่านกระบวนการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว และได้รับการเรียนรู้จากกระบวนการการขัดเกลาทางสังคมในโรงเรียน รวมทั้งองค์กรอื่น ๆ อีกมาก

การพัฒนาเด็กจะต้องอาศัยสภาวะความต้องการพื้นฐานของเด็กเป็นตัวกำหนดทิศทางการเด็กทุกคนควรได้รับการสนองตอบขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การพัฒนาบรรลุถึงศักยภาพของการเป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์ และเพื่อให้เด็กสามารถใช้ชีวิตอย่างมีประโยชน์ต่อตนเองและสังคม เด็กต้องได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดา มารดา บุคคลหรือครอบครัวที่ให้ความรักและความเข้าใจเพื่อเป็นฐานในการสร้างเสริมพัฒนาการทุกด้าน อันได้แก่ การพัฒนาทางกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม อารมณ์ ค่านิยม และเจตคติ โดยเฉพาะในระยะตั้งแต่อยู่ในครรภ์ถึงอายุ 6 ปีแรกของชีวิต ต้องได้รับสารอาหารอย่างน้อยที่สุดตามความต้องการของร่างกาย ได้รับการส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาการ และได้รับการป้องกันจากโรคและภัยที่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ต้องมีที่อยู่อาศัยที่ถูกสุขลักษณะ ไม่คับแคบจนเกินไป และอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่เป็นพิษเป็นภัยต่อสุขภาพทั้งทางกายและทางจิต เด็กต้องมีโอกาสวิ่งเล่นออกกำลังกาย มีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการตามวัย ต้องได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอย่างน้อย เพื่อพัฒนาให้มีปัญญา มีคุณธรรมตามหลักศาสนาของตน และมีจริยธรรมขั้นพื้นฐาน ได้รับการฝึกอบรมให้มีความรู้และทักษะในการดำรงชีวิต มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้รับการพัฒนาให้มีสุนทรียภาพ ช่างซึ่งในความงาม รู้จักรัก เข้าใจ และอนุรักษ์มรดกและเอกลักษณ์ของชาติ ด้วยการมีส่วนร่วมสร้างสรรค์ และพัฒนาในกิจกรรมด้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีโอกาสและสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองได้ (คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ . 2533. หน้า 1-2)

สรุป เด็กปฐมวัยมีความสำคัญเพราะเป็นช่วงเริ่มต้นของชีวิต เป็นช่วงแห่งการจดจำและเลียนแบบ ช่วงแรกเกิดถึง 6 ขวบเด็กจะจดจำสิ่งต่างๆรอบตัวเพื่อพัฒนาพัฒนาการในส่วนต่างๆของร่างกายซึ่งจะเกิดการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วแก่เด็ก ระบบประสาทและสมองจะเจริญเติบโตในอัตราที่สูงสุดคือประมาณร้อยละ 80 ของผู้ใหญ่ปกติ ควรได้รับการปลูกฝังที่ถูกต้องจากครอบครัวและบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนองความต้องการพื้นฐานที่เด็กต้องการได้โดยต้องอาศัยความรักและความเข้าใจอย่างสูงจากบุคคลใกล้ชิดอันได้แก่ผู้ปกครอง และครูผู้สอน

2.1.3 ลักษณะธรรมชาติของเด็กปฐมวัย

เนื่องจากบุคคลในแต่ละวัยจะมีธรรมชาติเฉพาะในวัยนั้น ๆ โดยเฉพาะเด็กปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิต ครูและผู้ให้การดูแลเด็กจำเป็นจะต้องเข้าใจธรรมชาติของเด็ก การเข้าใจในเรื่องดังกล่าวจะทำให้รู้จักถึงสาเหตุของธรรมชาติเหล่านั้น อันจะนำไปสู่การจัดกิจกรรมและประสบการณ์ที่เหมาะสมสอดคล้องกับพฤติกรรมและความต้องการของเด็กได้ เด็กทุกคนมีความสามารถภายในขอบเขตจำกัดและต่างกัน การที่พ่อแม่หรือผู้ใหญ่จะกะเกณฑ์ให้เด็กทำงานเกินความสามารถ โดยเอาเด็กคนอื่นมาเปรียบเทียบ จึงเป็นการฝืนธรรมชาติของเด็ก ทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่ายและไม่ประสบผลสำเร็จในการทำงาน เป็นการสร้างปมด้อยในใจให้แก่เด็ก เด็กไม่ชอบอยู่นิ่ง มีความอยากรู้อยากเห็น ชอบจับต้อง พูดคุย ซึ่งถ้าผู้ใหญ่ไม่ค่อยชอบ จะคอยดุว่าบังคับให้เด็กอยู่นิ่ง ๆ ไม่ให้พูด วิธีการนี้จะเป็นการขัดขวางความเจริญเติบโต เป็นการฝืนธรรมชาติของเด็ก เพราะเด็กทุกคนต้องการเคลื่อนไหวซึ่งจะทำให้ร่างกายเจริญเติบโต กล้ามเนื้อทุกส่วนมีการพัฒนา มีการประสานกันกับประสาทส่วนต่าง ๆ

เด็กปฐมวัยจะมีลักษณะเฉพาะที่เป็นไปตามธรรมชาติ ซึ่งนักจิตวิทยาเรียกลักษณะเช่นนี้ว่า การยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (Egocentrism) ซึ่งการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางอาจจะเป็นธรรมชาติของเด็กเอง หรืออาจเป็นเพราะว่าเด็กยังไม่ได้เรียนรู้ในเรื่องการเข้าสังคมก็ได้ เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่รับรู้ เรียนรู้ และกระทำกับสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัว อีกทั้งจะทำทุกอย่างตามความต้องการของตนเอง เด็กยังไม่เรียนรู้เกี่ยวกับโลกที่แยกไปจากตัวของเด็ก ซึ่งในช่วงอายุตอนต้นของเด็กปฐมวัยนี้ เด็กจะต้องพัฒนามโนภาพที่ว่าวัตถุต่าง ๆ ที่มีอยู่นั้นมิใช่เป็นของเขาคนเดียว นั่นก็หมายความว่า เด็กจะต้องเรียนรู้ว่าวัตถุต่าง ๆ เช่น เสื้อผ้า ของเล่น หรือสิ่งของต่าง ๆ ก็ตามย่อมเป็นของของคนอื่นได้ อีกทั้งเป็นของที่แยกไปจากตัวของเด็กได้

ในระยะแรกที่เด็กปฐมวัยเริ่มสื่อสารได้นั้น เด็กอาจจะเลิกยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางได้ในบางเรื่อง โดยเฉพาะในเรื่องของความคิดที่เกี่ยวกับวัตถุที่มีจริงในโลก และที่แยกเด็กไปจากโลก เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของตัวเด็ก เด็กก็จะมีแนวโน้มที่จะยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางในด้านอื่น ๆ อีก และที่เห็นได้ชัดเจนคือ ในด้านการสื่อสารที่อาเจท์พบว่า ประมาณ 30 % ของประโยคที่เด็กพูดนั้นมักจะเป็นการพูดที่แสดงถึงการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ซึ่งการพูดเล่นนี้อาจแบ่งเป็น การพูดซ้ำ เป็นตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนของการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เหตุการณ์เช่นนี้จะเกิดขึ้นเมื่อเด็กอยู่คนเดียว เด็กจะพยายามแสดงเหมือนกับว่าเขาได้สนทนากับตัวเอง และการพูดกับตนเองเมื่ออยู่ร่วมกับเด็กคนอื่น จะมีลักษณะคล้าย ๆ กับการพูดกับตนเองเมื่ออยู่คนเดียว แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีข้อที่แตกต่างกันตรงที่ว่าในกรณีนี้เด็กได้อยู่ร่วมกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป แต่แม้ว่าเด็กจะอยู่ร่วมกันก็ตาม เด็กก็จะไม่สนใจผู้อื่นและยังคงพูดกับตนเอง ประโยคคำพูดที่ใช้กันยังเป็นประโยคที่แสดงถึงการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และยังไม่มีการใช้ประโยคใดที่แสดงถึงการสื่อสารที่สมบูรณ์ นอกจากนี้เด็กปฐมวัยยังไม่รู้จักที่จะพิจารณาถึงความรู้สึกนึกคิดของผู้ฟังได้ อีกทั้งเด็กจะยังไม่สนใจว่าผู้อื่นกำลังฟังเขาอยู่

การแบ่งปัน เมื่อเด็กเริ่มเข้ากับสังคมโดยการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็เด็กวัยเดียวกันหรือผู้ใหญ่ก็ตาม เด็กจะต้องเริ่มพัฒนาพฤติกรรมการแบ่งปันให้ผู้อื่น แต่เนื่องจากเด็กในวัยนี้ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางเด็กจะมุ่งที่ตนเองไม่ว่าจะเป็นความสนใจ หรือความต้องการของเด็กคนอื่น เหตุนี้จึงทำให้เด็กปฐมวัยไม่ยอมแบ่งปันสิ่งของต่าง ๆ ให้ผู้อื่นและยังไม่สามารถที่จะรับรู้ความต้องการของเด็กอื่น ๆ อีกด้วย (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2526, หน้า 11-14)

การเล่นเป็นธรรมชาติของเด็กที่มีความสำคัญมาก คือการเรียนรู้ ซึ่งเปรียบได้กับการทำงานของผู้ใหญ่ การทำงานเป็นสิ่งจำเป็นแก่ผู้ใหญ่ฉันใดการเล่นก็เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กฉันนั้น ฉะนั้นผู้ใหญ่จึงไม่สมควรที่จะขัดขวางการเล่นหรือการไม่อยู่นิ่งของเด็ก เด็กเล็กทุกคนเป็นคนที่ต้องการจะรู้ และต้องการที่จะเรียน เพื่อให้สามารถปรับตัวอยู่ในโลกที่แท้จริงได้ ความสนใจของเด็กเล็ก มีระยะเวลาเพียงสั้น ๆ การให้เด็กทำงานต้องดูช่วงระยะเวลาที่เด็กสนใจที่จะทำและต้องไม่นานเกินไป(วราภรณ์ รัทวิชัย.2527.หน้า 4-5)

2.1.4 ลักษณะที่แสดงถึงพฤติกรรมและความสามารถของเด็กปฐมวัย

นอกจากลักษณะของการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางแล้ว เด็กปฐมวัยยังมีลักษณะเฉพาะอันแสดงถึงความสามารถในแต่ละด้านตามวัย ซึ่งในที่นี้จะกล่าวถึงลักษณะความสามารถด้านต่าง ๆ ของเด็กวัย 3-5 ปี อันเป็นวัยเด็กตอนต้น ซึ่งส่วนใหญ่จะเริ่มเข้าเรียนในสถานศึกษาระดับอนุบาล ลักษณะดังกล่าวจะทำให้ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กได้เข้าใจถึงความสามารถของเด็ก และจะได้หาวิธีที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กได้พัฒนาความสามารถที่เหมาะสมต่อไป ลักษณะพฤติกรรมและความสามารถทางด้านต่าง ๆ ของเด็กปฐมวัย อายุ 3-5 ขวบ

2.1.4.1 ลักษณะทางกาย

เด็กในวัยนี้ชอบเคลื่อนไหว มีความกระฉับกระเฉง คล่องแคล่ว ว่องไว ไม่ชอบอยู่นิ่งเฉย

กล้ามเนื้อของเด็กในวัยนี้เจริญอย่างรวดเร็ว กล้ามเนื้อใหญ่จะเจริญมากกว่ากล้ามเนื้อย่อย การเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประสานระหว่างกล้ามเนื้อและต่ายังไม่ตึ๊ง เด็กยังไม่สามารถควบคุมมือและนิ้วให้เขียนหนังสือได้ ต่ายังเพ็งมองวัตถุเล็ก ๆ ไม่ได้ อีกทั้งเด็กในวัยนี้กระดูกยังไม่แข็งแรงพอ เช่น กระดูกกระดูกสันหลัง เป็นต้น อัตราการพัฒนากายการระหว่างเด็กหญิงกับเด็กชายจะไม่เท่ากัน ในระยะนี้เด็กหญิงจะพัฒนาเร็วกว่าเด็กชายในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะพัฒนากล้ามเนื้อย่อย เด็กชายจะรุ่มง่ามมากกว่าเด็กหญิงในการทำกิจกรรมและอุปกรณ์ต่าง ๆ ความถนัดในการใช้มือของเด็กพอจะสังเกตได้โดยส่วนใหญ่เด็กจะถนัดมือขวาแต่ก็มีบางคนอาจถนัดมือซ้าย

ลักษณะทางอารมณ์ เด็กวัยนี้จะแสดงอารมณ์ออกมาอย่างเปิดเผย และมักจะเกิดขึ้นบ่อย ๆ แล้วแต่สถานการณ์ที่มากระทบ อารมณ์ที่เด็กปฐมวัยแสดงออกมาได้แก่

อารมณ์โกรธ พฤติกรรมที่แสดงออกทางอารมณ์ของเด็กอาจแสดงออกในการร้องกรี๊ด เตะ ตีบ ต่อสู้ อายุสูงขึ้นจะแสดงออกด้วยคำพูด เริ่มพูดแสดงออกด้วยอารมณ์โกรธแทนการแสดงออกด้วยกำลัง ถ้าโกรธหรือไม่พอใจจะแยกตัวออกจากเพื่อน แสดงอารมณ์โกรธออกมาอย่างไม่มีจุดหมาย เช่น การร้องกรี๊ด ดิ้นไปดิ้นมา กลั้ล้มหายใจ มีอาการต่อต้านด้วยคำพูด และทำท่าทางเช่น กัด ข่วน หยิก เป็นต้น

อารมณ์อิจฉาริษยา เด็กในวัยนี้มักจะมีอารมณ์อิจฉาริษยา สาเหตุอาจเนื่องมาจากพ่อแม่ให้ความสนใจบุคคลอื่นมากกว่าตนเอง โดยเฉพาะเมื่อพ่อแม่ให้ความสนใจกับน้องคนใหม่ หรือคนข้างเคียง การแสดงสนองต่ออารมณ์อิจฉาริชยานี้จะเห็นได้จากการที่เด็กตีน้อง รังแกน้อง แย่งของเล่นจากน้อง เป็นต้น สำหรับครูเมื่อเด็กไปโรงเรียนใหม่ ๆ จะรักครูประจำชั้น และติดครูประจำชั้นมากกว่าครูอื่น ๆ เด็กจะมีอารมณ์อิจฉาริชยา ถ้าครูที่ตนให้ความสนใจใกล้ชิดให้ความสนใจเด็กคนอื่นมากกว่า

อารมณ์รัก เด็กในวัยนี้จะชอบคนที่ตามใจทำในสิ่งที่ตนต้องการ ชอบคนที่ให้ความสนุกสนาน เป็นเพื่อนเล่นด้วย และโดยเฉพาะคนที่ให้ของขวัญหรือของเล่นแก่ตน เด็กแสดงอารมณ์รักด้วยการกอดและจูบ เด็กจะรักและภูมิใจพ่อแม่ของตน

อารมณ์กลัว เด็กแสดงอารมณ์กลัวด้วยการร้องไห้ หนีห่างหรือตัวสั่น ซึ่งสาเหตุที่เด็กกลัวอาจเนื่องมาจากการที่เด็กได้รับความเจ็บปวดเมื่อยังเล็ก เช่น เด็กเคยถูกไฟลวก เคยถูกทำโทษ หรือได้รับการตกใจสุดขีด เช่น กลัวสัตว์ กลัวสถานการณ์ที่น่ากลัว กลัวธรรมชาติบางอย่าง ความหนาว ความร้อน ไฟแลบ ไฟผ่า กลัวสิ่งที่นอกเหนือธรรมชาติ กลัวผี กลัวยักษ์ ฯลฯ

อารมณ์อวดดี เป็นอารมณ์ที่เกิดขึ้นมากพอกับอารมณ์โกรธ เด็กจะแสดงอารมณ์ด้วยความดีอวด อยากรับน้ำเอง รับประทานอาหารเอง ใส่รองเท้าเอง ถ้าถูกบังคับเด็กจะแสดงพฤติกรรมนิ่งเฉย ไม่ได้ตอบ ทำเป็นไม่ได้ยินคำขอร้องของพ่อแม่หรือครู จะไม่เอาใจใส่สร้างทำให้ซ้ำ เป็นต้น อารมณ์ที่เกิดจากความอยากรู้อยากเห็น เด็กในวัยนี้ช่างซักถาม เพราะเริ่มรู้จักใช้

เหตุผล จึงอยากรู้อยากเห็นถ้าผู้ใหญ่ไม่พอใจ จะค่อย ๆ หยุดนึ้ยอยากรู้อยากเห็นนั้น จะกลายเป็นเด็กที่มีพฤติกรรมนิ่งเฉยในที่สุด

2.1.4.2 ลักษณะทางสังคม

ในระยะของวัยเด็กตอนต้น เด็กจะแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการทางสังคมที่ต่างไปจากวัยทารก เพราะเด็กเริ่มจะช่วยตัวเองได้ และสามารถที่จะสื่อสารติดต่อกับผู้อื่นได้ การติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นทำให้สภาพแวดล้อมทางสังคมของเด็กต่างออกไป เด็กส่วนใหญ่ในวัยนี้มักมีเพื่อนสนิท 1-2 คน แต่มิตรภาพอาจเปลี่ยนได้อย่างรวดเร็ว เด็กวัยก่อนเข้าเรียนมักมีสังคมไม่แน่นอน และมีความสมัครใจที่จะเล่นกับเพื่อนส่วนใหญ่ในชั้นเรียนของตน และเพื่อนสนิทมักเป็นเพศเดียวกับตน แต่มิตรภาพระหว่างเพศชายและเพศหญิงก็เริ่มพัฒนาขึ้น การเล่นของเด็กมักเล่นเป็นกลุ่มเล็ก ๆ และไม่ค่อยเป็นระเบียบ มักเปลี่ยนแปลง การทะเลาะกันระหว่างเพื่อนมักเกิดขึ้นบ่อย ๆ แต่เป็นระยะสั้น และเด็กมักจะลืมการทะเลาะได้เร็วและง่ายมาก นอกจากนี้เด็กวัยนี้ยังชอบเล่นละครสมมติเองเล่นบทบาทเช่นเดียวกับบทบาทของละครบางตัวในรายการโทรทัศน์ที่ตนได้ดู และชอบพูดแสดงเลียนแบบตัวละครนั้น ๆ ด้วย ครูและผู้ปกครองจึงควรส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์

2.1.4.3 ลักษณะทางสติปัญญา

เด็กปฐมวัยมีลักษณะที่แสดงถึงความสามารถทางสมองที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วแสดงออกให้เห็นในลักษณะของการพูดและการสื่อสาร การรับรู้ ในระยะนี้เด็กจะพัฒนาความสามารถด้านการรับรู้ ซึ่งสามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน การรับรู้ของเด็กจะเพิ่มมากขึ้น เช่น การศึกษาของกิปลัน (Gibbson, 1969) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการมองวัตถุหรือภาพของเด็ก พบว่าเมื่อเด็กเริ่มเข้าสู่อายุ 2-3 ปี จะมองวัตถุได้ละเอียดยิ่งขึ้น แสดงให้เห็นว่าเด็กเมื่อเติบโตขึ้นจะมีความสามารถในการรับรู้วัตถุดีขึ้น ความสามารถที่เพิ่มขึ้นมาใหม่จะนำไปสู่ความสามารถในการแยกแยะความแตกต่างของวัตถุหรือรูปภาพในระยะต่อไป ส่วนการศึกษาของฮัดสัน (Hudson, 1960) พบว่า เด็กโตจะมีความสามารถในการมองรูปโครงร่างต่าง ๆ ได้ดีกว่าเด็กเล็กซึ่งความสามารถนี้จะค่อย ๆ พัฒนาขึ้นตามลำดับอายุและประสบการณ์ การคิดและความเข้าใจ พือาเจท์ ได้อธิบายว่าเป็นวัยที่เริ่มรู้จักการแก้ปัญหา เมื่อเด็กอายุ 1-7 ปี ความคิด ความเข้าใจ ในสิ่งต่าง ๆ จะพัฒนาดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด มีมโนภาพที่เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวดีขึ้น จะสามารถแยกแยะความแตกต่างของสิ่งของวัตถุต่าง ๆ สามารถจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ ได้ มีมโนภาพพื้นฐานเกี่ยวกับจำนวนและตัวเลข

การใช้เหตุผล เด็กวัย 2-4 ปี เริ่มรู้จักการใช้เหตุผลเบื้องต้นโดยการนำวัตถุ 2 สิ่ง หรือเหตุการณ์สองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นพร้อม ๆ กันมาเป็นเหตุผลซึ่งกันและกัน ซึ่งพือาเจท์อธิบายว่า เป็นการให้เหตุผลที่เกี่ยวข้องกัน (Transductive Reasoning) แต่เป็นการให้เหตุผลที่ไม่ถูกต้องนัก เพราะเด็กยังยึดอยู่กับความคิดและความต้องการของตนเอง ทำให้เหตุผลที่เด็กบอกไม่เป็นเหตุผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่สมควร ลักษณะการให้เหตุผลของเด็กจะมีหลักเกณฑ์มากขึ้นเมื่อมีอายุเพิ่มขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม การให้เหตุผลของเด็กยังเป็นเหตุผลที่สรุปจากความเข้าใจของเด็กเอง ซึ่งมีข้อผิดพลาดอยู่ สรุปได้ว่าในระยะปฐมวัยเด็กจะมีความสามารถในการให้เหตุผลขั้นพื้นฐานได้เป็นอย่างดี และเหตุผลจะอาศัยความเป็นไปได้ในแง่ของความเป็นจริงมากขึ้น เมื่ออายุเพิ่มขึ้น สำหรับความสามารถทางภาษานี้เป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถทางสติปัญญา ในระยะนี้เด็กจะพัฒนาความสามารถโดยแสดงให้เห็นว่ารู้จักคำศัพท์และถ้อยคำต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น อันชี้ให้เห็นถึงความฉลาดและความรอบรู้ของเด็ก เนื่องจากความเจริญอย่างรวดเร็วทางภาษาทำให้เด็กมีเรื่องที่ต้องการจะพูดมากมาย แต่ไม่สามารถจะหาคำหรือนึกคำที่จะใช้ได้เร็วเท่าความคิด จึงมีลักษณะของการพูดอ้างอิง แต่จะหายไปทีหลัง เด็กจะใช้ภาษาเป็นสื่อในการติดต่อกับผู้อื่น การใช้ภาษาจะสังเกตได้จากการรู้จักคำศัพท์มากขึ้น และสามารถผูกประโยคใช้ในการติดต่อสื่อสาร และแก้ปัญหาต่าง ๆ รู้จักฟังและพูดเพื่อแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนได้มากขึ้น

จะเห็นได้ว่า แม้เด็กปฐมวัยจะอยู่ในระยะแรกของชีวิต หากแต่การพัฒนาการด้านต่าง ๆ ได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะทางด้านร่างกายและด้านสติปัญญา การที่สนใจและส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็กวัยนี้ ซึ่งเปรียบเสมือนการวางพื้นฐานที่สำคัญให้แก่ชีวิตของบุคคลทั้งในด้านสติปัญญา และด้านบุคลิกภาพ พื้นฐานชีวิตที่ดี จะทำให้เด็กเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพในวัยต่อไป

2.1.5 ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย

ชีวิตประจำวันของเด็ก คือ ชีวิตที่ต้องการกิน ดื่มนอน เล่นและการเรียนรู้ การเตรียมพื้นฐานที่ดีให้กับเด็กก็เป็นพื้นฐานที่ดี ถ้าเราเปิดโอกาส สนับสนุน ให้กำลังใจและฝึกลักษณะนิสัยที่ดี ย่อมเป็นเส้นทางที่พาชีวิตเด็กไปสู่ความสมบูรณ์ ส่วนทางด้านการเรียนรู้ พ่อแม่ผู้ปกครอง หรือครูจะต้องเอาใจใส่เข้าใจจิตวิทยา และเข้าใจวิถีทางพอสมควรในอันที่จะผลักดันให้เกิดการเรียนรู้ ทั้งการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้ศาสตร์ต่าง ๆ ต่อไป ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 6 ปี เป็นระยะที่เด็กเกิดการเรียนรู้มากที่สุดในชีวิตและเริ่มเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว สนใจมีความอยากรู้ อยากเห็น มีการเลียนแบบผู้ใหญ่และสิ่ง que เด็กสนใจ การเรียนรู้เหล่านั้นจะมีอิทธิพลต่ออนาคตของเด็กอย่างยิ่ง เด็กวัยนี้เป็นวัยที่มีอัตราการงอกงามและพัฒนาการเป็นไปอย่างรวดเร็ว ระยะก่อนเข้าเรียนระหว่างอายุ 2-5 ปี เป็นระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2524 : 27-29) ไม่มีช่วงเวลาของการพัฒนาในช่วงใดที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และเกิดการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วแก่เด็ก ในด้านภาษาและความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ มากเท่าช่วงนี้ เฮฟเฟอร์แมน (Hefferman, อ้างถึงใน สมร ทองดี, 2537)

การอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัยมีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากเด็กวัยนี้ต้องการการเรียนรู้ในสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งหกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6 จากบิดา มารดา คนรอบข้างและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะส่งผลให้เกิดพัฒนาการที่เป็นรากฐานของบุคลิกภาพ อุนิสัย และการเติบโตของสมองที่มีผลต่อสติปัญญา ความสามารถ เพราะเด็กในช่วงตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึง 6 ปี ระบบประสาทและสมองจะเจริญเติบโตในอัตราสูงที่สุด คือ ประมาณร้อยละ 80 ของผู้ใหญ่ปกติ การอบรมปลูกฝัง สร้างเสริมพัฒนาการทุกด้านให้แก่เด็กปฐมวัยได้เจริญเติบโตเต็มศักยภาพในช่วงอายุนี้ จะเป็นรากฐานที่ดีที่จะให้เด็กได้พัฒนาเป็นเยาวชนและพลเมืองที่ดี เฉลียวฉลาด คิดเป็น ทำเป็น และมีความสุข มากกว่าการปลูกฝังสร้างเสริมในช่วงอื่น (มานี ไชยธีรานูวัฒน์ศิริ. 2543)

การปฐมวัยศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีความพร้อมและพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมตามวัย และพร้อมที่จะรับการศึกษาในระดับต่อไป (อารมณ์ สุวรรณपाल. 2537 : 6) ส่วน ฌอง จาค รูสโซ (Jean Jacques Rousseau. 712-1778) ชาวสวิสเซอร์แลนด์ เป็นนักปรัชญาการศึกษาอีกคนหนึ่ง ซึ่งให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก โดยแนวคิดของรูสโซถือว่าเป็นพื้นฐานของการจัดการศึกษาและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในระยะต่อมาอย่างมากคือ การจัดการศึกษาควรจัดให้สอดคล้องกับธรรมชาติ พัฒนาการ และความแตกต่างระหว่างบุคคล และเด็กควรได้รับอิสระในการเจริญเติบโตตามธรรมชาติ สำหรับการศึกษาของเด็กวัยแรกเกิดถึง 5 ปีเด็กจะเรียนรู้จากกิจกรรมทางร่างกาย และช่วงอายุ 5-12 ปีเด็กจะเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและจากการสำรวจสิ่งแวดล้อม

ในระยะต่อมาซึ่งถือได้ว่าเป็นจุดกำเนิดที่แท้จริงของการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย เมื่อเฟรเดอริค วิลเฮ็ล์ม เฟร็อบเอล (Friedrich Wilhelm Froebel. 1782-1852) นักการศึกษาชาวเยอรมัน ผู้ซึ่งได้รับการขนานนามในภายหลังว่าเป็นบิดาแห่งการอนุบาลศึกษา ทั้งนี้เพราะเฟร็อบเอล ได้จัดตั้งโรงเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยขึ้นเป็นแห่งแรกที่เมืองเบลคเคนเบอร์ก ในปี ค.ศ 1842 โดยเรียกว่า "Kindergarten" ซึ่งแปลว่าสวนเด็ก ซึ่งเฟร็อบเอลมีแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยคือ เด็กจะเรียนรู้จากการเล่น การเล่นจึงเป็นงานของเด็ก จากการเล่นเด็กจะเกิดการเรียนรู้ เด็กจะเรียนรู้จากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนั้นโรงเรียนสำหรับเด็กจึงควรจะมีสิ่งแวดล้อมด้วยสื่อที่เป็นธรรมชาติ เด็กได้เกิดการเรียนรู้จากการสำรวจ ลงมือทำกิจกรรมจากสิ่งแวดล้อมเหล่านั้น เช่น การทำสวน เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น ซึ่งนอกจากจะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้และรักธรรมชาติแล้ว กิจกรรมเหล่านี้ยังช่วยพัฒนาลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่เด็กอีกด้วย ในส่วนของสื่อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ เพราะเด็กจะเรียนรู้จากการสัมผัสจากสิ่งที่เป็นรูปธรรม แล้วค่อย ๆ เรียนรู้ไปสู่สิ่งที่เป็นนามธรรม

นักจิตวิทยาเด็ก และนักการศึกษาปฐมวัยที่มีชื่อเสียง อาทิเช่น มอนเตสซอรี

(Montessori) พียาเจต์ (Piaget) บรูเนอร์ (Bruner) ต่างมีความเห็นสอดคล้องกันว่าการเรียนรู้ของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เด็กในทุกๆเรื่อง เกิดจากการที่เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์ทั้งกับบุคคลและสื่อวัสดุต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมรอบตัว การที่เด็กจะประสบความสำเร็จในการพัฒนาความสามารถด้านต่าง ๆ ได้นั้น นอกจากจะเกี่ยวข้องกับขั้นพัฒนาการตามวัยของเด็กเองแล้ว ยังขึ้นอยู่กับการจัดโปรแกรมและสภาพแวดล้อมที่กระตุ้น และส่งเสริมให้เด็กได้มีการกระทำเพื่อให้เกิดประสบการณ์โดยตรงต่อตัวเด็ก (Wash.1980 : Preface VII)

2.1.6 พัฒนาการในด้านต่างๆของเด็กปฐมวัย

2.1.6.1 พัฒนาการทางด้านร่างกาย (Physical Development)

พัฒนาการของเด็กปฐมวัยเป็นไปอย่างรวดเร็ว การพัฒนากล้ามเนื้อที่ใช้ในการเคลื่อนไหวได้แก่กล้ามเนื้อตา กล้ามเนื้อมือ กล้ามเนื้อเท้า ซึ่งกล้ามเนื้อเหล่านี้ต้องทำงานประสานกัน โดยปกติกล้ามเนื้อมือ เท้าของเด็กวัยนี้ยังไม่แข็งแรงพอ เด็กยังไม่สามารถจะเขียนหนังสือให้ได้ บางคนจะเขียนหนังสือกลับหัว ความสามารถทางร่างกายในด้านการเคลื่อนไหว สำหรับเด็ก 2 ขวบ สามารถเคลื่อนไหวได้รวดเร็วทุกส่วน ชอบเล่นของเล่นที่ออกแรงมากขึ้น 3-5 ขวบพัฒนาให้คล่องแคล่วมากขึ้น เล่นเกมส์ต่าง ๆ ที่ต้องวิ่งปีนป่ายได้ ยืนบนขาเดียวและกระโดดได้สูงขึ้น เมื่อเริ่มเข้า 6 ขวบ การเคลื่อนไหวทุกส่วนคล่องแคล่วมาก กระโดดขึ้น ลง ไปรอบๆบ้าน อยู่ไม่นิ่งไม่ว่าจะเป็นนอกบ้านหรือในบ้าน สามารถรับของที่ยื่นให้กันได้ ส่วนความสามารถในการใช้มือในช่วง 3-4 ขวบ เขียนลากบาทได้ เขียนรูปคนตามสิ่งได้ อายุ 5 ขวบสามารถเขียนรูปสามเหลี่ยมได้ เขียนตัวอักษรได้ จนกระทั่งอายุ 6 ขวบความสามารถในการใช้มือและตาจะประสานกันได้ดีขึ้น การจับดินสอในการเขียนทำได้ดีขึ้น ชอบวาดภาพระบายสี แต่จะทำได้ไม่เรียบร้อย เพราะความไม่อยู่นิ่งของเด็ก เด็กสามารถจะมองเด็กคนอื่น ๆ เล่น โดยที่มือของตนยังทำงานต่อไปได้

ตารางที่ 2.1 แสดงอัตราการเจริญเติบโตของเด็กตั้งแต่ 1-6 ปี

อายุ	น้ำหนัก (kg)	ส่วนสูง (cm)	ขนาดเส้นรอบวงศีรษะ (cm)
1ปี	9	76	46
2ปี	12	87	48.5
3ปี	14	96	49.5
4ปี	15	103	51
5ปี	16.5	108	52.1
6ปี	18	116	53.1

ที่มา:พัชรี สอนแก้ว. 2536. หน้า 22-23

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.2 แสดงลักษณะพัฒนาการทางร่างกาย

อายุ 3 ปี	อายุ 4 ปี	อายุ 5 ปี	อายุ 6 ปี
-สามารถวิ่งกระโดด3 ขาเดินเขย่งบนปลาย เท้าได้	-สามารถยืนขาเดียว ได้	-สามารถทรงตัวด้วย ปลายนิ้วเท้าได้หลาย วินาที	-พื้่นน้ำนมเริ่มหลุด ฟันแท้เริ่มขึ้นมา แทนที่
-ปีนป่ายและแกว่งตัว ได้	-เดินบนไม้กระดาน กว้าง 6 ซม.ได้	-ยืนบนขาข้างเดียว ได้นาน	-สามารถปีนป่าย กระโดด เขย่งแขน ได้ และห้อยโหนได้
-ขึ้นลง บันไดได้	-เตะลูกบอลขณะ กำลังกลิ้งได้ ห้อย โหน ปีนป่ายบันได หรือตาข่ายได้	-วิ่ง กระโดด ปีน ป่าย เต็น เขย่งตัวได้	-การเคลื่อนไหวทุก ส่วนคล่องแคล่วมาก ขึ้น
-โยกตัว กระโดดตาม จังหวะได้	-เขียนวงกลม กากบาทได้	-โยนลูกบอลได้ดี -ถีบรถจักรยานได้ รวดเร็วและบางครั้ง ถีบจักรยาน 2 ล้อได้	-เคลื่อนไหวตาม จังหวะเพลงด้วย ความเข้าใจดีขึ้น
-รับประทานอาหาร ได้เอง	-สามารถใส่กระดุม ถอดกระดุมได้	-ลากเส้นตรงได้ดี และลากมุมแหลม มุมป้านได้	-เคลื่อนไหวตาม จังหวะเพลงด้วย ความเข้าใจดีขึ้น
-อาบน้ำ แต่งตัวได้	-เขียนวงกลม กากบาทได้	-แกว่งพิน หัวผมล้าง หน้าได้ ตบมือเคาะ จังหวะได้ดี	-โยนหรือรับลูกบอล ได้
-ยกถาดอาหารเล็กๆ หรือแก้วตัวเล็กๆได้	-ขยำกระดาษเป็น ก้อนได้	-แกว่งพิน หัวผมล้าง หน้าได้ ตบมือเคาะ จังหวะได้ดี	-วิ่งเขย่งปลายเท้าได้
-จับดินสอดลากเส้นได้	-เขียนรูปทรงตาม คำสั่งได้แต่ไม่ สมบูรณ์	-กางนิ้วมือ งอหัวแม่ มือ จรดนิ้วอื่นๆได้	-ยืนขาเดียวได้นาน
-ต่อแท่งลูกบาศก์ได้ 8-10 แท่ง		-ติดกระดุม รูดซิปได้	-กำมือ บีบมือที่ละ ข้าง
-ร้อยลูกปัดได้			-เดินถอยหลังได้
			-เล่นฟุตบอลได้
			-เขียนรูปสามเหลี่ยม ได้
			-ตบมือสลับข้างได้
			-หยิบสิ่งของเล็กๆได้
			-เขียนตัวอักษรได้
			-ขยับนิ้วที่ละนิ้วได้
			-ผูกเชือกรองเท้าได้

ที่มา:พัชรี สนวนแก้ว. 2536. หน้า 22-23

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย

เด็กปฐมวัยมีความก้าวหน้าเกี่ยวกับพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เด็กในวัยนี้จึงชอบเคลื่อนไหวอยู่เสมอ การจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสามารถของร่างกายจะ ช่วยส่งเสริมพัฒนาการที่ได้อยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นไป และช่วยพัฒนาทักษะที่ยังไม่ตีพอให้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แนวการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านเคลื่อนไหวของ ร่างกายแบ่งได้เป็น

1. กิจกรรมพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ การเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นออกกำลังกายกลางแจ้ง โดยมีสนามหญ้าที่กว้างขวาง และเครื่องเล่นที่ปลอดภัย มีขนาดที่เหมาะสมกับตัวเด็กเช่น ชิงช้า ม้าหมุน เครื่องปั่นปาย รถจักรยาน 3 ล้อ จะช่วยให้เด็กพัฒนากล้ามเนื้อแขน ขา ในการเคลื่อนไหว และการทรงตัวได้เป็นอย่างดี กิจกรรมการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อใหญ่ที่สำคัญคือ การเดิน การวิ่ง กระโดดสองขา การปั่นปาย การถีบจักรยาน การโยนและรับลูกบอล รวมทั้งกิจกรรมการ เคลื่อนไหวตามจังหวะและดนตรี การหัดกายบริหารและการเล่นที่ใช้กำลัง

2. กิจกรรมพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก นิ้วมือและดวงตาของเด็กปฐมวัยยังทำงานประสานกันไม่ ดีพอ จึงควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กให้เป็นไป อย่างราบรื่น กิจกรรมการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อเล็กที่สำคัญได้แก่ การจับสิ่งของ การละเลงสี การ วาดภาพและระบายสี การพับ ฉีก ตัด ปะ กระดาษ การปั้น การพิมพ์ภาพการหมุนปิด การขยำ- บีบ สำหรับกิจกรรมการพัฒนาประสาทสัมผัส ได้แก่ การเล่นบล็อก การต่อภาพ การร้อยลูกปัด การลากเส้นโยงจุด การเทของเหลวใส่ภาชนะ

3. กิจกรรมพัฒนาสุขนิสัย การอบรมดูแลและส่งเสริมสุขภาพอนามัย ของเด็กเป็นกิจวัตร ประจำวัน ในเรื่องของการทานอาหารที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการและการดูแลรักษาความสะอาด ของร่างกายจะช่วยให้เด็กมีความรู้ ความเข้าใจในร่างกายของตนเองและช่วยเหลือตนเองได้เป็น อย่างดี กิจกรรมการพัฒนาสุขนิสัยได้แก่ การล้างมือก่อน-หลังรับประทานอาหาร การยื่นรอรับ ถาดอาหาร การทำความสะอาดโต๊ะอาหาร การเข้าห้องน้ำ การล้างมือหลังการเล่นหรือทำกิจกรรม ศิลปะสร้างสรรค์

2.1.6.2 พัฒนาการทางอารมณ์ (Emotional Development)

ระยะเด็กตอนต้นนี้ เด็กมีอารมณ์หงุดหงิดมากกว่าในวัยทารก ดื้อรั้น เอาแต่ใจตนเอง เจ้า อารมณ์ ทั้งนี้เพราะอยู่ในวัยช่างปฏิเสธ (Negativistiv Phase) ชีวิตประจำวันมีเรื่องที่ทำให้อารมณ์ เด็กหงุดหงิดจนวุ่นวายไม่รู้จบสิ้น ระหว่างความต้องการของเด็กกับท่าทีการปฏิบัติของผู้ใหญ่และ เพื่อน ตลอดจนมีสิ่งต่าง ๆ มากมายแวดล้อมตัวเด็ก ซึ่งอยากรู้อยากทดลองให้เข้าใจ บางครั้งก็ เข้าใจง่าย บางครั้งก็เข้าใจยาก บางครั้งก็เจ็บตัวหรือโดนทำโทษ เด็กเริ่มมีลักษณะอารมณ์ต่าง ๆ

อย่างใหญ่โต มี เช่น อารมณ์โกรธ อารมณ์อิจฉา อารมณ์เห็นใจ อารมณ์อยากรู้ อารมณ์รื่นเริง สนุกสนาน อารมณ์ก้าวร้าว อารมณ์อวดดีถือดี เป็นต้น

ตารางที่ 2.3 แสดงพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจของเด็กปฐมวัยอายุ 3-6 ปี

3 ปี	4 ปี	5 ปี	6 ปี
-เริ่มมีความรู้สึกที่จะร่วมมือกับผู้อื่น	-มีความมั่นใจในการกระทำและแสดง	-มีความมั่นใจในตนเอง	-เปลี่ยนความรู้สึก รักเกลียดได้ง่าย
-มีการพึ่งเหตุผลและคำแนะนำจากผู้ใหญ่	ความตั้งใจในการกระทำต่าง ๆ	-ชอบใช้อวด	-หวงของ
-เลียนแบบความรู้สึกหรือท่าทางของผู้ใหญ่	-บางครั้งจะรู้จักควบคุมอารมณ์	-แสดงความเป็นมิตร และมีน้ำใจต่อผู้อื่น	-ก้าวร้าว
-เริ่มมีความรู้สึก วิตกอาย หรือประหม่าในบางครั้ง	-เมื่อพบปัญหาเริ่มใช้เหตุผลในการตัดสินใจ	-สนใจที่จะหัดสิ่งใหม่	-แสดงการต่อต้านในบางครั้ง
	-เลียนแบบพฤติกรรมหรือการกระทำของผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิด	-ควบคุมอารมณ์ได้ดีขึ้น	-ให้ความสนใจและให้ความร่วมมือ
			-อยากรู้ อยากรู้อเห็น
			-ทนต่อความผิดหวังได้ยาก

ที่มา:จิตตินันท์ เดชะคุปต์, 2537, หน้า 45

การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ

เด็กปฐมวัยมีอารมณ์เปลี่ยนแปลงเร็วและแสดงอารมณ์ค่อนข้างรุนแรง เปิดเผยทั้งทางด้านบวกและลบลักษณะอารมณ์จะเพิ่มมากขึ้นกว่าช่วงอารมณ์ที่ผ่านมาและมีความซับซ้อนมากขึ้น เด็กจึงสามารถแสดงความรู้สึกภายในออกมาหลายรูปแบบ เนื่องจากการควบคุมทางอารมณ์ของเด็กวัยนี้ยังไม่ดีพอ การจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย และความสนใจของเด็ก จะช่วยให้เด็กเรียนรู้การพัฒนาอารมณ์ไปในทิศทางที่สังคมยอมรับแบ่งเป็น

1. กิจกรรมการรู้จักตนเอง การเปิดโอกาสให้เด็กเล่าเรื่องต่าง ๆ ตามความสนใจของเด็ก และพูดคุยซักถามความรู้สึกต่าง ๆ ของเด็กโดยใช้สถานการณ์จริงตัวอย่างเช่น เล่านิทาน หรือให้ดูรูปภาพประกอบ แล้วให้เด็กแสดงอารมณ์พร้อมทั้งชี้แนะการแสดงอารมณ์ที่ถูกต้องตามกาลเทศะ เช่น รู้จักปรับอารมณ์ให้มั่นคง ร่าเริงเบิกบาน รู้จักอดทนมีเหตุผล ไม่เอาแต่ใจตนเอง

2. กิจกรรมการรู้จักผู้อื่น การสนับสนุนให้เด็กได้เล่นกับเพื่อนวัยเดียวกัน จะช่วยพัฒนาความสัมพันธ์ของเด็กกับผู้อื่น ทำให้เด็กเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น ทั้งนี้เด็กจะต้องเรียนรู้

ตามความรู้สึกของผู้อื่น และรู้จักแสดงอารมณ์และความรู้สึกที่เป็นที่ยอมรับของสังคม เช่น การเล่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลง 81368 ให้อ่างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิทาน การเล่นเกมบทบาทสมมติ การร้องเพลง การทำกิจกรรม สร้างสรรค์ การเล่นเกมต่างๆโดยให้เด็กได้มีส่วนร่วม ในกิจกรรมและแสดงออกตามความพอใจพร้อมทั้งมีการช่วยเหลือแนะนำอย่างใกล้ชิด จะช่วยพัฒนาการยอมรับอารมณ์และความรู้สึกของผู้อื่นไปในทางที่ดี

3. กิจกรรมพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เด็กปฐมวัยมีความคิดจำกัดและกระทำสิ่งต่างๆ โดยยังไม่เข้าใจเหตุผลมากนัก การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในเด็กอย่างค่อยเป็นค่อยไป จะทำให้เด็กสามารถซึมซับความรู้สึกผิดชอบชั่วดี และทำความเข้าใจกับสิ่งที่ควรทำ จนเมื่อเด็กมีวุฒิภาวะที่เหมาะสมและสามารถประพฤติตัวได้อย่างเหมาะสมด้วยจิตสำนึกที่ดี

2.1.6.3 พัฒนาการทางสังคม (Social Development)

เด็กวัยนี้เริ่มรู้จักคบเพื่อนและรู้จักเล่นกับเพื่อนได้ดีขึ้น เด็กเริ่มรู้จักการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน ๆ การปรับตัวของเด็กจะเร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับการอบรมเลี้ยงดูด้วย เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูมาอย่างอิสระจะมีความเชื่อมั่นในตนเองมากกว่าเด็กที่ถูกเข้มงวดอยู่ตลอดเวลา สังคมของเด็กวัยนี้จะขยายจากครอบครัวไปสู่สังคมนอกบ้าน (โรงเรียน) การปรับตัวของเด็กต่อสังคมภายนอกขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ภายในครอบครัวว่าเป็นแบบใด ในช่วงอายุ 3 ขวบ การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นยังไม่แน่นอนแล้วแต่อารมณ์ของเด็ก บางคนชอบเล่นคนเดียว หรือเล่นสมมติมากกว่าที่จะเล่นกับคนอื่น ๆ ขณะที่เล่นก็เป็นคนออกคำสั่ง ทำหรือพูดกับของเล่นนั้น ๆ เหมือนกับเป็นสิ่งมีชีวิต วัย 4 ขวบเริ่มเล่นกับเด็กอื่น ๆ มักเป็นเพศเดียวกันกับตนเองมากกว่าต่างเพศแต่จะเล่นกันไม่นาน เมื่อเข้า 5 ขวบจะสามารถเล่นกับเพื่อนได้โดยไม่ต้องเลือกเพศ สามารถฝึกกติกาต่าง ๆ ในการเล่นได้ เช่น เล่นเกมต่างๆ เพื่อความเพลิดเพลิน จะชอบเล่นกับเพื่อนวัยเดียวกันเป็นหมู่ หมู่ละ 2-3 คน เมื่ออายุ 6 ขวบ ในระยะปลายของวัยนี้ เด็กเริ่มรู้จักพฤติกรรมตามความต้องการของสังคม (Social need) เช่น การยอมรับฟังเพื่อน ๆ ให้การช่วยเหลือ

ตารางที่ 2.4 แสดงพัฒนาการทางด้านสังคมของเด็กปฐมวัยอายุ 3-6 ปี

3 ปี	4 ปี	5 ปี	6 ปี
- เล่นใกล้กันกับเด็ก อื่นๆแต่ไม่ได้เล่นใน สิ่งเดียวกัน	- สนุกในการเล่นกับ เด็กคนอื่น ๆ	- เล่นและมีบทบาท กับคนอื่น ๆ	- เลือกเพื่อนเล่นที่ ถูกใจ
- ดูการเล่นของเด็ก คนอื่น ๆ และเล่นกับ คนอื่น ๆ ได้เป็นช่วง สั้น ๆ	- เริ่มมีบทบาทในการ เล่น	- เล่นและแสดง ท่าทางที่ใกล้เคียงกับ ความจริง	- เล่นเกมที่มิกติกา ง่ายๆได้
- หวงแหนของของตน	- เริ่มแบ่งปันของเล่น	- ชอบเล่นเลียนแบบ	- ชอบเล่นเกมส์
- ชอบเล่นสมมติ	- ผลัดกันเล่นโดยคำ บอกเล่าของผู้ใหญ่	- ชอบเล่นเลียนแบบ	- แข่งขัน
- ร่วมแสดงกิจกรรม กลุ่มที่ง่ายๆ	- เริ่มเล่นแสดงท่าทาง ที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อม	- ชอบแสดงความ สนใจในการสำรวจ เกี่ยวกับการความ แตกต่างทางเพศ	- รวมกลุ่มกับเพื่อน มากขึ้น รู้จักตัดสิน การเล่นร่วมกัน มีการ มอบหมายหน้าที่และ เข้าใจการเล่นที่ ยุติธรรม

ที่มา: จิตตินันท์ เดชะคุปต์. 2537. หน้า 55

การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม

เด็กปฐมวัยเริ่มมีปฏิสัมพันธ์และสื่อสารกับบุคคลอื่นภายนอกครอบครัวมากขึ้น จึงต้องใช้
เวลาในการปรับตัวให้รู้จักผู้อื่น ทั้งที่เป็นผู้ใหญ่และเพื่อนวัยเดียวกัน รวมทั้งยอมรับกฎเกณฑ์ของ
การอยู่ร่วมกันในสังคม พัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัยจึงมีความสำคัญต่อสังคมเป็นอย่าง
มาก จำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ระเบียบ กฎเกณฑ์ เพื่อที่จะปฏิบัติตามหน้าที่ที่สังคมกำหนดและ
สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้ แบ่งได้เป็น

1. กิจกรรมพัฒนาตนเอง การฝึกให้เด็กรู้จักช่วยเหลือตนเองตามความสามารถในการทำ
กิจกรรมง่ายๆในชีวิตประจำวัน เช่น มารยาทในการรับประทานอาหาร การแต่งตัว การทำความสะอาด
สะอาดร่างกาย การมอบหมาย หน้าที่ในการช่วยงานบ้านหรือกิจกรรมในห้องเรียนเล็กๆน้อยๆ จะ
ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกภูมิใจในความสามารถของตนเอง รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเอง มีระเบียบ
วินัย

2. กิจกรรมความสัมพันธ์กับผู้อื่น การจัดกิจกรรมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนวัยเดียวกัน
และผู้อื่นในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น การเล่นในร่มและกลางแจ้ง การทำกิจกรรมศิลปะ
สร้างสรรค์ การเล่นเกมส์ การไปทัศนศึกษาเยี่ยมชมสถานที่ต่าง ๆ จะช่วยให้เด็กมีโอกาส
ติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดของตนเองกับผู้อื่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. กิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคม การส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมที่พึงประสงค์ของเด็ก และยับยั้งพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ สามารถใช้การเล่านิทานเพื่อยกตัวอย่าง การตั้งคำถามให้เด็กคิดหรือใช้หุ่นเป็นสื่อ การใช้กิจกรรมในวงกลมให้เด็กแลกเปลี่ยนทัศนคติซึ่งกันและกันจะช่วยให้เด็กสามารถคิดและทำความเข้าใจในการแสดงออกที่เหมาะสมมากขึ้น

4. กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมไทย การปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม สามารถกระทำได้โดยใช้กิจกรรมให้เด็กร่วมกันดูแลรักษาความสะอาดบริเวณสถานที่และอุปกรณ์ของใช้ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอ ให้เด็กชมภาพยนตร์เกี่ยวกับธรรมชาติ มีการเล่านิทาน ร้องเพลง จะช่วยให้เด็กเข้าใจเหตุผลของการแสดงพฤติกรรมแต่ละอย่าง ได้ชัดเจนขึ้น

2.1.6.4 พัฒนาการทางภาษา (Language Development)

วัยก่อนเข้าเรียนเด็กใช้ภาษาพูดได้ดีพอสมควร ระยะเวลาที่เด็กรู้จักคำศัพท์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และสามารถรู้ความหมายของคำใหม่ นอกจากนี้เด็กยังมีความสามารถในการอ่านและเขียนได้ดี การพัฒนาทางภาษาของเด็กขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น เพศ ความเอาใจใส่ของพ่อ แม่ ซึ่งมีส่วนช่วยในการพัฒนาด้านภาษาของเด็กมากโดยการชักจูงให้เด็กพูด ชักถาม มีการแนะนำที่ดี และมีการเน้นคำให้ถูกต้องเมื่อพูดกับเด็ก (ประมวญ คิดคินสัน. 2520 : 195)

ตารางที่ 2.5 แสดงพัฒนาการทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัยอายุ 3-6 ปี

3 ปี	4 ปี	5 ปี	6 ปี
-สามารถใช้คำศัพท์ประมาณ 900 คำ และพูดเป็นประโยคยาวได้ 10-12 พยางค์ -ชอบใช้คำที่ขึ้นต้นด้วยอะไร ที่ไหน และใคร	-ช่างพูด สามารถใช้คำศัพท์ประมาณ 1500 คำ จะมีคำถามที่ขึ้นต้นด้วยเมื่อไหร่อย่างไร และทำไม -ชอบเล่าเรื่องต่าง ๆ หรือนิทานซึ่งบางครั้งเป็นเรื่องของตนเอง อาจพูดคำหยาบหรือไม่สุภาพในบางครั้ง	-ชอบซักถาม สามารถใช้คำศัพท์ประมาณ 2500-3000 คำ -ชอบเล่นสมมติ และใช้คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	-พูดได้คล่องแคล่ว และสนใจคำใหม่ เริ่มการอ่าน เริ่มเข้าใจนามธรรมบ้าง เช่น เรื่องการเจ็บป่วย อุบัติเหตุ เป็นต้น

ที่มา: พัชรี สอนแก้ว. 2536. หน้า 25

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.6.5 พัฒนาการทางสติปัญญา (Intellectual Development)

เด็กอายุ 2 ขวบ รู้จักวัตถุ 3 มิติ มีความสนใจอยากรู้ อยากเห็น ชอบถามแต่ยังไม่สนใจต่อ คำตอบที่ตนถามนัก กล่าวได้ว่า สติปัญญาของเด็กแสดงออกให้เห็นชัดเมื่อเด็กเริ่มรู้จักแยกตัวเอง ออกจากสิ่งแวดล้อมได้ พอพ้นระยะวัยทารกเด็กเริ่มแสดงความคิดออกมาโดยการพูดและทำ ทำทางต่าง ๆ ระยะตอนต้นสติปัญญาของเด็กจะเจริญมากขึ้นเด็กสามารถพูดและทำตาม เข้าใจ สิ่งต่าง ๆ ได้มากขึ้น มีความอยากรู้ อยากเห็นและสนใจสิ่งรอบ ๆ ตัว เด็กมักจะทำตามสิ่งที่เห็นหรือ เลียนแบบสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว เมื่อเด็กอายุ 3 ขวบสามารถบอกสีได้อย่างน้อย 1 สี เริ่มเล่นกับคนอื่น เข้าใจ ชอบถามคำถามตลอดเวลาและใช้คำสรรพนามได้ จนเริ่ม 4 ขวบจะยังคงถามอยู่มากมาย สามารถบอกความแตกต่างของวัตถุ 2 อย่างที่มีความยาวต่างกันได้ ทำตามคำสั่งได้ 5 ขวบบอก อายุตัวเองได้ ชอบเล่นเป็นหมู่ เป็นมิตรกับทุกคนดี การถามคำถามหรือตอบคำถามทำได้ตรงกับ ความหมาย จนกระทั่งอายุ 6 ขวบปรับตัวให้เข้ากับระเบียบของโรงเรียนได้ เข้าใจคำสั่งของครู

ตารางที่ 2.6 แสดงพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัยอายุ 3-6 ปี

3 ปี	4 ปี	5 ปี	6 ปี
-สนองตอบคำสั่ง ง่าย ๆ	-รู้จักและจับคู่สีได้ ประมาณ 6 สี	-สามารถชี้และรู้จักสี ได้ 4-6 สี	-บอกอักษรและเลข บางตัวได้
-เรียกชื่อรูปภาพและ บอกได้ว่าเป็นรูป อะไร	-มีความตั้งใจในการ ทำงานเช่น ต่อแท่ง ไม้	-จับคู่ภาพเหมือนได้ -เขียนรูปภาพคนโดย มีส่วนต่าง ๆ 2-6 ส่วน	-นับปากเปล่า 1-10 ได้
-บอกได้ว่าใครทำ อะไร	-วาดรูปสิ่งที่ตนรู้จัก -มีช่วงความสนใจสั้น	-วาดรูปและอธิบาย รูปที่วาดได้	-เล่าเรื่องจากหนังสือ ภาพจากที่เคยฟังได้ -จับคู่สิ่งของที่มี ลักษณะเดียวกันได้
-ช่วงความสนใจและ สมาธิสั้น	-เรียนรู้โดยการ เลียนแบบ การ	-นับเลข 1-5 ได้ -มีช่วงความสนใจ นานขึ้น	-ใช้อุปกรณ์ในห้องได้ ดี เช่น ดินสอ กรรไกร
-เลียนแบบท่าทาง ของผู้ใหญ่	-ชอบถามว่า ทำไม อย่างไร	-เรียนรู้จากการ สังเกต ฟังการสำรวจ	-เข้าใจความสัมพันธ์ ของเวลาและกิจวัตร ประจำวัน
-เรียนรู้จากการ สำรวจจริงค้น		-เข้าใจหน้าที่และ ประโยชน์ของสิ่งต่าง ๆ	-รู้เกี่ยวกับหน้าที่ ประโยชน์และเข้าใจ สิ่งต่าง ๆ ได้

ที่มา:พัชรี สนวนแก้ว. 2536. หน้า 25

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางสมองเพิ่มขึ้น ในการทำความเข้าใจและเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว รู้จักใช้ภาษาได้ดีขึ้น มีความคิดเป็นของตนเอง แต่ก็ยังมีข้อจำกัดทางความคิดที่เป็นเหตุผล การจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก จะช่วยให้เด็กเพิ่มพูนสมรรถภาพการเรียนรู้และความสามารถทางสติปัญญาให้กว้างขวางขึ้น

1. กิจกรรมสังเกตสิ่งรอบตัว เป็นการสนับสนุนให้เด็กรู้จักใช้ประสาทสัมผัสในการจำแนกความแตกต่าง และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน โดยการซักถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้วยกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ เช่น การฟังนิทาน การทดลอง การทำงาน สร้างสรรค์ศิลปะ การแสดงผลงาน

2. กิจกรรมการใช้เหตุผล การเปิดโอกาสให้เด็กใช้ความคิดของตนเองในการตัดสินใจสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือแก้ปัญหาสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเองโดยมีผู้ช่วยเหลือแนะนำเมื่อจำเป็น กิจกรรมการใช้เหตุผลเช่น การเปรียบเทียบความแตกต่าง การจับคู่สิ่งที่เหมือนกัน การจัดกลุ่มประเภทและการเรียงลำดับ ในลักษณะของเกมการศึกษาหรือการเล่นตามมุมด้วยของจริง หรือของเล่นต่าง ๆ จะช่วยพัฒนาทักษะการตัดสินใจที่มีเหตุผลของเด็ก

กิจกรรมพัฒนาภาษา การสนทนาพูดคุยซักถามด้วยภาษาที่สุภาพกับเด็กตามโอกาสที่เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ พร้อมการรับฟังด้วยความสนใจ จะช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นของเด็กในการพูดหรือเล่าเรื่องต่าง ๆ ซึ่งสะท้อนถึงความสามารถในการถ่ายทอดความนึกคิดของเด็ก การสนับสนุนให้เด็กเล่นร่วมกับเพื่อนและพูดคุยกัน เป็นการฝึกการใช้ภาษาได้ตอบซึ่งกันและกันในชีวิตประจำวัน

2.2 กิจกรรมการเล่น

การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับการเล่นตามความสนใจของเด็ก เช่น บรรยากาศ อุปกรณ์การเล่นและการเล่นตามมุมต่าง ๆ จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก และเกิดปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม ซึ่งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ที่ได้รับจะสะท้อนออกมาในรูปของพฤติกรรมการเล่นที่ซับซ้อน ดังนั้นจึงควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นอย่างเสรีในแต่ละช่วงของวัน ทั้งในร่มและกลางแจ้ง

2.2.1 การพัฒนาและส่งเสริมพัฒนาการของเด็กด้วยการเล่น

การเล่นของเด็ก ดูเหมือนเป็นเรื่องเล่นๆ แต่ความจริงแล้วเป็นเรื่องที่สำคัญและมีคุณค่ามหาศาล ไม่ว่าจะเล่นด้วยวิธีใด ก็เป็นการส่งเสริมพัฒนาการเด็กทั้งสิ้น สำหรับเด็กแล้วพัฒนาการของเด็กจะผ่านการเล่นเป็นสื่อกลาง ตั้งแต่การพัฒนาศติปัญญา ภาษาการสื่อสารของกล้ามเนื้อมัดเล็ก กล้ามเนื้อมัดใหญ่และสังคมจริยธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. กล้ามเนื้อมัดเล็ก หมายถึง การใช้มือ การหยิบจับ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการที่เด็กจะพัฒนาการ การเขียน การทำงานในชีวิตประจำวัน และการช่วยเหลือตัวเอง
2. กล้ามเนื้อมัดใหญ่ คือ กล้ามเนื้อแขนขา การทรงตัว ทำให้เด็กสุขภาพดี แข็งแรง คล่องแคล่ว ทะมัดทะแมงเล่นกีฬาได้ดี
3. ด้านสังคมและจริยธรรม การที่เด็กเล่นเป็นกลุ่ม จะเรียนรู้การปรับตัวอยู่กับผู้อื่น พอใจที่จะอยู่ร่วมกับสังคมและมีกิจกรรมร่วมกัน รวมทั้งเรียนรู้ว่าทำอะไรให้เป็นที่ ยอมรับของคนอื่น การเล่นของเด็กโตก็จะมีกติกาเกิดขึ้น นั่นก็คือ พื้นฐานที่เด็กจะได้พัฒนาในด้านของการที่จะเติบโตขึ้นมาอยู่ในกฎระเบียบของครอบครัว โรงเรียน และสังคมได้
4. ด้านภาษา ในการเล่นหลาย ๆ อย่าง เด็กจะต้องมีการพูดจา สื่อสาร มีการตอบโต้ โดยเฉพาะการเล่นบางอย่างจะต้องใช้การพูดในการเล่น เช่น การเล่นเป็นหมอ พยาบาล พ่อแม่ลูก เป็นการพัฒนาทางด้านภาษาอย่างดี

ในแต่ละวัยจะมีการเล่นที่แตกต่างกัน เนื่องจากความพร้อมทางร่างกายและระดับพัฒนาการของสมองต่างกัน ซึ่งมีความสำคัญมากถ้าพ่อแม่เข้าใจว่าในแต่ละวัยเหมาะที่จะเล่นอะไร พ่อแม่จะได้ช่วยสนับสนุนส่งเสริมได้อย่างถูกต้อง

จริง ๆ แล้วเด็กนั้นชอบเล่นตั้งแต่แรกเกิด อย่าคิดว่าเด็กเล็ก ๆ จะเล่นอะไรไม่เป็น เราจะเห็นว่าปัจจุบันนี้จะมีของเล่นสำหรับเด็กตั้งแต่ขวบปีแรกซึ่งยังเดินไม่ได้ ของเล่นวัยนี้ควรจะมีสีสันสดใส ของที่เคลื่อนไหวได้มีเสียงดัง หยิบได้เขย่าได้ กลิ้งได้ ของเล่นวัยนี้จะทำให้เด็กได้พัฒนาในด้านของการใช้มือ การมองตามความเคลื่อนไหว สีสันสดใสจะทำให้มองตาม เป็นการฝึกกล้ามเนื้อย่อย

การเล่นของเด็กช่วงขวบปีแรก มักเป็นการเล่นคนเดียว เด็กที่โตขึ้นคือประมาณ 2-3 ขวบ เด็กจะเริ่มเล่นรวมกลุ่ม เมื่อเด็กเห็นคนอื่นเล่น ก็จะสนใจและเดินเข้ามาเล่นด้วย แต่เวลาเล่นกลับเล่นคนเดียว ไม่ค่อยมีปฏิสัมพันธ์กัน ของเล่นเด็กวัยนี้จะเป็นของเล่นที่เริ่มใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่เข้ามาบ้าง เช่น การขีดเขียนของเล่น ตอก เรียง เตะ ขว้างเกิดขึ้นบ้าง สามารถที่จะเรียงบล็อก

อายุ 3 ขวบขึ้นไป ก็จะมีเล่นเป็นกลุ่ม แบบมีปฏิสัมพันธ์กัน วัยนี้จะชอบเล่นซุกซนวิ่ง ปีนป่าย กระโดดในที่กว้าง เช่น วิ่งเล่น ไล่จับ ซึ่จักรยานเล่นเครื่องเล่นในสนามเด็กเล่น เมื่ออายุ 6 ขวบขึ้นไปจะเพิ่มการเล่นแบบเกมซึ่งมีกติกามากขึ้น เด็กวัยนี้จะเริ่มเข้าใจกติกาการเล่นได้บ้างแล้ว เด็กจะเริ่มสนใจกีฬามากขึ้นเช่น ปิงปอง, แบดมินตัน, ฟุตบอล การเล่นวัยนี้จะช่วยพัฒนาในเรื่องของการเข้าสังคมได้มาก โดยพ่อแม่จะมีบทบาทสำคัญที่ช่วยส่งเสริมลูกน้อยในด้านพัฒนาการ แต่ก่อนอื่นต้องเข้าใจ และเห็นความสำคัญก่อนว่า การเล่นนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญต่อพัฒนาการของเด็ก และมีประโยชน์ต่อพัฒนาการสมองเด็กมาก เพราะปัจจุบันหลายครอบครัวมักเน้นไปที่เรื่องของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเรียนรู้คนเดียว ทำให้เด็กไม่ได้เล่นอย่างเหมาะสม ซึ่งคุณพ่อคุณแม่สามารถช่วยเหลือลูกน้อยได้โดย

1. สร้างทัศนคติที่เหมาะสม พ่อแม่มีส่วนชักจูงและเป็นแบบอย่างให้เด็กเห็น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเล่นกีฬา พ่อแม่ต้องเป็นตัวอย่างปลุกฝัง ให้เด็กดูและเห็นว่า การออกกำลังกายและการเล่นกีฬาเป็นประโยชน์ ซึ่งเด็กจะได้ร่วมกิจกรรมมากขึ้น และที่สำคัญมากก็คือ การที่พ่อแม่ร่วมเล่นกับเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 5 - 6 ปี จะช่วยให้เด็กเล่นได้อย่างสร้างสรรค์และได้ประโยชน์เต็มที่ มีจินตนาการ มีพัฒนาการอย่างถูกต้อง นอกจากนี้เด็กจะได้รับความสนุกสนาน การชื่นชมจากพ่อแม่ และความผูกพัน ใกล้ชิด มีการเรียนรู้ซึ่งกันและกันเกิดขึ้นในระหว่างนั้น

2. จัดเวลา กิจกรรมประจำวันให้เหมาะสม ให้มีโอกาสได้เล่นสม่ำเสมอทุกวัน

3. เตรียมอุปกรณ์ สนับสนุน เช่น ของเล่น อุปกรณ์กีฬา รวมทั้งหาสถานที่ที่เหมาะสมที่ต้องใช้ในการเล่น ตรงกันข้ามกับเด็กที่ไม่ได้เล่นหรืออยู่กับผู้ใหญ่ที่ไม่ชอบเล่นกับเด็กหรือสุขภาพไม่ดี เล่นไม่ไหว เด็กไม่รู้จะเล่นกับใคร จะมีผลกระทบในด้านของบุคลิกลักษณะคือ อาจเป็นเด็กไม่จำเริญแจ่มใส ทักษะทางสังคมน้อย ปรับตัวไม่ดี ไม่ทะมัดทะแมงคล่องแคล่วว่องไว ความตื่นตัวสนใจสิ่งแวดล้อมน้อย รวมทั้งส่งผลถึงการพัฒนาการทางสติปัญญาไม่เต็มที่ด้วย

2.2.2 การเล่นให้อะไรกับเด็กในด้านใดบ้าง

1. ด้านร่างกาย การเล่นเป็นกิจกรรมการออกกำลังกายที่ดีที่สุดสำหรับเด็ก เพราะในแรงจูงใจและความสนุกสนาน จะกระตุ้นให้เด็กเล่นได้นาน เล่นอย่างอดทนจึงทำให้มีการพัฒนาการของกล้ามเนื้อใหญ่ได้อย่างดีการเดิน การวิ่งจะมั่นคง มีความเร็วและมีความแม่นยำมากขึ้น ส่วนกล้ามเนื้อเล็กก็จะมีพลังละเอียดละออและประณีตมากขึ้น ที่สำคัญที่สุดคือสุขภาพโดยรวมจะแข็งแรงมีภูมิคุ้มกันที่ดี ไม่ค่อยเจ็บป่วย

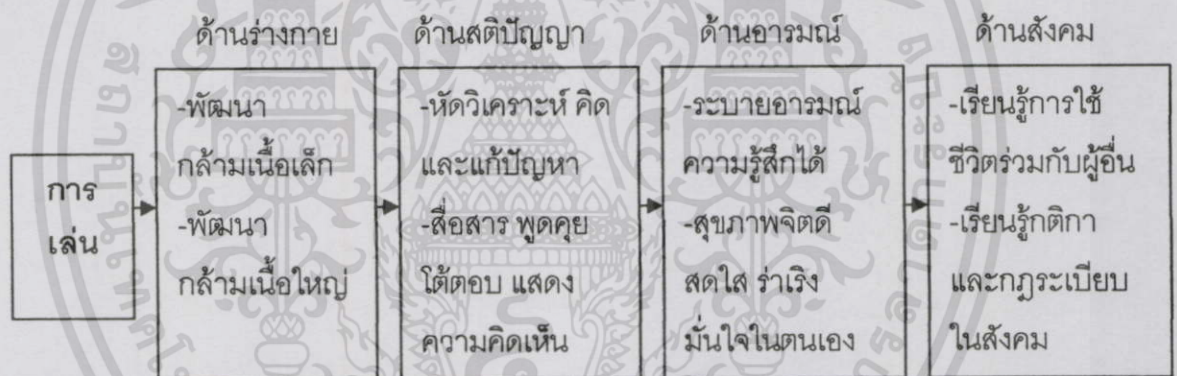
2. ด้านสติปัญญา ซึ่งรวมถึงการใช้ภาษาพูดการเล่นทำให้เด็กต้องคิดว่าจะเล่นอย่างไร จะทำอย่างไรจึงจะประสบผลสำเร็จ การเล่นทุกชนิดทำให้มีการพัฒนาสติปัญญาให้รู้ตลกร้าย โดยเฉพาการเล่นของเล่นที่ประเทืองปัญญาซึ่งเป็นการเล่นที่ทำให้เด็กต้องหัดคิด หัดวิเคราะห์ หัดแก้ไขปัญหา ในด้านภาษา การเล่นทำให้เด็กจำเป็นต้องสื่อสาร พูดคุยโต้ตอบ แสดงความคิดเห็น ชักจูง ชักนำ ให้กลุ่มยอมรับ และเกิดความเข้าใจในความต้องการของตนและในสิ่งที่สำคัญคือภาษาที่จะพัฒนาได้ดี จะเป็นเครื่องมือดำเนินไปสู่พัฒนาการของสติปัญญาอย่างต่อเนื่องและถาวร

ดอกเตอร์นิโคลัส แห่งมหาวิทยาลัยแซนดีเอโก ในแคลิฟอร์เนีย ได้รายงานว่ “เซลล์สมองของเด็กวัย 3 ขวบ ปีแรกที่เติบโตมาในสิ่งแวดล้อมมีชีวิตชีวา มีการเล่นและการกระตุ้นอย่างสร้างสรรค์ จะมีการเพิ่ม การส่งสัญญาณประสาทหรือคลื่นไฟฟ้าในสมอง และการเชื่อมต่อระหว่างเซลล์ประสาท” การเพิ่มในส่วนนี้ ส่งผลสำคัญต่อการพัฒนาการของสมอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรื่องของความเฉลียวฉลาด ทั้งนี้การเล่นสามารถ ช่วยพัฒนาหรือสร้างจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมระดับความคิดและชาวปัญญาของเด็กได้ดี

3. ด้านอารมณ์ การเล่นเป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดความผ่อนคลายสามารถระบายความรู้สึกได้ ทำให้เกิดความสุขแจ่มใส ร่าเริงและมีความอึดใจ เด็กที่มีโอกาสได้เล่นอย่างสม่ำเสมอจะมีสุขภาพจิตดี สดใส เป็นคนที่สุขง่ายทุกขัยาก

4. ด้านสังคม เด็กที่ได้เล่นโดยเฉพาะการเล่นเป็นกลุ่มเด็กจะมีการแลกเปลี่ยนอารมณ์พยายามให้กลุ่มยอมรับ บางครั้งยอมเป็นผู้ตาม บางครั้งก็ทำตัวเป็นผู้นำ รู้จักแก้ไขปัญหาร่วมกับกลุ่ม จนกลุ่มยอมรับ เด็กเหล่านี้จะมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีบุคลิกภาพดี มีความมั่นใจและเห็นคุณค่าของตนเอง และถ้าการเล่นมีผู้ใหญ่คอยแนะนำอบรมดูแลการเล่นนั้นยังเป็นจุดที่ทำให้มีพัฒนาการของศีลธรรมจรรยาอีกด้วย ผลที่เกิดขึ้น คงไม่เกิดเพียงด้านใดด้านหนึ่งแต่จะเกิดผลผสานสอดคล้องไปพร้อมๆ กัน ส่งเสริมในทุกๆ ด้าน (นิตยสารบันทึกคุณแม่ No.164 March 2007)

ภาพที่ 2.1 แสดงความสัมพันธ์ของการเล่นกับพัฒนาการด้านต่างๆ

2.3 ความสำคัญ และคุณค่าการเรียนรู้ศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย

2.3.1 ความหมายของศิลปะ

ศิลปะเป็นวิชาที่สำคัญยิ่ง ช่วยให้เด็กทุกคนมีโอกาสพัฒนาความสามารถของตนได้เต็มที่ และมีคุณค่าในการพัฒนาการในทุก ๆ ด้าน สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่ดี ดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข เป็นงานที่เกิดจากการสร้างสรรค์ของมนุษย์ที่ต้องเกี่ยวข้องกับความรู้สึกนึกคิด และจิตใจอยู่เสมอ วินูลย์ ลีสุวรรณ (2522 : 22) สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นโดยใช้แนวความคิดที่มีอยู่แล้ว จากประสบการณ์การรับรู้ก่อนๆ ประกอบกับเหตุผล อารมณ์ ความคิดริเริ่ม และสร้างขึ้นโดยมองให้เห็นความงาม น่าชม หรือน่าพอใจ และในบางกรณีผลงานนั้นทำให้ผู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้เห็นเกิดความคิด อารมณ์ และความสว่างไสวทางปัญญาได้ด้วย (นิรมล (ตีรณสาร) สวัสดิบุตร. 2525 : 25)

อารีย์ สุทธิพันธุ์ (2529 : 15) ได้ให้ความหมายว่า ศิลปะ คือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อสนองความต้องการของตนเองและสังคมด้วยการเลือกวัสดุและวิธีการที่เหมาะสม สร้างให้เป็นรูปแบบต่าง ๆ ตามที่ตนมีความรู้สึกตอบสนองจากโลกภายนอก และเป็นรูปแบบที่มองเห็นได้ด้วย นอกจากนี้ศิลปะคือสิ่งเร้าอารมณ์ เราสามารถที่จะรับเข้าสู่อารมณ์ ความรู้สึก ทางประสาทสัมผัสต่างๆ เช่น หูและตา (น. ณ ปากน้ำ. 2531 : 25) การแสดงออกทางประสบการณ์และความสามารถของมนุษย์ ในการทำสิ่งต่าง ๆ อย่างมีความคิดและสร้างสรรค์ รวมทั้งทักษะในการประยุกต์สิ่งต่าง ๆ ที่เป็นธรรมชาติให้เข้ากับชีวิตประจำวันรวมทั้งทักษะการผลิตผลงาน โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการการผลิตสิ่งที่สวยงาม (อุบล ตูจินดา. 2532 : 16)

ศิลปศึกษา (art education) เป็นสาขาวิชาที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาศิลปะ (นิรมล (ตีรณสาร) สวัสดิบุตร. 2525 : 16) กล่าวไว้ว่า ศิลปศึกษามีความหมายถึง การศึกษาเรื่องของศิลปะหรือการศึกษาเรื่องของการสร้างสิ่งใหม่ที่สวยงาม โดยใช้ประสบการณ์ การรับรู้ เหตุผล อารมณ์ และความคิดริเริ่มเป็นเครื่องช่วยในการสร้างสิ่งใหม่นั้น ความหมายของศิลปศึกษาว่า เป็นการศึกษาศิลปะเด็ก โดยการจัดประสบการณ์ การเรียนการสอนให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะของผู้เรียน ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาศิลปะนิสัยผู้เรียน ให้มีความรู้ ทักษะ และความคิดที่ดีต่อศิลปะ (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2529)

ชลอ พงษ์สามารถ (2526) ได้ให้ความหมายว่า ศิลปศึกษาคือการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ประสบการณ์ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ แสดงออกเป็นผลงานด้านต่างๆ เช่น การเขียนภาพระบายสี การปั้น และการแกะสลัก การพิมพ์ การผลิตวัสดุต่าง ๆ การแสดงออกนี้ครูต้องให้โอกาสเด็กได้แสดงออกอย่างอิสระเสรีและอยู่ในขอบเขต ครูผู้สอนจะต้องวางโครงการสอนเป็นระยะยาว โดยวางแผนการเรียนการสอน จัดเนื้อหา วัสดุ วิธีการอย่างกว้างขวาง เพื่อให้สอดคล้องตามวุฒิภาวะของเด็ก

สังคม ทองมี (2534 : 18) กล่าวว่า ศิลปศึกษามีความหมายถึง วิชาที่จัดการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่เด็ก โดยให้เด็กได้แสดงออกซึ่งความสามารถทางด้านการคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ที่ได้รับจากประสบการณ์ภายนอก และเกิดจินตนาการอย่างอิสระของนักเรียน ซึ่งสามารถแสดงออกได้หลายลักษณะในการกระทำกิจกรรมศิลปศึกษาประเภทต่าง ๆ เช่น การเขียนภาพระบายสี การปั้น การแกะสลัก การพิมพ์ภาพ การออกแบบสร้างสรรค์ ฯลฯ ตลอดจนการรู้จักคุณค่าทางศิลปะ โดยครูจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องเหมาะสมกับวุฒิภาวะเพื่อให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และความคิดสร้างสรรค์

ไพโรจน์ รุจิวิจักขณ์ (2529 : 19) สรุปว่า ศิลปศึกษานหมายถึง การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องศิลปะ ซึ่งส่งเสริมให้คนมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ ในแนวทางที่เหมาะสม

พีรพงษ์ กุลพิศาล (2531) ได้กล่าวว่า ศิลปศึกษาซึ่งจัดไว้ในหลักสูตรเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ให้แก่เด็กโดยมิได้มุ่งหวังให้เด็กเป็นศิลปิน แต่มุ่งหวังให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์กล้าแสดงออก และมีพัฒนาการทางสุนทรียภาพ (พัฒนาการทางอารมณ์) เพื่อการมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ

อุบล ตูจินดา (2532 : 20) สรุปว่า ศิลปศึกษานหมายถึง การศึกษาเรื่องราวการสร้างงานศิลปะ ที่จัดขึ้นในโรงเรียนซึ่งอาจเป็นทั้งการสร้างงานศิลปะของนักเรียนเอง หรือการสร้างงานศิลปะของผู้อื่น

ประยงค์ มาแสง (2540 : 11) สรุปว่า ศิลปศึกษานหมายถึง การเรียนการสอนที่อาศัยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมาสร้างสิ่งใหม่ที่สวยงาม โดยใช้ประสบการณ์และความคิดสร้างสรรค์แสดงออกมาให้เห็นผลงาน ถ่ายทอดเป็นอารมณ์และความรู้สึกอย่างมีศิลปะ

สรุป ศิลปะศึกษา คือวิชาที่ได้มีการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่เด็ก โดยให้เด็กได้แสดงออกซึ่งความสามารถทางด้านการคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ผลงานทางความคิดที่ได้รับจากประสบการณ์ในชีวิต แสดงออกมาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับศิลปะด้วยความอิสระ และพัฒนาการทางสุนทรียภาพ

2.3.2 ความหมายของศิลปะเด็ก และความสำคัญ

ศิลปะสำหรับเด็กนั้นแตกต่างจากศิลปะสำหรับผู้ใหญ่ การให้ความหมายของศิลปะสำหรับผู้ใหญ่แต่ละคนนั้นเป็นเรื่องที่ยากมาก สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องอยู่ในวงการพิพิธภัณฑ์นั้น ศิลปะของผู้ใหญ่อาจจะหมายถึง การจัดภาพแขวนที่ข้างฝา ภาพสีที่ยุ่งเหยิง ผลิตผลของการใช้สีภาพเปลือย รูปปั้นที่ยอดเยียม ซึ่งเป็นความรู้สึกทั่วไปในกิจกรรมนั้นๆ ศิลปะควรจะเน้นสิ่งที่ดี เช่น หนังสือศิลปะ หรือภาพที่ติดอยู่บนผนังในแต่ละบ้านควรจะเป็นสิ่งที่ยกระดับจิตใจให้แก่คนนั้น ศิลปะสำหรับผู้ใหญ่ในทุก ๆ ระดับเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของความงาม หรือความงามภายนอก แต่ศิลปะสำหรับเด็กนั้น โลเวนฟีลด์ และ บริเตน (Lowenfeld and Brittain 1975 : 7) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ศิลปะสำหรับเด็ก คือ สิ่งที่เด็กแสดงออกซึ่งความเจริญเติบโต ความนึกคิด ความเข้าใจและการแปลความหมายของสิ่งแวดล้อม แต่เมื่อเขาเติบโตขึ้น วิธีการและสิ่งที่เขาแสดงออกก็จะเปลี่ยนไป

ศิลปะที่เด็กแสดงออกตามสภาพความสนใจ การรับรู้และความพร้อมของเด็กแต่ละคน โดยการแสดงออกนั้นจะแสดงออกด้วยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง ผ่านวัสดุที่เหมาะสมและปรากฏเป็นผลงานศิลปะที่รับรู้ได้ด้วยประสาทตา หรือที่เรียกว่า ทัศนศิลป์ เช่น ภาพวาด รูปปั้นแกะสลัก ภาพพิมพ์ เป็นต้น เมื่อศิลปะเด็กเกี่ยวข้องกับระบบการศึกษาในโรงเรียน ศิลปะเด็กจึงสัมพันธ์กับเอกสารที่เป็นเอกสารที่ส่งวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นับญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระบวนการเรียนการสอนและจิตวิทยาในการเรียนการสอนไปพร้อมกันซึ่งในหลักสูตรการศึกษา จะเรียกว่า ศิลปศึกษา (วิรุณ ตั้งเจริญ. 2526 : 54) อีกความหมายหนึ่ง ดำรง วงศ์อุปราษ ได้ให้ความหมายไว้คือ ผลงานศิลปะของเด็กอายุระหว่าง 6-15 ปี เป็นผลงานการแสดงออกของเด็กทางอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด และจินตนาการ

2.3.3 พัฒนาการทางศิลปะของเด็กปฐมวัย

ขั้นพัฒนาการทางศิลปะตามทฤษฎีของ วิคเตอร์ โลเวนเฟลด์ (วิรุณ ตั้งเจริญ. 2539 : 8-9 ; อ้างอิงมาจาก Vivtor Lower Feld.1967) เด็กที่มีอายุระหว่าง 0-2 ขวบ ศิลปะของเด็กเริ่มขึ้นเมื่อเด็กมีประสาทสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมและเด็กตอบสนองต่อประสบการณ์ทางด้านประสาทสัมผัสนั้น การสัมผัส การรู้สึก การเห็น การถ่ายทอด การลิ้มรส การฟัง เป็นพื้นฐานอันสำคัญสำหรับการผลิตงานศิลปะ

เด็กที่มีอายุระหว่าง 2-4 ขวบ เป็นขั้นขีดเขียน ในวัยนี้จะสังเกตพบว่า การแสดงออกของเด็กเริ่มแสดงจินตนาการให้ปรากฏเห็นได้ เริ่มการขีดเขียนที่ขาดการควบคุมและชื่นชมกับการเคลื่อนไหวที่สับสนนั้น ต่อมาก็เริ่มควบคุมมือที่เคลื่อนไหวช้า ๆ กันเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา หลังจากนั้นจะเริ่มกำหนดชื่อรูปทรงต่าง ๆ ที่สร้างขึ้น เปลี่ยนแปลงจากความพอใจในการเคลื่อนไหว มาสู่ความพอใจในการคิด จินตนาการ เด็กจะเริ่มมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างภาพเขียนและโลกภายนอก และตระหนักว่าวัตถุที่มองเห็นจะสามารถนำมาสร้างเป็นภาพได้ ผลก็คือ ภาพวาดของเด็กได้มีสภาพเป็นการบันทึกมโนทัศน์ และความรู้สึกของเด็กไว้ ภาพเขียนได้แสดงภาพวัตถุและเหตุการณ์ในเชิงสัญลักษณ์ อันจะนำไปสู่พื้นฐานทางทักษะขั้นต่อไป

เด็กที่มีอายุระหว่าง 4-7 ขวบเป็นขั้นเริ่มสัญลักษณ์ เด็กจะถือตัวเองเป็นศูนย์กลางของสิ่งต่าง ๆ คือ ตัวเองเป็นที่ตั้งสัญลักษณ์ที่แสดงให้ปรากฏทางภาพเขียน ขึ้นอยู่กับความรู้ของตนเอง เด็กเขียนภาพตามที่เขารู้ ไม่ใช่ตามที่เขาเห็นเท่านั้น รูปทรงที่โปร่งใสหรือมีลักษณะเหมือนภาพเอกซเรย์ ชี้ให้เห็นว่าเด็กรับรู้อย่างไรไม่ใช่เพียงการมองเห็นมุมใดมุมหนึ่งเท่านั้น ภาพเขียนแสดงถึงความสนใจต่อความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดบริเวณว่างบนพื้นภาพ เด็กเริ่มสนใจกับเส้น และรูปร่างเรขาคณิตมากขึ้น

จากการศึกษาพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก เด็กทุกคนมีการแสดงออกทางศิลปะพัฒนาไปตามลำดับขั้น โลเวนเฟลด์ (Lowenfeld.1982) ได้แบ่งขั้นตอนพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก ออกเป็น 6 ขั้น และกล่าวถึงพัฒนาการทางศิลปะในช่วงอายุของเด็ก ซึ่งอยู่ในขั้นพัฒนาการขั้นขีดเขียน "The scribbling stage" และขั้นเริ่มเป็นสัญลักษณ์หรือขั้นเขียนภาพมีความหมาย "The preschematic stage" ดังนี้คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

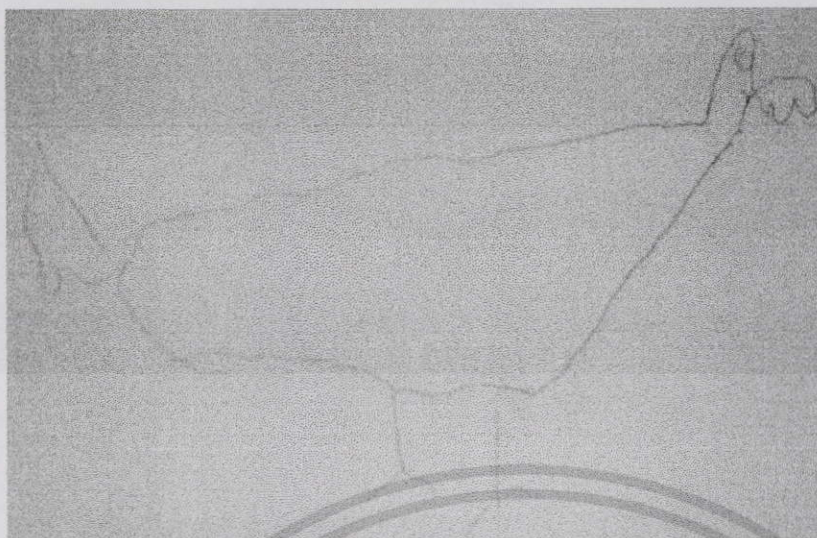
1. ขั้นขีดเขียน (The scribbling stage) อายุประมาณ 2-4 ปีในขั้นนี้เด็กจะสนุกกับการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อและเป็นการเพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา การขีดเขียนของเด็กจะเป็นไปตามลำดับขั้นที่สามารถทำนายได้ แบ่งได้เป็น

ขั้นการขีดเขียนไม่เป็นระเบียบ หมายถึง การลากเส้นของเด็กจะยุ่งเหยิง สับสนไม่คำนึงว่าจะเป็นรูปอะไร การควบคุมทางกล้ามเนื้อของเด็กยังไม่เจริญพอ จึงไม่สามารถบังคับมือให้เป็นไปตามความต้องการได้

ขั้นการขีดเขียนอย่างควบคุม ในขั้นนี้เด็กจะขีดเส้นเข้าไปข้ามามีลักษณะเป็นเส้นตรง แนวนอน และพัฒนาไปจนเป็นรูปวงกลม แต่ยังไม่สามารถวาดเส้นได้ตามที่ตั้งใจ
ขั้นตั้งชื่อ หมายถึงขั้นที่เด็กสามารถเขียนอะไรลงไปก็จะให้ชื่อสิ่งที่เขียนนั้นว่าชื่ออะไร คืออะไร เด็กเริ่มใช้ความคิดคำนึงในขณะที่เขียนภาพคน สัตว์ หรือวัตถุ สิ่งที่เด็กเขียนจะไม่เป็นภาพที่ถูกต้อง หรือมีรูปร่างในสายตาของผู้ใหญ่ แต่จะมีความหมายสำหรับเด็ก เด็กจะพอใจสนุกสนานกับสิ่งที่เขาเขียนนั้น ขั้นนี้จะเป็นขั้นหัวเลี้ยวหัวต่อในการวาดภาพของเด็กต่อไป

ภาพที่ 2.2 แสดงภาพที่เด็กชาย ข.ชยางกูร สมสิน อายุ 3 ขวบ วาดโดยไม่มีการตั้งชื่อ

ภาพที่ 2.3 แสดงภาพที่เด็กชาย ช.ชยางกูร สมสัน อายุ 3 ขวบ ตั้งชื่อว่า นก

2. ขั้นเริ่มเป็นสัญลักษณ์หรือขั้นเขียนภาพมีความหมาย (The preschematic stage) อายุ 4-7 ปีเป็นขั้นเริ่มต้นของการแสดงออกที่มีความหมาย ภาพสิ่งของสิ่งเดียวกันอาจเขียนได้หลาย ๆ แบบ ในระยะนี้โลกที่เด็กเห็นหรือรู้จักจึงแตกต่างจากโลกที่เด็กเขียนภาพ การพัฒนาความคิดเกี่ยวกับคนและสิ่งของยังไม่เด่นชัด ทำให้ภาพที่เด็กวาดบรรยายถึงสิ่งเหล่านั้นอยู่ในรูปแบบเรขาคณิต เช่น ในการวาดรูปคน เด็กจะเขียนวงกลมแทนศีรษะ เส้นตามแนวขวางแทนแขน และเส้นตามแนวตั้งแทนขา แต่ยังไม่มียรายละเอียดส่วนต่างๆของร่างกาย ในการใช้สีของเด็กยังไม่เป็นไปตามธรรมชาติ สีที่เด็กเขียนภาพกับสีที่เด็กเห็นจริงจะไม่เหมือนกันทั้งนี้เพราะเด็กใช้สีตามอารมณ์แล้วแต่ว่าสีไหนจะสะดุดตาเด็ก หรือเด็กชอบสีไหนก็เลือกใช้นั้น จึงไม่จำเป็นจะต้องสอดคล้องกับความเป็นจริง บริเวณว่างหรือช่องไฟเด็กยังไม่เข้าใจว่าจะเขียนรูปตรงไหน ขนาดเท่าไร จึงจะเหมาะสมจะวาดลงไปโดยไม่คำนึงถึงความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ตรงไหนที่มีบริเวณว่างเด็กจะเขียนสิ่งต่าง ๆ ลงไป

จากขั้นต่างๆ ของการวาดภาพของเด็ก เคลลอกก์ (Kellogg. 1969) สรุปได้ดังนี้

1. ขั้นการขีดเขียนเบื้องต้น (Basic scribbles) เป็นลักษณะการขีดเขียนของเด็กก่อนอายุ 2 ขวบ ภาพที่เขียนจะเป็นไปตามธรรมชาติโดยลักษณะของการวาดเส้นมีการพัฒนาไปพร้อมกับการบังคับกล้ามเนื้อนิ้วมือของเด็ก เริ่มจากจุดไปสู่เส้นต่าง ๆ เส้นตรงตามแนวตั้ง เส้นทแยงมุม และพัฒนาไปสู่ เส้นโค้ง เส้นที่เป็นคลื่นหรือฟันปลา จนสามารถพัฒนาเป็นเส้นวงกลม

2. ขั้นการวางตำแหน่ง (Placement stage) ในระยะที่เด็กมีอายุ 2-3 ขวบ อยู่ในระยะการขีดเขียนปกติวิสัย ภาพเขียนบนแผ่นกระดาษจะอยู่ในตำแหน่ง 17 ตำแหน่ง คือ

2.1 เขียนเต็มไปหมดทั้งหน้ากระดาษ

2.2 เริ่มจากศูนย์กลาง บางทีก็เล็ก บางทีก็ใหญ่ แต่อยู่ตรงกลางกระดาษ

2.3 มีช่องว่างอยู่แต่ในกรอบ โดยมีขอบกระดาษว่างไว้เป็นกรอบ

2.4 เขียนอยู่ในแนวเส้นตั้งหรือเส้นนอนโดยใช้กระดาษเพียงครึ่งหนึ่ง

2.5 เขียนอยู่ในแนวเส้นตั้งหรือเส้นนอนโดยใช้กระดาษเพียงครึ่งหนึ่ง

2.6 ภาพทั้งสองอยู่คนละด้าน

2.7 ภาพอยู่ในแนวเส้นทแยงมุมลักษณะการเขียนจะอยู่ในกรอบลักษณะรูปสามเหลี่ยม

2.8 ภาพอยู่ในแนวเส้นทแยงมุมแต่เส้นจะล้นออกมาทางครึ่งหนึ่งของเส้นทแยงมุม

2.9 ภาพจะอยู่ในแกนกลางของเส้นทแยงมุม และกระจายไปอย่างราบเรียบสม่ำเสมอ

2.10 ภาพที่เขียนออกมาจะปรากฏ 2 ใน 3 ส่วนของกระดาษ จะเป็นเส้นที่เขียนแยกจาก

กันอย่างชัดเจน

2.11 ภาพจะอยู่ในกระดาษเพียง $\frac{1}{4}$ โดยอยู่ในมุมใดมุมหนึ่งของกระดาษ

2.12 ภาพจะแผ่กระจายมุมหนึ่งเป็นรูปพัด อีกมุมหนึ่งว่างเปล่า

2.13 ภาพจะอยู่ในแนวโค้งโดยใช้มุม 2 ด้าน

2.14 ภาพจะอยู่ในแนวโค้งโดยใช้มุมทั้ง 3 ของกระดาษ

2.15 ภาพจะปรากฏในรูปปิรามิด โดยเริ่มจากมุม 2 มุม อีก 2 มุมว่างเปล่า

2.16 ภาพจะพาดลักษณะเป็นแถบระหว่างกระดาษ

2.17 เส้นภาพจะแผ่กระจายเป็นรูปพัด โดยเริ่มจากตอนล่างของกระดาษ

3. ขั้นรูปร่าง (Shape stage) . ในระยะเวลา 3-4 ขวบ เด็กวาดภาพที่เส้นเดียวแสดงรูปร่างของภาพที่วาดได้เรียกว่า แผนภาพ (diagram) ซึ่งมี 6 ลักษณะใหญ่ ๆ ได้แก่ วงกลม วงรี สี่เหลี่ยมจัตุรัส และสี่เหลี่ยมผืนผ้า สามเหลี่ยม กากบาท กากบาทรูปตัว x และภาพแปลก ๆ (odd form) ซึ่งอาจเกิดจากความไม่สมบูรณ์ของแผนภาพ

4. ขั้นออกแบบ เด็กยังคงอยู่ระหว่างอายุ 3-4 ขวบ เมื่อใดที่เด็กสามารถวาดภาพได้ก็ถือว่าเกือบอยู่ในขั้นออกแบบได้แล้วถ้าเด็กนำแผนภาพในลักษณะต่างๆ มาผสมผสานกัน 2 ลักษณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นภาพใหม่เรียกลักษณะภาพนี้ว่า ภาพรวม (a combine) และเมื่อภาพนั้นเกิดจากการนำ
แผนภาพตั้งแต่ 3 ลักษณะมาผสมผสานกัน แบบที่เกิดขึ้นใหม่นี้เรียกว่า แบบผสม (an
aggregate)

5.ขั้นแสดงรูปภาพ ระหว่างอายุ 4-5 ขวบเด็กจะเข้าขั้นแสดงรูปภาพ ซึ่งผู้ใหญ่พอจะดูออก
ในขั้นนี้แบ่งออกเป็น 2 ระยะเวลาคือ ภาพวาดระยะแรก (early pictorial drawing) และวาดภาพระยะ
หลัง (later pictorial drawing) ซึ่งจะเป็นภาพที่ชัดเจนขึ้นตามลำดับ มักเป็น ภาพ คน บ้าน สัตว์
ต้นไม้ ภาพในระยะนี้ปรากฏเส้นขีดเขียนและรูปแผนภาพด้วยเช่น เส้นที่ปรากฏในระยะขีดเขียน รูป
สี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม เป็นตัวบ้านและหลังคา เป็นต้น (ประภัสสร นิยมธรรม. 2522)

ขั้นพัฒนาการทางการเขียนภาพตามทฤษฎีของทอร์เรนซ์

ประเทิน มณีจันทร์ (2531 : 117) กล่าวว่า พัฒนาการทางการเขียนภาพของเด็กซึ่งเกี่ยวกับ
จินตนาการที่แสดงออกทางการเขียน แบ่งออกได้เป็น 11 ระยะเวลาคือ

ระยะที่ 1 ระยะเวลาขีดเขียนที่ไม่สามารถจะแยกความแตกต่าง

ระยะที่ 2 ระยะเวลาที่สามารถเขียนเป็นรูปทรงเรขาคณิตง่าย ๆ เช่น วงกลม สี่เหลี่ยม แล้วตั้ง
ชื่อตามจินตนาการว่านี่คือ บ้าน ต้นไม้ เป็นต้น

ระยะที่ 3 ระยะเวลาที่สามารถเขียนรูปสิ่งของได้ โดยการใช้เส้นและสี่เหลี่ยมหรือวงกลม
เท่านั้น

ระยะที่ 4 ระยะเวลาที่สามารถเขียนภาพโดยเส้นและวงกลมทำเป็นรูปต่าง ๆ หรือลักษณะคน
โดยมีจุดมุ่งหมายหลักเป็นเค้าโครงของมนุษย์

ระยะที่ 5 ระยะเวลาที่สามารถเขียนรูปเป็นสิ่งที่ต่าง ๆ พร้อมการตั้งชื่อไปด้วย

ระยะที่ 6 ระยะเวลาที่สามารถตั้งใจเขียนรูปสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ ในระยะเวลาช่วงเวลานึงและมีความ
กล้าในการทำงาน และมีความสนใจมากขึ้น เขียนรูปมีรายละเอียดมากขึ้น

ระยะที่ 7 ระยะเวลาที่สามารถเขียนภาพต่อเนื่อง และเกี่ยวข้องกัน แต่ความหมายของภาพนั้น
ชัดเจนขึ้นและสามารถสังเกตและเข้าใจได้ดีขึ้น

ระยะที่ 8 ระยะเวลาที่เขียนเป็นภาพสังเคราะห์ ในบางส่วนจะแสดงความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

ระยะที่ 9 ระยะเวลาที่เขียนภาพบริสุทธิ์แต่เพียงภาพเดียว

ระยะที่ 10 ระยะเวลาที่ภาพหลาย ๆ รูปผสมกันด้วยความสนุกสนานในการแสดงถึงสิ่งต่าง ๆ
ในภาพ

ระยะที่ 11 ระยะเวลาที่สามารถพัฒนาการเขียนภาพแสดงเนื้อหา โดยการเขียนภาพเป็นชุด
ต่างกันได้

การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการเช่นบรรยากาศการสอน วิธีการสอน ตัวบุคคล สื่อการสอน ถ้าเด็กไม่ได้รับการพัฒนาในเบื้องต้นแล้ว ความสามารถที่มีอยู่จะไม่ได้รับการเจริญงอกงามเท่าที่ควร การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ที่ดีจะต้องหาทางจัดปัญหาพร้อมกันไปด้วย ปัญหาและอุปสรรคของความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ ความกลัว ความไม่เชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าแสดงออกกลัวว่าจะถูกตำหนิหรือไม่ได้รับการยอมรับบางคนอาจจะเคยชินอยู่กับการทำงานที่ตนเองคิดว่าถูกต้อง เหมาะสม โดยไม่ได้คิดที่จะค้นคว้าหาแนวทางใหม่ๆ การสอนครูจะต้องใช้คำพูดช่วยๆ ทำทนายและส่งเสริมให้เด็กมีความเชื่อมั่นในการแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ตนคิดอย่างอิสระโดยไม่จำเป็นต้องเป็นคำตอบที่ถูกต้องเสมอไป กิจกรรมศิลปะที่เสนอให้เด็กจะต้องเป็นกิจกรรมที่มีการคิดค้นให้สนองต่อความต้องการของเด็ก และมีลักษณะที่ฝึกให้เด็กรู้จักจินตนาการ รู้จักค้นคว้าทดลอง แสวงหารูปแบบในการทำงานที่แปลกใหม่ และรู้จักแก้ปัญหาในการทำงาน ในขณะที่เดียวกันครูจะต้องยอมรับการแสดงออกของเด็กด้วย

2.3.4 พัฒนาการด้านการสร้างสรรค์งานศิลปะ

การสร้างสรรค์ คือการแสดงออกที่อิสระและมีลักษณะเฉพาะตัวรวมทั้งสมรรถภาพในการแก้ปัญหา ในการดำรงชีวิตด้วย ถ้าเป็นการสร้างสรรค์ผลงานก็ย่อมเป็นลักษณะที่แสดงให้เห็นถึงการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง หรือการสร้างสิ่งใหม่ซึ่งมีแนวโน้มไปในทางที่ดีกว่า แมคคินนอน (Donald W. Mackinnon. 1962) กล่าวถึงความคิดสร้างสรรค์ว่า การสร้างสรรค์เฉพาะบุคคลเป็นการแสดงลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งเป็นผลจากสติปัญญาอันสูงส่ง เปิดเผยถึงประสบการณ์ประสาทสัมผัสด้านสุนทรียภาพ อิศรภาพในการคิดและปฏิบัติ พลังในการสร้างและการแก้ปัญหาที่ยุ่งยากได้อย่างเชื่อมั่นในตนเอง

กิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ที่ทำทนายความคิด และทำทนายการแสดงออกของเด็กจากการสร้างสรรค์ศิลปะของเด็กที่พร้อมด้วยเสรีภาพ ย่อมเป็นสิ่งที่ประทับใจต่อเด็กเสมอ เด็กพร้อมจะแสดงออกด้วยการลองผิดลองถูก ท้ายที่สุดการแสดงออกของเขาไม่เคยผิด และไม่เคयरู้สึกล้มเหลว กิจกรรมที่เด็กไม่รู้สึกล้มและไม่รู้สึกล้มเหลวเช่นนี้ ย่อมสร้างความมั่นใจในการแสดงออกได้อย่างมาก และเมื่อมีความมั่นใจเขาก็พร้อมจะสร้างสรรค์ครั้งแล้วครั้งเล่า ซึ่งพัฒนาการทางด้านการสร้างสรรค์ก็จะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตามการสร้างสรรคจะเกิดขึ้นได้เป็นอย่างดีก็ต่อเมื่อเด็กมีความพร้อม วัสดุอุปกรณ์พร้อม กิจกรรมที่กระตุ้นการสร้างสรรคและมีบรรยากาศที่พร้อมด้วยเสรีภาพเป็นปัจจัยสำคัญนอกจากการสร้างสรรคของเด็กจะปรากฏให้พบเห็นได้ในงานศิลปะ ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบ เนื้อหา และแนวคิด ด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านแล้ว การสร้างสรรค์ผลงานยังเป็นการสะสมบุคลิกภาพการสร้างสรรคด้วยเช่นกัน และถ้าการสร้างสรรคศิลปะเป็นไปอย่างต่อเนื่อง บุคลิกภาพที่สร้างสรรคย่อมเกิดขึ้นกับเด็กด้วย (วิรุณ ตั้งเจริญ. 2526 : 69-75)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.7 แสดงลักษณะความสามารถทางความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

ลักษณะพฤติกรรมของเด็กปฐมวัย			
ความสามารถทางความคิดสร้างสรรค์	3-4 ปี	4-5 ปี	5-6 ปี
ศิลปะการวาดภาพ ระบายสี การปั้น	-วาดรูปสิ่งที่มีจักคุ้นเคย และบอกความหมายได้ ด้วยลายเส้นโค้ง วงรี หรือเส้นขดไปมา -จนกระทั่งเป็นเส้นลักษณะต่าง ๆ เป็นสัญลักษณ์ที่สื่อความนึกคิดต่อสิ่งนั้น -อธิบายสิ่งที่วาดแต่ละอย่างได้ -ละเส้นสีอย่างเสรีไม่มีจุดมุ่งหมาย หรือขอบเขต -ระบายสีตามความพอใจของตนเอง -วาดภาพคน ประกอบด้วยใบหน้า ตา ปาก -ปั้นแป้งเป็นก้อนกลมหรือแบน ๆ หรือเป็นเส้นยาว ๆ คล้ายงูได้	-วาดรูปมีรายละเอียดในภาพ มากยิ่งขึ้นแต่ยังไม่สมบูรณ์ มีการใช้เส้นขีดเขียนมากขึ้น เริ่มมองดูใกล้เคียงกับของจริง -อธิบายสิ่งที่อยู่ในภาพได้ -ละเส้นสีเป็นลวดลาย หลากสีมีจุดมุ่งหมายมากขึ้น -เริ่มระบายสีมีทิศทางมากขึ้น -วาดภาพประกอบด้วยใบหน้า ตา ขา ปาก ลำตัว -ปั้นแป้งตามจินตนาการได้	-วาดรูปเป็นเรื่องราว มีรายละเอียดสิ่งต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงความคิดจากสภาพแวดล้อมมอดดูวาดคล้ายของจริงมากขึ้น -อธิบายและเล่าเรื่องจากภาพได้ -ใช้สีหลากหลายและภาพดูคล้ายของจริง -ระบายสีภาพคล้ายของจริง -วาดภาพคน ประกอบด้วยใบหน้า ตา ปาก จมูก ตอ ลำตัว แขน ขา -ปั้นแป้งโดยใช้วัสดุประกอบกาปั้นได้

ที่มา:จิตตินันท์ เดชะคุปต์. 2537. หน้า 67

2.3.5 ลักษณะกิจกรรมทางศิลปะในระดับปฐมวัย

การเตรียมกิจกรรมทางศิลปะที่เหมาะสมให้แก่เด็กควรคำนึงว่าจะเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กอิสระในการทดลองค้นคว้า และสามารถสื่อสารสิ่งที่เขาทดลองกับผู้อื่น นอกจากนี้ยังได้มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โอกาสพัฒนามากล้ามน้อยใหญ่ กล้ามน้อยเล็ก สร้างความสัมพันธ์ระหว่างมือและตา เสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับรูปทรง และสี ซึ่งเป็นพื้นฐานต่อการเตรียมความพร้อมในการอ่าน พัฒนาการทางสังคมจากการแลกเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ หมุนเวียนกันรับผิดชอบในการใช้และเก็บอุปกรณ์ต่างๆ ในการจัดประสบการณ์ศิลปะสำหรับเด็ก ครูปฐมวัยจะต้องทราบถึงพัฒนาการของเด็กในแต่ละวัยด้วย เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมศิลปะได้สอดคล้องกับพัฒนาการ (วิรุณ ตั้งเจริญ. 2539. หน้า 44-47)

สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2537) กล่าวว่า กิจกรรมสร้างสรรค์ หมายถึง กิจกรรมเกี่ยวกับงานศิลปะ ได้แก่ การวาดภาพระบายสี การปั้น การพิมพ์ภาพ การตัดฉีก ปะ และประดิษฐ์เศษวัสดุ ที่มุ่งพัฒนากระบวนการความคิดสร้างสรรค์ การรับรู้เกี่ยวกับความงาม และส่งเสริมกระตุ้นให้เด็กแต่ละคนได้แสดงออกตามความรู้สึกรัก และความสามารถของตนเอง สมาคมศิลปะศึกษาของสหรัฐอเมริกาได้กำหนดเป้าหมายหลักการสอนศิลปะศึกษาแก่เด็กเล็กว่า

1. ควรมีโอกาสใช้สายตาในการสังเกตและมองเห็นคุณค่าของงานศิลปะ
2. เด็กได้ผลิตผลงานทางศิลปะ
3. เด็กได้ศึกษางานศิลปะ
4. เด็กได้ประเมินผลงานศิลปะอย่างมีวิจารณ์ญาณ

(Linderman & Herbozerholz.1974 อ้างถึงใน พรรษา นิลวิเชียร. 2535)

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่ควรจัดให้กับเด็กมีดังนี้

1. การปั้น (Modeling)

มือเป็นอวัยวะที่มีบทบาทสำคัญในชีวิตมนุษย์ โดยเฉพาะกับเด็กๆ มือของคนเราเปรียบเหมือนสื่อ เป็นเครื่องมือของสมองในการปฏิบัติการตามขั้นตอนของเนื้อหารูปแบบ และรายละเอียดที่ซับซ้อนเด็กที่ใช้มือได้ช่วยเสริมเสริม และมีความมั่นใจจะช่วยเหลือตัวเองเข้าไปได้ด้วย ดังนั้นพ่อ แม่ผู้ปกครองและครู ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของเด็ก จึงควรให้ความสนใจและสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสได้ฝึกทักษะการใช้กล้ามเนื้อนิ้วมือที่ถูกต้องเสียแต่วันนี้ (เลิศ อานันท์. 2535 : 178-183)

อุปกรณ์ที่ควรใช้ ดินเหนียว แป้ง ขี้เลื่อย ดินน้ำมัน แป้งเปียก เกลีส ปูนพลาสเตอร์ กระดาษขยำกับแป้งเปียก

กิจกรรมที่เด็กทำ

1. ขยำ ทูบ บี คลึง ฯลฯ
2. ปั้นเป็นชื่อ ตัวอักษร ตัวเลข
3. ปั้นรูปคน
4. ปั้นรูปต่างๆที่มีความหมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. บ้านขนมต่าง ๆ

คุณค่าจากศิลปะงานปั้นที่ส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็ก

1. พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก(กล้ามเนื้อระหว่างนิ้วมือทั้งสิบ) พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อ สายตา สร้างประสบการณ์ทางประสาทสัมผัส และสร้างความพอใจให้กับเด็ก

2. เสริมทักษะในการคิดอย่างสร้างสรรค์ และการสร้างความคิดรวบยอดเกี่ยวกับรูปทรง

3. ส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์

พัฒนาการทางการปั้นของเด็กปฐมวัย

การให้เด็กมีกิจกรรมเกี่ยวกับการปั้น เป็นการให้โอกาสได้ถ่ายทอดประสบการณ์ และความคิดคำนึงของเขาออกมา เด็ก 3 ขวบ สนุกกับการปั้นมากหากผู้ใหญ่หยิบยื่นแป้งปั้น หรือดินน้ำมันให้ เขาจะกดให้แบน กดให้เป็นรูตึ๊งออกเป็นชิ้นเล็ก ๆ อายุ 4 ขวบชอบคลึงให้เป็นเส้นยาว ๆ ปั้นให้เป็นรูปกลมๆบอกว่าเป็นลูกบอล ลูกบิด ขนมเค้ก แต่พออายุ 5 ขวบก็จะเริ่มมีรายละเอียดต่างๆ เพิ่มเติมเพื่อประดับตกแต่งงานปั้น พฤติกรรมในการปั้นของเด็ก จะจดจ่อกับงาน จะเล่นไปพร้อมกับการปั้นพร้อมมีจินตนาการกับผลงานของตน ควรแนะนำให้เด็กสวมเสื้อกันเปื้อน ปูผ้าพลาสติกลงบนที่ที่จัดเตรียมไว้ให้ล่วงหน้าทุกครั้ง

2. การประดิษฐ์ต่าง ๆ (Pasting)

อุปกรณ์ที่ควรจัดให้เด็กได้แก่ เศษผ้า ไหมพรม เมล็ดพืช เปลือกไม้ เชือกฟาง กล้องกระดาด หลอดน้ำหวาน ฝาจากน้ำหวาน หลอดด้าย ลวดดอกไม้นไหว กระดาษสี กระดาษหนังสือพิมพ์ นิตยสาร แป้งเปียก กาวลาเทกซ์

กิจกรรมที่เด็กทำได้

1. ประดิษฐ์ภาพเป็นรูปต่าง ๆ ลงบนกระดาษโดยใช้กระดาษลวดดอกไม้นไหว หรือวัสดุจากธรรมชาติเป็นรูปต่างๆตามความพอใจของเด็ก

2. ประดิษฐ์วัสดุเหลือใช้เป็นรูปต่างๆ หรือของเล่นได้

3. ประดิษฐ์ตุ๊กตาจากเศษผ้า ตุ๊กกระดาด ฯลฯ

คุณค่าจากศิลปะงานประดิษฐ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็ก

1. เด็กที่ได้รับประสบการณ์ในการประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ที่เป็นงานฝีมือและได้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา

2. เด็กจะมีโอกาสลดอารมณ์ที่รุนแรงลง

3. ได้มีโอกาสการพัฒนาการเคลื่อนไหวต่าง ๆ

3. การฉีก-ตัด-ปะ (Cutting & Tearing)

อุปกรณ์ที่ควรจัดให้เด็กได้แก่ กระดาษสี กระดาษหนังสือพิมพ์ หนังสือนิตยสารต่าง ๆ กาว แป้งเปียก ฯลฯ

กิจกรรมที่เด็กทำได้

1. ตัดหรือฉีกกระดาษมีจุดมุ่งหมาย เพื่อทดลองดูว่าจะใช้อุปกรณ์ทำอะไรได้บ้าง
 2. จับกรรไกรเพื่อตัดกระดาษได้มั่นคง
 3. บอกชื่อรูปภาพที่เขาฉีก ตัดได้
 4. บอกหรือเล่าสิ่งที่เขาฉีก ตัดให้ผู้อื่นเข้าใจได้
 5. ประดิษฐ์ภาพที่เขาฉีก ตัดแล้วปะให้เป็นภาพที่สวยงาม
 6. ม้วนกระดาษเพื่อทำเป็นโมบาย หรือร้อยทำเป็นม่านหน้าต่าง
- คุณค่าจากศิลปะงานฉีก-ตัด-ปะ ที่ส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็ก

1. ฝึกการควบคุมกล้ามเนื้อมือและตา
2. เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความรู้สึก
3. เปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และความคิดรวบยอดเกี่ยวกับรูปทรง
4. ลดอารมณ์รุนแรงต่าง ๆ ลง

พัฒนาการทางการประดิษฐ์ ฉีก ตัด ปะของเด็กปฐมวัย

งานประดิษฐ์เป็นงานที่ละเอียดอ่อนมากกว่างานอื่น ๆ เพราะจะมีอุปกรณ์หลากหลายชิ้น กว้างงานอื่น ๆ สามารถเอาวัสดุที่แตกต่างกันมารวมกันให้เป็นผลงานโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ ช่วยให้เด็กมีสมาธิมากขึ้น และสนุกกับการคิดค้น ในเด็กเล็กงานประดิษฐ์และตัด ปะ คุณครู จะต้องเตรียมอุปกรณ์ให้ทุกชิ้นและแนะแนวทางในการทำงาน โดยเด็กเล็กจะยังต้องดูตัวอย่างจากคนสอน เด็กจะค่อยๆพัฒนาความคิดและสรรหาสิ่งของเหลือใช้มาประดิษฐ์ให้เป็นรูปเป็นร่างได้เอง เด็กจะสนุกกับงานของตนเองและจากการมองของเพื่อนใกล้เคียง พฤติกรรมของเด็กในห้องเรียนจะใกล้เคียงกับกิจกรรมศิลปะอื่น ๆ จะได้ยินเสียงเล่าเรื่องราวที่ตนเองจินตนาการ และสนุกกับการตัด ปะ ให้เป็นรูปร่าง

4. การวาดภาพระบายสี (Painting)

อุปกรณ์ที่ควรจัดให้เด็กได้แก่ กระดาษสำหรับวาดภาพ เข็กร สบู่ ทราช สีชอล์ก สีเทียน สี น้ำ สีไม้ พู่กัน ฯลฯ

กิจกรรมที่เด็กทำได้

1. ฝึกการใช้สี ทดลองกับสี เช่นผสมสี
2. ฝึกการลากเส้น ลากรูปทรงต่าง ๆ เช่น วงกลม สามเหลี่ยม สีเหลี่ยม และต่อเติมเป็น

ภาพต่าง ๆตามจินตนาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. กิจกรรมหยดสี เป่าสี พิมพ์ภาพด้วยใบไม้ พิมพ์ภาพด้วยजूไม้ก๊อก พิมพ์ภาพด้วยมันที่แกะสลักเป็นภาพต่าง ๆ วาดภาพด้วยเชือก วาดภาพด้วยฟองสบู่ ฯลฯ

4. ฝึกการวาดภาพและระบายสีด้วย สีน้ำ สีไม้ สีชอล์ก สีฝุ่น ฯลฯ

5. อธิบายภาพให้ผู้อื่นฟัง

6. ตั้งชื่อภาพ

คุณค่าจากศิลปะวาดภาพระบายสีที่ส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็ก

1. เด็กมีโอกาสได้ทำงานตามลำพัง โดยใช้สมาธิ

2. ให้โอกาสเด็กได้ทดลอง ค้นคว้า และแสดงความรู้สึกออกมาเป็นภาพที่ไม่สามารถ

บรรยายเป็นคำพูดได้

3. ให้โอกาสเด็กได้เคลื่อนไหวอย่างอิสระ

4. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

5. ฝึกกล้ามเนื้อมือ

พัฒนาการทางการวาดภาพ ระบายสีของเด็กปฐมวัย

เด็กเล็กๆเมื่ออายุราว 2 ขวบเขาจะเริ่มสนใจในการขีดเขียนภาพ โดยจะเริ่มขีดเขียนไปทั่วบนโต๊ะ เก้าอี้ ผับ้าน โดยจะหยิบขยสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวในการขีดเขียน ช่วงแรกนั้นจะเป็นเส้นต่าง ๆ ที่ปราศจากการควบคุมรูปทรง หากเด็กได้รับการสนับสนุนให้ได้กระทำอย่างต่อเนื่อง ลักษณะเส้นที่เกิดจากการขีดเขียนจะค่อย ๆ พัฒนาขึ้นไปสู่รูปทรงที่สัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ มากขึ้นทุกที

กิจกรรมการวาดรูปนอกจากจะมีความหมายมากสำหรับเด็กปฐมวัยแล้วยังแสดงถึงความเป็นพิเศษ และโอกาสที่ทำให้ผู้ใหญ่ รู้ถึงความรู้สึกของเด็กเกี่ยวกับตัวเขาเองและสิ่งแวดล้อมของเขาในขณะนั้น ครูต้องให้ความเป็นอิสระในการทำงานแก่เด็กให้เขาใช้ความคิดและจินตนาการมากที่สุด ไม่ควรวาดรูปให้ดูเป็นตัวอย่างหรือเขียนรูปให้เด็กต่อเติม ช่วยเตรียมอุปกรณ์ในการวาดให้เหมาะสมในแต่ละกิจกรรม จัดหาสถานที่ที่เด็กจะวาดภาพได้โดยอิสระ ขณะเดียวกันก็ต้องอธิบายให้เด็กรู้ว่าเขาจะวาดภาพได้โดยอิสระ แต่ไม่ใช่วาดบน ผับน หรือบนพื้นห้อง

5. การวาดภาพด้วยนิ้วมือ (FingerPainting)

อุปกรณ์ที่ควรจัดให้เด็กได้แก่ สี แป้งเปียก น้ำ เกลือ ฯลฯ

กิจกรรมที่เด็กทำได้

1. ทดลองใช้นิ้ววาดภาพสิ่งต่าง ๆ โดยใช้รูปร่างและสีเส้นต่าง ๆ กัน

2. ทดลองใช้ขยวระต่าง ๆ เช่น นิ้วมือ แขน ผ้ามืด ฯลฯ วาดภาพโดยใช้สี ทั้งสีเดียวและ

หลาย ๆ สี

3. ทดลองใช้รูปแบบต่าง ๆ ในการวาดภาพ

4. พัฒนาความคิดและความชื่นชอบสิ่งที่เขาวาดจากรูปทรงและสี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. เปิดเสียงดนตรีเบา ๆ ขณะที่เด็กวาดภาพ

คุณค่าจากศิลปะงานวาดภาพด้วยนิ้วมือที่ส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็ก

1. ช่วยลดความกดดันจากทางบ้านที่จะต้องการให้เด็กรักษาความสะอาดโดยการแสดงออกที่

เป็นที่ยอมรับ

2. พัฒนาการเจริญเติบโตทางสังคม และการสัมพันธ์กับผู้อื่น
3. ฝึกการพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่(ไหล่ แขน ลำตัวในการควบคุม)
4. ส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์
5. ส่งเสริมการค้นพบตัวเอง (self Discovery) จากการมีส่วนร่วมสัมพันธ์ระหว่างเด็ก กับ

ผลงานของตัวเอง

พัฒนาการทางการวาดภาพด้วยนิ้วมือ ของเด็กปฐมวัย

กิจกรรมนี้เป็นสิ่งที่เด็กให้ความสนใจ และตื่นเต้นที่จะได้สัมผัสกับตัวสีโดยตรงเพราะเด็กจะเล่นได้เต็มที่ในการละเลงสีลงบนกระดาษ ไม่ต้องห่วงในเรื่องความสะอาดใดใด เด็กเล็กจะบังคับกล้ามเนื้อได้ยาก งานที่ออกมาจะดูยุ่งวุ่นวาย สับสน แยกสีออกจากกันได้ยาก จนอายุ 4 ขวบสามารถเล่นสีได้หลาย ๆ สี และเป็นรูปร่างมากขึ้น เพราะสามารถบังคับกล้ามเนื้อได้ดีขึ้น พฤติกรรมในการทำงานของเด็กจะผสมกับการเล่นไปพร้อมกัน เด็กจะให้ความสนใจทั้งงานของตนเองและงานของเพื่อนใกล้เคียง หัวเราะ สนุกสนาน จากการจับสี และจะใจจดจ่อกับงานจนลืมความสกปรกไปเลย

6. การเล่นบล็อก (Blocks)

อุปกรณ์ที่ควรจัดให้เด็กได้แก่ บล็อกพลาสติก บล็อกไม้ขนาดต่าง ๆ

กิจกรรมที่เด็กทำได้

1. เล่นบล็อกชิ้นเดียวและหลายชิ้น
2. นำบล็อกหลาย ๆ ชิ้นมาต่อกันเป็นรูปร่างต่าง ๆ
3. สร้างสิ่งต่างๆตามที่เด็กชอบ และให้เด็กฝึกตั้งชื่อ
4. แสดงบทบาทสมมติจากบล็อกที่สร้าง

คุณค่าจากศิลปะงานเล่นบล็อกที่ส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็ก

1. ความเป็นอิสระและความสะดวกสบายของกิจกรรมและอุปกรณ์จะช่วยให้เด็กอยากที่จะเล่น
2. ความสะอาดและผิวเรียบของบล็อกจะช่วยให้เด็กปลอดภัยในการเล่น
3. ให้โอกาสเด็กได้เล่นตามลำพังและเล่นเป็นกลุ่ม
4. ให้โอกาสเด็กได้ประสบผลสำเร็จในการทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ลดความตึงเครียดทางอารมณ์จากการเล่นสมมติ
6. ลดความตึงเครียดทางร่างกาย
7. ส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์
8. ส่งเสริมให้เด็กได้แก้ปัญหา (แฮมมอนด์ (Hammond. 1967 : 275-282)

2.3.6 กิจกรรมในวัย 2-4 ขวบที่พ่อแม่ควรเตรียม

วิรุณ ตั้งเจริญ(2539, หน้า 44-47) ได้กล่าวไว้ว่าเด็กในวัย 2-4 ปี เราจะพบว่าเมื่อเด็กใกล้จะ 2 ขวบนั้นเริ่มสนใจการเขียนภาพ ไม่เฉพาะการขีดเขียนบนกระดาษที่พ่อ แม่หยิบให้ แต่เขาจะเขียนไปจนทั่ว ตามโต๊ะ ผนัง เก้าอี้ สิ่งที่ขีดเขียนก็หยิบฉวยเท่าที่หาได้ ทั้งดินสอ ปากกา สีเทียน หรือแม้แต่ของแข็งที่พ่อจะขีดเขียนได้ ช่วงแรกนั้นไม่สามารถควบคุมรูปทรงได้ เพราะยังขาดภาพในความคิดคำนึง ความสัมพันธ์ระหว่างการขีดเขียนกับโลกภายนอก ถ้าเด็กได้มีโอกาสที่จะกระทำอย่างต่อเนื่อง ลักษณะเส้นที่เกิดจากการขีดเขียนจะค่อยๆ มีพลังยิ่งขึ้น เขาจะได้พัฒนา ควบคุมและเรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่สัมพันธ์กับเส้นที่เขาขีดเขียนมากยิ่งขึ้น เด็กจะสามารถเล่าเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับภาพที่เขาคิดคำนึงได้อย่างดีด้วยเช่น การบรรยายถึงรถไฟ บ้าน นก หรือสิ่งที่เขาแสดงออกอื่น ๆ

ช่วงหลังของเด็กวัย 2-4 ปี เราจะพบว่า เขาได้เริ่มพัฒนาต่อไปจากการสร้างรูปทรง และให้ชื่อภาพวาด มีความเด่นชัดของภาพในความคิดมากขึ้น โดยพัฒนาไปสู่วัตถุที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น ไม่เพียงแต่ประสาทสัมผัสทางตาที่มีต่อวัตถุเท่านั้น ยังรวมไปถึงความรู้สึกสัมผัส กลิ่น รส และเสียงอีกด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับพ่อ แม่หรือครูในการจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กวัยนี้ คือ

1. เตรียมกระดาษหรือกระดาษที่กว้างพอสมควรสำหรับการขีดเขียน และการเคลื่อนไหวของเขา
2. อย่าแสดงท่าทีในเชิงฝันให้พัฒนาเส้นหรือรูปทรง ปล่อยให้เขาแสวงหาด้วยตนเอง
3. อย่าพยายามเข้าไปสอบถามว่า อะไร ปล่อยให้เขาพูดเอง เราเป็นเพียงผู้ออกตามเท่านั้น ทำงานร่วมกันทั้งกิจกรรมภายในและนอกบ้าน
4. เตรียมวัสดุอุปกรณ์การขีดเขียนและสร้างสรรค์ให้พร้อมเช่น
 - 4.1 สีเทียน
 - 4.2 กระดาษวาดเขียน
 - 4.3 พู่กัน แปรง
 - 4.4 สีโปสเตอร์ สีฝุ่น หรือสีน้ำ
 - 4.5 เลื้อหรือผ้ากันเปื้อน
 - 4.6 กระป๋องใส่น้ำ ผ้า
 - 4.7 กระดาษดำ หรือกระดาษขาว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.8 ซอล์หรือปากกา เขียนกระดานขาว

4.9 ดิน ดินน้ำมัน หรือแป้งทำขนม

4.10 กล้องเก็บวัสดุอุปกรณ์

2.3.7 กิจกรรมในวัย 4-7 ขวบที่พ่อแม่ควรเตรียม

เด็กในวัย 4-7 ปี เป็นวัยที่เริ่มจะเข้าศึกษาในโรงเรียนอนุบาลตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด การพัฒนาการขีดเขียนของวัยนี้ เฉพาะการขีดเขียนภาพเป็นรากฐานที่สำคัญทางศิลปะของเด็กวัยนี้ เราจะพบว่าภาพคน สัตว์ ต้นไม้หรือสิ่งอื่น ๆ ยังไม่เป็นรูปทรงเด่นชัดเหมือนรูปทรงสิ่งต่าง ๆ ที่เรามองเห็นได้รอบตัว เพราะเด็กจะสร้างสรรค์ภาพตามความคิดแบบไม่ซับซ้อน และสร้างสรรค์ไปตามประสบการณ์ที่มีเฉพาะตัวของเขาเอง รูปทรงต่าง ๆ ที่เด็กแสดงออกมาได้มีสภาพเป็นสัญลักษณ์ ภาพเขียนของเขาจะไม่แสดงความถูกต้อง แสดงสัดส่วนที่ตรงกับความจริง ออกมาในเชิงเรขาคณิตต่าง ๆ เช่น โค้ง กลม มน ตรง เหลี่ยม

ข้อเสนอแนะสำหรับพ่อ แม่หรือครูในการจัดกิจกรรมศิลปะให้กับเด็กในวัยนี้ คือ

1. กระตุ้นการสร้างสรรคงานศิลปะของเด็กด้วยการเพิ่มพูนประสบการณ์ และความคิดทำงานร่วมกัน
2. เป็นแบบอย่างที่ดีทางการกระตือรือร้น ค้นคว้าหาความรู้ การทำงาน การแสดงความคิดเห็น แล้วพฤติกรรมเช่นนี้จะ เป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับเด็ก
3. กระตุ้นให้เด็กคิดในเรื่องต่าง ๆ ให้บรรลุด้วยตัวของเขาเอง
4. สนับสนุนให้เด็กเขียนหรือสร้างงานตามวิถีทางเฉพาะตัวของเขา
5. อย่าวิพากษ์วิจารณ์การทำงานที่ผิดพลาดของเขา
6. วัสดุอุปกรณ์ที่ในการทำกิจกรรม ได้แก่
 - 6.1 สีฝุ่นผสมกาวใสๆ
 - 6.2 แปรง
 - 6.3 สีเทียนหรือสีพลาสติก
 - 6.4 กระดาษสีต่าง ๆ
 - 6.5 ดินน้ำมัน ดิน
 - 6.6 วัสดุสำหรับทำภาพปะติด
 - 6.7 ผ้าหรือฟองน้ำสำหรับทำความสะอาด
 - 6.8 กระดาษวาดเขียน
 - 6.9 กาว กรรไกร
 - 6.10 ปากกาเคมี
 - 6.11 อุปกรณ์พิมพ์ภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.12 กระดาษหนังสือพิมพ์

จะเห็นได้ว่า ลักษณะของกิจกรรมศิลปะของเด็กวัย 2-4 ปี จะมีความแตกต่างจากศิลปะของเด็กวัย 4-7 ปี อย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือเด็กในวัย 2-4 ปีจะยังไม่สามารถสร้างสรรค์รูปทรงอะไรได้ชัดเจน ลักษณะของกิจกรรมศิลปะจึงเป็นการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้เขาได้เคลื่อนไหวกล้ามเนื้อสำหรับการขีดเขียน การพัฒนาเส้นและรูปทรง โดยการค้นพบด้วยตนเอง แต่สำหรับเด็ก 4-7 ปี เด็กสามารถสร้างสรรค์ภาพได้ตามความคิดคำนึง เริ่มพัฒนาจากรูปทรงสัญลักษณ์ไปสู่รูปทรงเหมือนจริง ลักษณะของกิจกรรมศิลปะจึงเป็นตัวกระตุ้นให้เด็กคิดและสร้างสรรค์งานตามความคิดของเขา พ่อ แม่หรือครูควรเพิ่มประสบการณ์และเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับเด็กในการสร้างสรรค์งานศิลปะ

2.3.8 บทบาทของพ่อแม่ผู้ปกครอง

บทบาทของพ่อแม่ประการแรกคือการส่งเสริมประสบการณ์ทางการสัมผัสทั้ง ตา หู จมูก ลิ้น กาย เช่น มีตะกร้าใส่ก้อนหินทั้งเรียบและขรุขระเด็กจะเรียนรู้พื้นผิว น้ำหนักและสี สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งธรรมชาติที่น่าศึกษา อีกประการหนึ่งคือพ่อแม่ควรให้การสนใจศิลปะทุกแขนงและส่งเสริมให้ลูกสนใจงานทุกประเภทด้วย สนับสนุน กระตุ้น และส่งเสริมให้เด็กมีมโนทัศน์ จินตนาการ และการแสดงออก

ผู้ที่เป็นพ่อแม่ ครู อาจารย์และผู้เกี่ยวข้องกับชีวิตของเด็กๆ ไม่สมควรมุ่งหวังที่ตัวรางวัลหรือส่งเสริมศิลปะเด็กเพื่อเตรียมตัวเป็นศิลปินหรือจิตรกรในอนาคต เนื่องจากเด็กยังมีชีวิตอยู่อีกยาวนาน พ่อแม่หรือผู้หวังดีไม่ควรรีบร้อนกำหนดชีวิตอนาคตของเด็กว่าจะต้องมีอาชีพทางศิลปะ เช่น จิตรกรหรือศิลปินผู้มีชื่อเสียง แนวทางที่เหมาะสมสำหรับเด็กในวันนี้ เด็กๆ ทุกคนควรได้รับการส่งเสริม ให้แสดงออกทางศิลปะ เพื่อพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จินตนาการ และปลูกฝังศิลปะนิสัยที่ฝังงลงในตัวเด็ก เพื่อเตรียมเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในอนาคตต่อไป

เมื่อถึงวันนั้นแล้วเราอาจจะได้บุคคลหลายๆอาชีพที่ล้วนแต่มีคุณภาพที่ดีหรือมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สูง เช่น นายแพทย์ วิศวกร สถาปนิก นักการเมือง นักธุรกิจ แม่บ้าน หรือแม้แต่จะเป็นชาวนาหรือคนขับรถ ฯลฯ ทุกคนต่างก็จะมีคุณภาพของชีวิตที่ดี คือ สามารถพัฒนาตนเองและสังคมให้มีสภาพดีขึ้นกว่าปัจจุบันนี้ (เลิศ อำนันทนะ. นิทรรศการประกวดภาพเขียนเด็กเยาวชนไทย "โลกก้าวหน้า" และภาพเขียนเด็กและเยาวชนญี่ปุ่น ครั้งที่ 2 พุทธศักราช 2538)

สรุป การเปิดโอกาสให้เด็กมีอิสระในการทดลองค้นคว้า สำนวญกับสิ่งต่างๆ รอบตัว ด้วยการจัดกิจกรรมศิลปะให้แก่เด็กโดยครู และผู้ปกครอง จะต้องเป็นผู้สนับสนุน จัดหา และเข้าใจถึงวิธีการส่งเสริมการทำงานของเด็ก สนใจในกิจกรรมและลงมือทำร่วมกัน จะทำให้เด็กมีพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก สร้างความสัมพันธ์ระหว่างมือและตา เสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปะได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.9 ความหมายและความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการทางสมองที่คิดแบบ อเนกนัย (Divergent thinking) ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กพัฒนาไปตามวัย เช่น จากผลงานวิจัยของ ทอเรนซ์ (Torrance 1962.1967) ซึ่งให้เห็นว่าเด็กตั้งแต่ประถมที่ 1 ถึงประถมที่ 3 ความเจริญทางความคิดสร้างสรรค์พัฒนาไปอย่างสม่ำเสมอ จะมาลดลงอย่างเห็นได้ชัดในชั้นประถมปีที่ 3 ซึ่งสอดคล้องกับ วิลท์ (Wilt.1959) ที่กล่าวว่า ในช่วงประมาณประถมปีที่ 4 ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กจะหมดความอิสระ หยุดชะงักกันไปหมด โดยให้เหตุผลว่าเนื่องจากระยะนี้เด็กเริ่มรวมกลุ่มกับเพื่อนวัยเดียวกัน เด็กต้องปฏิบัติตามกลุ่มเพื่อนและมาตรฐานของสังคม วิลท์ได้แสดงความคิดเห็นในประเด็นเดียวกันนี้ต่อไป และหากถูกต้องก็เป็นเรื่องที่น่าวิตกอย่างมาก ดังนั้นในเด็กส่วนใหญ่การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์จะไม่พัฒนาขึ้นแต่จะเลื่อนหายไป ยกเว้นบางคนเท่านั้นซึ่งก็เป็นจำนวนน้อยมากที่จะยืนหยัด และคงความคิดสร้างสรรค์ไว้ได้ในช่วงวิกฤติ และส่วนใหญ่แล้วความคิดสร้างสรรค์จะหายไป และหายไปตลอดชีวิตไม่กลับมาอีกเลย

2.3.10 ทฤษฎีศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย

กิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่สำคัญในชั้นเรียนสำหรับเด็กปฐมวัย เพราะช่วยส่งเสริมพัฒนาการในทุกด้าน ทฤษฎีสำคัญ ๆ ที่สามารถสรุปได้มีดังนี้

1. ทฤษฎีสติปัญญา (Cognitive theory)

ทฤษฎีนี้จะมีพื้นฐานของความคิดว่า เด็กวาดภาพจากสิ่งที่เขารู้ ไม่ใช่วาดภาพจากสิ่งที่เขาเห็น ฟลอเรนซ์ กูดอินาฟ (Florence Goodenough) คือบุคคลที่สำคัญทางทฤษฎีศิลปะที่ศึกษาการวาดภาพคนของเด็ก กูดอินาฟได้พบว่า เด็กจะเขียนภาพตามที่เขามีความรู้ในสิ่งนั้นจึงวาดตามที่รู้ เป็นกิจกรรมที่ใช้ตาและมือประสานสัมพันธ์กัน

2. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychological analytic theory)

พื้นฐานความคิดของทฤษฎีนี้คือ ผลงานทางศิลปะของเด็กสะท้อนให้เห็นอารมณ์ของเด็กมากกว่าความรู้ สติปัญญาหรือพัฒนาการโดยทั่วไป ผู้มีอิทธิพลต่อแนวความคิดนี้คือ เมอร์ฟี (Murphy) และรีด (Katherine Read) ทั้งสองได้เขียนบทความและหนังสือเป็นจำนวนมาก กิจกรรมที่ได้รับอย่างแพร่หลายก็คือ การใช้วัสดุประเภทที่มีการเคลื่อนไหว เช่น การระบายสีด้วยนิ้วมือ (fingerprints) การปั้นดินเหนียว (clay) สื่อทั้งสองชนิดจะให้ได้กระบายความรู้สึก และประสบการณ์ทางด้านอารมณ์หลาย ๆ อย่าง ออกมาในขณะที่ระบายสีและปั้นดิน ทฤษฎีนี้จะอธิบายงานของเด็กโดยเน้นจิตใต้สำนึก การทำงานศิลปะเป็นวิธีที่เด็กจะได้ระบายอารมณ์ ความกดดัน ความต้องการของจิตใต้สำนึก หรือความต้องการสร้างสิ่งที่ตัวเองปรารถนา

3. ทฤษฎีสติปัญญา-พัฒนาการ (Cognitive developmental theory)

ผลงานทดลองของเพียเจท์ (Piaget.1967) เกี่ยวกับการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กเป็นทฤษฎีหนึ่งที่อธิบายว่าทำไมเด็กจึงวาดภาพ เด็กวาดภาพอะไร และวาดภาพอย่างไร เพียเจท์ (Piaget) เชื่อมโยงผลงานศิลปะของเด็กกับความสามารถในการเข้าใจความถาวรของวัตถุ เขาเชื่อว่า นอกเสียจากว่าเด็กจะเข้าใจความคงที่ของวัตถุ เด็กจะไม่มีจินตนาการที่จะระลึกอดีตหรือคาดการณ์อนาคตในเรื่องการหายไปของวัตถุจริง การแสดงออกเช่นนี้เป็นวิธีที่เด็กรวบรวมประสบการณ์เพื่อทำความเข้าใจในสิ่งแวดล้อม เด็กต้องการประสบการณ์รูปธรรมหรือสัญลักษณ์ทางภาษาพูด จินตนาการจะแสดงสัญลักษณ์รูปธรรมและภาษาสร้างสัญลักษณ์ทางวาจา

4. ทฤษฎีเกสตัลท์ (Gestalt theory)

ทฤษฎีเกสตัลท์เน้นความสำคัญของการรับรู้ของภาพรวม ตามไม่ใช่กล้องถ่ายรูปที่จะถ่ายสิ่งที่เห็น สมอองไม่ใช่ผ้าขาวที่จะบันทึกรายละเอียดของความจริงภายนอก ศิลปะคือวิธีที่เด็กสร้างภาพพจน์ที่สอดคล้องกับโครงสร้างโดยที่เด็กได้รับ เด็กไม่คิดถึงรายละเอียด แต่จะพยายามจัดหมวดหมู่ องค์ประกอบและสร้างแบบแผนภาพรวมของสิ่งที่มองเห็น

5. ทฤษฎีการรับรู้ (Theory of perception)

ทฤษฎีการรับรู้เป็นแนวคิดของอาร์นแฮม (Rudolf Arnheim.1974) ได้เสนอแนะว่าเด็กจะไม่วาดภาพสิ่งที่เด็กเห็น แต่จะวาดในสิ่งที่เด็กรับรู้ อาร์นแฮมได้รวมทฤษฎีศิลปะของเด็กหลายทฤษฎีเข้าด้วยกัน โดยยึดทฤษฎีของเพียเจท์เป็นหลักผสมกับทฤษฎีเกสตัลท์และทฤษฎีของเขาเอง จากการศึกษาพัฒนาการของความซับซ้อนของรูปทรงทางด้านศิลปะ เขาเชื่อว่าพัฒนาการของเด็กจะเป็นไปในลักษณะคู่ขนานกันระหว่างความซับซ้อนของรูปทรงและความสามารถในการรับรู้และการเข้าใจความซับซ้อนของงานศิลปะ ซึ่งจะสัมพันธ์กับทักษะการจำแนกเรื่องเวลาและมิติ (time and space)

อาร์นแฮมกล่าวว่าทั้งเด็กและผู้ใหญ่พยายามที่จะแสดงโครงสร้างของวัตถุในลักษณะสี่ของวัตถุ นั้น ไม่ใช่ลักษณะภาพจากกล้องถ่ายรูป การเจริญงอกงามจะมีกฎเป็นของตนเองคือ จากรูปแบบง่าย ๆ ไปสู่รูปแบบที่ซับซ้อนขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการรับรู้ของเด็กแต่ละคน

6. ทฤษฎีพัฒนาการ (Developmental theory)

ทฤษฎีการสอนศิลปะศึกษาที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง คือ ทฤษฎีพัฒนาการซึ่งจะจำกัดทั้งการสอนโดยตรงและบทบาทของครูผู้สอนก็คือ วิคเตอร์ โลเวนเฟลด์ (Victor Lowenfeld.1982) ได้แบ่งขั้นตอนการเจริญงอกงามทางศิลปะของเด็กออกเป็น 6 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นขีดเขียน (The scribbling) อายุ 2-4 ปี ผลงานของเด็กเป็นการแสดงออกของแต่ละคน
2. ขั้นก่อนเป็นแบบแผน (The preschematic stage) อายุ 4-7 ปี เด็กแสดงให้เห็นความพยายามโดยการใช้สัญลักษณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ขั้นแบบแผน (The schematic stage) อายุ 7-9 ปี แสดงให้เห็นมโนทัศน์ที่เป็นรูปร่าง
4. ขั้นหมู่พวก (The gang age) อายุ 9-12 ปีเป็นขั้นเริ่มแสดงความเป็นจริง
5. ขั้นเหตุผล (Pseudo-naturalistic stage) อายุ 12-14 ปีหรือขั้นความจริงเทียม
6. ขั้นการตัดสินใจ (Adolescent art) The period of dicision (14-17 ปี)

(हररषषष ढलवलเชयर. 2535)

สรุป ทฤษฎีเกี่ยวกับการแสดงออกของเด็กนั้นคือ ศิลปะเพื่อการแสดงออก การแสดงออก จะส่งผลต่อบุคลิกภาพของเด็ก โดยส่งผลทางบุคลิกภาพ 3 ด้านด้วยกันคือ

1. เป็นการแสดงออกที่มีผลต่อการสะสมประสบการณ์
2. เป็นการแสดงออกที่มีผลต่อการเรียนรู้
3. เป็นการแสดงออกที่มีผลต่อการลดการเก็บกด

นอกจากนี้การแสดงออกทางศิลปะจะเป็นตัวสำคัญที่ทำให้เด็กเรียนรู้สภาพแวดล้อมแล้ว ห้องเรียนก็มีผลต่อการแสดงออกทางศิลปะของเด็ก การจัดการสภาพห้องเรียนที่ดีถือว่าเป็นการสร้างสิ่งเร้าที่ตนเอง โดยสิ่งเร้าเกิดจาก 1.วิธีการสอนของครู 2.กิจกรรมศิลปะ 3.วัสดุ อุปกรณ์ 4.การจัดห้องเรียน

2.4 ศิลปะกับสภาพแวดล้อม

2.4.1 ความสำคัญของสภาพแวดล้อม และความสัมพันธ์กับมนุษย์

สภาพแวดล้อม หรือสิ่งแวดลอม หมายถึง สิ่งที่อยู่รอบ ๆตัวมนุษย์ ซึ่งส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นกายภาพ เช่น ป่าไม้ ภูเขา ดิน น้ำ อากาศ พืชและสัตว์ ฯลฯ แต่ในปัจจุบันแนวความคิดได้ขยายออกไปอย่างกว้างขวางขึ้น ว่าหมายถึง มนุษย์และสิ่งต่าง ๆที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งรวมถึงระบบสังคมและวัฒนธรรมด้วย อาจหมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ล้อมรอบสิ่งมีชีวิต ไม่ว่าจะเป็น อุณหภูมิ น้ำ ความร้อน ความชื้น ฯลฯ หรือสภาพแวดล้อมทางชีวภาพ (Biotic Environment) คือสิ่งมีชีวิตด้วยกันก็ตาม สภาพแวดล้อมย่อมมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อสิ่งมีชีวิตในบริเวณหนึ่งๆ จึงทำให้มีผู้นิยมคำว่า "สภาพแวดล้อม" หมายถึง ปัจจัยและตัวแปรต่าง ๆที่ทำให้สภาพการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตต้องแปรเปลี่ยนไป" (มธุรส จิ่งอยู่สุข. 2531)

นักการศึกษาปฐมวัยทั้งหลายต่างมีความเชื่อที่สอดคล้องกันว่า สภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กในเรื่องการใช้ชีวิต และการสร้างเสริมทักษะและประสบการณ์ให้แก่เด็ก เด็กจะเรียนจากประสบการณ์ตรงที่เด็กได้สัมผัสกับธรรมชาติและเชื่อว่า การศึกษาโดยธรรมชาติเกิดจากสามแหล่งด้วยกันคือ ธรรมชาติ ผู้คน และสิ่งของ ดังนั้นการเรียนด้วยการสำรวจสิ่งแวดล้อมจึง

มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ของเด็ก เปสตาลอซซี่ มีแนวคิดที่สอดคล้องกับรูสโซ โดยเชื่อว่า ความเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รักที่ผู้ใหญ่มีต่อเด็กเป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้เด็กพัฒนาศักยภาพของตนเองและเชื่อว่าเด็กแต่ละคนแตกต่างกันทั้งด้านความสนใจและอัตราการเรียนรู้ เด็กจะเรียนรู้และเข้าใจเมื่อเด็กมีความพร้อม และประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม การศึกษาต้องเริ่มในวัยเด็กเล็ก สิ่งแวดล้อมจะต้องประกอบด้วยบุคคลที่มีความเชื่อเพื่อและโอบอ้อมอารีต่อกัน โรงเรียนจะต้องมีบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตร

มอนเตสซอรี เชื่อว่า เด็ก ๆ จะเรียนรู้ได้ดีที่สุดโดยใช้ประสาทสัมผัสของตนเองโดยตรงกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว การจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์ให้แก่เด็กควรให้เสรีภาพในการแสวงหาความรู้ และเป็นไปด้วยความสมัครใจ และควรคิดถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล สภาพแวดล้อมที่จัดให้เด็กควรคำนึงถึงความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคล นักจิตวิทยาด้านบุคลิกภาพให้ความสำคัญของสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อบุคลิกภาพของเด็กด้วย เช่น ความเห็นของ อิริคสัน (Erikson) ที่ระบุว่า 3-5 ปี เป็นวัยที่กำลังเรียนรู้สิ่งแวดล้อม ถ้าหากเด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเด็กจะพัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความคิดริเริ่ม แต่ถ้าสภาพแวดล้อมที่เด็กเผชิญอยู่ไม่เหมาะสม เด็กจะเกิดความคับข้องใจ มองโลกในแง่ร้ายและขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ดังนั้นความเชื่อเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมให้เด็กปฐมวัยจึงเป็นแนวความเชื่อที่นักการศึกษาด้านเด็กมีความเห็นที่สอดคล้องกัน และต่างเห็นความสำคัญว่าในสภาพที่เด็กเผชิญอยู่ทั้งที่บ้าน ที่สถานพัฒนาเด็ก และสังคม โดยรอบเด็กควรมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีให้เด็กได้พบได้ปฏิสัมพันธ์ด้วย อันจะเกิดผลดีเป็นอย่างมาก

การออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพเป็นการกำหนดขนาดและระยะห่างของสิ่งที ออกแบบ ขนาดและระยะห่างนั้นนอกจากจะมีความสัมพันธ์กันทางกายภาพหรือตามความจำเป็นทางโครงสร้างแล้ว จะต้องสัมพันธ์กับความสะดวกสบายในการใช้สอยของมนุษย์ด้วย ดังนั้นการออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพจะต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับสภาพแวดล้อมกายภาพดังที่ ดร. วิมลสิทธิกุล กล่าวว่า "พฤติกรรมมนุษย์จะเกิดขึ้นได้อย่างปกติหากมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่สอดคล้องกับความต้องการทางชีวภาพ"

2.4.2 ความสำคัญของสภาพแวดล้อมกับเด็กปฐมวัย

เด็กจะเรียนรู้ผ่านการทำกิจกรรม ฮอลล์(Hall) และดิวี่ นักปรัชญาการศึกษาที่มีชื่อเสียง ได้มีความเห็นที่พ้องกันว่า สิ่งที่เด็กจะได้เรียนในสถานศึกษาจะต้องเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของเด็ก และผลจากการศึกษาของฮอลล์เอง ก็พบผลเช่นเดียวกัน นั่นคือเด็กจะสนใจเรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความต้องการและพัฒนาการของเด็กมากกว่าสิ่งที่ผู้ใหญ่คิดเขาเองว่าเด็กควรได้เรียนอะไร ดิวี่ได้สนับสนุนผลการศึกษาของฮอลล์ โดยระบุว่าการศึกษาจะเริ่มต้นจากการที่เด็กแต่

ละคนได้ทำกิจกรรม ได้เล่น ซึ่งทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ของตนเอง เด็กคนใดไม่ได้ทำกิจกรรมก็

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะไม่ได้รับประสบการณ์ดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาจึงมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็ก ในฐานะที่เป็นแหล่งที่ให้การเรียนรู้แก่เด็ก(Seefeldt.1980 : 5-10)

มีงานวิจัยจำนวนหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อสภาพพัฒนาการของเด็ก (Fein and Clarke-Stewart.1973 อ้างถึงใน อารมณ สุวรรณपाल.2537 : 79) ดังได้มีผู้ศึกษา งานวิจัยของบลูม ซึ่งทำการวิจัยเกี่ยวกับเด็กให้มากกว่า 10000 เรื่อง และสรุปจากงานวิจัยของบลูม (Bloom) เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่จัดให้เด็กมีความสำคัญอย่างยิ่งดังนี้

1. บุคลิกต่างๆของเด็กจะคัดสรรและพัฒนาอย่างรวดเร็ว บุคลิกของเด็กจะถูกฟอร์มขึ้นโดยสภาพแวดล้อมต่างๆ ในวัยปฐมวัยซึ่งเป็นช่วงอายุที่ทุกอย่างจะถูกฟอร์มได้อย่างรวดเร็ว
2. พัฒนาการในเด็กปฐมวัยเป็นพื้นฐานของพัฒนาการขั้นต่อไป ซึ่งสภาพแวดล้อมมีส่วนในการพัฒนาเป็นอย่างมาก
3. การเรียนรู้สิ่งใหม่ๆจากสภาพแวดล้อมเป็นสิ่งที่ง่ายกว่า การที่จะนำสิ่งที่เรียนรู้ใหม่มาแทนที่เพื่อกำจัดพฤติกรรมการเรียนรู้เดิมหรือพฤติกรรมเก่า

นอกจากนั้น แวน แอลส์ไตน์(Van slstyne.1967) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัย พบว่า การจัดเครื่องเล่นประเภท ไม้บล็อก ตุ๊กตา วาดภาพ ระบายสี ส่งเสริมด้านการใช้ภาษาของเด็ก งานวิจัยของ คลาร์ค-สจวร์ต (Clarke-Stewart.1982 อ้างถึงใน click and click 1990 : 235) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม พบว่า สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ทั้งด้านกายภาพ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร และการประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครอง มีผลต่อการเพิ่มพูนทักษะทางสังคมและสติปัญญามากขึ้น

2.4.3 จุดมุ่งหมายของการจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัย

แนวคิดในการจัดการศึกษาปฐมวัย คือการจัดการศึกษาให้แก่เด็กโดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง กิจกรรมและประสบการณ์ต่างๆที่จัดให้ต้องสอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการ ความสามารถของเด็ก โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และต้องให้เด็กได้เรียนจากการกระทำ ได้ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมให้กับเด็กจึงสอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าว(เบญญา แสงมล.2531 : 231) ได้ระบุวัตถุประสงค์ไว้คือ

1. สร้างเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา
2. อำนวยความสะดวกให้แก่เด็กปฐมวัย ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
3. สร้างความสวยงาม มีระเบียบ ดึงดูดความสนใจของเด็กปฐมวัยและผู้ปกครอง
4. สนองจุดมุ่งหมายของการศึกษาระดับปฐมวัย

ทั้งนี้หลักการจัดสภาพแวดล้อมนั้นต้องตอบสนองจุดมุ่งหมายใน 2 ประการคือ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ที่อยู่ในสภาพแวดล้อมนั้น และเพื่อพัฒนาเด็กในสภาพแวดล้อมนั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไปในวัตถุประสงค์ทางการศึกษาที่กำหนดไว้ การจัดสภาพแวดล้อมที่ตอบสนองความต้องการ พื้นฐานมีจำเป็นต่อเด็กมาก

กอร์ดอนและบราวน์(Gordon and Browne.1989 : 237-248) ได้จำแนกสภาพแวดล้อม ภายในสถานศึกษาปฐมวัยเป็น 3ด้านคือ

1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ สถานที่ พื้นที่ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งความสะดวกและประโยชน์ของสิ่งเหล่านี้
2. สภาพแวดล้อมด้านการเรียนรู้ ได้แก่ ประสบการณ์ กิจกรรม ช่วงเวลา และกิจวัตรประจำวันที่กำหนดขึ้น
3. สภาพแวดล้อมด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล ได้แก่ จำนวนเด็ก อัตราส่วนของครูกับเด็ก กลุ่มอายุของเด็ก บุคลิกภาพของครู และลักษณะของปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มบุคคลภายในสถานศึกษา

2.4.4 สภาพแวดล้อมกับศิลปะศึกษา

ในเรื่องของความคิดสร้างสรรค์ในงานศิลปะ กล่าวกันว่า ความคิดสร้างสรรค์จะเกิดขึ้นได้นอกจากการจินตนาการ (imagination) แล้ว สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือ สภาพแวดล้อม (Environment) มีอิทธิพลต่อการรับรู้และซึมซับเก็บเข้าไปในตัวเด็กอย่างเป็นไปโดยธรรมชาติ และเป็นปรากฏการณ์ทางสุนทรียศาสตร์ (นิพนธ์ ทวีกาญจน์.2529 : 71) การแสดงออกทางศิลปะนั้น ประสบการณ์นับว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่าอย่างมากเพราะประสบการณ์จะช่วยให้การแสดงออกเป็นไปอย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะประสบการณ์จากสภาพแวดล้อมที่มนุษย์เป็นผู้สร้างขึ้น การที่ผู้เรียนได้รับประสบการณ์มากได้รู้มากและเห็นมาก ก็ย่อมเปิดโอกาสให้เราคิดมาก ทำมากตามมาด้วย ประสบการณ์จากสภาพแวดล้อมทั้งในแง่รูปแบบและความคิดย่อมเป็นความพร้อม ที่จะมีความหมายต่อการเรียนรู้ และแสดงออกทางศิลปะ อ่างโน (มธุรส จึงอยู่สุข.2531 : 10-11)

การที่จะจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้รู้จักคุณค่าตามเป้าหมายได้นั้น สภาพแวดล้อมในการเรียนนับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญด้วย เพราะสภาพแวดล้อมที่ดีจะเป็นแรงผลักดันหรือกระตุ้นให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สภาพแวดล้อมในทางศิลปะศึกษาในที่นี้มีความหมายรวมถึงสภาพห้องเรียนที่ดีมีโต๊ะทำงานได้สะดวก ห้องกว้างขวางพอสมควร ห้องเรียนเป็นสัดส่วน นอกจากนั้นรวมไปถึงการสร้างบรรยากาศที่ดี เช่นความเป็นกันเองของครู การให้กำลังใจที่ดี การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น ห้องเรียนที่มีเสรีภาพ เป็นต้น สภาพแวดล้อมเช่นนี้จะช่วยเสริมการเรียนรู้ได้อย่างดี (วิรุณ ตั้งเจริญ.2521 : 111) อ่างโน (มธุรส จึงอยู่สุข.2531 : 10-11)

สิ่งแวดล้อมและบรรยากาศ แกริสัน (Garison :1954 อ่างถึงโน อารี รังสินันท์ :14) ยอมรับ

ว่าการจัดบรรยากาศสถานที่ สิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมจะสามารถจัดสิ่งรบกวนและอุปสรรค ทำให้เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง เลขา ปิยะอัจฉริยะ (2526 : 72) กล่าวว่า การจัดของเล่นในลักษณะ ที่เด็กสามารถนำมาเล่นได้เองเมื่อต้องการนั่นคือ การเกิดปฏิสัมพันธ์ (interactive) ระหว่างเด็กกับของเล่น ส่วนโรเจอร์และออสบอน (Rogers :1962 and Osborn:1973 อ้างถึงใน อารี รังสินนท์. 2526 : 78) มีความเห็นว่าบรรยากาศที่ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ได้แก่ บรรยากาศที่เต็มไปด้วยการยอมรับและกระตุ้นให้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ สิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุดที่จะช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในเด็กได้แก่ บรรยากาศที่เปิดโอกาสให้เด็กได้สำรวจและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (อ้างใน ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ : 2530)

สภาพแวดล้อมทางการศึกษา (Education Environment) หมายถึง "ขบวนการจัดการเรียนการสอน การสร้างบรรยากาศในด้านต่างๆ ที่จะเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการความเจริญด้านต่าง ๆ ของมนุษย์ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษา" ผลงานวิจัยหลายเรื่องและบทความหลายเล่ม แสดงผลว่าสภาพแวดล้อมและบรรยากาศต่างๆ ในห้องเรียนมีผลอย่างมากต่อจิตใจและพฤติกรรมต่างๆ ของเด็ก แรดเดิล (Radle 1951 : 10) กล่าวว่า ลักษณะทางด้านอาคารสถานที่ของชั้นเรียนก็จัดอยู่ในเรื่อง สภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้วย ควรคำนึงถึงสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกชั้นเรียน กล่าวคือ จัดสภาพภายในชั้นให้มีบรรยากาศน่าเรียน นั่งสบาย เช่น มีอาคารที่สดใส น่าสนใจ มีชั้นหนังสือและนิเทศสาร มีแจกันปักดอกไม้สีสันสดใสและจัดสิ่งอื่นๆ ที่เหมาะสม ส่วนสภาพแวดล้อมภายนอกชั้นเรียนก็ต้องปราศจากสิ่งรบกวน เช่น เสียง กลิ่นควัน แก๊ส (Garison 1954 : 14) กล่าวถึง สภาพแวดล้อมและบรรยากาศ ว่าการจัดบรรยากาศสถานที่และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม สามารถขจัดสิ่งรบกวนและอุปสรรค ทำให้การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อ้างใน (มธุรส จึงอยู่สุข.2531) การจัดสภาพแวดล้อมกายภาพให้สามารถตอบสนองความต้องการทางหน้าที่ใช้สอยต่างๆ ของผู้ใช้ นั่นคือ เป้าหมายหลักของการออกแบบและวางแผน สภาพแวดล้อมกายภาพต้องสอดคล้องและสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้น (วิมลสิทธิ์ .2541 : 27)

สรุป สภาพแวดล้อมกับศิลปะศึกษา มีความหมายถึงสิ่งต่างๆรอบตัวเด็กทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ที่สามารถใช้งานได้สะดวกทั้งเฟอร์นิเจอร์และพื้นที่ทำกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งบรรยากาศที่ดี สอดคล้อง สนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้เด็กได้สำรวจและค้นคว้าด้วยตนเองสามารถกระตุ้นให้เด็กกล้าแสดงออกทั้งความคิด และการกระทำ ช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้เด็กได้

2.4.5 ลักษณะบรรยากาศทางศิลปะที่ดี

บรรยากาศในการเรียนการสอนศิลปะ มีส่วนสำคัญอย่างมากเพราะทำให้เด็กในวัยนี้รับรู้และจดจำ รวมทั้งสามารถสำรวจและผจญภัยได้ในโลกของตนเอง ควรจะมีลักษณะเป็นกันเอง

ประสานกลมกลืนกันระหว่างการเรียน และการเล่น ผู้เรียนและผู้สอนมีความรู้สึกที่เป็นมิตรต่อกัน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไม่เคร่งเครียด เด็กมีโอกาสแสดงออกตามธรรมชาติ สามารถเคลื่อนไหวตัวเองได้ตลอดเวลาเพราะ การนั่งทำงานเงียบ ๆ นั้นนอกจากจะขัดต่อธรรมชาติของเด็กแล้ว ยังไม่เป็นผลดีต่อการศึกษาอีกด้วย นอกจากนี้การศึกษาไม่ควรจำกัดอยู่แต่ภายในห้องเรียนเท่านั้นควรเปลี่ยนบรรยากาศออกไป นอกห้องเรียนบ้างตามสมควร หรือนำนักเรียนไปทัศนศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ ด้วย

การสร้างบรรยากาศทางศิลปะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับการจัดสภาพแวดล้อมทางการ ศึกษา กล่าวคือ การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีย่อมเอื้ออำนวยต่อการสร้างบรรยากาศทางศิลปะที่ดีด้วย เช่น การให้เด็กนักเรียนออกไปเขียนภาพทัศนียภาพนอกห้องเรียนที่บริเวณได้ร่มไม้ย่อมจะมี บรรยากาศที่ดีกว่าการเขียนภาพที่โล่งกลางแจ้ง ซึ่งอาจมีแดดร้อนจัดและลมแรง เป็นต้น (การสอน กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย หน่วยที่ 1-7. 2530 : 318-322)

ลักษณะบรรยากาศทางศิลปะที่ดี

1. มีความเงียบสงบ ปราศจากเสียงอึกทึกครึกโครน
 2. มีบริเวณที่กว้างขวางสามารถปฏิบัติงานศิลปะได้อย่างอิสระ โดยไม่เบียดเบียนซึ่งกัน และกัน
 3. มีบรรยากาศแห่งเสรีภาพในการทำงาน โดยไม่ถูกวิพากษ์วิจารณ์หรือการเพ่งเล็งจับผิด
 4. มีสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่จะเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- เช่น

ห้องเรียนสะอาด มีที่เก็บผลงานอย่างเป็นระเบียบ มีป้ายนิเทศบอกข้อความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับ ศิลปะต่างๆ เป็นต้น (การสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย หน่วยที่ 1-7.2530 : 322)

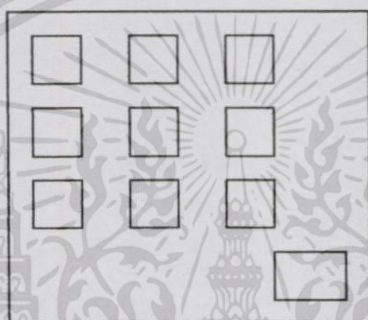
2.4.6 บรรยากาศชั้นเรียนกับความคิดสร้างสรรค์

สมศักดิ์ ภูวิภาดารวรรณ. (2544) กล่าวว่า บรรยากาศชั้นเรียนที่ส่งเสริมความคิด

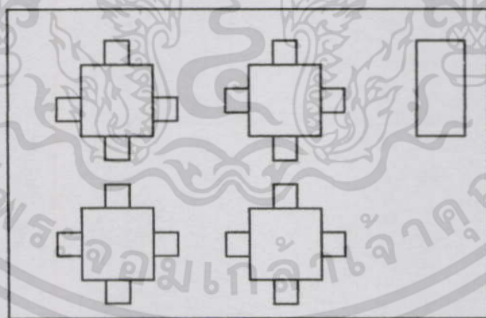
สร้างสรรค์ ควรสอดคล้องกับลักษณะมนุษยนิยม(HUMANISM)และลักษณะเฉพาะของนักเรียน คือ มีลักษณะที่ส่งเสริมหรือกระตุ้นความสนใจ ความอยากรู้อยากเห็น ความเหมาะสมกับระดับ การพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย และความถนัดในการเรียน สิ่งต่างๆ รอบตัวควรมีส่วนกระตุ้นให้ นักเรียนพัฒนาความรู้สึกรับผิดชอบที่ดีต่อการเสาะแสวงหาความรู้และสิ่งต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์ นักเรียนควรมีโอกาสได้เรียนกับครูในกลุ่มย่อย หรือทำงานอิสระด้วยตัวเองได้เป็นอย่างดี การจัด ชั้นเรียนที่เหมาะสมควรคำนึงถึงองค์ประกอบหลัก 3 ประการคือ บรรยากาศด้านกายภาพ (Physical Climate) บรรยากาศด้านสมอง (Mental Climate) และบรรยากาศด้านอารมณ์ (Emotional Climate)

2.4.7 การจัดบรรยากาศชั้นเรียนด้านกายภาพเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

ครูมีส่วนจัดบรรยากาศด้านกายภาพที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ได้ โดยเริ่มจากการจัดสภาพโต๊ะเก้าอี้ จากการจัดห้องแบบเดิม ๆ คือจัดเก้าอี้เรียงเป็นแถว โดยหันหน้าไปยังครูและกระดานดำหน้าชั้นเรียน ครูควรเริ่มจัดใหม่เช่น เลื่อนโต๊ะมาเป็นกลุ่ม ๆ ด้านหนึ่ง เพื่อให้นักเรียนได้ทำงานกลุ่มอย่างใกล้ชิด หรือทำงานที่ต้องอาศัยพื้นที่กว้างๆ เช่น การวาดแผนผัง หรือการต่อภาพต่อชิ้นส่วน การจัดโต๊ะแบบนี้จะทำให้เหลือพื้นที่ในห้องเรียนกว้างขึ้นเพื่อทำกิจกรรมอย่างอื่นที่สามารถทำบนพื้นได้ เช่น กิจกรรมการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย

ภาพที่ 2.6 แสดงการจัดโต๊ะแบบที่ 1 สำหรับการสอนแบบดั้งเดิม สภาพการจัดห้องเรียนโดยกำหนดที่นั่งไปทิศทางเดียวกันหมดทั้งชั้น เพื่อสะดวกแก่การปกครองโดยยึดครูเป็นศูนย์กลาง

ภาพที่ 2.7 แสดงการจัดโต๊ะแบบที่ 2 จัดเตรียมเพื่อการทำกิจกรรม สภาพการจัดห้องเรียนเป็นกลุ่ม ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถประกอบกิจกรรมเป็นกลุ่มย่อย โดยคำนึงถึงตัวเด็กเป็นศูนย์กลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สิ่งสำคัญคือครูและนักเรียนต้องช่วยกันจัดชั้นเรียน ในรูปแบบใหม่ ๆ และเปลี่ยนแปลงบ่อย ๆ จนกว่าจะได้รูปแบบที่เหมาะสม การจัดชั้นเรียนแบบที่แปลกไปจากเดิม นอกจากจะทำให้กิจกรรมการเรียนรู้มีชีวิตชีวา สะดวกในการเคลื่อนไหวแล้ว ยังช่วยให้นักเรียนคิดแก้ปัญหาต่างๆ ในทางที่แปลกได้โดยไม่ยึดติดอยู่กับรูปแบบเดิม เพราะสิ่งแวดล้อมที่หลากหลายจะช่วยกระตุ้นให้เด็กรู้สึกว่าการนี้เป็นสมบัติของทุกคน(สมศักดิ์ ภาวภูธาวารรณ. 2544)

การแสดงผลงานในชั้นเรียนนอกจากจะให้ประโยชน์ในการตกแต่งห้องแล้ว ยังมีประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องได้อีกด้วย อย่างจัดแสดงนานเกินไปเพราะจะทำให้หน้าเบื่อ ครูควรเปลี่ยนสิ่งของใหม่เข้ามาแทนที่ สิ่งที่ไม่น่าทำอย่างยิ่งคือ ทั้งรูปภาพ หรือวางสิ่งของที่แสดงไว้จนเก่า ผุเน่าจับ หรือล้าสมัยไม่ทันเหตุการณ์

สรุป การจัดบรรยากาศการเรียนที่ดี จะต้องมึลักษณะที่กระตุ้นความสนใจของเด็ก ความอยากรู้อยากเห็น ความเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กในแต่ละวัย และกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดชั้นเรียนโดยมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบบ่อยๆ ไม่ว่าจะเป็นการจัดเฟอร์นิเจอร์ภายใน การใช้สี พื้นผิวที่สามารถสัมผัสได้ จะทำให้เด็กไม่เบื่อหน่าย มีจุดสนใจให้เด็กได้พัฒนาจินตนาการในการใช้งาน หรือเกิดความสนุก ไม่น่ากลัว จะช่วยกระตุ้นให้เด็กรู้สึกดีกับการเรียนและสภาพแวดล้อม เพื่อนฝูง สิ่งสำคัญคือครูจะต้องจัดชั้นเรียน ในรูปแบบใหม่ ๆ และเปลี่ยนแปลงบ่อย ๆ จนกว่าจะได้รูปแบบที่เหมาะสม

2.5 แนวคิดในการจัดห้องเรียนศิลปะ

2.5.1 การจัดเครื่องเรือนภายในห้องเรียน

การจัดห้องเรียนมีความสำคัญในการให้เด็กรับรู้ และสนุกกับการเรียนในเรื่องของการจัดวางเฟอร์นิเจอร์ การใช้สีพื้นที่เหมาะสมกับเด็ก การตกแต่งผนังห้อง นอกจากนี้สิ่งสำคัญในการเรียนการสอนอีกส่วนหนึ่ง คือครูผู้สอนและแรงกระตุ้นจากสภาพแวดล้อม เพราะทั้งสองอย่างนี้จะมี ความสำคัญต่อวิธีการและสิ่งต่างๆ ที่นักเรียนทำในกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ต่าง ๆ (ลลิตพรรณ ทองงาม.2539 : 220-221)

ลักษณะขนาดและสภาพของห้องเรียนศิลปะควรมีขนาดที่กว้างขวางพอสมควร เพื่อให้เด็กได้ปฏิบัติงานศิลปะได้สะดวก ควรมีขนาดที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน สภาพโดยทั่วไปได้แก่ แสง สี เสียงและการถ่ายเทอากาศห้องเรียนศิลปะควรมีแสงสว่างพอสมควร เพราะนักเรียนจะต้องใช้เวลาในการปฏิบัติงานศิลปะ ควรให้แสงสว่างเข้าทางด้านซ้ายมือ และมีความสว่างทั่วทั้งห้อง ถ้าแสงสว่างจากธรรมชาติไม่เพียงพอก็ต้องมีไฟติดไว้รับแสงสว่างอย่างเพียงพอ ภายในห้องควรมีหน้าต่างหลาย ๆบาน เพื่อการรับแสงและถ่ายเทอากาศ ห้องเรียนควรทำสีอ่อนๆเช่น สีครีม สีขาว เพื่อช่วยให้ห้องสว่างยิ่งขึ้น แต่ผนังด้านล่างควรจะทำสีเข้มแบ่งเป็นแนว เช่น สีเทา สีเขียวเข้ม

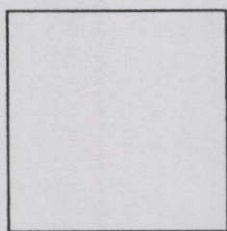
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อไม่ให้สกปรก ถ้ามีเสียงรบกวนจากภายนอกห้องหรือสภาพแวดล้อมภายนอกควรรักษาทางแก้ไข (ัญชลี โสมติ. 2530)

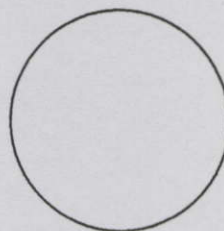
ที่ตั้ง การวางอาคารให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของที่ตั้งและถูกต้องตามทิศทางลมจะทำให้ภายในอาคารมีการระบายอากาศที่ดี มีลมพัดผ่านตลอด ภายในห้องเรียนควรเป็นห้องที่ได้รับประโยชน์จากธรรมชาติมากที่สุด เพราะส่วนใหญ่แล้วเด็กจะใช้ประโยชน์จากธรรมชาติมากที่สุด ดังนั้นห้องเรียนควรอยู่ในตำแหน่งที่รับลมจากทิศใต้และทิศตะวันตกเฉียงใต้ ควรมีหน้าต่างรับลมด้านทิศใต้ แล้วให้ลมระบายออกทางทิศเหนือ ไม่ควรให้ห้องเรียนอยู่ทางทิศตะวันตกของอาคารผนังด้านที่อยู่ทางทิศตะวันออกหรือตะวันตก ควรเป็นผนังทึบ หรือมีหน้าต่างให้น้อยที่สุด

ขนาดพื้นที่ของห้องเรียน การกำหนดขนาดของห้องเรียนขึ้นอยู่กับแนวทางของโปรแกรมการศึกษา ว่าต้องการให้เด็กได้ใกล้ชิดและมีความสัมพันธ์กันในระหว่างเด็กด้วยกันและกับครูมาน้อยแค่ไหน ถ้าห้องเรียนมีขนาดเล็กเกินไปก็จะเกิดการกระทบกระทั่งกันมากขึ้น เด็ก 1 คนใช้พื้นที่ในการทำกิจกรรม 1.50 ตารางเมตร ตามมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดขนาดของห้องเรียนแต่ละห้องต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 35 ตารางเมตร มีขนาดกว้างยาวอยู่ในเกณฑ์เหมาะสมคือ 5.00,7.00 เมตรหรือ 6.00,6.00 เมตร หรือ 7.00,9.00 เมตร

การกำหนดขนาดของห้องเรียนจึงควรพิจารณาถึงขนาดของพื้นที่กิจกรรมแต่ละประเภท จำนวนของกิจกรรม และจำนวนเด็กที่จะเข้ามาเล่น หรือทำกิจกรรมเหล่านั้นรวมถึงทางสัญจรภายในด้วย เมื่อเด็กเล่นพร้อม ๆ กันไม่เกิดการขัดแย้งในการใช้พื้นที่ การทำห้องเรียนให้กว้างใหญ่และโล่งเกินไป จะทำให้การจัดพื้นที่ใช้สอยทำได้ยาก ทำให้เด็กเกิดการสับสนในการใช้พื้นที่ การจัดห้องเรียนให้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีนั้นส่งผลทำให้การศึกษาของเด็กบรรลุตามเป้าหมาย แต่ถ้าจัดสภาพแวดล้อมไม่ดีเท่าที่ควรก็จะเกิดผลเสียแก่เด็กเช่น ขาดสมาธิไม่ตั้งใจเรียน ในห้องมีเสียงดังอึกทึก และเด็กอาจยับยั้งพัฒนาการด้านความเชื่อมั่นในตัวเอง ถ้าสภาพแวดล้อมของห้องเรียนทำให้ครูต้องดูแลเด็กทุกฝีก้าว ดังนั้นจึงควรจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่ทำให้เด็กสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระ มีเครื่องเรือนที่ได้สัดส่วนกับร่างกายเด็ก มีความยืดหยุ่น

แปดเหลี่ยมสี่เหลี่ยม เบื่อง่าย ไม่ควรใช้

เด็กเล็กชอบทรงกลม หรือส่วนโค้งงอ

แปดเหลี่ยมแปดเหลี่ยมมีมุมสูงมากกว่า

แปดเหลี่ยมหลายเหลี่ยมให้มุมมองซึ่งไม่เบื่อหน่าย

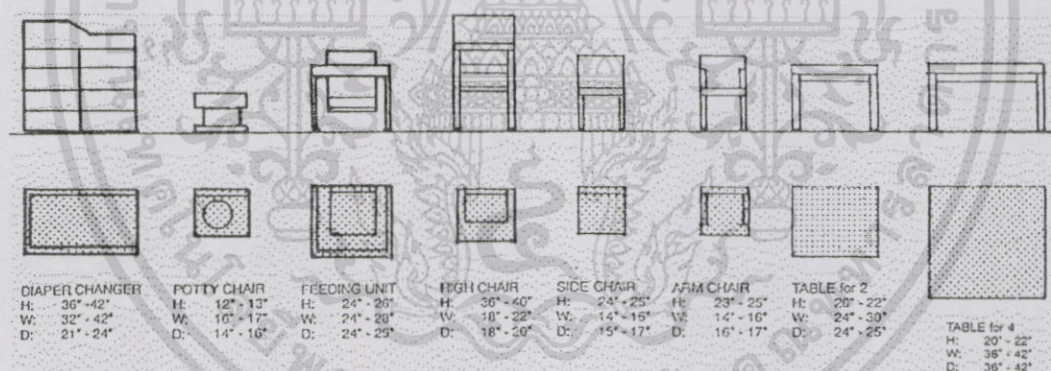
จัดผนังรูปอิสระสำหรับการเล่นเป็นส่วนตัว เด็กจะรู้สึกไม่เบื่อหน่าย ควรมีลักษณะวน จะรู้สึกสนุกสนาน

ภาพที่ 2.8 แสดงผลสะท้อนจากการออกแบบแปดเหลี่ยม (ห้องเล่น) รูปต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

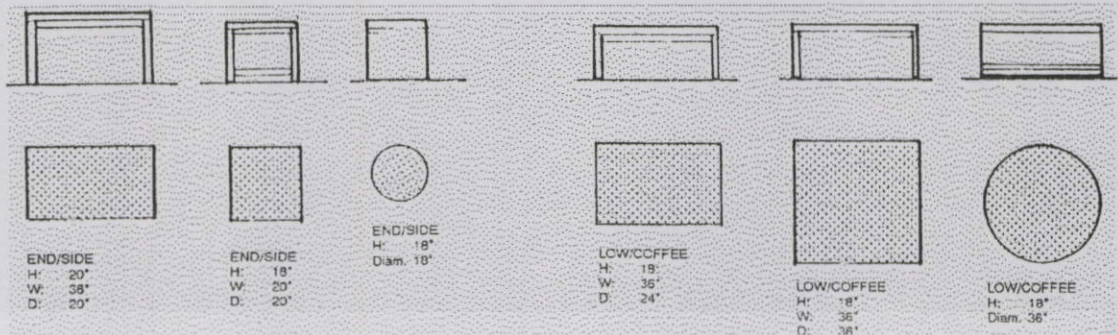
การจัดห้องเรียนจะมีผลทางตรงต่อความประพฤติของเด็กด้วย เช่นห้องที่จัดเครื่องเรือนให้ชิดกับผนังทุกด้าน จะทำให้เด็กเดินหรืออาจจะวิ่งไปรอบๆ ห้องนั้นโดยไม่ให้ความสนใจกับกิจกรรมเลย ถ้าในห้องเรียนนั้นมีการวางผังรวบรวมวัสดุอุปกรณ์ต่างๆเข้าเป็นพวกเป็นกลุ่มและวางอยู่ในพื้นที่ที่มีการจำกัดเอาไว้อย่างดีแล้ว จะทำให้เด็กได้เลือกและทำกิจกรรมที่เขาเลือกอย่างตั้งใจ การที่จะจัดพื้นที่ในห้องเรียนแบ่งออกเป็นมุม หรือศูนย์กลางเรียนนั้น จะช่วยส่งเสริมให้เด็กได้ค้นหา ศึกษาและตั้งอกตั้งใจทำงานของเขามากขึ้น และทำให้เด็กได้เคลื่อนย้ายจากกิจกรรมหนึ่ง ไปยังกิจกรรมหนึ่งอย่างคล่องตัว และในขณะเดียวกันก็จะลดปัญหาการขัดแย้งเรื่องพื้นที่และความรำคาญได้ นอกจากนี้ครูยังสามารถเฝ้าสังเกตการณ์ต่างๆได้ เครื่องเรือนที่ใช้ในการจัดและแบ่งพื้นที่ควรใช้ชั้นที่สามารถเคลื่อนย้ายได้ มีล้อเลื่อน และมีความสูงไม่เกิน 4 ฟุต มีลักษณะโปร่งใส เพื่อให้ครูได้เห็นเด็กได้ทั่วห้อง สำหรับตู้เก็บของในส่วนของครูอาจแบ่งเป็นห้องหรือแยกส่วนออกมาต่างหาก

เก้าอี้ ต้องแข็งแรงเก็บซ้อนได้ง่าย น้ำหนักเบา เด็กสามารถยกเคลื่อนย้ายได้เองมีขนาด 0.30x0.30 เมตร สูง 0.28 เมตร ควรจัดให้มีเก้าอี้สำหรับครูและผู้ดูแลในห้องเรียนด้วยเป็นเก้าอี้ขนาดปกติ

ภาพที่ 2.9 แสดงมาตรฐานขนาดของโต๊ะ และเก้าอี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.9 (ต่อ) ที่มา: Furniture dimension, Children's Furniture and tables p.44 (Time saver standard for interior design)

โต๊ะ อาจเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า คางหมูหรือวงกลม ซึ่งสามารถนำมาต่อเป็นรูปต่างๆได้ มีน้ำหนักเบาแข็งแรงเด็กสามารถเคลื่อนย้ายได้เอง ทาสีสดใส สูงประมาณ 0.50 เมตร โต๊ะกลมควรมีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 1.00 เมตร โต๊ะเหลี่ยมมีขนาด 0.75x0.75 เมตร

ภาพที่ 2.10 แสดงรูปแบบการจัดโต๊ะเรียน

-กระดานติดฝาผนังอยู่ในระดับที่เด็กสามารถเขียนหรือนำภาพของตนเองมาติดได้ ระดับที่อยู่ในความสนใจของเด็กวัยนี้จะอยู่ในระดับความสูงของสายตาเด็กคือ สูงประมาณ 0.90 เมตร

-กระดานดำเล็กพร้อมขาตั้งเคลื่อนที่ได้ขนาด 0.75x0.75 เมตร

ระดับเสียงภายในห้องเรียน ในห้องเรียนเด็กควรมีการควบคุมระดับเสียง เพราะเสียงที่ดังเกินไปจะทำความรำคาญให้แก่เด็กและครู แต่เด็กก็มักจะทำเสียงดังในการทำกิจกรรมและเมื่อต้องการจะแสดงออก ดังนั้นควรหาวิธีที่สามารถลดระดับเสียงในห้องเรียนลงให้อยู่ในระดับหนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่เหมาะสมซึ่งช่วยลดระดับเสียงได้ คือ ฝ้าผ้าม่าน พรม และวัสดุนุ่มที่กรุบนผนัง หรือเพดาน วัสดุเหล่านี้จะมีคุณสมบัติในการดูดซับเสียง

พื้น ควรใช้วัสดุที่ทำความสะอาดง่าย เพราะมักมีอุบัติเหตุการทำพื้นเปียกอยู่เสมอ จึงควรเลือกวัสดุผิวพื้นที่มีคุณสมบัติแห้งเร็ว ทนทาน ทำความสะอาดง่าย ดูดเสียง โดยปกติเด็กจะชอบเล่นบนพื้น ถ้าจัดพื้นให้สะอาดก็อาจใช้พื้นที่เป็นที่ทำกิจกรรมจะช่วยลดจำนวนโต๊ะ เก้าอี้ลงได้ พื้นที่ที่ดีควรมีความยืดหยุ่น เช่น กระเบื้องยาง หรือพรมน้ำมัน

เพดาน ควรสูงประมาณ 3.00-3.30 เมตร ถ้าเพดานสูงเพียง 2.10 เมตรจะเตี้ยเกินไป เพราะหากเพดานเตี้ยเกินไปจะทำให้เกิดอาการหวัดตาเด็กทำให้เด็กเกิดความรู้สึกว่าผู้ใหญ่จะตัวสูงกว่าเขาเยอะมาก

ผนัง ถ้าเป็นผนังถาวรจะช่วยให้การควบคุมเสียง และจะทำให้ไม่มีความยืดหยุ่นในการจัดห้อง ความน่าสนใจของห้องเรียนนั้นจะถูกแต่งเติมด้วยสีสันของอุปกรณ์งานศิลปะและตัวเด็กเอง สีที่ใช้ควรมีคุณสมบัติทำความสะอาดง่ายเพราะบนผนังมักเกิดรอยเปื้อนจากฝีมือของเด็กๆ เสมอ นอกจากการทาสีผนังแล้ว ผนังอาจบุวัสดุอื่นได้ เช่น ไม้ หรือใช้ติดแผ่นแสดงผลงานจากฝีมือของเด็ก ๆ โดยให้อยู่ในระดับสายตาไม่ควรสูงเกิน 1.35 เมตร

ประตูและหน้าต่าง ควรจะเปิดออกง่ายสำหรับเด็ก มือจับควรอยู่ในระดับต่ำพอที่เด็กจะสามารถเปิดประตูเองได้ ถ้าใช้ประตูบานเลื่อนขนาดใหญ่จะทำให้ห้องสว่างขึ้นและน่าสนใจขึ้น หากเป็นกระจกควรเป็นกระจกนิรภัย และควรมีราวกันเพื่อป้องกันอันตรายจากการชน

หน้าต่าง ควรมีระดับความสูงจากพื้นไม่เกิน 70 เซนติเมตรเพื่อเด็กจะได้มองดูภาพนอกหน้าต่างได้

-ถ้าเป็นหน้าต่างบานเปิดด้วยบานพับ อาจเกิดอุบัติเหตุจากหน้าต่างหนีบนิ้วมือเด็กได้

-ถ้าหากเป็นหน้าต่างบานเปิดช่วงเปิดไม่ควรเปิดให้เด็กเดินได้เพราะเด็กอาจวิ่งชนบาน

หน้าต่างได้ ถ้าหากหน้าต่างนั้นสูงไม่เกินศีรษะเด็ก(วัดจากภายนอกห้อง ที่บานเปิดออก) อาจจะป้องกันโดยจัดทำกระถางดอกไม้ใต้บานหน้าต่าง

-เด็กมีความอยากรู้อยากเห็นชอบปีนหน้าต่างซึ่งอาจตกออกไปนอกหน้าต่างได้ ควรมีระบบป้องกันอุบัติเหตุ โดยถ้าเป็นบานเปิดอาจมีลูกกรงป้องกัน หรือโดยการใช้น้ำต่างบานเกล็ด

-ถ้าหากอาคารเป็นสองชั้น ควรป้องกันด้วยกันสาดอีกครั้ง ซึ่งถ้าหากเด็กตกจากหน้าต่างหรือระเบียงจะได้ไม่ตกลงไปถึงพื้นดินโดยตรง ในกรณีนี้เป็นการผ่อนหนักให้เป็นเบา

-พื้นที่ประตู หน้าต่างอย่างน้อยต้องเป็น 25 % ของพื้นที่ห้อง

บันได ถ้าหากอาคารจำเป็นต้องจัดทำเป็น 2 ชั้นหรือชั้นครึ่งเนื่องจากพื้นที่จำกัด บันไดเป็นสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงเป็นสำคัญ เพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้ควรจะมี

-บันไดควรมีขนาดใกล้เคียงกับผู้ใหญ่ โดยปรับให้เหมาะสมกับสรีระของเด็กด้วย เพื่อให้เด็กสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ แต่ควรลดจำนวนขั้นของบันไดให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็กที่จะขึ้น ลงเองได้ ลูกตั้งควรสูง 12-15 เซนติเมตร ลูกนอนบันได และจุกบันไดจะต้องไม่ลื่น

-ลูกทรงบันไดไม่ควรห่างเกิน 10 เซนติเมตร ควรมีราวบันไดในความสูงที่เด็กจับได้ถนัด ประมาณ 50 เซนติเมตร

-ถ้าเปลี่ยนระดับความสูง จำนวนขั้นบันไดมากจะต้องมีชานพัก

-อุปกรณ์ไฟฟ้า สวิตช์ ปลั๊ก และเครื่องใช้ไฟฟ้า ไม่ควรติดตั้งในระดับความสูงที่เด็กจะเอื้อมถึงได้ เพราะเด็กมีความอยากรู้อยากเห็นอาจจะเกิดอันตรายได้

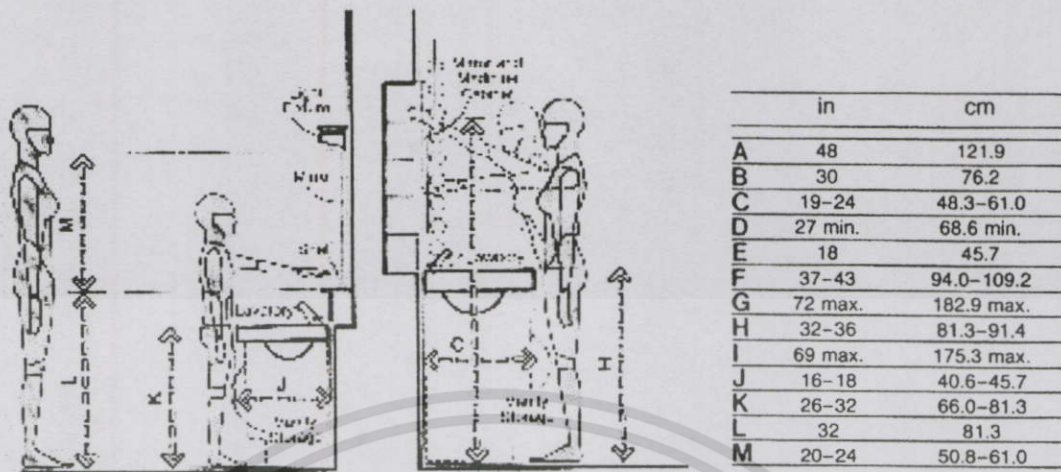
ทางลาด สำหรับเปลี่ยนระดับ กำหนดว่า มุมลาดตั้งแต่ 0-20 องศา จัดเป็นทางลาดที่ใช้กันถ้าชันกว่านี้จะเกิดอันตรายได้ง่าย โดยเฉพาะมุมลาดตั้งแต่ 9 องศาหรือ 10 % ขึ้นไป ต้องใช้วัสดุผิวพื้นที่ไม่ลื่น และมีราวจับ โดยมุมลาดที่จัดว่าเดินสบาย ประมาณ 0-15 องศา

แนวคิดในเรื่องมาตราส่วน

ห้องน้ำ เด็กช่วงปฐมวัยจะใช้ห้องน้ำบ่อยครั้ง ดังนั้นการวางตำแหน่งห้องน้ำควรอยู่ใกล้ห้องเรียนหรือเป็นส่วนหนึ่งของห้องเรียน ทำให้เด็กสามารถไปห้องน้ำได้เองโดยไม่ต้องให้ครูพาไป ดังนั้นควรอยู่ในตำแหน่งที่เข้าถึงง่ายและอยู่ภายในอาคาร การจัดห้องน้ำต้องให้มีจำนวนพอกับเด็ก ควรจัดให้มีหลายจุดโดยทั่วไปจะไม่แบ่งชาย- หญิงในโรงเรียน ซึ่งอาจมีปัญหาสำหรับบางคนที่ขี้อาย ก็อาจแก้ด้วยผนังเดี่ยว ระหว่างโถส้วมแต่ละโถ ห้องน้ำควรมีลักษณะสะอาด สดชื่น มีช่องระบายอากาศ วัสดุที่ใช้ปูพื้นและผนังควรเป็นวัสดุที่ทำความสะอาดง่าย และแห้งเร็วเมื่อเปียกน้ำ เช่น กระเบื้องโมเสกสำหรับปูพื้น และใช้กระเบื้องเคลือบสีสดใสบุผนัง นอกจากนี้อาจเพิ่มความสดชื่นแจ่มใสในบรรยากาศด้วยการประดับด้วยไม้กระถาง

เครื่องสุขภัณฑ์ อัตราส่วนของจำนวนเครื่องสุขภัณฑ์ : จำนวนเด็กมีอัตราต่างๆ กันดังนี้ 1:10, 1:8, 1:15 ซึ่งอัตรา 1:15 ถือเป็นอัตราส่วนที่เหมาะสมเพราะประหยัดที่สุด ขนาดของสุขภัณฑ์ บางทฤษฎีกล่าวว่า ควรให้เด็กใช้ในแบบที่เคยใช้ที่บ้าน เพื่อให้เด็กเกิดความสบายและคุ้นเคย แต่อย่างไรก็ตามทางที่ดีที่สุดควรคำนึงถึงการใช้ประโยชน์และความสะดวกของเด็กเป็นหลักโดยให้ขนาดและระดับการติดตั้ง เครื่องสุขภัณฑ์เข้ากับสัดส่วนของเด็ก โถส้วมนั่งราบควรสูงจากพื้น 25-32.5 เซนติเมตร

อ่างล้างหน้าควรสูงจากพื้น 45-60 เซนติเมตร มีขนาด 30x40 เซนติเมตรซึ่งอาจจะทำให้ยาวตลอดเช่นเดียวกับโถบัสสาวะก็ได้ กระจกเงาควรติดในระดับสายตาของเด็กสูงประมาณ 1.10 เมตร

ภาพที่ 2.11 แสดงขนาด สัดส่วนการใช้งาน

ที่มา: Furniture dimension, Children's Furniture and tables p.101 (Time saver standard for interior design)

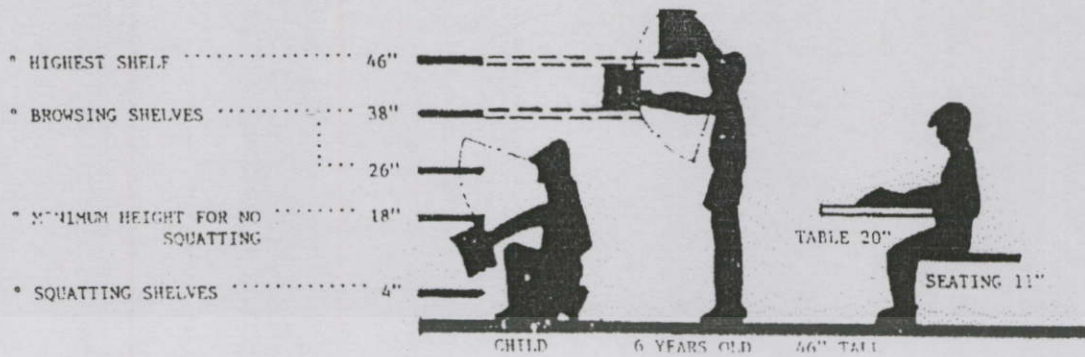
-ห้องเรียนที่มีขนาดแคบๆ กว้างประมาณ 2.10 เมตร เหมาะสำหรับให้เด็กสนใจครูมาก ๆ ในการสอนแบบ Lecture

-ครูไม่ควรยืนอยู่กลางวงล้อมของเด็ก เพราะจะทำให้เด็กถูกดึงดูดความสนใจมากเกินไป ครูควรยืนสังเกตการณ์ หรือคอยช่วยเหลือแนะนำอยู่บริเวณนอกวงของเด็ก เด็กจะได้เรียนรู้ประสบการณ์จากเพื่อนในวัยเดียวกัน แล้วเกิดความสุข มั่นใจในการเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับเด็กอื่นได้ดี

-เด็กวัยนี้จะเบื่อง่าย เด็กจะเบี่ยงเบนความสนใจในการเล่นทุก ๆ 81 วินาทีแล้วมองหาของเล่นชิ้นต่อไปจนกว่าจะถูกใจและจะเล่นของเล่นนั้นประมาณ 3-11 นาที

-มาตราส่วนมีผลต่อความรู้สึกของเด็กคือ Scale ใหญ่จะทำให้เกิดความรู้สึกตื่นเต้น ตื่นตา ตื่นใจ ส่วน Scale เล็กทำให้เด็กเกิดความอบอุ่น เป็นมิตรเกิดความคุ้นเคย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.12 แสดงระดับที่เหมาะสมสำหรับเด็ก

ที่มา: Furniture dimension, Children's Furniture and tables p.190 (Time saver standard for interior design)

- การเน้นแสงสว่างในบางบริเวณ สามารถใช้เน้นกลุ่มเด็กให้แยกออกจากกลุ่มอื่นได้โดยให้กิจกรรมหนึ่งสว่างกว่าอีกกิจกรรมหนึ่ง

- ในส่วนห้องศิลปะ ไม่ควรจัดให้เด็กนั่งประจันหน้ากัน ควรหันหน้าเข้าหากันแต่เอียงกัน เพื่อเด็กแต่ละคนจะได้มีสมาธิในการสร้างสรรค์งาน ในขณะที่เดียวกันก็ได้พูดคุยกับเพื่อนหรือดูเพื่อนข้างเคียงได้

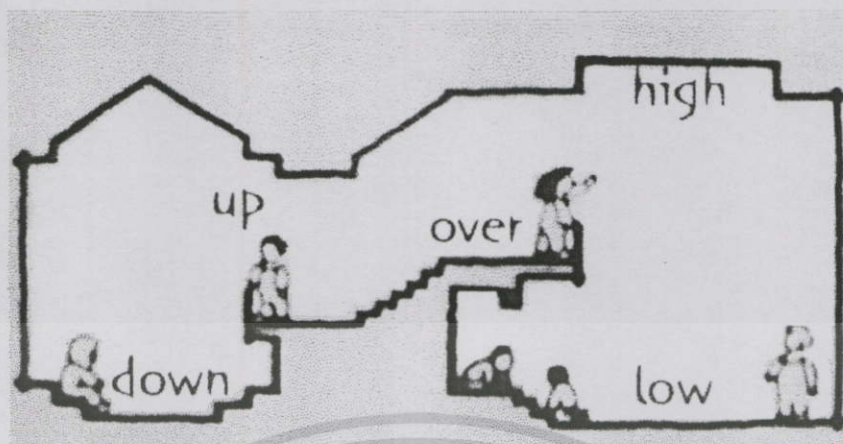
- บริเวณติดผลงานของเด็กไม่ควรสูงเกิน 1.20 เมตร เนื่องจากระดับสายตาของเด็กจะอยู่สูงประมาณ 0.90 เมตรโดยเฉลี่ยซึ่งถ้าสูงกว่านั้นเด็กจะไม่สนใจ

- สำหรับรูปทรงทางเรขาคณิต เด็กวัย 2-6 ขวบ ชอบทรงกลมมากที่สุด

- การออกแบบให้เด็กเกิด Sense of place อาจทำได้โดยกจัดพื้นที่อาคารให้มีระดับแตกต่างกัน เพื่อแยกพื้นที่ออกจากกัน โดยสืบเนื่องกับการเล่นของเด็กที่จะนึกคิด สมมติ ตามจินตนาการของตน การใช้ระดับภายในจะช่วยกระตุ้นให้พัฒนาการทั้งทางร่างกายได้ออกกำลัง ทางความคิด จินตนาการ หรือการได้ใช้พื้นที่ร่วมกันในการเล่นกับเพื่อนได้พัฒนาทาสังคมด้วย

- การเปลี่ยนแปลงที่ว่าง และรูปทรงจะช่วยสร้างความสนใจแก่เด็กได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.13 แสดงลักษณะมุมมองที่เด็กให้ความสนใจ
ที่มา:Child care design guid p.28 The child's Environment

2.5.2 การเก็บผลงานและแสดงผลงานศิลปะเด็กปฐมวัย

ครูปฐมวัยมีการเก็บผลงานศิลปะของเด็กไว้เพื่อประเมินผล ทุกครั้งจะต้องมีกล่องเก็บผลงานของเด็กแต่ละคนอาจใช้กล่องง่าย ๆ เช่น กล่องผงซักฟอกที่ทำความสะอาดเรียบร้อยแล้ว ตัดกระดาษสีให้สดใสสวยงาม รวมทั้งเก็บสีเทียน สีไม้ กรณีที่เด็กสร้างภาพที่ต้องรอให้แห้งเสียก่อนจึงจะเก็บได้ เช่นการวาดภาพด้วยสีน้ำ การปะติด ต้องมีที่สำหรับให้เด็กได้วางงานไว้ให้แห้งแล้วจึงเก็บ ส่วนมากจะให้เด็กวางไว้บนโต๊ะก่อนกลับบ้าน แล้วครูจึงมาตามเก็บให้ที่หลังรอการเรียนครั้งหน้าจึงนำออกมาให้ บางครั้งอาจมีสถานที่ให้เด็กได้ร่วมจัดราวแขวนผนังภาพให้แห้งด้วยตนเอง ควรมีสนามห้อยสำหรับงานผนังแฉด รวมไปถึงการสร้างงานสามมิติด้วยเช่นกัน ควรมีตู้เก็บผลงานให้เด็กได้เป็นสัดส่วน

ในส่วนการแสดงผลงานทางศิลปะในห้องเรียนสามารถจัดได้เป็น 2 ลักษณะคือการจัดที่เป็นป้ายแสดงผลงาน โดยครูติดผลงานของเด็กทุกคนไว้ที่ป้ายแสดงผลงาน เพื่อให้เด็กได้เห็นและชื่นชมงานศิลปะของตนเอง รวมทั้งผู้ปกครองได้เห็นความก้าวหน้าและพัฒนาการของเด็ก อีกลักษณะหนึ่งคือนำผลงานมาตกแต่งห้องเรียน ในรูปแบบต่างๆ กัน เช่น การแขวน การประดิษฐ์จากสิ่งของ และการจัดตั้งแสดง ในการสรุปผลงานแต่ละครั้งของโรงเรียนควรมีการจัดแสดงนิทรรศการโดยรวบรวมงานของเด็กในแต่ละกลุ่ม หลายๆอายุ มาจัดนิทรรศการรวมผลงาน มีทั้งแบบถาวร แบบชั่วคราวและการจัดนิทรรศการเคลื่อนที่ ซึ่งเป็นหน้าที่ของครูในการนำเสนอผลงานให้เด็กและของโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.3 อิทธิพลในการใช้สี และการเลือกใช้สีภายในโรงเรียนอนุบาล

โดยทั่วไปแล้วห้องเรียนควรนำเรียนน่ายู่เหมือนบ้าน การจัดสถานที่ การตกแต่งและการใช้สีควรคำนึงถึงรายละเอียดปลีกย่อยทุกสิ่งทุกอย่างที่เข้ามาในประสบการณ์ของเด็กนั้น ต้องถือว่าเป็นเรื่องสำคัญไม่ควรมองข้ามไป เพื่อความสวยงามและบรรยากาศความสบายภายในห้อง สันนิษว่ามีอิทธิพลต่อมนุษย์มาก บางครั้งทำให้รู้สึกสดชื่น บางครั้งเศร้า นอกจากนี้ยังมีอิทธิพลต่อการบันดาลให้เกิดความรู้สึกต่อความเป็นอยู่อย่างมาก เป็นสิ่งสำคัญที่จะขาดเสียไม่ได้

การวิจัยเรื่องสีกับจิตวิทยา

จากการทดลองเกี่ยวกับสีและจิตวิทยา พบว่าสีมีอิทธิพลต่อร่างกายมนุษย์ คนเราทุกคนย่อมถูกควบคุมด้วยอิทธิพลของสีที่แวดล้อมรอบตัวเรา ซึ่งสีเหล่านี้จะส่งผลต่อมนุษย์ในหลาย ๆ ลักษณะด้วยกันตามแต่ละชนิดของสีเช่น

สีแดง ให้ความรู้สึกมั่นคงสมบูรณ์ ตื่นเต้น เร้าใจ

สีเหลือง ให้ความรู้สึกร่าเริง สดใส ช่วยให้เกิดความคิด สีเหลืองอ่อนให้ความรู้สึกสว่างสะอาด สีเหลืองเข้มมากอาจทำให้เกิดความหงุดหงิด สีเหลืองออกส้มจะดูคล้ายของเทียม คล้ายของเล่นสมัยใหม่ที่ตกแต่งไว้อย่างเรียบร้อย สีเหลืองเขียว ช่วยให้ผู้รู้สึกเย็น

สีทึบลาว ทำให้จิตใจกระตุ่มกระชวย

สีเขียว ให้ความรู้สึกสดชื่น พักสลายตา โดยธรรมชาติแล้วสีเขียวเป็นสีที่ส่งเสริมทุกสีให้ดูสดชื่นขึ้น แต่ไม่ควรใช้คู่กับสีแดงในปริมาณที่เท่ากัน สีเขียวควรใช้ในการสื่อความหมายบางอย่างมาจากต้นไม้

สีน้ำเงิน ให้ความรู้สึกสงบ เย็น ลึกลับ ทำให้เกิดสมาธิ สีน้ำเงินอมเขียวให้ความรู้สึกตื่นเต้น มีเสน่ห์ดึงดูดใจ เช่น การแพนหางของนกยูง

สีดำ แทนความทุกข์ การใช้สีดำสลับขาวในพื้นที่ร่วมกับสีอื่น ๆ จะทำให้เกิดความกระปรี้กระเปร่า มีชีวิตชีวา ร่าเริง หรือนำสีดำมาผสมกับสีขาวได้สีเทา ซึ่งใช้เป็นสีกลางได้กับทุกสี ทำให้เกิดความกลมกลืนระหว่างสีอื่น ๆ

สีน้ำตาล แทนการคุ้มครองป้องกัน เป็นสีอุ่นที่ไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกพักผ่อน ถ้าใช้เดี่ยวจะทำให้รู้สึกสด

จิตวิทยาในการใช้สีสำหรับเด็ก

โดยทั่วไปแล้วสีจะมีอิทธิพลต่ออารมณ์ความรู้สึกของบุคคลในทุกวัยสำหรับในเด็กแล้วสีจะเป็นสิ่งเร้าที่มีอิทธิพลต่ออารมณ์ของเด็กมากกว่าลักษณะรูปร่างของสิ่งของ โดยเฉพาะในเด็กเล็กซึ่งมีพัฒนาการทางอารมณ์ก่อนพัฒนาการด้านอื่น ๆ สีจึงมีอิทธิพลต่อเด็กเล็กมาก เด็กในวัยนี้สนใจที่จะเรียนรู้สภาพทุกสิ่งรอบตัวไม่ว่าจะเป็นแสงสว่างและเงาต่าง ๆ สีที่ดึงดูดความสนใจของเด็กมากที่สุดจะเป็นสีสดใสโดยเฉพาะแม่สี คือ แดง เหลือง น้ำเงิน สีที่เติมไปด้วยความสดใส สด

ขึ้น เช่น เหลือง น้ำตาลอ่อน ชมพู จะช่วยกระตุ้นให้เด็กมีความเจริญเติบโตทางอารมณ์ และเมื่อเด็กเติบโตขึ้น เด็กจะเรียนรู้ถึงลักษณะของโทนสีที่แตกต่างกัน รู้สึกถึงอารมณ์ต่างๆ ที่สีมีผลต่อจิตใจ ดังนั้นเกณฑ์ที่ใช้กำหนดในการเลือกสีจึงมุ่งไปที่ มีสีอะไรบ้างที่ช่วยเร้ากระตุ้นอารมณ์ของเด็ก ให้เกิดความรู้สึกสนุกสนาน ตื่นเต้น น่าสนใจ เพราะกิจกรรมของเด็กมักเป็นกิจกรรมที่ต้องการความสนุกสนาน ตื่นเต้น ดังนั้นบรรยากาศของสีที่สมควรเป็นสีที่ให้ความรู้สึกเช่นนั้นด้วย ซึ่งสีเหล่านั้นได้แก่ สีแดง ส้ม เหลือง เขียว เป็นต้น

หลักเกณฑ์การใช้สีสำหรับโรงเรียนอนุบาล

1. PHYSICAL FUNCTION สีภายในห้องเรียนควรมีความเหมาะสมในการกระจายแสง ไม่เคืองตา ควรให้มีเปอร์เซ็นต์ของการสะท้อนดังนี้

เพดาน	70-90 %
ผนัง	40-60 %
บัวเชิงผนัง	40 %
โต๊ะ เก้าอี้	35-50 %
พื้น	35-50 %
กระดานดำ	20 %

2. PSYCHOLOGICAL FUNCTION สีที่ดีที่สุดคือสีที่เต็มไปด้วยความสดใส สดชื่น เช่น สีเหลือง น้ำตาลอ่อน ชมพู สีเหล่านี้จะช่วยเร้าอารมณ์เด็กจะทำให้เด็กเจริญเติบโตทางอารมณ์ ช่วยให้เด็กมีสมาธิขึ้นโดยการเลือกใช้สีเย็นเข้าช่วย

สำหรับโรงเรียนอนุบาลซึ่งต้องการบรรยากาศที่นุ่มนวล อบอุ่น สว่างแจ่มใส ดังนั้น สีชมพู สีไข่ไก่ จึงเหมาะสมเพราะเป็นสีที่มีความอบอุ่น ส่วนสีเขียวอ่อนเป็นสีเย็นสีทั้งสาม คือสีชมพู สีไข่ไก่ สีเขียวอ่อนเป็นสีที่มีความสดใส จึงเหมาะที่จะใช้กับโรงเรียนอนุบาล

1. ควรเลือกใช้สีกลางไปจนถึงสีที่มีความเร้าใจให้เกิดความตื่นเต้น
2. ผนังห้องเลือกใช้ได้ทั้งสีอบอุ่นและสีเย็น สดใส ถ้าต้องการให้ห้องกว้างขึ้น ควรให้ผนังเป็นสีเย็นที่อ่อน เช่น สีฟ้า สีเขียวอ่อน ไม่ควรใช้สีที่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยนัก
3. วัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างควรจะแสดงคุณสมบัติตามธรรมชาติออกมา เช่น อิฐ ไม้ หิน ซีเมนต์ ควรจะมีสีผิวตามธรรมชาติ

จุดประสงค์สำคัญของการใช้สีในโรงเรียนอนุบาล

1. การระบายสีลงบนอุปกรณ์การสอนโดยการใช้สีปฐมภูมินั้น เป็นแม่สีที่สามารถเป็นสีต่าง ๆ เพื่อเป็นการแนะนำให้เด็กรู้จัก เปรียบเหมือนการสอนพยัญชนะ
2. ใช้สีเพื่อช่วยให้เด็กแยกความแตกต่างของสิ่งต่าง ๆ ได้ดีขึ้นและง่ายเข้า
3. ใช้สีเพื่อแยกกลุ่มอุปกรณ์ อุปกรณ์ที่มีความเกี่ยวเนื่องหรือมีการใช้สอยร่วมกันจะใช้สี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เดียวกัน

4. วัสดุที่มีผิวสวยงามอยู่แล้ว เช่น ไม้ ไม้จำเป็นต้องทาสี เพื่อให้เด็กเข้าใจ ถึงวัสดุกับ น้ำหนักและผิวสัมผัสของมัน

5. การใช้สีในพื้นที่ใดๆนั้นควรลดความเข้มของสีลงบ้าง เพื่อให้กลมกลืนกับธรรมชาติ ไม่ควรใช้สีแท้เพราะจะทำให้เกิดความรุนแรงและอึดอัด เช่น สีแดง ทำให้รู้สึกร้อน จิตใจไม่สงบ สีน้ำเงินให้ความรู้สึกหนัก สีเหลืองให้ความรู้สึกตื่นตา

6. การใช้สีเพื่อรักษาเนื้อวัสดุ เช่น เหล็กทาสีเพื่อกันสนิม ทาเนื้อไม้ที่ผิวไม่สวย ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกสวยงามต้องการที่จะจับต้อง

สรุป การใช้สีมีผลต่อเด็กมาก สีจะมีอิทธิพลต่อความรู้สึกและอารมณ์ของบุคคลในทุกวัย แต่สำหรับเด็กแล้วสีจะเป็นสิ่งเร้าที่มีอิทธิพลสูง สีจะดึงดูดความสนใจในการเลือกใช้และการตัดสินใจของเด็ก รสนิยมเกี่ยวกับเรื่องสีของแต่ละคนจึงขึ้นอยู่กับ การรับรู้และเรียนรู้เรื่องสี

โดยสรุปแล้วการใช้สีสำหรับเด็ก จะต้องมีความรู้พื้นฐานในเรื่องของสี และจิตวิทยาของเด็กเป็นอย่างดี จึงจะสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม ซึ่งจะต้องคำนึงถึงผลต่อจิตใจ และร่างกาย เกี่ยวกับความพอเหมาะของการใช้สีและการให้แสงสว่าง ประกอบกับปริมาณการสะท้อนของสีด้วย ลำดับของสีที่มีความแตกต่างกันจะให้ผลต่ออารมณ์และความรู้สึกต่างกันในด้านองค์ประกอบทางสุนทรียภาพ ต้องรู้ถึงผลของสีที่ทำให้เกิดปฏิกิริยาทางใจ

สีที่เลือกใช้สำหรับเด็กเล็ก ควรพิจารณาสีในกลุ่มโทนร้อน ที่มีค่าอ่อน เช่น สีชมพู สีเหลืองอ่อน สีไข่ไก่ และอาจแทรกสีเย็นบ้างเช่น สีเขียวอ่อน

ข้อคำนึงในการใช้สี

1. โดยธรรมชาติแล้วเด็กชอบสีสดใส
2. การใช้สีเพื่อช่วยให้เด็กสามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างสิ่งของได้ง่ายขึ้น ของที่อยู่ใกล้กันและที่เดียวกัน เด็กจะเห็นเป็นรวมกันไปหมด แต่ถ้าสิ่งของนั้นมีสีต่างกัน สีตัดกัน ทำให้เด็กแยกรูปทรงของสิ่งของแต่ละอย่างได้ง่ายขึ้น
3. วัสดุที่มีผิวสวยงามอยู่แล้ว เช่น ไม้ ไม้จำเป็นต้องทาสีควรปล่อยให้เด็กเห็นเนื้อของวัสดุเพื่อให้เด็กเข้าใจในเรื่องของสัมผัสของสิ่งต่าง ๆ เช่น ไม้ อลูมิเนียม
4. เฟอร์นิเจอร์ของเด็กควรเลือกใช้สีพวงมณี เพราะจะช่วยทำให้เด็กเกิดความสนใจ และมีความกระตือรือร้น
5. สีใดๆก็ตามที่ตกแต่งอย่างสวยงาม เด็ก ๆ มักจะทำให้สกปรกไม่ช้า ก็เร็ว ดังนั้นการตกแต่งควรคำนึงถึงการระวังรักษาเป็นสำคัญ

2.5.4 อิทธิพลของสิ่งเร้าที่มีต่อเด็ก

ลักษณะของสิ่งเร้าที่น่าสนใจ

- การเปลี่ยนแปลง เช่น จากค่อยไปดัง จากสว่างน้อยไปสว่างมาก
- การเคลื่อนไหว
- ขนาด
- แสง สี เสียง
- อาการที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ กัน
- ความเข้ม หนัก เบา
- รูปร่างที่แปลก สะดุดตา

สำหรับเด็กในวัยนี้ การเลือกสิ่งเร้าที่เหมาะสมจะต้องเข้ากับพฤติกรรมของเด็กด้วย ในลักษณะอุปกรณ์หรือของเล่นบางอย่างที่เด็กเพียงแต่ดู หรืออาจจับ แต่ไม่ได้สร้างความคิดหรือทักษะให้แก่เด็ก อาจเนื่องจากขาดการนำสิ่งเร้ามาใช้ในการกระตุ้นเด็ก ซึ่งในทางจิตวิทยา พฤติกรรมของเด็กแล้ว สิ่งเร้าจะมีผลกระตุ้นต่อขอบเขตการรับรู้ของเด็กเสมอ ลวดลายกับความสนใจของเด็ก

ลวดลายเป็นสิ่งที่เกิดจากการออกแบบ ที่จะดึงดูดความสนใจแก่ผู้พบเห็นได้ไม่น้อยไปกว่า สีเลย ลวดลายช่วยให้เกิดความน่าสนใจ น่าดึงดูดใจ โดยอาจนำเอารูปทรงธรรมชาติ รูปทรงเรขาคณิต หรือรูปร่างอิสระมาเป็นพื้นฐานในการประยุกต์การออกแบบลวดลาย

สำหรับเด็กแล้วลวดลายก็มีผลกับการรับรู้ และการกระตุ้นให้เด็กเกิดกิจกรรมต่าง ๆ ได้ เด็กมักจะสนใจลวดลายที่ดูแล้วเกิดความสนุกสนาน น่าตื่นเต้น ไร่ใจ เช่น ลายการ์ตูน สัตว์ ลวดลายที่ดูแล้วเกิดการเคลื่อนไหว ย่อมน้อย ไม่หยุดนิ่งมักจะกระตุ้นความสนใจของเด็กได้ดี เด็กมักจะสนใจลวดลายที่ก่อให้เกิดความเข้าใจที่ง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อน เพราะอาจทำให้เด็กเกิดการสับสนได้ ลักษณะลวดลายที่มีลักษณะใกล้เคียงความจริงหรือเป็นเรื่องใกล้ตัวเด็กก็ทำให้เด็กสนใจได้เช่นกัน

2.5.5 จิตวิทยาการเรียนการสอนที่จะกระตุ้นการเรียนการสอน

การสอนบทเรียนใดๆ ก็ตามสิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึงคืออุปกรณ์การสอน ซึ่งถือเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ ทำอย่างไรจึงจะทำให้สิ่งเร้าหรืออุปกรณ์การสอนมีความเข้มข้นดึงดูดใจนักเรียนซึ่ง Fiske และ Maddi (1968 : 253) อ้างใน (จง บุญประชา. 2540) ได้เสนอแนะวิธีคือ

1. การใช้สีสด ขึ้นอยู่กับการนำไปใช้ว่าจะเน้นการใช้กับอะไรบ้างเช่น สื่อการสอนจำพวกป้ายคำรูปภาพ บอร์ดนิเทศ ผนังของห้อง หรืออะไรก็ตามที่ช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนได้

2.เปลี่ยนแปลงสิ่งเร้าเสมอ จะทำให้เด็กตื่นตัวมากกว่าสิ่งเร้าที่ไม่มีมีการเปลี่ยนแปลง บ่าย นิเทศในห้องเรียนจะเป็นแหล่งเร้าใจนักเรียนได้อย่างดีที่สุดในไม่ช้าจะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับบทเรียน หรือความรู้ทั่วไป ถ้าเป็นได้พยายามเปลี่ยนทุก ๆ ชาติด้วย

3.การใช้เสียง การรู้จักเพิ่มน้ำหนักของเสียงในการพูด การอภิปรายตอนใดควรจะใช้เสียงเบาหรือเสียงดัง ซึ่งการใช้เสียงนี้ถือว่าเป็นสิ่งเร้าที่สำคัญ บทเรียนจะเร้าผู้เรียนได้ก็ขึ้นอยู่กับเสียงของครูผู้สอน

4.สิ่งเร้าที่เคลื่อนไหวได้ ย่อมจะมีคุณค่ากว่าสิ่งเร้าที่อยู่กับที่ โดยเฉพาะอุปกรณ์ที่นำมาใช้กับนักเรียนชั้นประถม ถ้ามีการเคลื่อนไหวได้จะทำให้เด็กเกิดความสนใจได้มาก เด็กจะตื่นเต้นสนุกสนาน สิ่งเร้าไม่จำเป็นที่จะต้องเคลื่อนไหวได้เอง แต่ครูเป็นผู้ทำให้เกิดการเคลื่อนไหว เช่น การใช้หุ่นหรือตุ๊กตาแบบต่าง ๆ ประกอบการเล่าเรื่อง

5.การสร้างสิ่งแวดล้อมแปลกใหม่ นำพิศวงจะเป็นการกระตุ้นเด็กอย่างดีที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเข้าสู่บทเรียน ถ้าครูหาวิธีใหม่ๆ มาใช้ ไม่ใช่ใช้วิธีเดิมๆ ย่อมจะช่วยให้เด็กเกิดความสนใจได้มาก หรือในขณะที่สอนมักมีกิจกรรมหนึ่งแทรกเข้ามาจะเป็นการกระตุ้นเด็กได้อย่างดี (จรรยาบรรณ. 2540)

2.6 การเรียนการสอนของโรงเรียนสอนศิลปะเด็ก นโยบาย และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 ข้อกำหนดในการจัดตั้ง และการให้บริการ

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ 2542 ได้ระบุไว้ในมาตรา 18 เกี่ยวกับสถานศึกษา

มาตรา 18 การจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานให้จัดในสถานศึกษาดังต่อไปนี้

1.สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันการศึกษา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะเริ่มแรกของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น

2.โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนที่สังกัดสถาบันพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น

3.ศูนย์การเรียนรู้ ได้แก่ สถานที่เรียนที่หน่วยงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์ และสถาบันสังคมอื่นเป็นผู้จัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6.2 การให้บริการของโรงเรียนสอนศิลปะเด็ก

หลักสูตรศิลปะระดับประถมศึกษาที่ใช้ พ.ศ 2521 ได้เน้นคุณค่าของกิจกรรมทางศิลปะไว้ 3 ด้านคือ

- 1.คุณค่าทางจิตใจ (Spritual Valves) ได้แก่รสนิยมที่พึงมีต่อศิลปะ การชื่นชมต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเห็นคุณค่าของความงาม
- 2.คุณค่าทางกาย (Physical Valves) ได้แก่การแสดงออกด้วยการริเริ่ม การสร้างสรรค์ การแสดงออกทางความถนัด และความสามารถเฉพาะบุคคล รวมทั้งการได้มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน
- 3.คุณค่าทางสังคม (Locial Valves) ได้แก่การอยู่ร่วมกับผู้อื่น และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.6.3 หลักการสอนศิลปะศึกษา

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ 2533) เป็นหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักคิด ทำ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้น สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน หลักสูตรจึงเน้นกระบวนการเรียนการสอนเป็นพิเศษ มีหลักการและวิธีการดังนี้

1. การเรียนการสอนไม่ควรเน้นแต่เพียงเนื้อหา สารและผลการเรียนเท่านั้น แต่ควรได้คำนึงถึงกระบวนการเรียนหรือวิธีการเรียนที่ได้รับด้วย เพราะเนื้อหาเป็นสิ่งที่สามารถแสวงหาได้เมื่อเวลาผ่านไป แต่กระบวนการเรียนหรือวิธีการเรียนที่ผู้เรียนได้รับจะช่วยพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและสามารถทำสิ่งต่างๆได้ด้วยตนเอง
2. การเรียนการสอนมุ่งให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนมากที่สุด โดยจัดสภาพการเรียนรู้ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ศึกษาค้นคว้าและได้คำตอบหรือข้อสรุปด้วยตนเอง โดยมีครูคอยช่วยเหลือแนะแนวทางให้ ครูไม่ควรใช้วิธีบอกความรู้ให้แก่ผู้เรียนหรือด่วนสรุปหลักการ
3. การเรียนการสอนต้องมุ่งให้ผู้เรียนมีโอกาสปฏิบัติกิจกรรมต่างๆมากที่สุด ไม่ว่าเป็นการทดลอง สำนัด เพื่อเป็นการส่งเสริมคุณลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล และเป็นการลดบทบาทของครูที่เคยเป็นผู้ถ่ายทอดเนื้อหาให้แก่ นักเรียนฝ่ายเดียวให้น้อยลง
4. การเรียนการสอนควรใช้วิธีการหลายอย่าง ตามความเหมาะสมกับจุดประสงค์ลักษณะของเนื้อหาวิชา ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน เช่น ถ้าจะสอนให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ ก็ต้องใช้วิธีการสอนที่เหมาะสม ได้แก่ การสอนแบบค้นคว้า ทำงานเป็นกลุ่ม สมมติ สอนแบบสืบสวนสอบสวน
5. การสอนควรมุ่งเน้นกระบวนการกลุ่มโดยจัดกิจกรรมต่างๆ เป็นกลุ่ม และร่วมกันรับผิดชอบ ซึ่งจะช่วยฝึกนิสัยและปลูกฝังคุณธรรมได้หลายอย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากแนวทางการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปะศึกษา สรุปได้ว่า เป็นการสร้างเสริมประสบการณ์ที่สำคัญเพื่อให้เด็กสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน การเรียนการสอนไม่เพียงเน้นเนื้อหาสาระ แต่ควรเน้นให้ผู้เรียนได้รู้จักแสดงออกตามความสามารถของตน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมีความสุขสนุกสนานในการเรียน เพื่อเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่พึงปรารถนาตามที่หลักสูตรกำหนด

2.6.4 ลักษณะของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในเมืองไทย มีองค์ประกอบดังนี้

1. ความมุ่งหมาย
2. เนื้อหา
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. การประเมินผล

1. จุดมุ่งหมาย ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

มุ่งเน้นให้เด็กพัฒนาในทุกด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา มีได้มุ่งเน้นให้เด็กเรียนรู้เนื้อหาวิชา แต่ต้องการให้พัฒนาการรับรู้และประสาทสัมผัส พัฒนาการสื่อสาร โดยการฟัง การพูด พัฒนาด้านบุคลิกภาพ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีการตัดสินใจได้ถูกต้อง รู้จักคิดวางแผน ในการทำกิจกรรม มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2. แนวการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ลักษณะการจัดประสบการณ์มีหลายลักษณะเปลี่ยนแปลงตามลำดับขั้นดังนี้

2.1 จัดเป็นรายวิชา เน้นประสบการณ์จัดเป็นเนื้อหาวิชา

2.2 จัดเป็นกลุ่มวิชา การจัดเนื้อหาเป็นกลุ่มวิชา คือการนำเอาเนื้อหาวิชา ที่สัมพันธ์กันมาจัดรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน

2.3 จัดเป็นหน่วยการสอนแทนรายวิชา ซึ่งมีการจัดตั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 โดยให้เด็กเรียนรู้แบบบูรณาการทั้งเนื้อหาและกิจกรรม

3. ลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรยึดหลักการดังนี้ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2540 และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541)

3.1 กิจกรรมที่จัดควรคำนึงถึงตัวเด็กเป็นสำคัญ เด็กแต่ละคนมีความสนใจแตกต่างกัน จึงควรจัดให้มีกิจกรรมหลายประเภทที่เหมาะสมกับวัย

3.2 กิจกรรมที่จัดควรมีทั้งกิจกรรมที่ให้เด็กทำเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ ควรเปิดโอกาสให้เด็กเริ่มกิจกรรมด้วยตนเองตามความเหมาะสม

3.3 กิจกรรมที่จัดควรมีความสมดุลคือ ให้มีทั้งกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน กิจกรรมที่ต้องเคลื่อนไหวและสงบ กิจกรรมที่เด็กริเริ่มและครูริเริ่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมควรเหมาะสมกับวัย มีการยืดหยุ่นได้ตามความต้องการ และความสนใจของเด็กเช่น

วัย 3 ขวบ มีความสนใจช่วงสั้นประมาณ 8 นาที

วัย 4 ขวบ มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ 12 นาที

วัย 5 ขวบ มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ 15 นาที

3.5 กิจกรรมที่จัดควรให้มีสื่อของจริง ให้เด็กได้มีโอกาสสังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง แก้ปัญหา มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและผู้ใหญ่

3.6 การจัดการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัยต้องจัดประสบการณ์ให้เด็กได้ลงมือกระทำได้สัมผัส สังเกต เปรียบเทียบ ทดลอง เพื่อให้เกิดการรับรู้ทางสมองด้วยตัวของเด็กเอง กิจกรรมที่จัดควรเน้นที่ขั้นตอน กระบวนการส่งเสริม การสังเกต การคิด การสื่อสารปฏิสัมพันธ์

3.7 ครูเป็นผู้ชี้แนะและสนับสนุน คอยช่วยเหลือในขณะที่เด็กทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย กิจกรรมที่จัดจะต้องสอดคล้องกับพัฒนาการทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา และเป็นประสบการณ์ตรงจากการได้เล่น ลงมือปฏิบัติจริง

มาตรฐานโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550

ข้อ 12 การคำนวณความจุของนักเรียนแต่ละระดับที่เปิดสอน

ชั้นเตรียมอนุบาล สัดส่วนพื้นที่ห้องสำหรับจัดกิจกรรมให้เด็กต้องไม่น้อยกว่า 1.5 ตารางเมตรต่อเด็ก 1 คน

ระดับก่อนประถมศึกษา สัดส่วนพื้นที่ห้องเรียนต่อนักเรียนต้องไม่น้อยกว่า 1 ตารางเมตร ต่อนักเรียน 1 คน

สรุป จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยนั้น มุ่งเน้นที่จะพัฒนาเด็กในทุกด้าน ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ต้องการให้พัฒนาการรับรู้และประสาทสัมผัส รู้จักวางแผนในการทำกิจกรรม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยการทำกิจกรรมจะคำนึงตัวเด็กเป็นสำคัญ กิจกรรมที่เกิดขึ้นให้เกิดความสมดุล ทั้งภายในและนอกห้องเรียน โดยมีครูเป็นผู้ชี้หน้าที่ถูกต้อง

2.7 อาคารพาณิชย์

2.7.1 ลักษณะและความหมายของอาคารพาณิชย์

"อาคารพาณิชย์" หมายความว่า อาคารที่ใช้เพื่อประโยชน์ในการพาณิชย์กรรม หรือ บริการธุรกิจ หรืออุตสาหกรรมที่ใช้เครื่องจักร ที่มีกำลังการผลิตเทียบได้น้อยกว่า 5 แรงม้า และให้หมายความรวมถึงอาคารอื่นใดที่ก่อสร้างห่างจากถนนหรือทางสาธารณะไม่เกิน 20 เมตร ซึ่งอาจใช้เป็นอาคารเพื่อประโยชน์ในการพาณิชย์กรรมได้

กฎกระทรวง ฉบับที่ 55 (พ.ศ 2543) หมวดที่ 1 ลักษณะของอาคาร

ข้อ 2 ห้องแถวหรือตึกแถวแต่ละคูหา ต้องมีความกว้างโดยวัดระยะตั้งฉากจากแนวศูนย์กลางของเสาตอม่อด้านหนึ่ง ไปยังแนวศูนย์กลางของเสาอีกด้านหนึ่งไม่น้อยกว่า 4 เมตร มีความลึกของอาคารโดยวัดระยะตั้งฉากกับแนวผนังด้านหน้าชั้นล่างไม่น้อยกว่า 4 เมตร และไม่เกิน 24 เมตร มีพื้นที่ชั้นล่างแต่ละคูหาไม่น้อยกว่า 30 ตารางเมตร และต้องมีประตูให้คนเข้าออก ได้ทั้งด้านหน้าและด้านหลัง

ในกรณีที่ความลึกของอาคารเกิน 16 เมตร ต้องจัดให้มีที่ว่างอันปราศจากสิ่งปกคลุมชั้นบริเวณหนึ่งที่ระยะระหว่าง 12 เมตรถึง 16 เมตร โดยให้มีเนื้อที่ไม่น้อยกว่า 1 ใน 10 ของพื้นที่ชั้นล่างของอาคารนั้น ห้องแถวหรือตึกแถวที่สร้างอยู่ริมถนนสาธารณะต้องให้ระดับพื้นชั้นล่างของห้องแถวหรือตึกแถวมีความสูง 10 เซนติเมตรจากระดับทางเท้าหน้าอาคาร หรือมีความสูง 25 เซนติเมตร จากระดับกึ่งกลางถนนสาธารณะหน้าอาคารแล้วแต่กรณี

ภาพที่ 2.14 แสดงลักษณะอาคารพาณิชย์

ที่มา : กฎหมายภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ 3 บ้านแถวแต่ละคูหาต้องมีความกว้างโดยวัดระยะตั้งฉากจากแนวศูนย์กลางของเสา ด้านหนึ่งไปยังแนวศูนย์กลางของเสาอีกด้านหนึ่งไม่น้อยกว่า 4 เมตร มีความลึกของอาคารโดยวัด ระยะตั้งฉากกับแนวผนังด้านหน้าชั้นล่างไม่น้อยกว่า 4 เมตร และไม่เกิน 24 เมตร และมีพื้นที่ชั้น ล่างแต่ละคูหาไม่น้อยกว่า 24 ตารางเมตร

ในกรณีที่มีความลึกของอาคารเกิน 16 เมตร ต้องจัดให้มีที่ว่างอันปราศจากสิ่งปกคลุมขึ้น บริเวณหนึ่งที่ระยะระหว่าง 12 เมตรถึง 16 เมตร โดยให้มีเนื้อที่ไม่น้อยกว่า 20 ใน 100 ของพื้นที่ชั้น ล่างของอาคารนั้น

ข้อ 4 ห้องแถว ตึกแถว หรือบ้านแถวจะสร้างต่อเนื่องกันได้ไม่เกิน 10 คูหาและมีความยาวของ อาคารแถวหนึ่ง ๆ รวมกันไม่เกิน 40 เมตร โดยวัดระยะจุดศูนย์กลางของเสาแรกถึงจุดศูนย์กลาง ของเสาสุดท้าย ไม่ว่าจะเป็นเจ้าของเดียวกัน และใช้โครงสร้างเดียวกันหรือแยกกันก็ตาม

ภาพที่ 2.15 แสดงลักษณะของอาคารและสภาพโดยรอบ
ที่มา : กฎหมายภาพ

กฎกระทรวง ฉบับที่ 55 (พ.ศ. 2543)

หมวดที่ 2 ส่วนต่างๆของอาคาร

ส่วนที่ 1 วัสดุของอาคาร

ข้อ 16 ผนังของตึกแถว บ้านแถว ต้องทำด้วยวัสดุถาวรที่เป็นวัสดุทนไฟด้วย แต่ถ้าก่อด้วย อิฐธรรมดา หรือคอนกรีตไม่เสริมเหล็ก ผนังนี้ต้องหนาไม่น้อยกว่า 8 เซนติเมตร

ข้อ 17 ห้องแถว ตึกแถว หรือบ้านแถว ที่สร้างติดต่อกัน ให้มีผนังไฟทุกระยะไม่เกิน 5 คูหา ผนังกันไฟต้องสร้างต่อเนื่องจากพื้นดิน จนถึงระดับดาดฟ้าที่สร้างด้วยวัสดุถาวรที่เป็นวัสดุทนไฟ กรณีที่เป็นหลังคาสร้างด้วยวัสดุไม่ทนไฟให้มีผนังกันไฟสูงเหนือหลังคาไม่น้อยกว่า 30 เซนติเมตร ตามความลาดของหลังคา

ข้อ 21 ช่องทางเดินในอาคาร ต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่าตามที่กำหนดไว้ดังนี้
อาคารอยู่อาศัยรวม หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก สำนักงาน อาคารสาธารณะ อาคาร
พาณิชย์ โรงงาน อาคารพิเศษ ต้องมีช่องทางเดินในอาคารเท่ากับ 1.50 เมตร

ข้อ 22 ห้องหรือส่วนของอาคารที่ใช้ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ต้องมีระยะตั้งไม่น้อยกว่า
ตามที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

ห้องแถว ตึกแถว ชั้นล่าง 3.50 เมตร ตั้งแต่ชั้นสองขึ้นไป 3.00 เมตร

ห้องในอาคารซึ่งมีระยะตั้งระหว่างพื้นถึงพื้นอีกชั้นหนึ่งตั้งแต่ 5 เมตรขึ้นไป จะทำพื้นชั้น
ลอยในห้องนั้นก็ได้ โดยพื้นชั้นลอยดังกล่าวนั้นต้องมีเนื้อที่ไม่เกินร้อยละสี่สิบของพื้นที่ห้อง ระยะตั้ง
ระหว่างพื้นชั้นลอยถึงพื้นอีกชั้นหนึ่งต้องไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร และระยะตั้งระหว่างพื้นห้องถึงพื้น
ชั้นลอยต้องไม่น้อยกว่า 2.40 เมตรด้วย

ห้องน้ำ ห้องส้วม ต้องมีระยะตั้งระหว่างพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า 2 เมตร

ตารางที่ 2.8 แสดงจำนวนห้องน้ำ และห้องส้วมของอาคาร

ชนิดและประเภท อาคาร	ห้องส้วม		ห้องน้ำ	อ่างล้างหน้า
	อุจจาระ	ปัสสาวะ		
อาคารพาณิชย์ต้อ พื้นที่อาคาร 200 ตารางเมตร	1	2	-	1
1.สำหรับผู้ชาย	2	-	-	1
2.สำหรับผู้หญิง				

ตึกแถว, ห้องแถว, พาณิชยกรรม, โรงงาน

ข้อ 34 ห้องแถวหรือตึกแถว ต้องมีที่ว่างด้านหลังอาคารกว้างไม่น้อยกว่า 3 เมตร เพื่อใช้
ติดต่อถึงกัน โดยไม่ให้มีส่วนใดของอาคารยื่นล้ำเข้าไปในพื้นที่ยังว่าง เว้นแต่การสร้างบันไดหนี
ไฟ ภายนอกอาคารที่ยื่นล้ำไม่เกิน 1.40 เมตร

ระหว่างแถวด้านข้างของห้องแถวหรือตึกแถวที่สร้างถึงสี่คูหา หรือมีความยาวรวมกันถึง
40 เมตร ต้องมีที่ว่างระหว่างแถวด้านข้างของห้องแถวหรือตึกแถวนั้นกว้างไม่น้อยกว่า 4 เมตร เป็น
ช่องตลอดความลึกของห้องแถวหรือตึกแถว เพื่อเชื่อมกับที่ว่างหลังอาคาร

ข้อ 36 บ้านแถวต้องมีที่ว่างด้านหน้าระหว่างรั้วหรือแนวเขตที่ดิน กับแนวผนังอาคาร
กว้างไม่น้อยกว่า 3 เมตร และต้องมีที่ว่างด้านหลังอาคารระหว่างรั้วหรือแนวเขตที่ดินกับแนวผนัง
อาคารกว้างไม่น้อยกว่า 2 เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 รายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยโดยการเก็บข้อมูล จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและมาตรฐานของข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งการใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาถึงกิจกรรมที่เกิดขึ้นในโรงเรียนสอนศิลปะเด็ก ของนักเรียน ครูสอนศิลปะ และผู้ปกครอง ที่มีผลต่อการใช้พื้นที่ในการทำกิจกรรมทางศิลปะภายในโรงเรียน และรูปแบบของการจัดองค์ประกอบภายใน เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการใช้งานภายในโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย

3.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.ศึกษาเนื้อหาของกิจกรรมการเรียนการสอน วิชาศิลปะศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและหลักสูตรการเรียนการสอนศิลปะเด็ก โดยการเลือกแบบสุ่มตัวอย่างกรณีศึกษาซึ่งจะมีความแตกต่างในรูปแบบของอาคารที่ทำการเปิดสอน

2.การเลือกตัวอย่างประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ

-ประชากรที่เป็นครูสอนศิลปะเด็กของโรงเรียนสอนศิลปะ ที่ทำการเก็บข้อมูลและจากการสุ่มตัวอย่างเพื่อสอบถาม

-ประชากรที่เป็นผู้ปกครองของนักเรียนที่มาเรียนศิลปะเด็กในโรงเรียนศิลปะเด็กและจากการสุ่มตัวอย่าง

3.เฝ้าสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและครูสอนศิลปะ พร้อมทั้งบันทึกการสัมภาษณ์ครูศิลปะศึกษา เจ้าหน้าที่ประจำโรงเรียน และผู้ปกครองของนักเรียน

4.การสร้างเครื่องมือในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม โดยเนื้อหาของแบบสอบถามจะครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเพื่อทำการสำรวจความคิดเห็นของบุคคลทั่วไป คุณครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียนภายในโรงเรียนสอนศิลปะเด็ก และบุคคลภายนอกทั่วไปที่ให้ความสนใจ โดยแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 3 ชุดคือ

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับบุคคลทั่วไป สอบถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อสถานที่เรียนศิลปะสำหรับเด็กในอาคารพาณิชย์ แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบสอบถาม เพื่อสำรวจความคิดเห็นของคนทั่วไปที่มีต่ออาคารพาณิชย์ในการจัดตั้งเป็นโรงเรียนสอนศิลปะเด็กปฐมวัย และทำเลที่ตั้งแบ่งเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับอาคารพาณิชย์ และทำเลที่ตั้ง

ในแบบสอบถามตอนที่ 2 ส่วนของตารางจะเป็นการตอบแบบประเมินค่าซึ่งกำหนดค่าคะแนนไว้ 5 ระดับ ตามความหมายดังนี้

คะแนน 5	หมายความว่า	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
คะแนน 4	หมายความว่า	เห็นด้วย
คะแนน 3	หมายความว่า	ไม่แน่ใจ
คะแนน 2	หมายความว่า	ไม่เห็นด้วย
คะแนน 1	หมายความว่า	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ชุดที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติสำหรับอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย.

ในอาคารพาณิชย์ แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบสอบถาม เพื่อสำรวจความคิดเห็นของ

ครูผู้สอนที่มีต่อโรงเรียนสอนศิลปะ แบ่งเป็น

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอน

ชุดที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย. ใน

อาคารพาณิชย์ แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบสอบถาม เพื่อสำรวจความคิดเห็นของ

ผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียนสอนศิลปะ แบ่งเป็น

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมภายใน

ในแบบสอบถามชุดที่ 2 และ 3 เป็นลักษณะคำตอบแบบสำรวจโดยให้เลือกตอบข้อที่ตรงกับผู้ตอบมากที่สุดเพียงข้อเดียว

5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วใช้กับตัวอย่างประชากร ซึ่งได้แก่ บุคคลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับศิลปะเด็กจำนวน 70 ชุด อาจารย์ผู้สอนศิลปะเด็ก จำนวน 8 ชุด และผู้ปกครองของนักเรียนที่มาเรียนศิลปะจำนวน 40 ชุด

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปที่โรงเรียนที่เลือกเป็นกรณีศึกษา ทั้ง 3 โรงเรียนคือ โรงเรียนต้นศิลป์ โรงเรียนเส้นสี และโรงเรียนคีตศิลป์ ตารางที่ แสดงแบบสอบถามนักเรียนที่ทำการศึกษา

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ทำการสำรวจ

โรงเรียน	ตัวอย่างประชากร	จำนวนแบบสอบถาม		
		ส่ง	รับคืน	ร้อยละ
ต้นศิลป์	อาจารย์ ผู้สอน	4	4	100
	ผู้ปกครอง	20	18	90
เส้นสี	อาจารย์ ผู้สอน	1	1	100
	ผู้ปกครอง	10	5	50
คีตรัักษ์	อาจารย์ ผู้สอน	1	1	100
	ผู้ปกครอง	10	9	90
	บุคคลภายนอกที่เข้ามาติดต่อกับทางโรงเรียน	70	68	96.1

จากตาราง จำนวนแบบสอบถามที่มีการสำรวจ สามารถเรียกเก็บได้เกือบเต็มจำนวนในทุกกรณีศึกษา

3.3 วิเคราะห์แบบสอบถาม

ตารางที่ 3.2 แสดงแบบสอบถามชุดที่ 1 ทศนคติในการเลือกอาคารพาณิชย์เป็นสถานที่เรียน ศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย

ข้อมูล	รายละเอียด	ร้อยละ
เพศ	ชาย	35
	หญิง	65
อายุ	น้อยกว่า 15 ปี	1
	15 - 24 ปี	21
	25 - 30 ปี	47
	มากกว่า 30 ปี	31
จบการศึกษาสูงสุด	ม3 - ม6	-
	ปวช. - ปวส.	4
	ปริญญาตรี	91
	สูงกว่าปริญญาตรี	5
	อื่น ๆ	-
ประกอบอาชีพ	นักเรียน - นักศึกษา	22
	ค้าขาย	13
	รับราชการ	3
	อื่น ๆ พนักงานเอกชน	62
เกี่ยวข้องกับโรงเรียนในฐานะ	อาจารย์ผู้สอน	6
	ผู้ปกครอง	63
	นักเรียน	-
	อื่น ๆ	31
ท่านเป็นผู้ปกครอง ท่านมีบุตร หลาน ในวัย	1-2 ขวบ	20
	3-4 ขวบ	45
	5-6 ปี	24
	มากกว่า 6 ขวบ	11

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ข้อมูล	รายละเอียด	ร้อยละ
รูปแบบอาคารมีผลต่อการเลือก สถานที่เรียนให้กับบุตรหลาน	มีผล.	89
	ไม่มีผล	11
โรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็ก ปฐมวัย ควรอยู่ในทำเล	ใกล้สถานศึกษา	10
	ย่านห้างสรรพสินค้า	34
	ย่านธุรกิจ ออฟฟิศ สำนักงาน	15
	ย่านบ้านพักอาศัย	20
	ในแหล่งชุมชน	31
นอกจากเรื่องสถานที่ตั้งของอาคาร แล้วมีสิ่งอื่นที่ให้ความสำคัญ	มีความสะดวกในการเดินทาง มีรถ บริการหลายสาย	35
	มีความปลอดภัยในพื้นที่	32
	มีกิจกรรมในบริเวณใกล้เคียงที่ น่าสนใจ	33
สถานที่เรียนศิลปะสำหรับเด็กควร จัดสถานที่ให้อยู่ร่วมกับกิจกรรม อย่างอื่น	ควร	35
	ไม่ควร	65

จากตาราง ได้สรุปจากแบบสอบถามที่ส่งให้ทั้ง 3 กรณีศึกษา พบว่า

- ผลการสำรวจรูปแบบของอาคารมีผลต่อการเลือกสถานที่เรียนศิลปะให้กับบุตรหลาน โดยอาคารควรอยู่ในทำเล บริเวณห้างสรรพสินค้า และใกล้แหล่งชุมชน เพราะมีเปอร์เซ็นต์ใกล้เคียงกันคือ ห้างสรรพสินค้า 34 % ในแหล่งชุมชน 31 %
- โดยรอบบริเวณโรงเรียนจะต้อง สะดวกในการเดินทาง มีความปลอดภัย และมีกิจกรรมใกล้เคียงที่น่าสนใจ เป็นอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน
- สถานที่เรียนศิลปะสำหรับเด็ก 65 % ตอบว่า ไม่ควรให้จัดสถานที่เรียนศิลปะร่วมกับกิจกรรมอื่น

ตารางที่ 3.3 แสดงแบบสอบถามชุดที่ 2 ตอนที่ 1 สถานะภาพของครูศิลปะ

ข้อมูล	รายละเอียด	ร้อยละ
เพศ	ชาย	55
	หญิง	45
อายุ	20-30 ปี	99
	30-40 ปี	1
	40-50 ปี	-
	50 ปีขึ้นไป	-
วุฒิการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	1
	ปริญญาตรี	97
	ปริญญาโท	2
	อื่น ๆ	-
ระยะเวลาในการเป็นครูสอนศิลปะ	1-2 ปี	10
	2-3 ปี	75
	3-4 ปี	15
	มากกว่า 4 ปี	-
ระยะเวลาในการสอนเด็กใน 1 สัปดาห์	2-3 ชม.	-
	4-6 ชม.	5
	7-9 ชม.	93
	มากกว่า 9 ชม.	2
ท่านเคยเข้าอบรมสัมมนา ออกค่าย	เคย	25
	ไม่เคย	75

จากตาราง ได้สรุปจากแบบสอบถามที่ส่งให้ทั้ง 3 กรณีศึกษา พบว่า

- ครูศิลปะที่สอนมีทั้งเพศชายและหญิงเท่า ๆ กัน วุฒิการศึกษาของครูก่อนเข้ามามีการศึกษาสูง คือ วุฒิปริญญาตรี และเป็นผู้มีประสบการณ์ในการสอน ดูได้จากจำนวนปีที่สอน ส่วนใหญ่จะสอนมาแล้วประมาณ 2-3 ปี
- จำนวนคาบเรียนที่สอนศิลปะ จะสอน 7-9 ชม.ต่อสัปดาห์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.4 แสดงแบบสอบถามชุดที่ 2 ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูสอนศิลปะเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน

ข้อมูล	รายละเอียด	ร้อยละ
โรงเรียนศิลปะที่ท่านสอน มีสิ่งใดเป็นสิ่งดึงดูดใจต่อผู้พบเห็น	สีสันทัน และการตกแต่งภายใน	30
	การโฆษณาโปรแกรมการเรียน	43
	สภาพแวดล้อม ต้นไม้	27
	อื่น ๆ	-
กิจกรรมทางศิลปะ ควรจะจัดแบ่งห้องเรียนแยกออกจากกัน	เห็นด้วย	85
	ไม่เห็นด้วย	15
ห้องเรียนศิลปะมีเสียงรบกวนจากภายนอก	ไม่มี	85
	มีเสียงรถ	13
	มีเสียงเครื่องจักร	-
	มีเสียงจากอาคารข้างเคียง	2
	อื่น ๆ	-
นักเรียนให้ความสนใจหรือไม่ในการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน	สนใจ	95
	ไม่สนใจ	5
การจัดโต๊ะเรียนแบบใด เกิดประโยชน์ในการใช้งานมากที่สุด	จัดเป็นกลุ่ม กลม	83
	จัดเป็นโต๊ะยาว	17
	นั่งเดี่ยว	-
	อื่น ๆ	-
สภาพแวดล้อมภายในอย่างไร ส่งเสริมและกระตุ้นให้เด็กสนใจกิจกรรม และเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานศิลปะเพิ่มขึ้น	พื้น ผนัง ฝ้า ภายในมีการเล่นระดับ	21
	มีพื้นผิวให้เด็กสัมผัสได้หลากหลาย	26
	สีภายในสดุดตา	22
	บรรยากาศมีที่เล่น สนุกสนาน	31

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

ข้อมูล	รายละเอียด	ร้อยละ
บรรยากาศภายในโรงเรียนส่วน ต้อนรับ	 	99 1
บรรยากาศภายในโรงเรียนส่วนโรง ทางเดิน	 	100 0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

ข้อมูล	รายละเอียด	ร้อยละ
บรรยากาศภายในโรงเรียนส่วน ห้องเรียน		100
		0

จากตารางได้สรุปจากแบบสอบถามที่ส่งให้ทั้ง 3 กรณีศึกษา พบว่า

- สิ่งที่มีอิทธิพลในการเลือกสถานที่เรียนในอันดับแรกคือ โปรแกรมการเรียนการสอน คือ 43 % และรองลงมาคือ สีเส้นและการตกแต่งสภาพแวดล้อมภายใน คือ 30 % ซึ่งใกล้เคียงกับสภาพแวดล้อม ต้นไม้ คือ 27% สังเกตจากผู้ปกครองที่มาสอบถามส่วนใหญ่จะสนใจหลักสูตร และวิธีการสอน ค่าใช้จ่าย ก่อนที่จะดูบรรยากาศภายใน
- ครูคิดปะส่วนใหญ่ว่ากิจกรรมทางศิลปะ ควรจะมีการแยกห้องเรียนจากกัน ในกิจกรรมที่ต่างกัน โดยการ จัดรูปแบบของโต๊ะเป็นกลุ่มกลมจะเกิดประโยชน์ในการใช้งานมากที่สุด เพราะสามารถปรับเปลี่ยนการจัดวางได้ และเด็กให้ความสนใจกับการทำงานเป็นกลุ่มมากกว่า
- สภาพแวดล้อมภายในที่ส่งเสริมและกระตุ้นให้เด็กสนใจกิจกรรม และเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานศิลปะเพิ่มขึ้นผลออกมาใกล้เคียงกันคือ อันดับแรก บรรยากาศมีที่เล่นสนุกสนาน มีพื้นผิวให้เด็กสัมผัสได้หลากหลาย สีภายในสดุดตา พื้น ผนัง ฝ้าภายในมี การเล่นระดับเป็นอันดับรองลงมา บรรยากาศภายในโรงเรียนจากภาพที่เลือกส่วนมากครูผู้สอนจะเลือกรูปที่มีการตกแต่งภายในที่สนุกสนาน เพราะให้เหตุผลว่าเด็กรู้สึกอยากจะทำเล่น กล้าแสดงออก และสนใจกับกิจกรรมรอบห้องเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.5 แสดงแบบสอบถามชุดที่ 2 ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของครูสอนศิลปะเกี่ยวกับ
กิจกรรมศิลปะ

ข้อมูล	รายละเอียด	ร้อยละ
หลักสูตรศิลปะของโรงเรียน ครูผู้สอนจะสอนงาน	งานปั้น / แกะสลัก	30
	งานวาดเขียน / ระบายสี	40
	งานพิมพ์	5
	งานประดิษฐ์ สร้างสรรค์ด้วยวัสดุ	25
การเรียนรู้ศิลปะที่นำเอากิจกรรมการ เล่นของเด็กเข้ามาใช้ควบคู่กันไป จะ เกิดผลดี	ดี	20
	ไม่ดี	-
	ดีมาก	80
	ไม่เกี่ยวข้องกัน	-
กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็ก ปฐมวัยงานใดควรแยกกลุ่มและ ห้องเรียน	งานปั้น	12
	งานประดิษฐ์	3
	งานฉีก ตัด ปะ	2
	งานระบายสี	5
	งานวาดภาพด้วยนิ้วมือ	18
	งานเล่นบล็อก	21
	งานวาดภาพด้วยทราย	20
	งานวาดภาพด้วยฟองสบู่	19
	ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการทำ กิจกรรมศิลปะ	ควรร้อย่างยิ่ง
ไม่ควร		-
เรียนการสอนศิลปะในโรงเรียนของ ท่านควรมีสถานที่เพื่อทำกิจกรรม ศิลปะกลางแจ้งให้แก่เด็ก	ควรมีอย่างยิ่ง	97
	ไม่ควรมี	-
	ทางโรงเรียนไม่เน้นกิจกรรมในส่วน นี้	3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางได้สรุปจากแบบสอบถามที่ส่งให้ทั้ง 3 กรณีศึกษา พบว่า

- ครูศิลปะส่วนใหญ่ เห็นด้วยที่จะให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมศิลปะกับเด็กนักเรียน เหตุผลเพราะเด็กส่วนใหญ่จะไม่เครียด และกลัวครู ร่วมทำงานกับผู้ปกครองด้วยความสนุกและพูดคุยกับเพื่อนโดยรอบได้
- ควรจัดพื้นที่ให้เป็นที่กลางแจ้งสำหรับเด็กอย่างยิ่ง
- กิจกรรมที่ควรแยกออกมาจากกิจกรรมศิลปะอื่น ๆ คือ งานเล่นบล็อก งานวาดภาพด้วยทราย งานวาดภาพด้วยฟองสบู่ เพราะรูปแบบวัสดุต่างกัน การควบคุมเรื่องความสะอาดต่างกัน และควรใช้พื้นที่กลางแจ้ง

ตารางที่ 3.6 แสดงแบบสอบถามชุดที่ 3 ตอนที่ 1 สถานะภาพของผู้ปกครองและผู้ให้บริการ

ข้อมูล	รายละเอียด	ร้อยละ
เพศ	ชาย	42
	หญิง	58
อายุ	20-30 ปี	11
	30-40 ปี	64
	40-50 ปี	23
	50 ปีขึ้นไป	2
บุตรหลานของท่านที่เข้าเรียนศิลปะ ในโรงเรียนแห่งนี้อายุ	2-3 ขวบ	1
	3-4 ขวบ	68
	4-5 ขวบ	12
	5-6 ขวบ	19
ท่านเข้าใช้บริการในโรงเรียนสัปดาห์ ละกี่ครั้ง	1 ครั้ง	98
	2 ครั้ง	2
	3 ครั้ง	-
	มากกว่า 4 ครั้ง	-
ท่านมีความเกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนใน ฐานะ	พี่เลี้ยง	1
	ญาติ	7
	ผู้ปกครอง	92
	เพื่อน	-
	อื่น ๆ	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางได้สรุปจากแบบสอบถามที่ส่งให้ทั้ง 3 กรณีศึกษา พบว่า

- ส่วนมากบุคคลที่มารอรับเด็กเรียนศิลปะ จะเป็นผู้ปกครอง โดยจะมาที่โรงเรียนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

ตารางที่ 3.7 แสดงแบบสอบถามชุดที่ 3 ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ปกครองและใช้บริการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

ข้อมูล	รายละเอียด	ร้อยละ
เหตุผลที่เลือกเรียนโรงเรียนแห่งนี้	ใกล้บ้าน / เดินทางสะดวก	57
	สภาพแวดล้อมของโรงเรียนดีมาก	23
	สนใจในหลักสูตรการเรียนการสอน	20
	อื่น ๆ	-
สภาพแวดล้อมโดยรอบ(ต้นไม้ บริเวณกลางแจ้ง ธรรมชาติ)มีผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก	มีผลมาก	98
	ไม่มีผล	2
การจัดอุปกรณ์ / บอร์ดแสดงงาน ภายในโรงเรียนควรอยู่ในบริเวณใด	ด้านหน้าโรงเรียน	22
	บริเวณทางเดิน	12
	บริเวณที่นั่งพักคอย	45
	ในห้องเรียน	14
ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมศิลปะด้วยหรือไม่	ควรอย่างยิ่ง	89
	ไม่ควร	11
หลังจากบุตรหลานของท่านเข้าเรียนแล้วท่านอยากทำกิจกรรมใด	นั่งอ่านหนังสือรอที่โรงเรียน	45
	มารับกลับหลังเลิกเรียน	28
	ซื้อของในบริเวณใกล้เคียง	37
	อื่น ๆ	
ท่านต้องการเห็นบุตรหลานในขณะที่เรียน	ต้องการ เพื่อเห็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นของบุตรหลาน	78
	ไม่ต้องการ เพื่อความเป็นส่วนตัวของเด็กนักเรียน	22

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.7 (ต่อ)

ข้อมูล	รายละเอียด	ร้อยละ
เด็กจะชอบหรือไม่หากเฟอร์นิเจอร์ภายในมีรูปแบบ และสีสำหรับเด็ก	ชอบ ไม่จำเป็น	98 2
บรรยากาศภายในโรงเรียนส่วนต้อนรับ		67
		33
บรรยากาศภายในโรงเรียนส่วนโถงทางเดิน		73
		27

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.7 (ต่อ)

ข้อมูล	รายละเอียด	ร้อยละ
บรรยากาศภายในโรงเรียนส่วน ห้องเรียน		98
		2

จากตารางได้สรุปจากแบบสอบถามที่ส่งให้ทั้ง 3 กรณีศึกษา พบว่า

- เหตุผลที่ผู้ปกครองเลือกที่ส่งบุตรหลานมาเรียนศิลปะที่โรงเรียนใดได้นั้น อันดับแรกคือ การเดินทางที่สะดวก(57 % ใกล้บ้าน เดินทางสะดวก) และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนกับหลักสูตรการเรียนการสอน เป็นอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน
- ผู้ปกครองให้ความสนใจกับสภาพแวดล้อมโดยรอบเป็นอย่างมาก (98 % มีผลมากต่อการเรียนรู้ของเด็ก)
- ผู้ปกครองยังให้ความสนใจในการเข้าร่วมทำกิจกรรมกับเด็กนักเรียนด้วย
- บรรยากาศภายในโรงเรียนจากภาพที่เลือก ส่วนมากผู้ปกครองจะเลือกรูปที่มีการตกแต่งภายในที่สนุกสนาน
- การจัดอุปกรณ์ / บอร์ดแสดงงาน ภายในโรงเรียนควรอยู่ในบริเวณส่วนพักคอยมากที่สุด แต่มีเหตุผลว่าหาก มีในทุกจุดภายในจะดีมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

รายละเอียดของโครงการศึกษาเปรียบเทียบ

4.1 กรณีศึกษาโรงเรียนสอนศิลปะเด็กต้นศิลป์

4.1.1 ข้อมูลทั่วไป

สถานที่ตั้ง

โรงเรียนต้นศิลป์ตั้งอยู่ชั้น 3 โชนการศึกษา ในห้างบิ๊กซีลาดพร้าว หรืออิมพีเรียลลาดพร้าว เดิม ถนนลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร

จำนวนนักเรียน

โรงเรียนต้นศิลป์มีนักเรียนในแต่ละระดับชั้นดังนี้

ศิลปะเด็กเล็ก 3-6 ขวบ มีนักเรียนห้องละ 5-10 คน จำนวน 2 ห้อง

มีครูสอนวิชาศิลปะจำนวน 2 คนเพศหญิง 1 คน เพศชาย 1 คน

ศิลปะเด็กโต 7-12 ขวบ มีนักเรียนห้องละ 3-6คน จำนวน 2ห้อง

มีครูสอนวิชาศิลปะจำนวน 2 คนเพศชาย 2คน

หลักสูตรการเรียนการสอนวิชาศิลปะศึกษา

หลักสูตรการเรียนการสอน เด็กจะได้เรียนรู้ การวาดภาพ การระบายสี การปั้น การพิมพ์ ภาพ งานประดิษฐ์สร้างสรรค์ ศิลปะเด็กจะเรียนงานวาด งานปั้น งานสร้างสรรค์ สลับครั้งกันไป โดยเน้นหลักการวาดภาพระบายสี มีการประเมินผลการเรียนในแต่ละครั้ง และเด็กสามารถเรียนต่อเนื่องในคอร์สต่อไปได้

พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เสริมสร้างจินตนาการด้วยศิลปะ สิ่งที่ได้

1. ได้แสดงออกถึงสิ่งที่ตนเองคิด ฝึกใช้จินตนาการ

2. เป็นนักวางแผนที่ดี ฝึกการทำงานเป็นขั้นตอน

3. มีสมาธิ ฝึกความประณีตในการทำงาน

4. มั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออก

5. ทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

6. ฝึกฝนให้เด็กมีความสามารถทางอารมณ์ มีผลให้การทำงานของ IQ และ EQ ทำงาน

ร่วมกันอย่างสมดุล

จำนวนชั่วโมงเรียน เรียนวิชาศิลปะปฏิบัติ 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยการจัดรอบในการเรียน สำหรับวันหยุดทางโรงเรียนจะเป็นคนกำหนดและจัดกลุ่มให้ แต่ถ้าเป็นรอบวันธรรมดาสามารถจัดรอบเรียนตามกลุ่มผู้สนใจได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 แสดงตารางเรียนศิลปะของโรงเรียนต้นศิลป์

หลักสูตร	ครั้ง/ชั่วโมง
ศิลปะเด็กเล็ก	10 ครั้ง (20 ชั่วโมง)
ศิลปะเด็กโต	10 ครั้ง (20 ชั่วโมง)
การ์ตูน	10 ครั้ง (20 ชั่วโมง)
สีน้ำมัน	7 ครั้ง (21 ชั่วโมง)
วาดเส้น	8 ครั้ง (24 ชั่วโมง)
สีน้ำ	8 ครั้ง (24 ชั่วโมง)
ติวศิลปะ	10 ครั้ง (30 ชั่วโมง)

ตารางที่ 4.2 แสดงรอบการเรียนศิลปะของโรงเรียนต้นศิลป์

รอบวันเสาร์	10.00-12.00	12.30-14.30	15.00-17.00
รอบวันอาทิตย์	10.00-12.00	12.30-14.30	15.00-17.00
รอบวันธรรมดา	สามารถจัดรอบเรียนตามกลุ่มผู้สนใจ		

4.1.2 สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียนสอนศิลปะ

เนื่องจากโรงเรียนสอนศิลปะต้นศิลป์จัดการศึกษาในห้างสรรพสินค้า ส่วนโรงเรียนตั้งอยู่ในสวนโครงการศึกษาที่ทางห้างจัดให้ ด้านหน้าโรงเรียนต่อเนื่องจากบันไดเลื่อนขึ้นสามารถมองเห็นโรงเรียนได้อย่างชัดเจนเพราะตั้งอยู่บริเวณโถงกลางของตัวห้าง ริมระเบียงทางเดินหน้าโรงเรียนมีร้านอาหารประเภทอาหารตามสั่ง และมุมดื่มกาแฟเล็ก ๆ ซึ่งสามารถเป็นที่พักคอยของผู้ปกครองได้ มีคนเดินผ่านหน้าโรงเรียนตลอดเวลาและมีเสียงค้อนช่างตัก หากเดินอยู่ภายนอกจะสามารถมองเห็นภายในได้อย่างชัดเจน

ภาพที่ 4.1 แสดงด้านหน้าโรงเรียนสอนศิลปะต้นศิลป์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

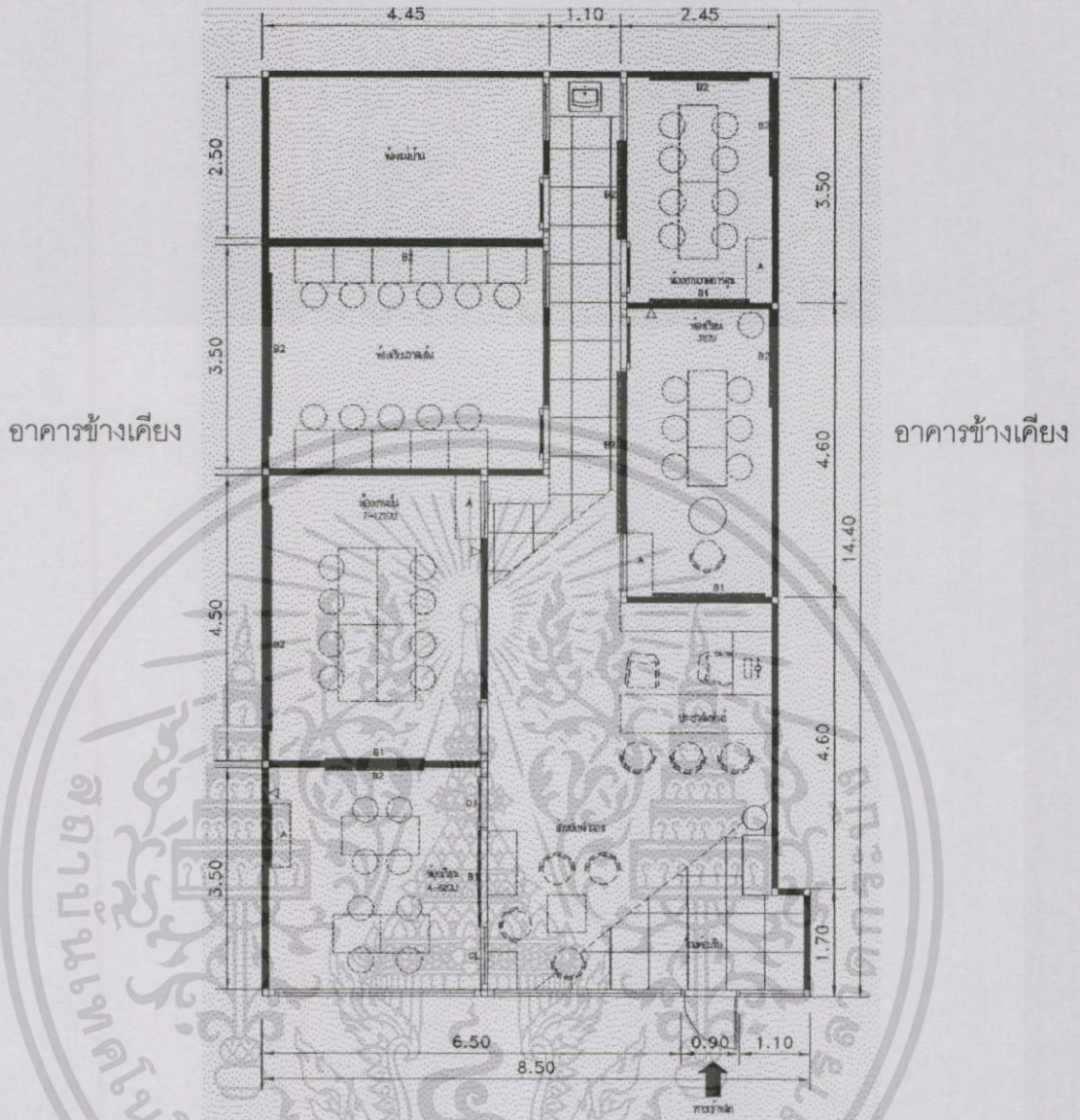

ภาพที่ 4.2 แสดงร้านขายอาหารหน้าโรงเรียน และโรงเรียนสอนภาษาด้านข้างโรงเรียน

ภาพที่ 4.3 แสดงผังบริเวณรอบโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.4 แสดงแปลนพื้นที่ห้องเรียนศิลปะโรงเรียนสอนศิลปะเด็กต้นศิลป์

4.1.3 สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนศิลปะ

บริเวณโดยรอบนอกห้องเรียนศิลปะเมื่อเด็กมาถึงโรงเรียน จะผ่านในส่วนต้อนรับจากด้านหน้าทางเข้า โดยมีส่วนของพนักงานต้อนรับ และสอบถามอยู่ในบริเวณนี้ เด็กสามารถนั่งพักในบริเวณมุมพักคอยก่อนได้ ในส่วนด้านหน้าจะเป็นโถงที่มีขนาดค่อนข้างกว้างขวาง สามารถมองเห็นเส้นทางสัญจรภายใน และห้องเรียนได้อย่างชัดเจน มีขนาดประมาณ 30 ตรม ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

ส่วนติดต่อสอบถาม อยู่บริเวณด้านหน้าของโรงเรียนสามารถมองเห็นได้จากภายนอก บริเวณ counter มีลักษณะเป็นรูปตัว L เป็นเฟอร์นิเจอร์ built-in สีสนิมสไตลกรูมิวด้วยลามิเนตสีฟ้า มีเก้าอี้ไม้แบบมีพนักอยู่ด้านในเป็นของพนักงานต้อนรับ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ 1 ชุด มีเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เก้าอี้รับรองแบบไม่มีพนักอยู่ด้านหน้า counter 4 ตัววัสดุเป็นไม้กรุผิวด้วยลามิเนตเช่นกัน ด้านหลัง counter มีตู้โชว์และเก็บเอกสาร 1 ชุด บริเวณเคาน์เตอร์มีเอกสารโฆษณาโรงเรียน วัน เวลา และการเรียนการสอน รวมทั้งโบสถ์นักเรียนด้วย

ส่วนพักคอย มีเก้าอี้ม้านั่งพลาสติกแบบมีพนักพิงหลังตัวเล็ก เน้นสีส้มสดใส 6 ตัว พร้อมโต๊ะกลางวัสดุเป็นไม้ทาสีตกแต่ง ตู้ด้านข้างวางนิตยสารต่าง ๆ บอร์ดโชว์ผลงานของนักเรียน และรูปภาพคุณครูผู้สอนติดโชว์ไว้ในทุกส่วนของโรงเรียน อีกด้านหนึ่งจะเป็นเก้าอี้ built-in วัสดุเป็นไม้ทาสีสดใสรูปแบบเรียบง่าย กระจกด้านหน้าโรงเรียนเป็นกระจกใสสามารถมองออกไปภายนอกได้ชัดเจน สีผนังภายนอกในส่วนนี้เป็นสีเทาอ่อนตัดด้วยเทาเข้มในส่วนด้านล่างของผนัง

ส่วนแสดงผลงานศิลปะ เป็นบอร์ดขนาดใหญ่และเล็กสลับกันไปในทุกๆ ส่วนของ ทางเดิน และในบริเวณส่วนพักคอยโดยจะมีผลงานของนักเรียนติดโชว์เป็นจำนวนมาก สีสดใสใส

ภาพที่ 4.5 แสดงภาพเคาน์เตอร์ต้อนรับและส่วนนั่งพักคอยบริเวณด้านหน้า

ภาพที่ 4.6 แสดงภาพด้านหน้าห้องเรียนแสดงผลงานศิลปะและทางเดิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องแม่บ้าน เป็นห้องทางด้านหลังของโรงเรียนสำหรับเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด มีประตูปิด และช่องกระจกใส สามารถมองเข้าไปได้ ไม่มีช่องหน้าต่างเพื่อระบายอากาศสู่ภายนอกอาคารเลย

ส่วนอ่างล้างมือ และอุปกรณ์ ตั้งอยู่ด้านหลังของโรงเรียนติดกับห้องแม่บ้าน ความสูงของอ่างประมาณ 0.70 เมตร สำหรับให้เด็กนักเรียนล้างมือได้ บริเวณเคาน์เตอร์กรุด้วยกระเบื้องเซรามิกสีขาวขนาด 0.30x0.30 เมตร สามารถใช้ได้ครั้งละ 1-2 คนเท่านั้น ในบริเวณนี้ก็ยังมียูนิฟรอนนักเรียนติดโซฟิด้วย

ส่วนทางสัญจร ภายในทางสัญจรจะอยู่ส่วนกลางของโรงเรียน โดยเอาห้องเรียนไว้ทั้งสองข้างความกว้างประมาณ 1.10 เมตร มีรูปภาพผลงานนักเรียนติดผนังตลอดทางเดิน สามารถเดินสวนทางกันได้ แสงสว่างทางเดินเป็นไฟดาวนไลท์แสงสีเหลือง

ภาพที่ 4.7 แสดงบริเวณห้องเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด และอ่างล้างมือ

ลักษณะสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนศิลปะ

ภายในโรงเรียนสอนศิลปะเด็กต้นศิลป์มีจำนวนห้องเรียนทั้งหมด 5 ห้องเรียนประกอบด้วย

ส่วนห้องเรียนศิลปะเด็ก 3 ขวบ เป็นห้องโถงขนาดประมาณ 14.00 ตรม. ความสูงของพื้นถึงเพดาน 2.50 เมตร ตั้งอยู่ส่วนหลังของเคาน์เตอร์ต้อนรับภายใน ด้านหน้าห้องมีบอร์ดติดผลงานของนักเรียนส่วนด้านข้างเป็นบอร์ดเขียนงานของคุณครูขนาดประมาณ 2.50x1.80 เมตรวัสดุกรุด้วยฟอเมก้าสีขาว(WHITE BOARD) ส่วนกลางห้องมีโต๊ะนักเรียนสำหรับเด็กขนาด 0.50x0.50 เมตร จำนวน 3 ชุด เน้นสีเส้นสดใสกรุผิวหน้าด้วยลามิเนตสีต่างๆสดใส พร้อมเก้าอี้พลาสติกขนาดเล็ก 6 ชุดเน้นสีเส้นสดใสเช่นกัน มีโต๊ะคุณครู 1 ชุด วางหน้าโต๊ะนักเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทั้งหมดวัสดุเป็นไม้ยาง มีมุมอุปกรณ์การเรียน การสอน ผ่ากันเป็อนจะแขวนไว้บริเวณด้านข้างผนังบริเวณทางเข้า ด้านหลังห้องมีมุมเล็กๆสำหรับเด็กอีก 1 ชุด ประกอบด้วยโต๊ะเล็ก 1 ตัว เก้าอี้พลาสติกสี 4 ชุด ประตูทางเข้าห้องเรียนเป็นประตูบานเลื่อนสีฟ้าอ่อนมีกระจกใสด้านบน และในผนังเดียวกันจะมีกระจกใสติดตายขนาด 1.00x1.00 เมตร สามารถมองเห็นกันได้ทั้งด้านในและด้านนอก แสงสว่างภายในเป็นหลอดฟลูออเรสเซนต์ 2x36 วัตต์จำนวน 3 ชุด ผนังด้านในทาสีทูโทนคือด้านบนสีครีมอ่อน ด้านล่างเป็นสีครีมเข้ม ฝ้าเพดานเป็นยิปซัมฉาบเรียบสีขาว พื้นภายในเป็นกระเบื้องเซรามิกขนาด 0.60x0.60 เมตร สีขาวลายสีส้มเล็กน้อย

ภาพที่ 4.8 แสดงประตูทางเข้า ต่อเนื่องกับบริเวณเก็บอุปกรณ์การเรียน

ภาพที่ 4.9 แสดงโต๊ะเรียน และโต๊ะคุณครูวางอยู่ด้านหน้ากระดาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนห้องเรียนศิลปะเด็ก 4-6 ขวบ

เป็นห้องโถงขนาดประมาณ 14 ตรม. ความสูงของพื้นถึงเพดาน 2.50 เมตร ตั้งอยู่ส่วนหน้าของโรงเรียนติดกับกระจกใสทางด้านหน้าของโรงเรียน สามารถมองเห็นภายนอกได้ มีบอร์ดเขียนงานของครูอยู่บริเวณ ด้านหน้าห้องขนาดประมาณ 2.50x1.80 เมตรวัสดุกรุด้วยฟรอยเมก้าสีขาว (WHITE BOARD) ในผนังด้านข้างมีบอร์ดติดผลงาน และอุปกรณ์การเรียนการสอน ผ่ากันเปื้อน ในห้องนี้ขนาดของโต๊ะจะสูงประมาณ 0.75 ม. 3 ชุดวางเรียงต่อกันกรุผิวด้วยลามิเนตสีขาว เก้าอี้ไม่มีพนักพิง จำนวน 9 ชุด สูงประมาณ 0.50 เมตร ประตูทางเข้าห้องเรียนเป็นประตูบานเลื่อนสีฟ้าอ่อน มีกระจกใสติดตายด้านบน และในผนังเดียวกันจะมีกระจกใสขนาด 1.00x1.00 เมตร สามารถมองเห็นกันได้ทั้งภายในภายนอก แสงสว่างภายในเป็นหลอดฟลูออโรเรสเซนต์ 2x36 วัตต์ จำนวน 3 ชุด ผนังด้านในทาสีทูโทนคือด้านบนสีครีมอ่อน ด้านล่างเป็นสีครีมเข้ม ฝ้าเพดานเป็นยิปซัมฉาบเรียบสีขาว พื้นภายในเป็นกระเบื้องเซรามิกขนาด 0.60x0.60 เมตร สีขาวลายสีส้มเหมือนในห้องศิลปะเด็ก 3 ขวบ

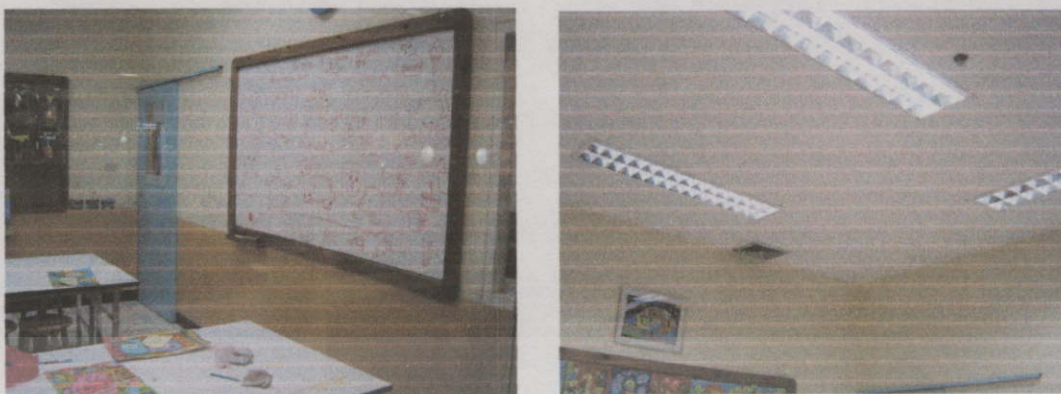

ภาพที่ 4.10 แสดงด้านหน้าทางเข้า ต่อเนื่องกับส่วนเก็บอุปกรณ์การเรียน ห้องนี้เด็กสามารถมองเห็นภายนอกโรงเรียนเพราะผนังด้านหนึ่งเป็นกระจกใส

ภาพที่ 4.11 แสดงส่วนเก็บอุปกรณ์การเรียน การสอน และพื้นภายใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.12 แสดงกระดานหน้าห้องเรียน และการให้แสงสว่างภายใน

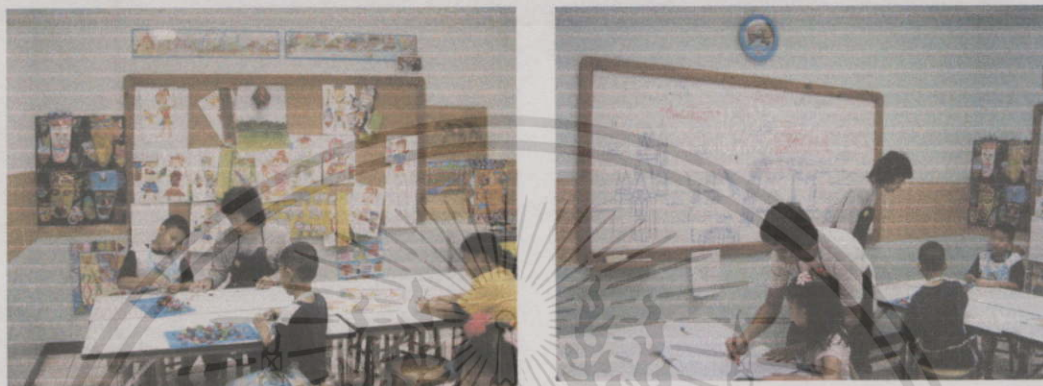
ส่วนห้องเรียนศิลปะ 7-12 ขวบ เป็นห้องเรียนสำหรับเด็กโต สอนในส่วนของงานวาดเส้น ห้องโถงขนาดประมาณ 18 ตรม. ความสูงของพื้นถึงเพดาน 2.50 เมตร ตั้งอยู่ด้านหลังของโรงเรียนติดกับห้องเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด มีอุปกรณ์สำหรับการเรียนวาดเส้น เป็นโครงไม้ไว้สำหรับตั้งผ้าใบเขียนภาพ มีบอร์ดติดงานรอบห้อง มีกระดานสำหรับเขียนงานของคุณครูขนาดประมาณ 2.50x1.80 เมตรวัสดุกรุด้วยฟอเมก้าสีขาว(WHITE BOARD) อุปกรณ์การเรียนการสอนจะอยู่บริเวณมุมหน้าห้องข้างบอร์ดเขียนงาน ประตูทางเข้าห้องเรียนเป็นประตูบานเลื่อนมีกระจกใสด้านบน และในผนังเดียวกันจะมีกระจกใสติดตายขนาด 1.00x1.00 เมตร สามารถมองเห็นภายในภายนอกได้ แสงสว่างภายในเป็นหลอดฟลูออเรสเซนต์ 2x36 วัตต์จำนวน 3 ชุด ผนังด้านในทาสีทูโทนคือด้านบนสีครีมอ่อน ด้านล่างเป็นสีครีมเข้ม ฝ้าเพดานเป็นยิปซัมฉาบเรียบสีขาว พื้นภายในเป็นกระเบื้องเซรามิกขนาด 0.60x0.60 เมตร สีขาวลายสีส้ม

ภาพที่ 4.13 แสดงอุปกรณ์สำหรับการเรียนวาดเส้นและบรรยากาศรอบห้องเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนห้องเรียนศิลปะ 10 ขวบ เป็นห้องเรียนสำหรับเด็กโต เป็นห้องโถงขนาดประมาณ 15 ตรม. ความสูงของพื้นถึงเพดาน 2.50 เมตร ตั้งอยู่ส่วนกลางของโรงเรียนติดกับห้องเรียนศิลปะเด็ก 3 ขวบ ในห้องนี้ขนาดของโต๊ะจะสูงประมาณ 0.75 ม.2 ชุดวางเรียงชนกันกรูผิวด้วยลามิเนตสีขาว แก้อั้วไม้ไม่มีพนักพิง จำนวน 10 ชุด สูงประมาณ 0.50 เมตร ในห้องนี้จะเน้นในส่วนของงานปั้น โดยรูปแบบของประติมากรรม ฝาเพดาน จะเหมือนกับห้องศิลปะเด็ก 7-12 ขวบ

ภาพที่ 4.14 แสดงภายในจะมีอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนคล้ายๆกันกับของเด็กเล็ก

ส่วนห้องเรียนวาดภาพการ์ตูน เป็นห้องโถงขนาดประมาณ 8 ตรม. ความสูงของพื้นถึงเพดาน 2.50 เมตร ตั้งอยู่ส่วนด้านหลังของโรงเรียนตรงข้ามห้องเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด ในห้องนี้ขนาดของโต๊ะจะสูงประมาณ 0.75 ม. กรูผิวด้วยลามิเนตสีขาว 2 ชุดวางเรียงชนกัน แก้อั้วไม้ไม่มีพนักพิง จำนวน 7 ชุด สูงประมาณ 0.50 เมตร ประตูทางเข้าห้องเรียนเป็นประตูบานเลื่อนไม้สีฟ้าอ่อน มีกระจกใสติดตายด้านบน และในผนังเดียวกันจะมีกระจกใสติดตายขนาด 1.00x1.00 เมตร สามารถมองเห็นทะลุผ่านกันได้ แสงสว่างภายในเป็นหลอดฟลูออเรสเซนต์ 2x36 วัตต์จำนวน 3 ชุด ผนังด้านในทาสีทูโทนคือด้านบนสีเทาอ่อน ด้านล่างเป็นสีเทาเข้ม ฝาเพดานเป็นยิปซัมฉาบเรียบสีขาว พื้นภายในเป็นกระเบื้องเซรามิกขนาด 0.60x0.60 เมตร สีขาวลายสีส้ม

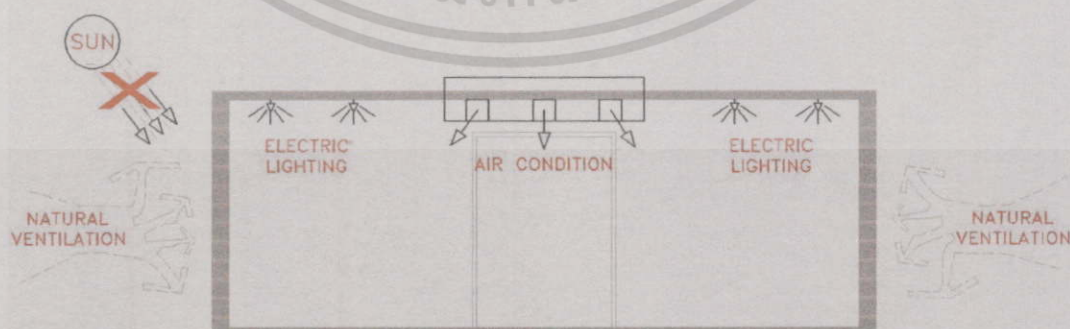

ภาพที่ 4.15 แสดงบรรยากาศภายในมีอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนคล้ายกันกับของเด็กเล็ก

ระบบปรับอากาศภายในเป็นแบบส่วนกลาง ซึ่งจะเปิดและควบคุมจากส่วนกลางของห้างสรรพสินค้าและจ่ายมาตามร้านเช่าทั่วไป และการจัดแสงสว่างภายใน ในส่วนโถงด้านนอกจะใช้ไฟดาวไลท์เป็นส่วนใหญ่ แต่ในส่วนห้องเรียนจะเป็นไฟฟลูออโรเรสเซนต์ 2x36 วัตต์เป็นแสงซึ่งเหมาะกับการเรียน การมอง

ภาพที่ 4.16 แสดงการติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่างภายในห้องเรียน

ภาพที่ 4.17 แสดงการระบายอากาศภายในโรงเรียนสอนศิลปะเด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.4 สรุปข้อดี-ข้อเสียของห้องเรียนศิลปะเด็กต้นศิลป์

การสรุปข้อดีและข้อเสียของโรงเรียนศิลปะ จะอ้างอิงสภาพแวดล้อมโดยรวม และมาตรฐานงานวิจัยต่าง ๆ โดยจะสรุปรวมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนศิลปะดังนี้

ตารางที่ 4.3 แสดงข้อดี-ข้อเสียของโรงเรียนสอนศิลปะเด็กต้นศิลป์

พื้นที่	ข้อดี	ข้อเสีย
	ด้านหน้าโรงเรียนเป็นกระจกใสสามารถมองเห็นกิจกรรมภายในได้ ทำให้เกิดความน่าสนใจ ดึงดูดความสนใจจากผู้ปกครองและนักเรียนได้ดี	คนภายนอกที่เดินผ่านไปมาสามารถมองดูกิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นได้ซึ่งอาจทำให้เด็กนักเรียนขาดสมาธิในการทำงานศิลปะได้
	เลือกใช้สีทาผนังภายนอกและภายในหลากหลายไม่จืดจางทำให้รู้สึกสนุกสนาน สะดุดตา	
	ภายในมีบอร์ดติดผลงานในทุกผนังของห้อง	
	เฟอร์นิเจอร์ เน้นรูปแบบให้เหมาะสมกับการใช้งานของเด็กเล็ก หน้าโต๊ะ และเก้าอี้ปิดด้วยลามิเนต ทำความสะอาดง่ายเน้นสีสดใส และสะอาด	ในห้องเรียน สำหรับเด็ก 3 ขวบจะมีโต๊ะทำงานสำหรับคุณครู แต่ห้องอื่น ๆ ไม่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

พื้นที่	ข้อดี	ข้อเสีย
	<p>บรรยากาศภายในมีผลงานติดให้ดูในทุก ๆ มุมของโรงเรียนทำให้ไม่เบื่อในการรอคอย</p> <p>รวมทั้งมีบอร์ดประชาสัมพันธ์งานต่างๆ ติดให้เห็นอย่างชัดเจน</p>	<p>ไม่มีช่องเปิดระบายอากาศได้เลย รวมทั้งไม่มีแสงสว่างที่เป็นแสงธรรมชาติเข้ามาในอาคารด้วย</p>
	<p>พื้นที่ทำความสะอาดง่ายเพราะเป็นพื้นกระเบื้องเซรามิก สีอ่อน</p>	
	<p>ประตูห้องเรียนทุกห้องจะมีช่องกระจก และช่องหน้าต่างสำหรับให้ผู้ปกครอง หรือคุณครูสามารถมองเห็นนักเรียนจากด้านนอกได้</p>	
		<p>ส่วนของอ่างล้างมือด้านหลังอาคาร มีเพียงชุดเดียวซึ่งไม่เพียงพอต่อการใช้งาน และในบริเวณนั้นไม่มีการระบายอากาศทำให้บริเวณนั้นชื้นตลอดเวลา</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 กรณีศึกษาโรงเรียนสอนศิลปะเด็กเส้นสี

4.2.1 ข้อมูลทั่วไป

สถานที่ตั้ง

โรงเรียนเส้นสีตั้งอยู่ในอาคารพาณิชย์ในโครงการวิสุทธิธานี บนถนนลาดพร้าว ซอย 101/3 กรุงเทพมหานคร ห่างจากถนนลาดพร้าวเข้าไปข้างในประมาณ 50 เมตร

จำนวนนักเรียน

โรงเรียนเส้นสีมีนักเรียนในแต่ละระดับชั้นดังนี้

ศิลปะเด็กเล็ก 4-6 ขวบ	มีนักเรียนห้องละ 10 คน จำนวน 1	ห้อง
	มีครูสอนวิชาศิลปะจำนวน 1 คน	พิเศษหญิง 1 คน
ศิลปะเด็กโต 7-12 ขวบ	มีนักเรียนห้องละ 10 คน จำนวน 1	ห้อง
	มีครูสอนวิชาศิลปะจำนวน 1 คน	พิเศษหญิง 1 คน

หลักสูตรการเรียนการสอนวิชาศิลปะศึกษา

หลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนสอนศิลปะเด็กเส้นสี เน้นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สำหรับเด็กอายุ 4-11 ปีที่สนใจในงานประดิษฐ์ สีเทียน สีโปสเตอร์ สีไม้และสีน้ำ เพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ พัฒนาบุคลิกภาพและการฝึกพัฒนาอารมณ์ (EQ) เพื่อการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ที่มีความพร้อมในทุกด้าน

จำนวนชั่วโมงเรียน เรียนวิชาศิลปะปฏิบัติ 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยการจัดรอบในการเรียน สำหรับวันหยุดทางโรงเรียนจะเป็นคนกำหนดและจัดกลุ่มให้ สำหรับศิลปะเด็กในช่วงเปิดภาคเรียน จะมีการเรียนการสอนเฉพาะวัน เสาร์ และอาทิตย์เท่านั้น แต่ในช่วงปิดเทอมจะมีการจัดรอบให้กับนักเรียน

ตารางเวลา	เสาร์-อาทิตย์	เปิดสอนทุกวิชา
เสาร์-อาทิตย์	รอบเช้า	9.00-12.00
	รอบบ่าย	13.00-16.00
อังคาร-ศุกร์	รอบเย็น	17.00-20.00
เรียน 12 ครั้ง ๆ 3 ชั่วโมง		

4.2.2 สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียนสอนศิลปะ

โรงเรียนสอนศิลปะเส้นสีเปิดทำการในอาคารพาณิชย์ลักษณะอาคารเป็นแบบกึ่งสำนักงาน กึ่งพักอาศัย อยู่ในโครงการวิสุทธิธานี ซึ่งรูปแบบการใช้อาคารโดยรอบเป็นลักษณะอาคารสำนักงาน และสถานศึกษาประเภทกวดวิชา โรงเรียนอยู่ห่างจากปากซอย 101/3 ประมาณ 50 เมตร และห่างจากป้ายรถเมล์ประมาณ 100 เมตร ถนนภายในกว้างประมาณ 10 เมตร มีที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จอดรถหน้าอาคาร จอดได้ประมาณ 5-6 คัน มียามตรวจเช็คการเข้าออกเพราะเป็นถนนส่วนบุคคล บริเวณนี้มีร้านอาหารซึ่งไม่ไกลจากโรงเรียนนักประมาณ 2-3 ร้าน โดยรอบมีต้นไม้ที่ให้ความร่มรื่นน้อยมากส่วนใหญ่จะเป็นต้นมะพร้าว จากภายนอกไม่สามารถมองเห็นกิจกรรมภายในได้เพราะกระจกด้านหน้าโรงเรียนเป็นกระจกติดฟิล์มสีดำเนื่องจากต้องการป้องกันแสงแดด แต่จะตกแต่งด้วยกระดาศ สติ๊กเกอร์สีให้ดูสดใส น่าสนใจมากขึ้น

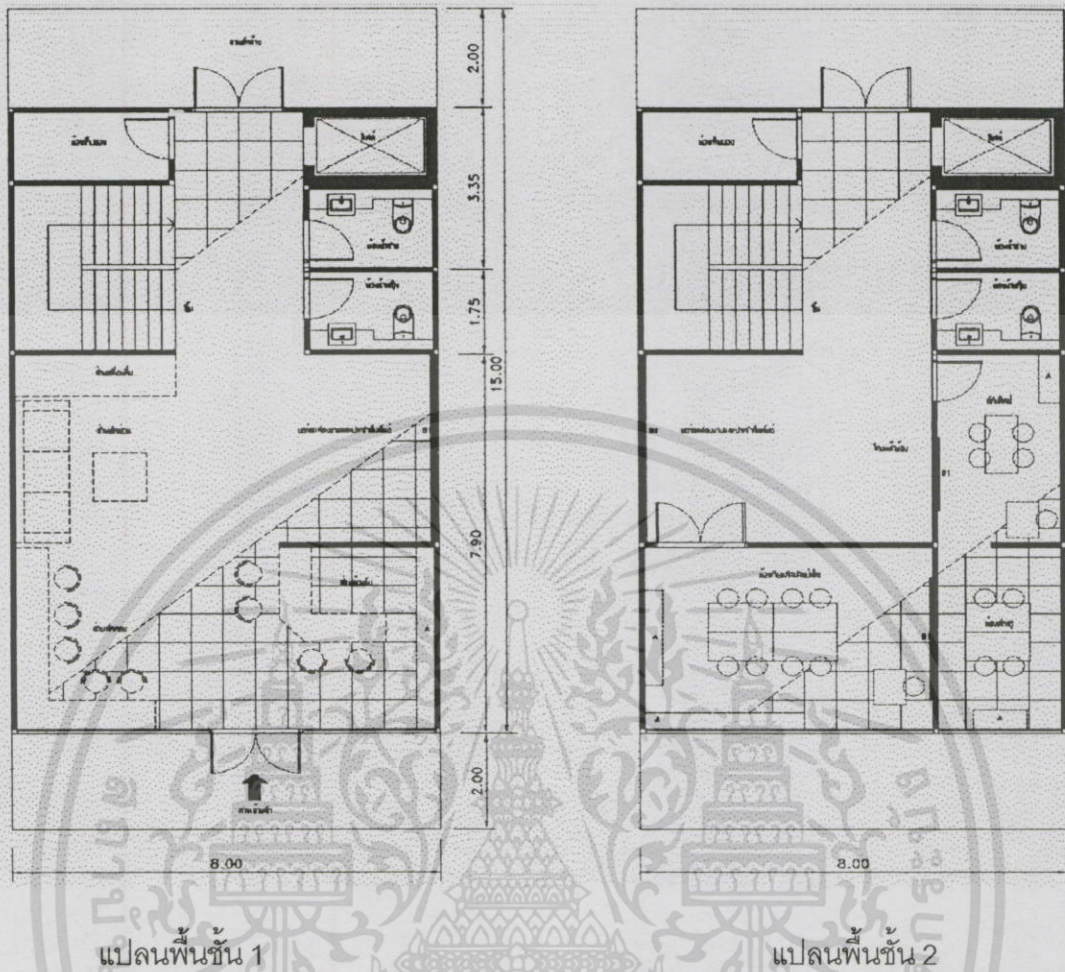

ภาพที่ 4.18 แสดงถนนด้านหน้าโรงเรียนเส้นสี

ภาพที่ 4.19 แสดงแปลนพื้นที่แสดงผังบริเวณรอบโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.20 แสดงแปลนพื้นที่แสดงห้องเรียนภายในของโรงเรียนสอนศิลปะเด็กเล่นส์

สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนศิลปะ

ส่วนติดต่อสอบถาม บริเวณ counter มีลักษณะเป็นรูปตัว L เป็นเฟอร์นิเจอร์ built-in ปิดผิวด้วยลามิเนตสีขาว ด้านหน้ากรุด้วยลามิเนตสีส้มสดใส มีเก้าอี้สำหรับพนักงานเป็นเบาะนั่งแบบมีพนักหุ้มหนังเทียมสีดำจำนวน 3 ชุด ส่วนเก้าอี้สำหรับผู้มาติดต่อเป็นเก้าอี้ทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัสไม่มีพนักพิงหลังหุ้มด้วยหนังเทียมหลากสีสด ด้านในมีอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ 1 ชุด ตู้โชว์และชั้นเก็บเอกสาร 1 ชุดเป็นเฟอร์นิเจอร์ BUILT-IN ปิดผิวด้วยลามิเนตสีขาวทำเป็นชั้น ๆ บริเวณเคาน์เตอร์มีเอกสารโฆษณาโรงเรียน วันเวลา และการเรียนการสอนโบสถ์ครต่าง ๆ ด้านข้างเป็นบอร์ดติดแสดงผลงานแต่มีจำนวนไม่มากนักส่วนใหญ่จะเป็นงานเด็กโต

ส่วนพักคอย มีเก้าอี้ม้านั่งตัวเล็กทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัสหุ้มด้วยหนังเทียมเน้นสีส้มสดใสเป็นชนิดเดียวกับโต๊ะต้อนรับ พร้อมโต๊ะเก้าอี้บาร์รูปตัว L ผิวหน้าของโต๊ะกรุลามิเนตเน้นสีส้มสดใสเช่นกัน ด้านบนมีทีวีแขวนไว้ให้ดู บริเวณหน้าต่างโดยรอบบริเวณนี้ติดภาพแสดงผลงานของนักเรียนแต่เป็นภาพลายเส้นของเด็กโตเป็นโทนขาว ดำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนแสดงผลงานศิลปะ บริเวณที่เป็นหลักในการแสดงงานคือบริเวณโถงบันได เป็นบอร์ดขนาดใหญ่ที่สามารถติดรูปได้ขนาด 2.00x1.50 เมตรกรุด้วยฟอร์เมก้าสีขาว สามารถเขียนประชาสัมพันธ์ได้ แต่นอกจากส่วนนี้โดยรอบของโรงเรียนก็ติดภาพผลงานของนักเรียนให้ดูใน ทุกๆจุดแต่จะมีจำนวนน้อยเน้นโทน ขาว ดำ

พื้นที่ส่วนบริการ เป็นพื้นที่ที่อยู่ด้านหลังของอาคารเรียนภายนอกอาคาร เป็นพื้นที่โล่ง ที่สามารถเก็บอุปกรณ์ชิ้นใหญ่ๆได้แต่หลังคาที่ปกคลุมไม่ใหญ่มากนัก เก็บงานชิ้นใหญ่ๆและอุปกรณ์ทำความสะอาด

ส่วนห้องน้ำ ลิฟท์ เป็นพื้นที่ส่วนโถงกลางโดยส่วนนี้จะมีห้องน้ำสำหรับนักเรียน แยกหญิง ชาย มีโถงลิฟท์ 1 ชุดสำหรับขึ้น ลง มีตู้มชายชนมบริเวณด้านหน้าโถงลิฟท์

ส่วนทางสัญจร ภายในแบ่งส่วนของพื้นที่ด้านหน้า และด้านหลังออกจากกัน มีโถงจ่าย โดยจะวางตำแหน่งในลักษณะนี้ทุกชั้น ความกว้างของโถงทางเดินประมาณ 3.50 ม

ภาพที่ 4.21 แสดงส่วนต้อนรับด้านหน้า และส่วนพักคอยของนักเรียน

ภาพที่ 4.22 แสดงส่วนห้องน้ำแยกชาย หญิงและส่วนเก็บอุปกรณ์ด้านนอก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.3 ลักษณะสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนศิลปะ

ส่วนห้องเรียนศิลปะเด็ก 3-4 ขวบ เป็นห้องขนาดประมาณ 21 ตรม. ความสูงของพื้นที่เพดาน 3.00 เมตร ตั้งอยู่ชั้น 2 ของอาคาร ด้านหน้าและด้านข้างของห้องเรียนจะเป็นกระจกใสทั้งหมดสามารถมองเห็นภายนอกได้อย่างชัดเจนหน้าต่างสามารถเปิดระบายอากาศได้ ด้านหน้าห้องจะมีกระดานขนาดใหญ่สำหรับอาจารย์ผู้สอน ขนาด 2.3x1.5 เมตร วัสดุทำด้วยฟอเมก้าสีขาว(WHITE BOARD) และโดยรอบจะมีโต๊ะสำหรับวางผลงาน ส่วนกลางห้องมีโต๊ะนักเรียนสำหรับเด็กขนาด 1.20x0.60 เมตร จำนวน 4 ชุด ผิวน้ำกรูด้วยลามิเนตสีดำและครีม พร้อมเก้าอี้พลาสติกขนาดเล็กแบบมีพนักพิงหลังสีขาว มีโต๊ะครูวางอยู่มุมห้องเป็นโต๊ะขนาด 0.80x0.60 เมตร สูงประมาณ 0.75 เมตร เก้าอี้มีพนักพิง 1 ชุด ส่วนประตูทางเข้าห้องเรียนเป็นประตูบานเปิดเดี่ยวมีกระจกใสด้านบน ผ้าม่านในห้องทาสีสดใสคือสีเขียวในส่วนผนังหน้าและด้านข้าง อีกด้านหนึ่งจะเป็นสีขาว แสงสว่างภายในทั้งหมดเป็นหลอดฟลูออเรสเซนต์ 2x36 วัตต์ จำนวน 4 ชุด ฝ้าเพดานเป็นยิปซัมฉาบเรียบสีขาว พื้นภายในเป็นกระเบื้องหินขัด สีขาวลายสีดำจุดเล็กๆ

ภาพที่ 4.23 แสดงด้านหน้าห้องเรียน และประตูทางเข้า

ภาพที่ 4.24 แสดงชั้นวางของโชว์ผลงานนักเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.25 แสดงกระจกด้านข้างและด้านหน้าอาคารเปิดระบายอากาศได้

ภาพที่ 4.26 แสดงแสดงการระบายอากาศภายใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.4 สรุปข้อดี-ข้อเสียของห้องเรียนศิลปะเด็กเส้นสี

การสรุปข้อดีและข้อเสียของโรงเรียนศิลปะ จะอ้างอิงสภาพแวดล้อมโดยรวม และมาตรฐานงานวิจัยต่าง ๆ โดยจะสรุปรวมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนศิลปะดังนี้

ตาราง 4.4 แสดงข้อดี-ข้อเสียของโรงเรียนสอนศิลปะเด็กต้นศิลป์

พื้นที่	ข้อดี	ข้อเสีย
	ทำเลที่ตั้ง อยู่ในโซนการศึกษาที่เป็นลักษณะกวดวิชาเหมือนกัน มีที่จอดรถสำหรับผู้ปกครอง ค่อนข้างมาก และจอดในทำเลที่ปลอดภัย อาคารมีขนาดกว้างขวาง ทำให้รู้สึกไม่อึดอัดในการใช้งาน	
	มีห้องน้ำแยกชายหญิง ในทุก ๆ ชั้น	
	มีช่องหน้าต่างระบายอากาศด้านหน้าและด้านข้าง ด้านหลังของอาคารแสงธรรมชาติเข้ามาภายในอาคาร ได้เกือบ 90 % สามารถเปิดระบายอากาศได้ บริเวณด้านหลังมีสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติมาก	

เอกสารนี้เป็นเอกสารทสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 4.4 (ต่อ)

พื้นที่	ข้อดี	ข้อเสีย
	<p>ประตูห้องเรียนทุกห้องจะมีช่องกระจก สำหรับให้ผู้ปกครองหรือคุณครูสามารถมองเห็นนักเรียนจากด้านนอกได้</p>	
		<p>ด้านหน้าทางเข้าเป็นกระจกติดฟิล์มสีดำทำให้ตัวอาคารดูทึบ ไม่สบายตาเพราะต้องการกันแสงแดดจากทิศตะวันตก</p>
		<p>ภายในโรงเรียนมีบอร์ดติดแสดงผลงานน้อยเกินไปทำให้บรรยากาศภายในไม่น่าสนใจ</p>
		<p>เฟอร์นิเจอร์ที่ใช้เน้นสีส้ม แต่รูปแบบไม่น่าตื่นเต้นสำหรับเด็กเล็ก ในส่วนต้อนรับและส่วนห้องเรียน ภายในห้องศิลปะสำหรับเด็กเล็ก เน้นใช้สีฉูดฉาดเป็นสีเขี้ยวสด อาจทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่าย</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 4.4 (ต่อ)

พื้นที่	ข้อดี	ข้อเสีย
		<p>ตู้และชั้นเก็บอุปกรณ์ ไม่มีให้เห็นในห้องเลย ซึ่งไม่สะดวกในการใช้ งาน</p>
		<p>กิจกรรมรวมกับเด็ก โต ลักษณะการจัด ภายในโรงเรียนจะ สนองการใช้งานของ เด็กโตมากกว่าทำให้ ไม่เกิดความ สนุกสนาน</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 กรณีศึกษาโรงเรียนสอนศิลปะเด็กโรงเรียนคีตรักษ์

4.3.1 ข้อมูลทั่วไป

สถานที่ตั้ง

โรงเรียนคีตรักษ์ตั้งอยู่บนถนนนวลจันทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร

จำนวนนักเรียน

โรงเรียนคีตรักษ์มีนักเรียนในแต่ละระดับชั้นดังนี้

ศิลปะเด็กเล็ก 4-6 ขวบ มีนักเรียนห้องละ 10 คน จำนวน 1 ห้อง

มีครูสอนวิชาศิลปะจำนวน 1 คน เพศชาย 1 คน

หลักสูตรการเรียนการสอนวิชาศิลปะศึกษา

หลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนสอนศิลปะเด็กคีตรักษ์ เน้นในเรื่องการพัฒนาจินตนาการ สมอบ เสริมสร้างสมาธิ ความทรงจำและ EQ เพื่อการเตรียมพร้อมทางสติปัญญาในทุกๆด้าน

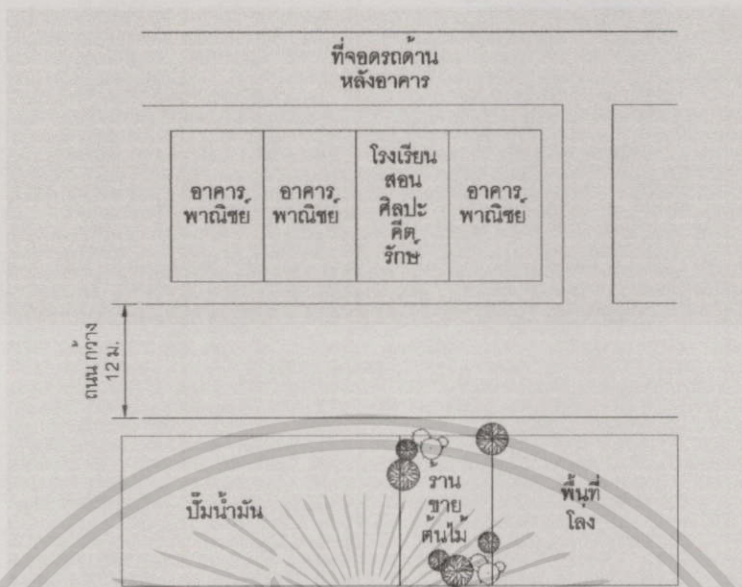
จำนวนชั่วโมงเรียน เรียนวิชาศิลปะปฏิบัติ 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยการจัดรอบในการเรียน สำหรับวันหยุดทางโรงเรียนจะเป็นคนกำหนดและจัดกลุ่มให้ สำหรับศิลปะเด็กในช่วงเปิดภาคเรียนจะมีการเรียนการสอนเฉพาะวัน เสาร์ และอาทิตย์เท่านั้น แต่ในช่วงปิดเทอมจะมีการจัดรอบให้กับนักเรียน

ตารางที่ 4.5 แสดงตารางเรียนโรงเรียนสอนศิลปะคีตรักษ์

รายวิชาที่เปิดสอน	อายุ	ประเภทชั้นเรียน
พื้นฐานศิลปะ , สีน้ำ	3-6	กลุ่ม
ศิลปะ คอร์สพื้นฐานศิลปะ เรียน 8 ครั้ง ๆ ละ 2 ชั่วโมง		
ศิลปะ คอร์สสีน้ำสำหรับเด็ก เรียน 8 ครั้ง ๆ ละ 2 ชั่วโมง		

4.3.2 สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียนสอนศิลปะ

เป็นลักษณะอาคารพาณิชย์กว้าง 5 เมตร โดยอาคาร 1 ช่วงจะมีเพียง 6 ห้องเท่านั้น โดยใช้ผนังด้านข้างร่วมกับอาคารอื่น มีทางเข้าด้านหน้ากว้างประมาณ 2 เมตร ถนนสาธารณะด้านหน้ากว้าง 6 เมตร ผนังด้านหน้าทั้งหมดเป็นกระจกใสสามารถมองเห็นภายใน ภายนอกได้อย่างชัดเจน บริเวณโดยรอบยังไม่มีต้นไม้ให้ร่มเงาเท่าที่ควรเพราะเป็นอาคารสร้างใหม่ ในบริเวณนั้นมีสายรถเมล์บริการประมาณ 3-4 สาย

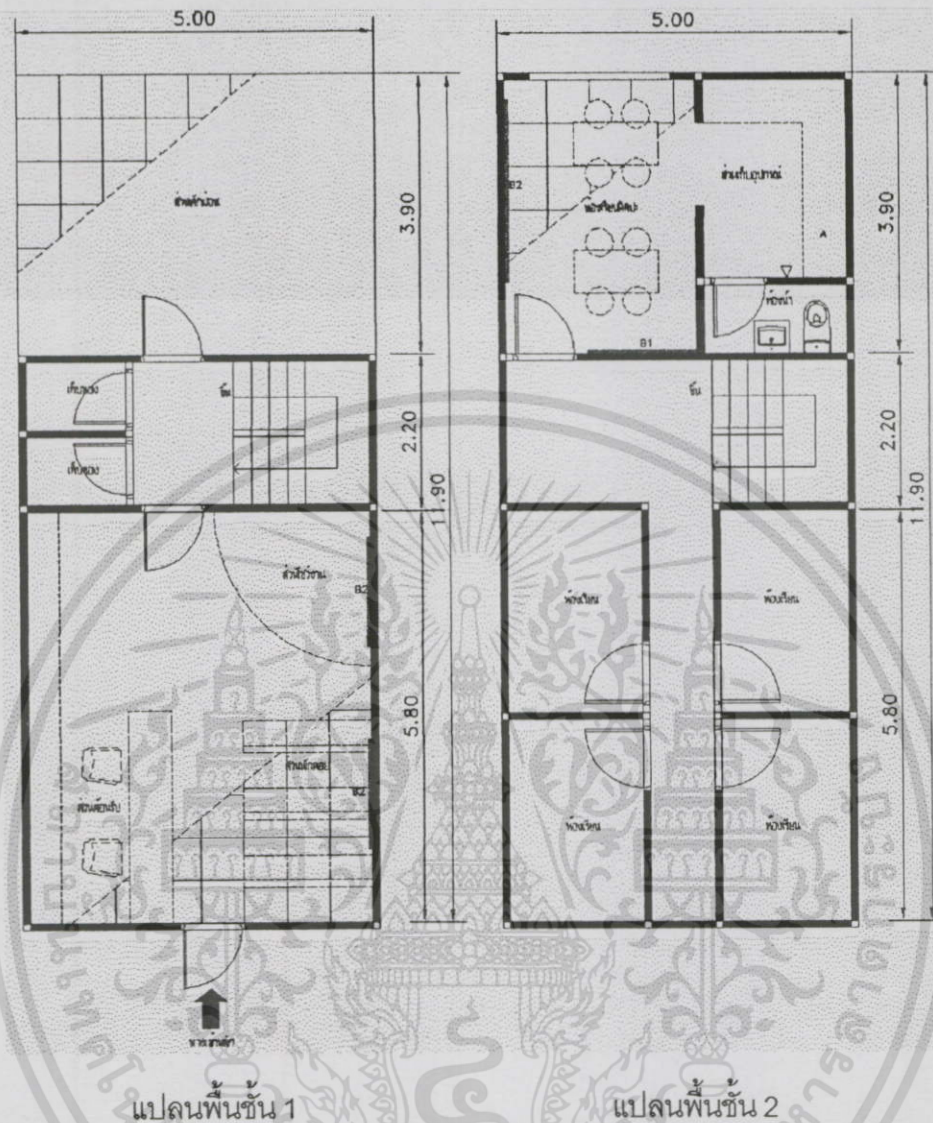

ภาพที่ 4.27 แสดงแปลนพื้นที่แสดงผังบริเวณรอบโรงเรียน

ภาพที่ 4.28 แสดงภายนอกอาคาร และบริเวณหน้าโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.29 แสดงแปลนพื้นที่แสดงห้องเรียนภายในของโรงเรียนสอนศิลปะเด็กคีตริกซ์

4.3.3 สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน

สภาพแวดล้อมภายในของโรงเรียนสอนศิลปะคีตริกซ์ เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนศิลปะหลายแขนงในอาคารเดียวกัน ภายในอาคารมีการตกแต่งให้เป็นส่วนต่างๆดังนี้

ส่วนติดต่อสอบถาม อยู่บริเวณทางเข้าอาคารลักษณะเป็น counter ต้อนรับอยู่บริเวณประตูทางเข้าสูงประมาณ 1.50 เมตรมีลักษณะเป็นบาร์แนวยาววัสดุกรุผิวด้วยลามิเนตสีขาว ด้านหลังเป็นชั้นวางผลงานเอกสารและอุปกรณ์ตกแต่งร้าน เป็นเฟอร์นิเจอร์ built-in ทั้งหมดปิดผิวด้วยลามิเนตสีขาว มีเก้าอี้เป็นเบาะหนังนั่งสบาย รมีพนักงานสำหรับพนักงานต้อนรับ 2 ชุด บริเวณเคาน์เตอร์มีเอกสารโฆษณาโรงเรียน วันเวลา และการเรียนการสอนใบสมัครต่าง ๆ ด้านข้างเคาน์เตอร์มีชั้นวางนิตยสาร และหนังสืออ่านเล่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนพักคอย เป็นเก้าอี้มีพนักพิงแบบเบาะนั่งสบาย ๆ หุ้มด้วยกำมะหยี่สีแดง โดยรอบของส่วนนี้จะมีตู้โชว์ และภาพแสดงผลงานของนักเรียน รวมทั้งมีเวทีเล็กๆสำหรับวางเปียโนซึ่ง เป็นอีกหนึ่งบทเรียนของที่นี่ มีนิตยสารและหนังสือบริการ พื้นเป็นกระเบื้องเซรามิกขนาด 0.60x0.60 เมตร สีขาว

ส่วนแสดงผลงานศิลปะ บริเวณด้านหน้าทางเข้าและผนังโดยรอบของส่วนต้อนรับจะเป็นจุดแสดงผลงานศิลปะทั้งหมด เป็นบอร์ดขนาดใหญ่ที่สามารถติดรูปได้และสามารถเขียนประชาสัมพันธ์ได้

ห้องน้ำชาย-หญิง มีในทุกชั้นอยู่บริเวณด้านหลังอาคาร โดยจะมีเฉพาะในส่วนห้องเรียนศิลปะชั้นบนด้วย

ส่วนทางสัญจร ทางสัญจรภายในแบ่งพื้นที่ออกเป็นด้านหน้าและด้านหลังของอาคารมีโถงบันไดเป็นตัวเชื่อม โดยส่วนบริการจะอยู่บริเวณด้านหลังของอาคาร และแปลนพื้นจะเป็นลักษณะนี้ในทุกชั้น ความกว้างของทางสัญจรประมาณ 1.80 ม

ภาพที่ 4.30 แสดงบริเวณเคาน์เตอร์ต้อนรับด้านหน้า

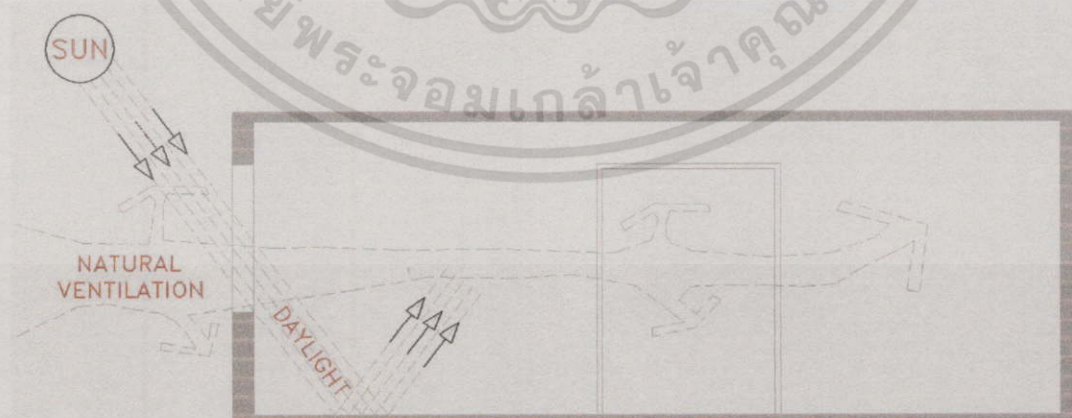
ภาพที่ 4.31 แสดงทางเดินหน้าห้องเรียนศิลปะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนห้องเรียนศิลปะเด็ก เป็นห้องโถงขนาดประมาณ 14 ตรม.ความสูงของพื้นถึงเพดาน 3.00 เมตร ตั้งอยู่ชั้น 2 ของอาคารทางด้านหลัง ภายในห้องเรียนจะมีหน้าต่างระบายอากาศทางด้านหลังอาคาร มีห้องน้ำในตัว พร้อมทั้งส่วนจัดเตรียมอุปกรณ์งานศิลปะและอ่างสำหรับล้างมือ ประตูทางเข้าจะเป็นประตูบานเปิดไม้และมีกระจกใสสามารถมองเห็นภายในภายนอกได้อย่างชัดเจนจะมีโต๊ะสำหรับนั่งเรียนเป็นโต๊ะเตี้ย นั่งเรียนกับพื้น บรรยากาศสบาย ๆ ขนาดโต๊ะประมาณ 0.60x0.60 เมตร จำนวน 2 ชุด กรุด้วยลามิเนตตกแต่งลวดลายสูงประมาณ 0.50 เมตร พื้นห้องเป็นกระเบื้องเซรามิกขนาด 0.60x0.60 เมตร สีขาวผนังห้องทาสีขาวโดยรอบ ฝ้าเพดานเป็นฝ้ายิปซัมฉาบเรียบ การให้แสงสว่างภายในเป็นหลอดฟลูออเรสเซนต์ 2x36 วัตต์

ภาพที่ 4.32 แสดงภายในห้องเรียนศิลปะเด็ก

ภาพที่ 4.33 แสดงการระบายอากาศภายในโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.4 สรุปข้อดี-ข้อเสียของห้องเรียนศิลปะเด็กคีตรักษ์

การสรุปข้อดีและข้อเสียของโรงเรียนศิลปะ จะอ้างอิงสภาพแวดล้อมโดยรวม และมาตรฐานงานวิจัยต่าง ๆ โดยจะสรุปรวมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนศิลปะดังนี้

ตารางที่ 4.6 แสดงข้อดี-ข้อเสียของโรงเรียนสอนศิลปะเด็กต้นศิลป์

พื้นที่	ข้อดี	ข้อเสีย
	บริเวณด้านหน้าโรงเรียนมีที่จอดรถสำหรับผู้ปกครองจอดได้สะดวกแต่ต้องจอดบนถนนริมทางเท้า	ด้านหน้าทางเข้าเป็นทิศตะวันออก ทำให้แสงในช่วงเช้าจนถึงช่วงเที่ยงส่องเข้ามาในตัวอาคารมาก อีกทั้งกระจกด้านหน้าโรงเรียนติดฟิล์มใสทำให้รับแสงมาก มีผลทำให้สิ้นเปลืองพลังงานไฟฟ้า
	อาคารมีขนาดกว้างขวาง ทำให้รู้สึกไม่อึดอัดในการใช้งาน และเป็นอาคารที่เพิ่งจะสร้างเสร็จ	
	มีช่องหน้าต่างระบายอากาศด้านหน้า และด้านหลังของอาคาร และรับแสงธรรมชาติเข้ามาภายในอาคารได้เกือบ 90 เปอร์เซ็นต์	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

พื้นที่	ข้อดี	ข้อเสีย
	<p>ประตูห้องเรียนทุกห้องจะมีช่องกระจกสำหรับให้ผู้ปกครองหรือคุณครูสามารถมองเห็นนักเรียนจากด้านนอกได้</p>	
	<p>ด้านในใช้เฟอร์นิเจอร์สีสะอาดตา ทำให้โรงเรียนดูกว้างขวางและทำความสะอาดได้ง่าย</p>	<p>เฟอร์นิเจอร์ที่ใช้เน้นสีฉูดฉาด แต่รูปแบบไม่น่าตื่นเต้นสำหรับเด็กเล็ก</p>
	<p>ด้านในห้องเรียนมีห้องน้ำในตัวแยกจากห้องเรียนอื่นๆ มีบริเวณอ่างล้างมือและเก็บอุปกรณ์ศิลปะ</p>	<p>ผนังภายในไม่ตกแต่งด้วยสีฉูดฉาด ทำให้ห้องดูจืด ไม่สะอาดตา และไม่กระตุ้นกิจกรรมของเด็กเท่าที่ควร</p>
	<p>พื้นห้องเป็นกระเบื้องเซรามิคสีขาวสามารถทำความสะอาดได้ง่าย</p>	<p>ภายในห้องเรียนเป็นแบบนั่งพื้น ซึ่งในเวลาที่ยาวขึ้นจะทำให้เด็กนั่งไม่สบายและเกิดความเบื่อหน่ายได้</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

พื้นที่	ข้อดี	ข้อเสีย
		ภายในโรงเรียนมีบอร์ดติดแสดงผลงานน้อยเกินไปทำให้บรรยากาศภายในไม่น่าสนใจ

ตารางที่ 4.7 แสดงการเปรียบเทียบพื้นที่ภายในของโรงเรียนสอนศิลปะเด็กทั้ง 3 กรณี

เรื่อง	โรงเรียนสอนศิลปะต้นศิลป์	โรงเรียนสอนศิลปะเส้นสี	โรงเรียนสอนศิลปะคีตวรรษ	ARCHITECT & INTERIOR DATA
1.สถานที่ตั้งของโรงเรียน	ชั้น 3 ห้างอิมพีเรียลลาดพร้าว เขตลาดพร้าว	ลาดพร้าว 101/3 เขตลาดพร้าว	ถนนนวลจันทร์ เขตบึงกุ่ม	
2.ขนาดห้องเรียนศิลปะเด็ก 3 ขวบ	20 ตรม.	-	14 ตรม.	ไม่น้อยกว่า 1.5 ตรม./คน มาตรฐานโรงเรียน
3.ขนาดห้องเรียนศิลปะเด็ก 4-6 ขวบ	20 ตรม.	21 ตรม.	14 ตรม.	พ.ศ 2550
4.จำนวนนักเรียนในห้องเรียนศิลปะเด็ก 3 ขวบ	10 คน	-	-	
5.จำนวนนักเรียนห้องศิลปะ 4-6 ขวบ	10 คน	3-6 ขวบ 10 คน	3-6 ขวบ 10 คน	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

เรื่อง	โรงเรียนสอน ศิลปะต้นศิลป์	โรงเรียนสอน ศิลปะเส้นสี	โรงเรียนสอน ศิลปะคีตรักษ์	ARCHITECT & INTERIOR DATA
6.จำนวน นักเรียนต่อ พื้นที่ห้องเรียน ศิลปะเด็ก 3 ขวบ	2.0 ตรม./1คน	-	-	ไม่น้อยกว่า 1.5 ตรม./คน มาตรฐาน โรงเรียนพ.ศ 2550
7.จำนวน นักเรียนต่อ พื้นที่ห้องเรียน ศิลปะเด็ก 4-6 ขวบ	2.0 ตรม./1คน	2.1 ตรม./1คน	1.4 ตรม./1คน	
8.จำนวนครู สอนศิลปะเด็ก 3 ขวบ/ห้อง	2คน	1คน	1คน	
9.จำนวนครู สอนศิลปะเด็ก 4-6 ขวบ/ห้อง	2คน	1คน		
10.ขนาดของ โต๊ะเรียนศิลปะ เด็ก 3 ขวบ	0.60x0.60 ม. สูง 0.50 ม. จำนวน 3 ชุด	-	0.60x0.60 ม. สูง 0.50 ม. จำนวน 2 ชุด	
11.ขนาดของ เก้าอี้ศิลปะเด็ก 3 ขวบ	0.35x0.35 ม. สูง 0.30 ม. จำนวน 6 ชุด	-	นั่งพื้น	
12.ขนาดโต๊ะ เรียนศิลปะเด็ก 4-6 ขวบ	1.20x0.80 ม. สูง 0.70 ม. จำนวน 2 ชุด	1.20x0.80 ม. สูง 0.70 ม. จำนวน 2 ชุด	0.60x0.60 ม. สูง 0.50 ม. จำนวน 2 ชุด	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

เรื่อง	โรงเรียนสอน ศิลปะต้นศิลป์	โรงเรียนสอน ศิลปะเส้นสี	โรงเรียนสอน ศิลปะคีตรักษ์	ARCHITECT & INTERIOR DATA
13.ขนาดของ เก้าอี้ศิลปะเด็ก 4-6 ขวบ	0.40x0.40 ม. สูง 0.42 ม. จำนวน 8-10ชุด	0.40x0.40 ม. สูง 0.42 ม. จำนวน 6 ชุด	นั่งพื้น	
14.ความสูง ของห้องเรียน ศิลปะเด็ก	3.00 เมตร	3.00 เมตร	3.00 เมตร	ต้องมีความสูงไม่ น้อยกว่า 2.4 ม.
15.เวลาในการ เรียนศิลปะเด็ก 3ขวบ	1.5-2 ชม.	2 ชม.	2 ชม.	
16.วัสดุอุปกรณ์ โต๊ะเรียน	โครงเหล็กปิด ด้วยผิวลามิเนต	โครงเหล็กปิด ด้วยผิวลามิเนต	โครงเหล็กปิด ด้วยผิวลามิเนต	
17.วัสดุหุ้ม เก้าอี้เรียน	พลาสติกสำหรับ เด็ก 3 ขวบ ไม้สำหรับเด็ก 4-6 ขวบ	เก้าอี้พลาสติก	นั่งบนพื้นปู กระเบื้องเซรามิก	
18.วัสดุหุ้ม เก้าอี้ส่วนพัก คอย	เก้าอี้ไม้ทาสี และพลาสติก จำนวน 4 ชุด	โครงไม้หุ้มด้วย หนังเทียม จำนวน 9 ชุด	เบาะหุ้ม กำมะหยี่ จำนวน 10 ชุด	
19.วัสดุปูพื้น	กระเบื้อง เซรามิกขนาด 0.60x0.60 เมตร	พื้นหินขัด	กระเบื้อง เซรามิกขนาด 0.60x0.60 เมตร	
20.สีพื้นใน ห้องเรียน	ขาว มีลายสีส้ม อ่อน	สีครีม สลับสีดำ	สีครีม	
21.ขนาดตู้เก็บ อุปกรณ์ศิลปะ	0.60x1.00 ม. สูง 1.20 ม. และ 1.50 ม.	0.60x1.20 ม. สูง 1.20 ม.	0.60x1.00 ม. สูง 1.00 ม.	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

เรื่อง	โรงเรียนสอน ศิลปะต้นศิลป์	โรงเรียนสอน ศิลปะเส้นสี	โรงเรียนสอน ศิลปะคีตวรรษ	ARCHITECT & INTERIOR DATA
22.สีฝ้าเพดาน	ยิปซัมฉาบเรียบ สีขาว ครีมน	ฝ้า ที-บาร์สีขาว	ยิปซัมฉาบเรียบ สีขาว ครีมน	
23.ขนาดประตู ทางเข้า	1.00x2.10 ม.	1.00x2.10 ม.	0.90x2.10 ม.	ให้ใช้ขนาด มาตรฐานทั่วไป
24.วัสดุของ ประตูทางเข้า	ประตูกระจกใส บานเปิดเดี่ยว	ประตูกระจกสี ดำ บานเปิดคู่	ประตูกระจกใส บานเปิดคู่	
25.ขนาดประตู ห้องเรียน	0.90x2.05 ม.	0.90x2.05 ม.	0.90x2.05 ม.	ให้ใช้ขนาด มาตรฐานทั่วไป
26.วัสดุของ ประตูห้องเรียน	ประตูบานเลื่อน ไม่มีกระจก	ประตูบานเปิด เดี่ยวมีกระจก	บานไม้เปิดเดี่ยว มีกระจกใส	
27.ความสูง ส่วนพักคอย	3.00 ม. มีฝ้า	3.00 ม. ไม่มีฝ้า	3.00 ม. ไม่มีฝ้า	
28.จำนวน ห้องน้ำ		ทุกชั้น ชั้นละ 2 ห้อง	ทุกชั้น ชั้นละ 2 ห้อง	ต้องมีห้องน้ำทุก ชั้น
29.สีผนังส่วน โถงต้อนรับ	สีฟ้า ครีมน เทา อ่อน	สีขาว	สีขาว	
30.สีผนัง ห้องเรียน	ครีมน ฟ้าอ่อน ส้ม อ่อน	สีเขียว สีขาว สี ครีมน	สีขาว	
31.พื้นที่โถง ต้อนรับ	8.00 ตรม.	10.00 ตรม.	7.00 ตรม.	เฉลี่ย 8.00 ตรม.
32.พื้นที่ส่วน พักคอย	16.00 ตรม.	32.00 ตรม.	24.00 ตรม.	เฉลี่ย 24.00 ตรม.
33.พื้นที่ห้อง แม่บ้าน	9.00 ตรม.	9.00 ตรม.	2.50 ตรม.	เฉลี่ย 7.00 ตรม.
34.พื้นที่ส่วน ทางเดินภายใน	12.00 ตรม.	18.00 ตรม.	12.00 ตรม.	เฉลี่ย 14.00 ตรม.
35.ห้องน้ำ	-	7.00 ตรม.	12.00 ตรม.	เฉลี่ย 10.00 ตรม.

4.4 การวิเคราะห์ส่วนต่างๆของโรงเรียนสอนศิลปะเด็กทั้ง 3 กรณีศึกษา

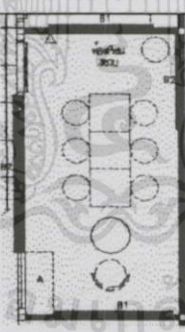
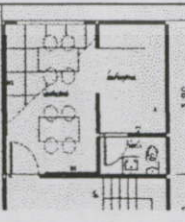
ตารางที่ 4.8 แสดงการเปรียบเทียบขนาดของห้องเรียนศิลปะเด็ก 3 ขวบ

ลำดับที่	โรงเรียน	พ.ทห้องเรียน 3 ขวบ	จำนวนนักเรียน	พ.ทต่อนักเรียน 1 คน
1.	ศิลปะต้นศิลป์	20 ตรม.	10	2.0 ตรม.
2.	ศิลปะเส้นสี	-	-	-
3.	คีตรักษ์	14 ตรม.	10 (ห้องเดียวกัน)	1.4 ตรม.

จากตารางทำการเปรียบเทียบทั้ง 3 กรณีศึกษา สรุปได้ว่า

- อัตราส่วนพื้นที่ของห้องเรียน ต่อนักเรียน 1 คน ประมาณ 2 ตารางเมตร (มาตรฐานกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้พื้นที่การทำงานศิลปะของเด็ก 1 คนไม่น้อยกว่า 1.50 ตารางเมตร) แต่ในบางโรงเรียนพื้นที่สำหรับเด็กจะมีขนาดเล็กกว่ามาตรฐานที่กำหนดเป็นเพราะต้องการให้ได้เด็กในปริมาณมาก ซึ่งอาจจะทำให้รู้สึกอึดอัดในการเรียน การสอนได้

ตารางที่ 4.9 แสดงการวิเคราะห์การจัดห้องเรียนศิลปะเด็ก 3 ขวบ

ลำดับที่	โรงเรียน	รูปแบบการจัดโต๊ะ เรียน	ข้อดี	ข้อเสีย
1.	ศิลปะต้นศิลป์		1.สะดวกต่อ ผู้สอน ยึดครูเป็น ศูนย์กลาง 2.ประหยัดพื้นที่ โดยรอบ	1.เด็กต้องหัน ด้านข้างให้กับ หน้าห้องเรียน 2.นักเรียนไม่ สามารถทำ กิจกรรมเป็น กลุ่มย่อยได้
2.	คีตรักษ์		1.นักเรียน สามารถทำ กิจกรรมเป็น กลุ่มย่อยได้ มี อิสระในการ ทำงานมากขึ้น	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางทำการเปรียบเทียบทั้ง 3 กรณีศึกษา สรุปได้ว่า

- ลักษณะการจัดโต๊ะแบบ 2 สามารถจัดกิจกรรมเป็นกลุ่มย่อยได้มากกว่า เด็กมีอิสระในการทำงาน และการเคลื่อนไหว ทำกิจกรรมได้ดี

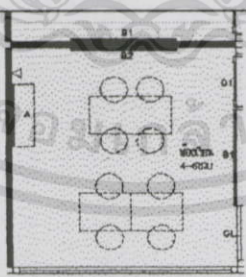
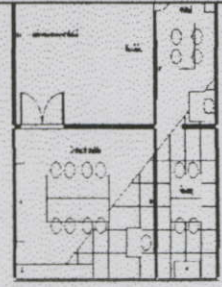
ตารางที่ 4.10 แสดงการเปรียบเทียบขนาดของห้องเรียนศิลปะเด็ก 4-6 ขวบ

ลำดับที่	โรงเรียน	พ.ทห้องเรียน 4-6 ขวบ	จำนวนนักเรียน	พ.ทต่อนักเรียน
				1 คน
1.	ศิลปะต้นศิลป์	20 ตรม.	10	2.0 ตรม.
2.	ศิลปะเส้นสี	21 ตรม.	10	2.1 ตรม.
3.	คีตรักษ์	14 ตรม.	10	1.4 ตรม.
			ห้องเดียวกัน	

จากตารางทำการเปรียบเทียบทั้ง 3 กรณีศึกษา สรุปได้ว่า

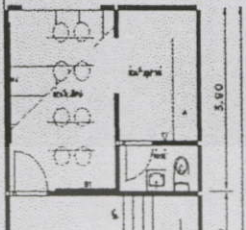
- อัตราส่วนพื้นที่ของห้องเรียน ต่อนักเรียน 1 คน ประมาณ 2 ตารางเมตร (มาตรฐานกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้พื้นที่การทำงานศิลปะของเด็ก 1 คนไม่น้อยกว่า 1.50 ตารางเมตร) แต่ในบางโรงเรียนพื้นที่สำหรับเด็กจะมีขนาดเล็กกว่ามาตรฐานที่กำหนดเป็นเพราะต้องการให้ได้เด็กในปริมาณมาก ซึ่งอาจจะทำให้รู้สึกอึดอัดในการเรียน การสอนได้

ตารางที่ 4.11 แสดงการวิเคราะห์การจัดห้องเรียนศิลปะเด็ก 4-6 ขวบ

ลำดับที่	โรงเรียน	รูปแบบการจัดโต๊ะ เรียน	ข้อดี	ข้อเสีย
1.	ศิลปะต้นศิลป์		1.สามารถทำ กิจกรรมเป็น กลุ่มได้	1.เด็กต้องหัน ด้านข้างให้กับ หน้าห้องเรียน
2	ศิลปะเส้นสี		1.เด็กสามารถ ใช้อุปกรณ์ ร่วมกันได้ดี	1.นักเรียนไม่ สามารถทำ กิจกรรมเป็น กลุ่มย่อยได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ลำดับที่	โรงเรียน	รูปแบบการจัดโต๊ะเรียน	ข้อดี	ข้อเสีย
3.	คีตรัักษ์		1.นักเรียนสามารถทำกิจกรรมเป็นกลุ่มย่อยได้ มีอิสระในการทำงาน	1.นักเรียนนั่งพื้นเป็นเวลานานจะรู้สึกเบื่อ และไม่สบาย

จากตารางทำการเปรียบเทียบทั้ง 3 กรณีศึกษา สรุปได้ว่า

- ลักษณะการจัดโต๊ะแบบ 1 และ 3 สามารถจัดกิจกรรมเป็นกลุ่มย่อยได้มากกว่า เด็กมีอิสระในการทำงาน และการเคลื่อนไหว ทำกิจกรรมได้ดี

ตารางที่ 4.12 แสดงการเปรียบเทียบขนาดของโต๊ะเรียนศิลปะเด็ก 3 ขวบ

ลำดับที่	โรงเรียน	ขนาดโต๊ะเรียน
1.	ศิลปะต้นศิลป์	0.60x0.60 สูง 0.50 เมตร
2.	ศิลปะเส้นสี	-
3.	คีตรัักษ์	0.60x0.60 สูง 0.50 เมตร

จากตารางทำการเปรียบเทียบทั้ง 3 กรณีศึกษา สรุปได้ว่า

- ขนาดโต๊ะเรียนสำหรับเด็กจากกรณีศึกษาคือ 0.60x0.60 สูง 0.50 เมตรเป็นโต๊ะสี่เหลี่ยมซึ่งมีขนาดใกล้เคียงกับมาตรฐานคือ ประมาณ 0.75x0.75 เมตร โต๊ะกลมควรมีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 1.00 เมตร

ตารางที่ 4.13 แสดงการเปรียบเทียบขนาดของเก้าอี้เรียนศิลปะเด็ก 3 ขวบ

ลำดับที่	โรงเรียน	ขนาดเก้าอี้เรียน
1.	ศิลปะต้นศิลป์	0.35x0.35 สูง 0.30 เมตร
2.	ศิลปะเส้นสี	-
3.	คีตรัักษ์	นั่งพื้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางทำการเปรียบเทียบทั้ง 3 กรณีศึกษา สรุปได้ว่า

- ขนาดเก้าอี้เรียนสำหรับเด็กจากกรณีศึกษาคือ 0.35x0.35 สูง 0.30 เมตร ซึ่งมีขนาดใกล้เคียงกับมาตรฐานคือ ประมาณ 0.30x0.30 เมตร สูง 0.28 เมตร

ตารางที่ 4.14 แสดงการเปรียบเทียบขนาดของโต๊ะเรียนศิลปะเด็ก 4-6 ขวบ

ลำดับที่	โรงเรียน	ขนาดโต๊ะเรียน
1.	ศิลปะต้นศิลป์	1.20x0.80 สูง 0.70 เมตร
2.	ศิลปะเส้นสี	1.20x0.80 สูง 0.70 เมตร
3.	คีตรักษ์	0.60x0.60 สูง 0.50 เมตร

จากตารางทำการเปรียบเทียบทั้ง 3 กรณีศึกษา สรุปได้ว่า

- ขนาดโต๊ะเรียนสำหรับเด็กจากกรณีศึกษาคือ 1.20x0.80 สูง 0.70 เมตร

ตารางที่ 4.15 แสดงการเปรียบเทียบขนาดของเก้าอี้เรียนศิลปะเด็ก 4-6 ขวบ

ลำดับที่	โรงเรียน	ขนาดเก้าอี้เรียน
1.	ศิลปะต้นศิลป์	0.45x0.45 สูง 0.42 เมตร
2.	ศิลปะเส้นสี	0.45x0.45 สูง 0.42 เมตร
3.	คีตรักษ์	นั่งพื้น

จากตารางทำการเปรียบเทียบทั้ง 3 กรณีศึกษา สรุปได้ว่า

- ขนาดเก้าอี้เรียนสำหรับเด็กจากกรณีศึกษาคือ 0.45x0.45 สูง 0.42 เมตร

ตารางที่ 4.16 แสดงการเปรียบเทียบพื้นที่ส่วนติดต่อสอบถามของโรงเรียนศิลปะเด็ก

ลำดับที่	โรงเรียน	ส่วนติดต่อ สอบถาม	ตำแหน่ง ที่ตั้ง	จำนวนคน ติดต่อในช่วง ที่มากที่สุด	พ.ทต่อ 1 คน
1.	ศิลปะต้นศิลป์	8.00 ตรม.	ด้านหน้า ทางเข้า	5	1.60 ตรม.
2.	ศิลปะเส้นสี	10.00 ตรม.	ด้านหน้า ทางเข้า	6	1.60 ตรม.
3.	คีตรักษ์	7.00 ตรม.	ด้านหน้า ทางเข้า	3	2.30 ตรม.

จากตารางทำการเปรียบเทียบทั้ง 3 กรณีศึกษา สรุปได้ว่า

- ส่วนติดต่อสอบถามของโรงเรียนศิลปะเด็ก จะเป็นส่วนแรกที่จะทำหน้าที่ต้อนรับและให้ข้อมูลแก่ผู้ปกครองและเด็กนักเรียน ซึ่งอยู่ในส่วนด้านหน้าทางเข้าของโรงเรียน ส่วนนี้จะประกอบไปด้วยเคาน์เตอร์ต้อนรับ เก้าอี้รับแขก อุปกรณ์คอมพิวเตอร์สำหรับพนักงาน โต๊ะวางคอมพิวเตอร์ ตู้เก็บเอกสารของนักเรียน และโต๊ะวางผลงาน โบชัวร์ของโรงเรียน ตำแหน่งของส่วนติดต่อสอบถามจะเข้าถึงได้โดยง่าย และเห็นอย่างชัดเจนจากหน้าโรงเรียน และจะเชื่อมต่อกับส่วนพักคอยของโรงเรียน

ตารางที่ 4.17 แสดงการเปรียบเทียบพื้นที่ส่วนพักคอยของโรงเรียนศิลปะเด็ก

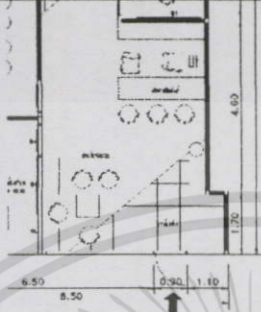
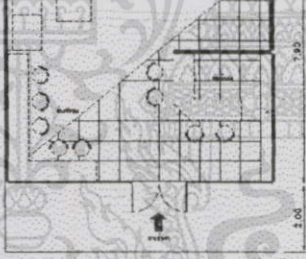
ลำดับที่	โรงเรียน	ส่วนพักคอย	ตำแหน่งที่ตั้ง	จำนวนคนพักคอยในช่วงที่มากที่สุด	พ.ทต่อ 1 คน
1.	ศิลปะต้นศิลป์	16.00 ตรม.	ด้านหน้าทางเข้า	5	3.20 ตรม.
2.	ศิลปะเส้นสี	32.00 ตรม.	ด้านหน้าทางเข้า	7	4.50 ตรม.
3.	คีตริภีร์	24.00 ตรม.	ด้านหน้าทางเข้า	8	3.00 ตรม.

จากตารางทำการเปรียบเทียบทั้ง 3 กรณีศึกษา สรุปได้ว่า

- ส่วนพักคอยของโรงเรียนจะเชื่อมต่อกับส่วนต้อนรับ ติดต่อสอบถาม โดยอยู่ในบริเวณเดียวกัน และอยู่ในส่วนหน้าทางเข้า ส่วนนี้จะมีเก้าอี้นั่งพักคอยในรูปแบบสบาย ๆ มีหนังสือ นิตยสารต่าง ๆ ให้อ่าน ในบางโรงเรียนจะมีโทรทัศน์บริการให้กับผู้ปกครองและนักเรียนได้ดู โดยส่วนนี้จะกว้างขวางและจัดอยู่ในตำแหน่งที่เป็นส่วนตัว เพื่อให้สามารถนั่งรอได้ในเวลาที่นานกว่าปกติ

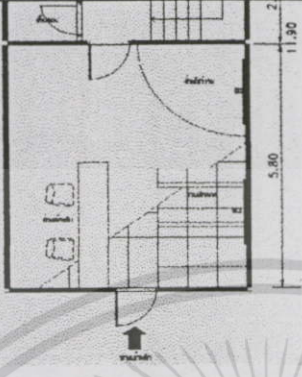
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.18 แสดงการวิเคราะห์การจัดพื้นที่ส่วนติดต่อสอบถามและส่วนพักคอยของโรงเรียน
ศิลปะเด็ก

ลำดับ ที่	โรงเรียน	รูปแบบการใช้พื้นที่	ข้อดี	ข้อเสีย
1.	ศิลปะต้น ศิลป์		<p>ติดต่อสอบถาม</p> <p>1.เห็นคนเข้า-ออกได้ชัดเจน</p> <p>2.ประหยัดพื้นที่</p> <p>ส่วนพักคอย</p> <p>1.ให้ผู้นั่งคอย เกิดความเป็นกันเอง รู้จักกันได้ดี</p> <p>2.มีความยืดหยุ่นในการใช้ ไม่เกิดขวางการสัญจรหลัก</p>	<p>ติดต่อสอบถาม</p> <p>1.พื้นที่ทำงานคอมพิวเตอร์ขวางที่นั่ง</p> <p>ส่วนพักคอย</p> <p>1.เก้าอี้ด้านใน อาจเข้าถึงยาก</p>
2	ศิลปะ เส้นสี		<p>ติดต่อสอบถาม</p> <p>1.เห็นคนเข้า-ออกได้ชัดเจน</p> <p>2.ประหยัดพื้นที่</p> <p>ส่วนพักคอย</p> <p>1.ที่นั่งทุกที่เข้าถึงได้ง่าย มีที่วางของ</p> <p>2.มีความยืดหยุ่นในการใช้งาน ไม่กีดขวางการสัญจรหลัก</p>	<p>ส่วนพักคอย</p> <p>1.ไม่ส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมร่วมกัน</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ลำดับ ที่	โรงเรียน	รูปแบบการใช้พื้นที่	ข้อดี	ข้อเสีย
3.	คีตรัักษ์		ติดต่อ สอบถาม 1. เห็นคนเข้า- ออกได้ชัดเจน ส่วนพักคอย 1. เป็นระเบียบ 2. จัดได้จำนวน มากในพื้นที่เล็ก	1. ทางเข้าจะไม่สะดวก หากมีผู้ใช้บริการ จำนวนมาก ส่วนพักคอย 1. ทางเข้าออกลำบาก เพราะนั่งขวางทาง

จากตารางทำการเปรียบเทียบทั้ง 3 กรณีศึกษา สรุปได้ว่า

- ส่วนติดต่อสอบถามควรเห็นคนเข้า-ออก ได้ชัดเจน และมีพื้นที่พอสำหรับบริการในช่วงที่มีผู้ใช้จำนวนมาก รวมถึงส่วนพักคอยที่จะต้องไม่กีดขวางทางสัญจรภายใน

ตารางที่ 4.19 แสดงการเปรียบเทียบความสูงภายในห้องเรียนของโรงเรียนศิลปะเด็ก

ลำดับที่	โรงเรียน	ห้องเรียน 3 ขวบ	ห้องเรียน 4-6 ขวบ
1.	ศิลปะต้นศิลป์	3.00 ม.	3.00 ม.
2.	ศิลปะเส้นสี	3.00 ม.	3.00 ม.
3.	คีตรัักษ์	3.00 ม.	3.00 ม.

จากตารางทำการเปรียบเทียบทั้ง 3 กรณีศึกษา สรุปได้ว่า

- ความสูงของห้องเรียนจะเห็นว่าจะมีความสูงประมาณ 3.00 เมตร ซึ่งโดยมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการจะกำหนดให้มีความสูงไม่ต่ำกว่า 2.40 เมตร

ตารางที่ 4.20 แสดงการเปรียบเทียบความสูงส่วนพักคอยของโรงเรียนศิลปะเด็ก

ลำดับที่	โรงเรียน	ส่วนพักคอย
1.	ศิลปะต้นศิลป์	3.00 ม.
2.	ศิลปะเส้นสี	3.00 ม.
3.	คีตรักษ์	3.00 ม.

จากตารางทำการเปรียบเทียบทั้ง 3 กรณีศึกษา สรุปได้ว่า

- ความสูงของโรงเรียนจะแปรตามสภาพพื้นที่นั้น ๆ โดยส่วนใหญ่แล้วการออกแบบภายในจะต้องการพื้นที่ภายในให้มีความสูงพอสมควร โดยบางกรณีศึกษาจะโชว์โครงสร้างไม่ตกแต่งฝ้าเพดาน แต่บางโรงเรียนก็ตกแต่งเพดานด้วยฝ้ายิปซัมฉาบเรียบแต่ก็จะยังคงเก็บความสูงไว้ที่สูงสุดของโครงสร้างเช่นกัน

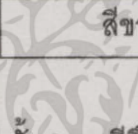
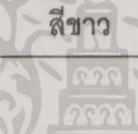
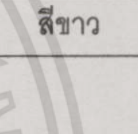
ตารางที่ 4.21 แสดงการเปรียบเทียบวัสดุปูพื้นของโรงเรียนศิลปะเด็ก

ลำดับที่	โรงเรียน	วัสดุปูพื้น	ตารางสี
1.	ศิลปะต้นศิลป์	กระเบื้องเซรามิค ขนาด 0.60x0.60	
2.	ศิลปะเส้นสี	พื้นหินขัด	
3.	คีตรักษ์	กระเบื้องเซรามิค ขนาด 0.60x0.60	

จากตารางทำการเปรียบเทียบทั้ง 3 กรณีศึกษา สรุปได้ว่า

- วัสดุปูพื้นภายในโรงเรียนที่ทำการสำรวจ จะใช้วัสดุที่ทำความสะอาดง่าย เช่นพื้นกระเบื้องและพื้นหินขัด ซึ่งจะเป็นพื้นที่กันการกระแทกจากของแข็ง เช่นอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้ดี และสามารถทำความสะอาด เช่นรอยเปื้อนของสีได้ดีเช่นกัน
- ทุกโรงเรียนที่ทำการสำรวจจะใช้สีพื้นที่เป็นสีอ่อน ดูสะอาดตา

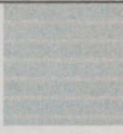

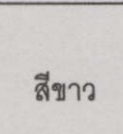
ตารางที่ 4.22 แสดงการเปรียบเทียบสีผนังภายในของโรงเรียนศิลปะเด็ก

ลำดับ ที่	โรงเรียน	ส่วนต้อนรับ	ภายในห้องเรียน	ส่วนบริการ
1.	ศิลปะต้นศิลป์	สีขาว แถบสีเทาสูง 1.00 ม. 	สีขาว แถบสีครีม อ่อนสูง 1.00 ม. 	สีฟ้า
2.	ศิลปะเส้นสี	สีขาว 	สีเขียว 	สีขาว/สีเหลือง
3.	คีตรักษ์	สีขาว 	สีขาว 	สีขาว

จากตารางทำการเปรียบเทียบทั้ง 3 กรณีศึกษา สรุปได้ว่า

- จะเห็นว่า สีผนังภายใน ส่วนใหญ่จะเลือกทาสีสีอ่อนซึ่งทำให้บรรยากาศภายในสดใสขึ้น จะเลือกเป็นสีอ่อน ๆ และใช้อีกโทนเป็นตัวคาดในระดับความสูงประมาณ 1.0 ม เพื่อเป็นตัวกั้นเบื่อน ในบางกรณีศึกษาจะใช้สีสดทาสีผนัง แต่ทั้งหมดก็ยังคงเลือกใช้สีในโทนเย็น

ตารางที่ 4.23 แสดงการเปรียบเทียบประตูภายในของโรงเรียนศิลปะเด็ก

ลำดับ ที่	โรงเรียน	ห้องเรียน	ทางเข้า โรงเรียน	ส่วนบริการ	ตารางสี
1.	ศิลปะต้น ศิลป์	ประตูบานเลื่อนไม้สีฟ้า เจาะช่องกระจกใส ขนาด 0.60x0.60 ม.	ประตูบานเปิด คู่ กระจกใส	ประตูบาน เปิดเดี่ยวสี ฟ้าบานทึบ	
2.	ศิลปะ เส้นสี	ประตูบานเปิดเดี่ยวสี เหลือง/เทา เจาะช่อง ขนาด 1.00x0.50 ม.	ประตูบานเปิด คู่ กระจกติด ฟิล์มสีดำ	ประตูบาน เปิดเดี่ยวสี ขาวบานทึบ	
3.	คีตรักษ์	ประตูบานเปิดเดี่ยวสี ขาว เจาะช่องขนาด 1.00x0.50 ม.	ประตูบานเปิด คู่ กระจกใส	ประตูบาน เปิดเดี่ยวสี ขาวบานทึบ	สีขาว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางทำการเปรียบเทียบทั้ง 3 กรณีศึกษา สรุปได้ว่า

- ประตู่ห้องภายในโรงเรียนศิลปะเด็ก ส่วนใหญ่จะเป็นประตูไม้ทาสีสดใส และในทุกกรณีศึกษาจะเปิดช่องใส่กระจกให้สามารถมองผ่านได้ ผลดีที่เกิดขึ้นคือ ผู้ปกครองสามารถมองเห็นการเคลื่อนไหวภายในห้องของบุตรหลานได้ และภายในก็สามารถมองเห็นภายนอกได้ทำให้เด็กนักเรียนในชวงอายุน้อยรู้สึกปลอดภัย และสบายใจขึ้น โดยลักษณะประตูกรณีศึกษาที่มีพื้นที่เล็กก็จะใช้เป็นบานเลื่อน แต่ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นบานเปิด

ตารางที่ 4.24 แสดงการเปรียบเทียบองค์ประกอบภายในส่วนต้อนรับของโรงเรียนศิลปะเด็ก

ลำดับ	โรงเรียน	ส่วนต้อนรับ พักคอย	ข้อดี-ข้อเสีย
1.	ศิลปะ ต้นศิลป์		<ol style="list-style-type: none"> 1. ตกแต่งผนังด้วยผลงานของนักเรียนที่มีสีสันน่าสนใจ 2. ใช้โทนสีอ่อนเป็นพื้นหลัง แต่ไม่มีพื้นผิวที่เด็กสามารถสัมผัสได้ 3. ที่ว่างภายในเรียบง่าย เป็นระเบียบ 4. ระดับพื้นภายในมีเพียงระดับเดียว ไม่มีลูกเล่นเรื่องระดับที่ทำให้เด็กสามารถเล่นได้ 5. ส่วนพักคอยต่อเนื่องจากส่วนต้อนรับตกแต่งผนังด้วยผลงานของนักเรียน และเฟอร์นิเจอร์ที่มีสีสันสดใส และตุ๊กตาเซรามิก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

ลำดับ	โรงเรียน	ส่วนต้อนรับ พักคอย	ข้อดี-ข้อเสีย
2.	ศิลปะ เส้นสี		<ol style="list-style-type: none"> 1. ตกแต่งผนังด้วยผลงาน ของนักเรียนแต่สีสันทันไม่สดใส มากนัก 2. ผนังภายในทาสีขาว ซึ่งดู เรียบและไม่มีควมน่าสนใจ 3. เน้นในการใช้สีกับ เฟอร์นิเจอร์เท่านั้น และ รูปร่างของเฟอร์นิเจอร์ก็ไม่มี ความหลากหลาย 4. ระดับพื้นภายในมีเพียง ระดับเดียว ไม่มีลูกเล่นเรื่อง ระดับ 5. ส่วนพักคอยต่อเนื่องจาก ส่วนต้อนรับตกแต่งผนังด้วย ผลงานของนักเรียน และ เฟอร์นิเจอร์ที่มีสีสดใสเท่านั้น
3.	คีตรักษ์		<ol style="list-style-type: none"> 1. ตกแต่งผนังด้วยตู้แสดง ผลงานแต่มีจำนวนน้อยชิ้น และสูงเกินกว่าระดับสายตา ของเด็กเล็ก 2. ใช้เฟอร์นิเจอร์ที่มีสีสันทัน แต่ รูปแบบเดียว 3. รูปแบบด้านในจัดเรียงง่าย เน้นสีขาวเป็นหลัก 4. ไม่มีการเล่นระดับภายใน บริเวณนี้เลย

จากตารางทำการเปรียบเทียบทั้ง 3 กรณีศึกษา สรุปได้ว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- จากการเปรียบเทียบจะเห็นว่าส่วนต้อนรับ และพักคอย ทุกโรงเรียนจะให้ความสำคัญกับ สีของเฟอร์นิเจอร์เป็นหลัก แต่รูปแบบไม่หลากหลายมากนัก รองลงมาคือ ติดแสดงผลงาน ตามผนังหน้าห้องและส่วนต่าง ๆ โดยมีเพียงโรงเรียนต้นศิลป์ที่มีจำนวนผลงานจัดแสดง เป็นจำนวนมาก และสีสันทาสีผนังมากกว่าโรงเรียนอื่น ๆ พื้นที่ว่างภายใน และการจัดวาง เฟอร์นิเจอร์เป็นไปในแบบเรียบง่าย ไม่เน้นเรื่องระดับของพื้น ฝ้า ใดทั้งสิ้น

ตารางที่ 4.25 แสดงการเปรียบเทียบองค์ประกอบภายในส่วนทางเดินของโรงเรียนศิลปะเด็ก

ลำดับ ที่	โรงเรียน	ส่วนโถงทางเดิน	ข้อดี-ข้อเสีย
1.	ศิลปะต้น ศิลป์		1. ตกแต่งผนังด้วยผลงาน ของนักเรียนติดบนบอร์ด กระจายทุกผนังภายใน 2. สีภายในเป็นสีเดียวกัน ต่อเนื่องจากส่วนต้อนรับ ไม่มีลูกเล่นเรื่องพื้นผิว 3. พื้นโรงเรียนต่อเนื่องจาก ส่วนต้อนรับไม่มีการเล่น ระดับ
2.	ศิลปะ เส้นสี		1. บริเวณโถงทางเดินมี ผลงานนักเรียนติดอยู่น้อย มาก สีของผนังจะเป็นสี อ่อนๆ ไม่มีกิจกรรมใดๆ 2. ไม่มีการเล่นระดับจาก พื้น ผนังหรือฝ้าเพดาน
3.	คีตรักษ์		1. ทางเดินยังคงเน้นสีขาว เรียบง่าย ตกแต่งด้วย รูปภาพ แต่ไม่ทำให้ ทางเดินมีจุดเด่นใดๆทั้งสิ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางทำการเปรียบเทียบทั้ง 3 กรณีศึกษา สรุปได้ว่า

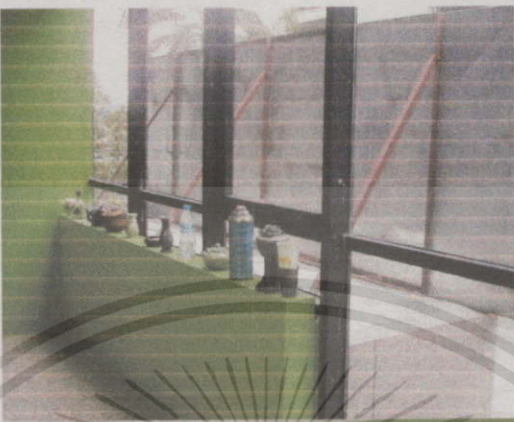

- จากการเปรียบเทียบส่วนโถงทางเดิน มีบางโรงเรียนที่จะใช้ผนังในการแสดงผลงานนักเรียน และใช้พื้นหลังเป็นการทาสีที่สดใสซึ่งจะทำให้เด็กสนใจมากกว่าโรงเรียนที่ไม่มีรูปภาพหรือผลงานนักเรียนติดอยู่เลย โดยเน้นในการทาสีเพียงอย่างเดียว ไม่มีการเล่นระดับภายในเลยทั้ง 3 กรณีศึกษาทำให้ภายในดูเรียบง่าย วัสดุปูพื้นจะต่อเนื่องมาจากส่วนอื่นๆโดยมีสีภายในและพื้นผิวเหมือนกัน

ตารางที่ 4.26 แสดงการเปรียบเทียบองค์ประกอบภายในส่วนห้องเรียนของโรงเรียนศิลปะเด็ก

ลำดับ	โรงเรียน	ส่วนห้องเรียน	ข้อดี-ข้อเสีย
1.	ศิลปะ ต้นศิลป์		<p>1. มีผลงานจัดแสดงเต็มทั้งผนัง ทั้งในบอร์ดและแยกติดบนผนัง เน้นผลงานที่มีสีสันสดใส</p> <p>2. ผนังภายในห้องเรียนยังคงใช้สีอ่อน อุปกรณ์ที่อยู่ภายในใช้สีอ่อนๆ สดใส ในทุกๆห้องเรียนจะมีลักษณะเช่นนี้</p> <p>3. ฝ้าเพดานใช้สีขาว ซึ่งรวมถึงพื้นห้องก็ใช้วัสดุเดียวกันทั้งหมด เหมือนกันทั้งโรงเรียน</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

ลำดับ	โรงเรียน	ส่วนห้องเรียน	ข้อดี-ข้อเสีย
2.	ศิลปะ เส้นสี		<p>1. เน้นใช้สีสด เพียงสีเดียวในห้องเรียน มีส่วนวางอุปกรณ์จัดแสดงงานริมห้อง และติดโซวีผลงานบนบอร์ดเพียงมุมเดียว</p> <p>2. พื้นภายในใช้วัสดุเดียวกันทั้งโรงเรียน รวมทั้งฝ้าเพดานด้วย</p>
3.	คีตกรักษ์	 	<p>1. สีภายในห้องเรียนเป็นสีขาว เหมือนกันทั้งโรงเรียน</p> <p>2. ในห้องมีรูปตกแต่งผนังเพียงรูปเดียวทำให้ห้องดูเรียบง่าย และโล่งเกินไป</p> <p>3. พื้นห้อง และฝ้าเพดานไม่ได้มีการปรับเปลี่ยนวัสดุจากอาคารเดิม ไม่มีการเล่นระดับภายในเลย</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางทำการเปรียบเทียบทั้ง 3 กรณีศึกษา สรุปได้ว่า

- จากการเปรียบเทียบส่วนต่างๆภายในห้องเรียน โรงเรียนต้นคิดปัจจุบันมีผลงานนักเรียนติดแสดงในทุกๆส่วนทั้งโรงเรียนทั้งบนบอร์ดและแบบติดอิสระบนผนังห้อง มีสีสันที่สดใส รวมทั้งอุปกรณ์เก็บเครื่องมือเครื่องใช้ที่จะเน้นสีที่สดใส และมีลวดลายการ์ตูนที่เด็กชอบ แต่โรงเรียนอื่นๆจะเน้นสีเพียงผนังเดียวหรือเป็นสีขาวทั้งห้องไม่เกิดความหลากหลายเท่าที่ควร ไม่มีการเล่นระดับ หรือลวดลายบนพื้น ฝ้า ผนัง ใดๆ เลยทำให้บรรยากาศภายในดูเรียบง่ายและไม่สนุกในการเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ทำเลที่ตั้งโครงการ

กรุงเทพฯ มีการใช้ประโยชน์ที่ดิน มีพื้นที่ความเป็นเมืองเกือบครึ่งหนึ่งของพื้นที่ทั้งหมด ผลการสำรวจการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในพื้นที่บริเวณต่างๆ ของกรุงเทพมหานคร สามารถสรุปภาพรวมได้ดังนี้

บริเวณพื้นที่เขตชั้นใน เป็นพื้นที่ศูนย์กลางเมืองที่มีรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นประเภทที่อยู่อาศัย พาณิชยกรรม สถาบันราชการ สถาบันการศึกษา โดยการใช้ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยจะเป็นการใช้ที่ดินหลักในทุกเขต มีอัตราส่วนสูงสุดในเขตวัฒนา บางซื่อ ดินแดง และสาทร สำหรับการที่ดินประเภทพาณิชยกรรม ซึ่งเป็นลักษณะเด่นของการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่เขตชั้นใน มีอัตราส่วนการใช้ที่ดินสูงสุดในเขตสัมพันธวงศ์ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย เขตบางรัก และเขตปทุมวัน

บริเวณพื้นที่เขตต่อเนื่องหรือเขตชั้นกลาง เป็นพื้นที่รองรับการขยายตัวการพัฒนาจากพื้นที่เมืองชั้นใน มีอัตราส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมสูงในเขตบางนา เขตวังทองหลาง เขตสวนหลวง และเขตบางกะปิ ทั้งนี้เนื่องจากมีโครงข่ายคมนาคมพาดผ่าน และเป็นจุดเชื่อมต่อของระบบคมนาคมขนส่ง เป็นเขตที่มีการขยายตัวของประชากร กิจกรรมทางการค้าและที่อยู่อาศัยอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาเมืองอย่างกระจัดกระจาย

บริเวณพื้นที่เขตชานเมืองหรือเขตชั้นนอก การใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรมโดยมีอัตราส่วนการใช้พื้นที่ประมาณร้อยละ 52.74 ของพื้นที่เกษตรกรรมในกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้พื้นที่เกษตรกรรมแล้ว พื้นที่ชานเมืองตะวันออกนี้ยังมีการใช้ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมคลังสินค้าขนาดใหญ่ในเขตลาดกระบัง และมีอัตราส่วนของที่ว่างจำนวนมากในทุกเขต

5.1.1 แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินและอาคาร ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย

การใช้ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยของกรุงเทพมหานคร ได้เพิ่มจาก 113,119 ไร่ ในปี พ.ศ. 2529 เป็น 239,086 ไร่ ในปี พ.ศ. 2543 โดยบริเวณที่มีการเพิ่มพื้นที่อยู่อาศัยมาก ได้แก่ พื้นที่ต่อเนื่องทั้งด้านตะวันออกและด้านตะวันตก ตลอดจนในบริเวณชานเมือง เช่น เขตบางเขน เขต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สายไหม เขตบางกะปิ เขตประเวศ ขณะเดียวกันที่อยู่อาศัยในพื้นที่ชั้นในได้เปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินมาเป็นอาคารขนาดใหญ่ที่มีความหนาแน่นของการใช้ที่ดินสูงขึ้น

5.1.2 การสาธารณูปการ ให้บริการด้านการศึกษา

การบริการด้านการศึกษาระดับประถมศึกษา ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เขตรัศมีการให้บริการ 1 กิโลเมตร พบว่าในเขตชั้นกลาง การให้บริการ ของโรงเรียน ระดับประถมศึกษา สามารถให้บริการได้ทั่วถึง และค่อนข้างหนาแน่น ขณะที่เขตต่อเมือง บางบริเวณ และชานเมือง ยังมีพื้นที่อยู่นอกเขตรัศมีการให้บริการ

จากข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน จะเห็นได้ว่าบริเวณที่มีแนวโน้มการพัฒนาเมือง และโครงข่ายคมนาคม เป็นจุดเชื่อมของระบบขนส่ง และมีการขยายตัวของกิจกรรมทางการค้าและที่อยู่อาศัยอย่างต่อเนื่องคือ บริเวณพื้นที่เขตชั้นกลาง ผู้วิจัยจึงมุ่งการศึกษาเพื่อเลือกพื้นที่ในเขตชั้นกลาง

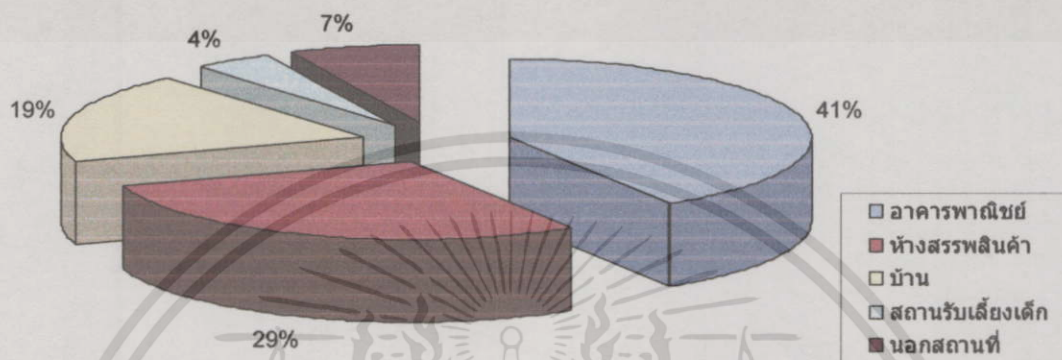
ตาราง 5.1 แสดงจำนวนโรงเรียนตามเขตต่างๆในกรุงเทพมหานคร 3 อันดับแรกของเขต

เขต	อ.1-อ.3	อ.1-ป.6	อ.1-ม.3	โรงเรียนใน สังกัดกทททฯ	สถานรับ เลี้ยงเด็ก	รวม
กรุงเทพ ชั้นนอก ตลิ่งชัน	6	3	-	8	4	21
บางขุนเทียน	5	5	-	4	5	19
ดอนเมือง	10	8	4	3	1	26
กรุงเทพชั้น กลาง ภาษีเจริญ	8	14	3	1	1	27
บึงกุ่ม	17	5	4	1	-	27
พระโขนง	13	9	6	-	8	36
บางกะปิ	20	15	4	-	6	45
กรุงเทพชั้นใน						
คลองเตย	18	8	10	2	8	46
จตุจักร	18	12	8	3	4	45
สาทร	10	6	5	-	2	23

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางจะพบว่า

- จำนวนโรงเรียนในเขตบางกะปิ ซึ่งอยู่ในเขตกรุงเทพฯ ชั้นกลางมีจำนวนโรงเรียน ชั้น อ.1-อ.3 และ อ.1-ป.6 สูงที่สุดคือ 20 และ 15 โรงเรียน และจำนวนรวมของทั้งหมดก็มีอัตราส่วนที่สูงที่สุดในเขตกรุงเทพฯ ชั้นกลาง คือ 45 โรงเรียน

ภาพที่ 5.1 แผนภูมิแสดงลักษณะอาคารที่เปิดสอนศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัยในกรุงเทพฯ จากภาพจะเห็นได้ว่าจำนวนสูงสุดคือในลักษณะอาคารพาณิชย์ ถึง 41 % รองลงมาคือในห้างสรรพสินค้า 29%

ภาพที่ 5.2 แผนภูมิแสดงลักษณะอาคารที่เปิดสอนศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัยในเขตบางกะปิ เมื่อมองในหน่วยย่อยลง จะเห็นได้ว่าลักษณะอาคารที่เปิดสอนมีจำนวนสูงสุดคือในลักษณะอาคารพาณิชย์ ถึง 58 % รองลงมาคือ ในห้างสรรพสินค้า 33 % สามารถสรุปได้ว่า อาคารพาณิชย์มีการใช้งานเพื่อเปิดเป็นโรงเรียนมากที่สุด และอันดับรองลงมาคือ ห้างสรรพสินค้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.2 แสดงจำนวนธนาคาร โรงภาพยนตร์ ศูนย์กลางค้า และตลาดในเขตส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร ปีพ.ศ 2548

เขต	ธนาคาร	โรงภาพยนตร์	ศูนย์กลางค้า	ตลาด
บางกะปิ	-	3	8	8
จอมทอง	20	1	-	13
ภาษีเจริญ	15	10	1	2
ประเวศ	22	2	2	5
บึงกุ่ม	15	-	4	7
ดอนเมือง	14	-	1	13
จตุจักร	37	2	4	4
บางเขน	23	3	5	10
บางกอกน้อย	36	14	2	7
ราษฎร์บูรณะ	21	1	3	5
สวนหลวง	32	-	1	2
ลาดพร้าว	10	-	3	4
พระโขนง	11	-	1	3

จากตารางจะพบว่า

- พื้นที่ในเขตบางกะปิ เขตจอมทอง เขตภาษีเจริญ จะมีจำนวนของโรงภาพยนตร์ ศูนย์กลางค้า และตลาดในอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน โดยจำนวนศูนย์กลางค้าจะมีมากที่สุด ในเขตบางกะปิ มากกว่าเขตอื่น ๆ ในบริเวณกรุงเทพมหานครชั้นกลาง

ผลจากแบบสอบถามชุดที่ 1 ตารางแสดงทัศนคติในการเลือกอาคารพาณิชย์เป็นสถานที่เรียน ศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย สรุปได้ว่า

- รูปแบบของอาคารมีผลต่อการเลือกสถานที่เรียนศิลปะให้กับบุตรหลาน โดยอาคารควรอยู่ในทำเลบริเวณห้างสรรพสินค้า และใกล้แหล่งชุมชน
- โดยรอบบริเวณโรงเรียนจะต้องสะดวกในการเดินทาง มีความปลอดภัย และมีกิจกรรมใกล้เคียงที่น่าสนใจ
- สถานที่เรียนศิลปะสำหรับเด็ก ไม่ควรให้จัดสถานที่เรียนศิลปะร่วมกับกิจกรรมอื่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.3 แสดงโรงเรียนศิลปะที่ขออนุญาตเปิดสอนกับกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ 2549

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	ประเภทศิลปะ	ประเภทโรงเรียน	ลักษณะอาคาร	สถานที่
1.	นานาชาติ พระคุณ กทมฯ	ศิลปะ ประดิษฐ์	โรงเรียน นานาชาติ	กลุ่มอาคาร โรงเรียน	ถ.ลาดพร้าว
2.	หน้าบ้านสอน ศิลปะและการ ออกแบบ	ศิลปะศึกษา ระดับต้น กลาง สูง	โรงเรียนสอน พิเศษ	อาคารพาณิชย์	รามคำแหง
3.	เส้นสีสอนศิลปะ การออกแบบ	ศิลปะเด็กและ การออกแบบ	โรงเรียนสอน พิเศษ	อาคารพาณิชย์	ถ.ลาดพร้าว
4.	ศิลปะน้อย กทมฯ	ศิลปะเด็ก	โรงเรียนสอน พิเศษ	อาคารพาณิชย์	สุขุมวิท
5.	ศิลปะเด็กศิลป์ สร้างสรรค์	ศิลปะเด็ก	โรงเรียนสอน พิเศษ	ในตึกสูง	สีลม
6.	สมุดไท สอน ศิลปะและการ ออกแบบ	ศิลปะเด็ก และระดับสูง	โรงเรียนสอน พิเศษศิลปะ	อาคารพาณิชย์	รามคำแหง พระราม 1
7.	สอนศิลปะ ณ ศิลป์	ศิลปะเด็ก	โรงเรียนสอน พิเศษศิลปะ	บ้าน	ชิดลม
8.	ศิลปะมหานคร	ศิลปะเด็ก บุคคลทั่วไป	โรงเรียนและ สถานศึกษา	กลุ่มอาคาร โรงเรียน	คลองมหา นาค
9.	สอนศิลปะ เมืองศิลป์	ศิลปะเด็ก	โรงเรียนสอน พิเศษศิลปะ	ห้างสรรพสินค้า	เซ็นทรัลปิ่น เกล้า
10.	คิดศิลป์	ศิลปะเด็ก	โรงเรียนสอน พิเศษศิลปะ	อาคารสำนักงาน ชั้น 4	ราชบุรี บูรณะ
11.	ศิลปะเพื่อ พัฒนาความ คิดสร้างสรรค์	ศิลปะเด็ก	โรงเรียนสอน พิเศษศิลปะ	อาคารพาณิชย์	สุขุมวิท
12.	เสริมทักษะไทย ศึกษา	ศิลปะเด็ก ระดับต้น สูง	โรงเรียนสอน พิเศษศิลปะ	อาคารพาณิชย์	อรุณอมริ นทร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	ประเภทศิลปะ	ประเภทโรงเรียน	ลักษณะอาคาร	สถานที่
13.	สอนศิลปะ ห้องเขียนศิลป์	ศิลปะเด็ก	โรงเรียนสอน พิเศษศิลปะ	ห้างสรรพสินค้า	เซ็นทรัล บางนา
14.	พืชมานาษา และศิลปะ	ศิลปะเด็ก และ บุคคลทั่วไป	โรงเรียนสอน พิเศษศิลปะ	อาคารสำนักงาน ชั้น 2	วัง ทองหลาง

จากตารางแสดงรายชื่อโรงเรียนที่ได้ขออนุญาตเปิดสอนเป็นโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็กกับกระทรวงศึกษาธิการซึ่งมีจำนวนน้อยกว่าความเป็นจริง เพราะโรงเรียนอื่น ๆ จะใช้การไปรษณีย์ผ่านทาง WEBSITE ซึ่งจะรับสอนทั้งในและนอกสถานที่ โดยลักษณะอาคารในจำนวนโรงเรียนดังกล่าวจะเป็นลักษณะอาคารพาณิชย์เสียส่วนใหญ่

5.2 การกำหนดจำนวนผู้ใช้บริการที่เหมาะสม

5.2.1 พฤติกรรมการเข้าใช้บริการและการให้บริการ

โรงเรียนศิลปะที่ทำการสำรวจเปิดทำการวันเสาร์และวันอาทิตย์เป็นหลัก แต่ในวันธรรมดาจะเปิดเป็นบางช่วงเช่น ช่วงปิดเทอม หรือในบางกรณีก็ศึกษาที่จะเปิดสอนทุกวัน แต่เวลาของวันธรรมดาจะเปิดทำการช้ากว่าวันหยุด 1 ชม. โดยวันเสาร์และวันอาทิตย์จะมีจำนวนนักเรียนมาเรียนมากที่สุด

เวลาทำการ วันเสาร์ อาทิตย์ จะเปิดทำการประมาณ 9.00 น.-19.00 น.โดยเฉลี่ย

วันธรรมดาก่อน จะเปิดทำการประมาณ 10.00 น.-19.00 น.โดยเฉลี่ย

ประเภทของผู้ใช้งานของโรงเรียนสอนศิลปะเด็กสามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มคือ

1. ผู้ให้บริการ ได้แก่เจ้าหน้าที่ประจำโรงเรียนและอาจารย์ผู้สอน ซึ่งมีเวลาทำการคือ

เจ้าหน้าที่ ทำการประมาณ 8.30 น.-19.00 น.โดยเฉลี่ย

อาจารย์ทำการประมาณ 9.00 น.-19.00 น.โดยเฉลี่ย (แล้วแต่ชั่วโมง และช่วงเวลาของการสอน)

การสอน)

เจ้าหน้าที่ประจำ

8.30 น. มาถึงโรงเรียน จัดเตรียมอาคารสถานที่ และดูแลความเรียบร้อย

9.00 น. ปฏิบัติหน้าที่

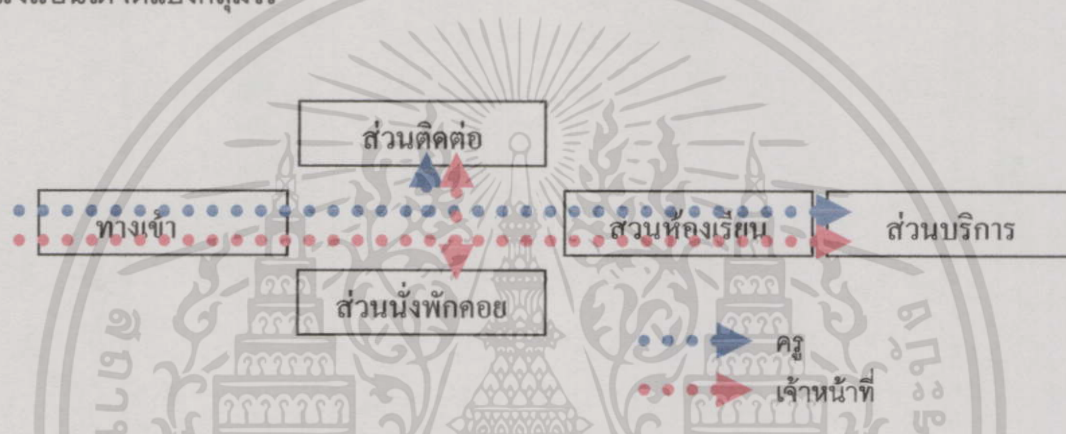
12.00-13.00 น. พักเที่ยง สลับกันออกไป

13.00-19.00 น. ปฏิบัติหน้าที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

19.00 น.	เลิกงาน
อาจารย์ผู้สอน	
9.00 น.	มาถึงโรงเรียน จัดเตรียมการเรียนการสอน
9.00 น.	ปฏิบัติหน้าที่
12.00-13.00 น.	พักเที่ยง สลับกันออกไป
13.00-19.00 น.	ปฏิบัติหน้าที่
19.00 น.	เลิกงาน

อาจารย์ผู้สอนสามารถจะมีช่วงเวลาพักได้เมื่อหมดชั่วโมงของการสอน ตามตารางที่ทางโรงเรียนได้จัดแบ่งกลุ่มไว้

ภาพที่ 5.3 แสดงความสัมพันธ์ของผู้ให้บริการต่อพื้นที่ภายในโรงเรียน

2. ผู้ให้บริการ ได้แก่ นักเรียน และผู้ปกครองที่มารับ โดยที่นักเรียนเป็นผู้ให้บริการหลัก วัน เวลา ของการเรียนจะขึ้นอยู่กับทางโรงเรียนที่จะจัดแบ่งกลุ่มให้เนื่องจากจะต้องจำกัดเวลาให้พอดีกับทุกรายวิชาและสถานที่ด้วย โดยการเรียนรู้ในแต่ละครั้งจะใช้เวลาโดยเฉลี่ยประมาณ 1-1.30 ชั่วโมง แล้วแต่กิจกรรมและระดับอายุของเด็กที่เรียน

ผู้ให้บริการอีกกลุ่มคือผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง โดยจะมานั่งรอในส่วนของที่พักรอที่โรงเรียน จัดเตรียมไว้ให้ บางส่วนจะนั่งรออยู่ที่โรงเรียน แต่บางส่วนจะส่งบุตรหลานแล้วก็จะกลับมารับเมื่อหมดเวลาเรียน

นักเรียนเก่า

10.00น. มาถึงโรงเรียน เข้าเรียน

12.00น. เลิกเรียน

ถ้านักเรียนมาถึงก่อนเวลาเรียนจะสามารถเข้าไปรอในห้องเรียนได้หากห้องว่าง หรือเด็กจะรออยู่ในบริเวณพักรอแล้วแต่ความสะดวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

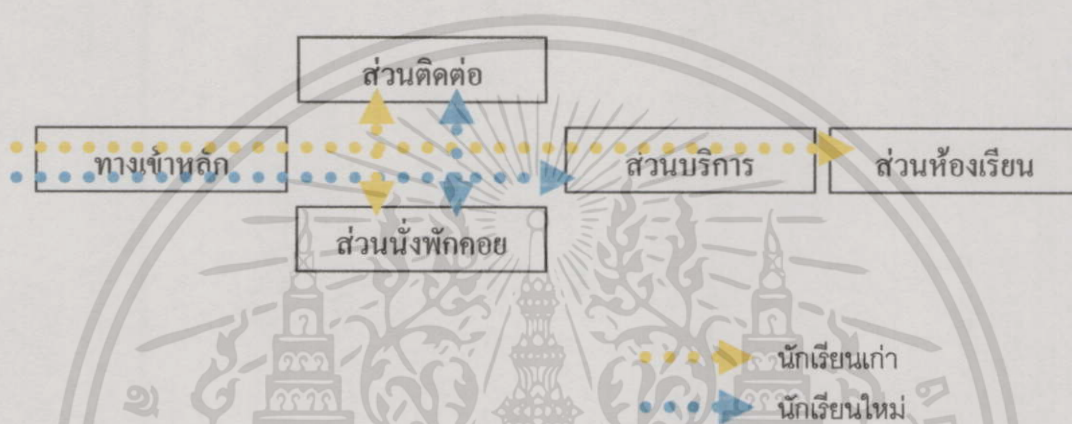
ในรอบวันเสาร์-อาทิตย์บางโรงเรียนจะเพิ่มเป็น 3 รอบ คือ 10.00น.-12.00น. /12.30น.-14.30น./ และ15.00น.-17.00 น.

นักเรียนใหม่

สำหรับนักเรียนที่มาสมัครใหม่จะอยู่ในส่วนต้อนรับและพักคอย แต่ถ้าทางผู้ปกครองสนใจอยากชมภายในโรงเรียนก็จะมีเจ้าหน้าที่พาดูรอบ ๆ และอธิบาย

ผู้ปกครอง

มารอรับนักเรียนจะอยู่ในส่วนพักคอย กับส่วนห้องน้ำที่ทางโรงเรียนจัดเตรียมให้

ภาพที่ 5.4 แสดงความสัมพันธ์ของผู้ใช้บริการต่อพื้นที่ภายในโรงเรียน

5.3 หลักสูตรทั่วไปที่ทางโรงเรียนเปิดสอนสำหรับเด็กเล็ก

การวาดภาพ เรียนรู้พื้นฐานการใช้สี การลากเส้น การจัดภาพ เน้นการแสดงออกอย่างอิสระ อุปกรณ์ที่ใช้ในการวาดภาพ ดินสอ สีไม้ สีเทียน สีชอล์ค กระดาษขนาด A4,A3 ผ้ากันเปื้อน

การระบายสี เรียนรู้พื้นฐานการจัดองค์ประกอบของภาพ การใช้สีทั้งสีไม้และสีน้ำ การผสมสี และการใช้ของที่มีอยู่รอบตัวมาเขียนภาพโดยใช้สี อุปกรณ์ที่ใช้ในการระบายสี ดินสอ สีไม้ สีเทียน สีชอล์ค กระดาษขนาด A4,A3 ผ้ากันเปื้อน

การปั้น งานปั้น งานสร้างสรรค์จะสลับครั้งกันไปกับงานวาดภาพ โดยจะเน้นหลักการวาดภาพระบายสีมากกว่า งานปั้นจะให้เด็กได้เรียนรู้การขึ้นรูป 3 มิติ อย่างง่าย ในสิ่งที่เด็กได้เห็นมาแล้วเรื่องอธิบายงานได้ อุปกรณ์ที่ใช้ในการปั้น ดินน้ำมัน กระดานรองปั้น กระดาษขนาด A4,A3 ผ้ากันเปื้อน อุปกรณ์ในการช่วยแต่งรูปร่างดิน

การพิมพ์ภาพ เรียนรู้พื้นฐานในเรื่องการใช้สิ่งแวดล้อมรอบตัวมาทำงานศิลปะ ให้เด็กได้รู้องค์ประกอบของสิ่งของเหล่านั้นว่าเมื่อขึ้นเป็นงานศิลปะแล้วจะเป็นอย่างไร อุปกรณ์ที่ใช้ในการพิมพ์ภาพ กระดานรองงาน กระดาษขนาด A4,A3 ผ้ากันเปื้อน อุปกรณ์ต่างรอบตัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การประดิษฐ์สร้างสรรค์ ให้เด็กได้ฝึกการจินตนาการ ประกอบชิ้นส่วนต่างๆจากวิธี ตัด ฉีก พับ ม้วน มาประกอบขึ้นเป็นงานต่างๆ อุปกรณ์ที่ใช้ในการประดิษฐ์สร้างสรรค์ กระดาษรองงาน กระดาษขนาด A4,A3 กระดาษสี กรรไกร ไม้บรรทัด กาว ผ้ายก้นเปื้อน อุปกรณ์อื่นที่เด็กสนใจนำมา

5.4 สรุปเวลาและวันทำการเพื่อเป็นแนวทางการออกแบบ

ตารางที่ 5.4 แสดงรอบการเรียนศิลปะของโรงเรียนศิลปะเด็กปฐมวัย

รอบวันเสาร์	10.00-12.00	12.30-14.30	15.00-17.00
รอบวันอาทิตย์	10.00-12.00	12.30-14.30	15.00-17.00
รอบวันธรรมดา	17.00-19.00 อาจเพิ่มรอบตามความสนใจได้		

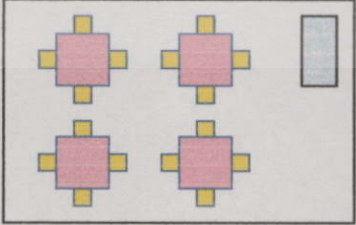
ตารางที่ 5.5 แสดงตารางเรียนศิลปะของโรงเรียนศิลปะปฐมวัย

หลักสูตร	ครั้ง/ชั่วโมง
ศิลปะเด็กเล็ก	10 ครั้ง (20 ชั่วโมง)
ศิลปะสำหรับครอบครัว	10 ครั้ง (20 ชั่วโมง)

- การเรียนการสอนในวันเสาร์-อาทิตย์ จะแบ่งเป็น 3 ช่วง สำหรับงานศิลปะสำหรับครอบครัวจะมีเวลาอยู่ 1 ช่วงของวัน นักเรียนใช้เวลาในการแต่ละวิชาประมาณ 1-1.30 ชั่วโมง
- ในวันธรรมดาสวนมากจะเป็นการเปิดสอนตามจำนวนนักเรียนที่มาลงสมัครเรียน นิยมเปิดในช่วงปิดเทอม ส่วนในช่วงเปิดเทอมจะเปิดในช่วงเย็นหลังเลิกเรียนไปแล้ว ในช่วงที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนแล้ว ผู้ปกครองก็จะนั่งรออยู่บริเวณที่นั่งพักคอย

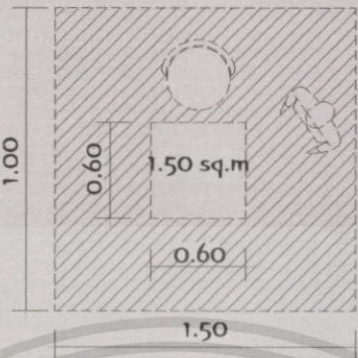
5.5 สรุปการจัดพื้นที่ภายในโรงเรียนสอนศิลปะเด็กปฐมวัย

ตารางที่ 5.6 สรุปการจัดพื้นที่ภายในโรงเรียนสอนศิลปะเด็กปฐมวัย

เรื่อง	รูปแบบ	สรุปผล
รูปแบบการจัดโต๊ะเรียน		-จัดห้องเรียนเป็นกลุ่ม ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถประกอบกิจกรรมเป็นกลุ่มย่อย โดยคำนึงถึงตัวเด็กเป็นศูนย์กลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.6 (ต่อ)

เรื่อง	รูปแบบ	สรุปผล
ขนาดของโต๊ะเรียน		<p>-สำหรับนักเรียน 1 คน ขนาด 0.60x0.60 เมตร จากกรณีศึกษาและจาก มาตรฐานที่เหมาะสม สำหรับเด็กในการ ออกแบบ</p>
ขนาดของโต๊ะเรียน		<p>ขนาดของโต๊ะเรียนและ เก้าอี้สำหรับเด็กอายุ 4-6 ขวบ ในกรณีศึกษาจะ พบว่า ขนาดโต๊ะ 1 ชุด จะให้เด็กนั่งด้วยกัน ประมาณ 2 คน</p>
ขนาดของเก้าอี้เรียน		<p>ขนาด 0.35x0.35 เมตร สูง 0.30 เมตร จาก กรณีศึกษาและจาก มาตรฐานที่เหมาะสม สำหรับเด็กในการ ออกแบบ</p>
การจัดพื้นที่ส่วนติดต่อ สอบถาม		<p>-อยู่ในส่วนด้านหน้า ทางเข้าของโรงเรียน เห็นคนเข้า-ออกได้ ชัดเจน -อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ต้องอยู่เป็นสัดส่วนไม่บัง ในขณะที่คุยกับผู้มาติดต่อ -เข้าออกได้ง่าย ไม่ ขวางทาง</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.6 (ต่อ)

เรื่อง	รูปแบบ	สรุปผล
การจัดพื้นที่ส่วนพัก คอย		<ul style="list-style-type: none"> -บริเวณเดียวกันกับส่วนติดต่อสอบถาม -ไม่กีดขวางทางสัญจรภายใน -ให้ผู้นั่งคอย เกิดความเป็นกันเอง รู้จักกันได้ดีมีความยืดหยุ่นในการใช้ ไม่กีดขวางการสัญจรหลัก
ความสูงภายใน ห้องเรียน		<ul style="list-style-type: none"> -มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการจะกำหนดให้มีความสูงไม่ต่ำกว่า 2.40 เมตร
วัสดุปูพื้น		<ul style="list-style-type: none"> -วัสดุที่ทำความสะอาดง่าย เช่น พื้นกระเบื้อง และพื้นหินขัด กันการกระแทกจากของแข็ง ได้ดี -สามารถทำความสะอาด เช่น รอยเปื้อนของสีได้ดี ใช้สีพื้นที่เป็นสีอ่อน ดูสะอาดตา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.6 (ต่อ)

เรื่อง	รูปแบบ	สรุปผล
สีผนังภายใน		<ul style="list-style-type: none"> -ควรใช้สีในกลุ่มโทนร้อนที่มีค่าอ่อน เช่น สีชมพู สีเหลืองอ่อน สีไข่ไก่ อาจแทรกสีเย็นบ้างเช่นสีเขียวอ่อน ทาเป็นสีเส้นซึ่งทำให้บรรยากาศภายในสดใสนั่น -อาจใช้สีอีกโทนเป็นตัวคาดในระดับความสูงประมาณ 1 เมตรเพื่อเป็นตัวกันเปื้อน
ประตูภายใน		<ul style="list-style-type: none"> -ประตูไม้บานเลื่อนทาสีสดใส จะเปิดช่องใส่กระจกด้านบนให้สามารถมองผ่านได้ -สามารถเจาะช่องบริเวณอื่นๆได้อีก
องค์ประกอบภายในส่วนต้อนรับ พักคอย		<ul style="list-style-type: none"> -ตกแต่งผนังด้วยผลงานของนักเรียนที่มีสีสัน น่าสนใจ -ระดับพื้น ฝ้าภายในให้มีการเล่นระดับทำให้เด็กสามารถเล่นได้ -การสัมผัสพื้น ผืนที่ต่างกันควรมีให้เด็กได้เรียนรู้ -เน้นการใช้สี และรูปแบบของเฟอร์นิเจอร์ให้มีความหลากหลาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.6 (ต่อ)

เรื่อง	รูปแบบ	สรุปผล
องค์ประกอบภายใน ส่วนทางเดิน		<ul style="list-style-type: none"> - ตกแต่งผนังด้วยผลงานของนักเรียนที่มีสีสันน่าสนใจ - ระดับพื้น ฝ้าภายในให้มีการเล่นระดับทำให้เด็กสามารถเล่นได้ - การสัมผัสพื้น ผืนที่ต่างกันควรมีให้เด็กได้เรียนรู้
องค์ประกอบภายใน ส่วนห้องเรียน		<ul style="list-style-type: none"> - ตกแต่งผนังด้วยผลงานของนักเรียนที่มีสีสันน่าสนใจ - ระดับพื้นภายในให้มีการเล่นระดับทำให้เด็กสามารถเล่นได้ - การสัมผัสพื้น ผืนที่ต่างกันควรมีให้เด็กได้เรียนรู้ - ควรมีการเล่นระดับของฝ้าเพดานด้วยเพื่อให้เกิดความหลากหลายกับที่ว่างภายใน - คำนึงถึงปริมาณแสงภายในเพื่อสายตาในการทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและเสนอแนะ

จากการหาข้อมูลสนับสนุน การทำแบบสอบถามเพื่อทำการสำรวจ สอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทำการสุ่มตัวอย่าง ศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพโดยทั่วไปของโรงเรียนสอนศิลปะเด็กทั้ง 3 กรณีศึกษา พบว่ามีความแตกต่างทางด้านสภาพแวดล้อม อันเนื่องมาจากทำเลที่ตั้งและการกำหนดรูปแบบการสอนของแต่ละโรงเรียน โดยสามารถสรุปผลในส่วนที่มีความสอดคล้องกันได้เป็น 2 ส่วนด้วยกันคือ

1. ส่วนบริการ ได้แก่

- ส่วนต้อนรับ

- ส่วนพักคอย

- ส่วนห้องเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด

2. ส่วนการศึกษา

- ห้องเรียน

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะในส่วนเพิ่มเติม คือพื้นที่อเนกประสงค์ สำหรับจัดเป็นพื้นที่แสดงผลงานของนักเรียน และพื้นที่ทำกิจกรรม การเล่นสำหรับเด็ก เพราะการเล่นคือส่วนหนึ่งของกิจกรรมที่มีความจำเป็นสำหรับเด็กปฐมวัย

สรุปผลการศึกษาในส่วนต่าง ๆ ดังนี้คือ

1. ส่วนบริการ

1.1 ส่วนติดต่อสอบถาม ส่วนบริการ

ส่วนนี้มีความสำคัญสำหรับการดูแล และให้บริการบุคคลทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เป็นศูนย์กลางในการควบคุมกิจกรรมต่างๆภายในโรงเรียนสอนศิลปะ เพราะฉะนั้นในส่วนนี้จะต้องง่ายต่อการเข้าถึง และเห็นได้อย่างชัดเจนจากส่วนต่าง ๆ บรรยากาศภายในควรมีความน่าสนใจให้เด็กเกิดความรู้สึกเป็นกันเอง สนุกสนาน น่าค้นหา กระตุ้นกิจกรรมของเด็กให้เกิดขึ้น

1.2 ส่วนพักคอย

เป็นส่วนรับรองสำหรับผู้ปกครองในการรอคอยบุตรหลานเข้าเรียน ซึ่งต้องใช้เวลาในการรอคอยระยะหนึ่งประมาณ 1-2 ชม. เพราะฉะนั้นส่วนนี้จะต้องเป็นส่วนบริการที่ให้ความรู้สึกสบาย มีอาณาเขตกึ่งส่วนตัวและกึ่งสาธารณะ มีนิตยสาร บริการน้ำดื่ม และมีกิจกรรมที่ผู้ปกครองสามารถทำได้ระหว่างรอ รูปแบบของเฟอร์นิเจอร์จะต้องให้ความรู้สึกสบายเมื่อใช้งาน บรรยากาศโดยรวมให้ความรู้สึกสบาย สามารถนั่งได้นาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 ส่วนแสดงงานศิลปะ

โดยทั่วไปจากการศึกษากรณีศึกษาโครงการเปรียบเทียบ ส่วนนี้จะไม่จำกัดพื้นที่การใช้งาน โดยสามารถติดตั้งได้ในตำแหน่งที่เหมาะสม ส่งเสริมบรรยากาศภายในโรงเรียนให้สวยงาม แต่ต้องไม่บังและขวางทางเดินในขณะที่มีผู้ยืนชมงาน ส่วนมากจะมีบอร์ดส่วนกลางและจะติดตามผนังโดยทั่วไป ควรมีการเปลี่ยนการแสดงผลงานบ้างเพื่อความไม่น่าเบื่อ เน้นสีสันของงาน และขนาดที่แตกต่างกันเพื่อลดความน่าเบื่อ

2. ส่วนการศึกษา

2.1 ส่วนห้องเรียน

เป็นส่วนสำคัญสำหรับโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย จากการวิจัยพื้นที่แต่ละส่วนจะขึ้นอยู่กับพื้นที่ที่มีอยู่ นั้นหมายถึงขนาดของอาคาร รูปแบบของการจัดการภายในห้องเรียนจะจัดกลุ่มให้นักเรียนโดยมีโต๊ะคุณครูเป็นคนควบคุมทั้งหมด อีกส่วนหนึ่งจะเป็นส่วนเก็บอุปกรณ์ผลงานศิลปะ รวมทั้งแสดงผลงานภายในห้องเรียนด้วย ประตูเข้า ออกจะมีทางเดียว มีช่องเปิดที่สามารถมองเห็นภายในภายนอกได้อย่างชัดเจน บรรยากาศภายในควรเน้นในเรื่องสีสัน ที่กว้าง ที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ และกิจกรรมของเด็กให้มีความสนุกสนาน

3. ส่วนเอนกประสงค์

-พื้นที่จัดแสดงผลงานและพื้นที่เล่นของเด็ก

ส่วนนี้จะแบ่งเป็นส่วนภายในอาคาร และส่วนนอกอาคารในบริเวณที่เป็นธรรมชาติ เป็นที่โล่ง กลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ทั้งผู้ปกครอง และนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการใช้พื้นที่ ในส่วนจัดแสดงผลงานนั้นให้เป็นลักษณะของการจัดกิจกรรมร่วมกันเป็นนิทรรศการเล็ก ๆ

6.1 สรุปผลการเลือกรูปแบบอาคารพาณิชย์ที่จะใช้เป็นโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย

จากการศึกษา พบว่าพื้นที่ในกรุงเทพมหานครส่วนกลางมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดตั้งโรงเรียนสอนศิลปะเด็กปฐมวัย อันเนื่องมาจากเป็นพื้นที่รองรับการขยายตัวการพัฒนาจากพื้นที่เมืองโดยรอบ มีโครงข่ายคมนาคมพาดผ่าน และเป็นจุดเชื่อมต่อของระบบคมนาคมขนส่ง เป็นเขตที่มีการขยายตัวของประชากร กิจกรรมทางการค้าและที่อยู่อาศัยอย่างต่อเนื่อง ในส่วนของอาคารพาณิชย์ในกรุงเทพมหานครตามกฎหมายที่กำหนดให้ก่อสร้างนั้น มีดังนี้

ความกว้างของอาคารพาณิชย์ ไม่น้อยกว่า 4 เมตร

ความยาวของอาคารพาณิชย์ ไม่น้อยกว่า 4 เมตร และไม่เกิน 24 เมตร โดยมีพื้นที่ชั้นล่างไม่น้อยกว่า 30 ตรม. เข้าออกได้ทั้งด้านหน้า และด้านหลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในปัจจุบันรูปแบบของการก่อสร้างจากการสำรวจความกว้างของอาคารพาณิชย์ = 4-6 เมตร เป็นลักษณะเล่นระดับภายในไม่มีชั้นลอย แต่ยังมีเป็นจำนวนน้อยมาก ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงกำหนดรูปแบบของอาคารพาณิชย์ในรูปแบบที่เป็นมาตรฐาน โดยนำรูปแบบที่กำหนดโดยกรมโยธาธิการ กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นแบบอาคารมาตรฐานที่ใช้สำหรับขออนุญาตก่อสร้างได้ และมีการก่อสร้างในลักษณะนี้เป็นจำนวนมาก

ความกว้างของอาคารพาณิชย์ 4 เมตร

ความยาวของอาคารพาณิชย์ 17.85 เมตร

จำนวน 1 คูหา

การจัดตั้งโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็ก และการลงทุนโดยปกติ จะขึ้นอยู่กับขนาดของพื้นที่ที่จะทำการเปิดสอนและ อายุสัญญา ขึ้นอยู่กับความสามารถของการลงทุน จุดคุ้มทุนอยู่ที่ 1.5-2 ปี ควรมียอดเด็กอย่างน้อย 40 คนต่อเดือน หากพื้นที่มากกว่านั้นควรได้ 50-60 คนต่อเดือน

ตารางที่ 6.1 แสดงผลการวิจัยการใช้พื้นที่ภายในโรงเรียนสอนศิลปะเด็กปฐมวัยสำหรับรูปแบบอาคารพาณิชย์ขนาดมาตรฐาน (4.00x17.85 เมตร 3 ชั้น)

พื้นที่ส่วนต่าง ๆ	พื้นที่
โถงต้อนรับ	8.00 ตรม.
ส่วนพักผ่อน	24.00 ตรม.
ส่วนห้องแม่บ้าน	7.00 ตรม.
ส่วนทางเดินภายใน	14.00 ตรม.
ส่วนห้องน้ำ บริการ	10.00 ตรม.
ส่วนห้องเรียนกิจกรรมอิสระ	20.00 ตรม.
ส่วนห้องเรียน 3 ขวบ	17.00 ตรม.
ส่วนห้องเรียน 4-6 ขวบ	27.00 ตรม.
พื้นที่กลางแจ้ง	12.00 ตรม.
รวม	139.00ตรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6.2 แสดงขนาด และวัสดุสำหรับเฟอร์นิเจอร์ในส่วนต่าง ๆ ภายในโรงเรียนสอนศิลปะเด็ก
ปฐมวัย

รายการเฟอร์นิเจอร์	ขนาดเฟอร์นิเจอร์	จำนวน	วัสดุกรุผิว
ส่วนต้อนรับ			
โต๊ะประชาสัมพันธ์	0.60x2.0x0.75 m.	1 ชุด	-โครงไม้ทาสีหรือกรุผิวด้วยลามิเนตโทนสีอ่อน
เก้าอี้ประชาสัมพันธ์	0.40x0.40x0.45 m.	3 ชุด	สีอ่อน
เก้าอี้ผู้มาติดต่อ	0.45x0.45x0.45 m.	5 ชุด	-เก้าอี้ไม่มีพนักพิง กรุด้วยผิวกำมะหยี่/ หนังเทียม
ตู้หลังโต๊ะ ประชาสัมพันธ์	0.25x0.80xvaries m.	2 ชุด	-เก้าอี้ไม่มีพนักพิง กรุด้วยผิวกำมะหยี่/ หนังเทียม -โครงไม้กรุผิวด้วย ลามิเนตโทนสีอ่อน
ส่วนพักคอยสำหรับผู้ปกครอง			
เก้าอี้นั่งพักคอย	0.45x0.45x0.45 m.	3 ชุด	-เก้าอี้ไม่มีพนักพิง โครงไม้กรุผิวด้วยลามิเนตโทนสีอ่อน
โต๊ะกลางวางหนังสือ	0.60x0.60x0.35 m.	1 ชุด	
ตู้ใสนิเทศสาร	0.35x2.20xvaries m.	1 ชุด	-โครงไม้กรุผิวด้วยลามิเนตโทนสีอ่อน
บอร์ดประชาสัมพันธ์	1.50x2.50xvaries m.	1 ชุด	-โครงไม้ทาสีหรือกรุผิวด้วยลามิเนต หรือชั้นพลาสติก -กระดานกรูด้วยไม้คอร์ก และกระดานไวท์บอร์ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6.2 (ต่อ)

รายการเฟอร์นิเจอร์	ขนาดเฟอร์นิเจอร์	จำนวน	วัสดุกรุผิว
ส่วนห้องเรียนศิลปะ			
โต๊ะเรียน	0.60x0.60x0.50 m.	6 ชุด	-โครงไม้กรุผิวด้วยลามิเนตโทนสีอ่อน
เก้าอี้เรียน	0.35x0.35x0.30 m.	6 ชุด	-เก้าอี้ไม่มีพนักพิง กรุผิวด้วยลามิเนต
โต๊ะคุณครู	0.60x0.60x0.45 m.		โทนสีอ่อน
เก้าอี้คุณครู	0.45x0.45x0.45 m.	1 ชุด	-โครงไม้ทาสีกรุผิวด้วยลามิเนตโทนสีอ่อน
ตู้เก็บอุปกรณ์ศิลปะ	0.60x1.20x1.00 m.	3 ชุด	-เก้าอี้ไม่มีพนักพิง กรุผิวด้วยลามิเนต
บอร์ดติดแสดงผลงาน	1.50x4.00 m.	3 ชุด	โทนสีอ่อน
บอร์ดแขวนผ้ากันเปื้อน	0.60x1.50 m.	1 ชุด	-โครงไม้ทาสีกรุผิวด้วยลามิเนต และ ตู้พลาสติก
			-กระดานกรูด้วยไม้คอร์ก และกระดานไวท์บอร์ด
			-กระดานไม้อัดทาสีแขวนห้วง
ห้องน้ำ			
โถส้วม	ขนาดมาตรฐาน	2 ชุด	เซรามิค
อ่างล้างมือ	ขนาดมาตรฐาน	4 ชุด	เซรามิค
อ่างล้างมือนอกอาคาร	ขนาดมาตรฐาน	1 ชุด	เซรามิค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6.3 แสดงวัสดุสำหรับพื้น ผนัง ฝ้า ภายในโรงเรียนสอนศิลปะเด็กปฐมวัย

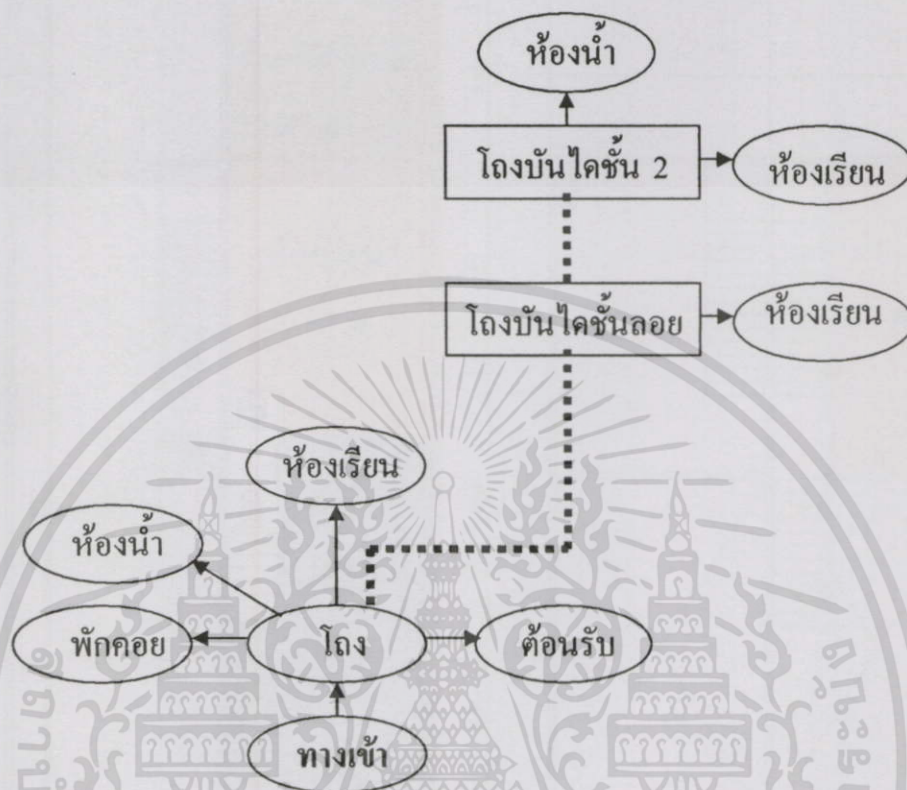
ตำแหน่ง	วัสดุพื้น	วัสดุผนัง	วัสดุฝ้า
ส่วนต้อนรับ	กระเบื้องยางเล่น ลวดลาย	ทาสีอคริลิกภายใน	ยิปซัมฉาบเรียบ ทาสี
ส่วนพักคอยสำหรับ ผู้ปกครอง	กระเบื้องยางเล่น ลวดลาย	ทาสีอคริลิกภายใน	ยิปซัมฉาบเรียบ ทาสี
ส่วนห้องเรียนศิลปะ	กระเบื้องยางเล่น ลวดลาย	ทาสีอคริลิกภายใน	ยิปซัมฉาบเรียบ ทาสี
ห้องน้ำ	กระเบื้องเซรามิก ขนาด 0.20x0.20 เมตร	กระเบื้องเซรามิก ขนาด 0.20x0.20 เมตร	โซ่วโครงสร้างเดิม
พื้นที่กลางแจ้ง ด้านหลัง	พื้นคสล.ขัดมัน และ ผิวทรายล้าง	ทาสีอคริลิก ภายนอก	โถงปลูกต้นไม้ปก คลุม

ตารางที่ 6.4 แสดงวัสดุสำหรับประตู ภายในโรงเรียนสอนศิลปะเด็กปฐมวัย

รายการประตู-หน้าต่าง	วัสดุ	ลักษณะประตู	ขนาด
ประตูทางเข้าอาคาร	กระจกลามิเนตใส หนา 9 มม.	ประตูบานเลื่อนคู่ กระจกติดตาย	3.60 m.
ประตูทางเข้าห้องเรียน ศิลปะ	บานประตูไม้อัดสัก พร้อมกระจกใสติด ตายด้านบน 6 มม.	ประตูบานเลื่อนคู่	1.60 m.
ประตูด้านหลัง ห้องเรียนศิลปะ	กระจกลามิเนตใส หนา 9 มม.	ประตูบานเลื่อนคู่ กระจกติดตาย	3.60 m.
ห้องน้ำ	บานประตูไม้อัดสักกัน น้ำมีช่องระบาย อากาศ	ประตูบานเลื่อน เดี่ยว	0.80 m.
หน้าต่างด้านหลัง ห้องเรียน	กระจกลามิเนตใส หนา 9 มม.	หน้าต่างบานเลื่อนคู่	2.50 m.
ประตูกันระหว่าง ห้องเรียนศิลปะ	บานประตู พิวซี	บานเฟี้ยม	2.70 m.

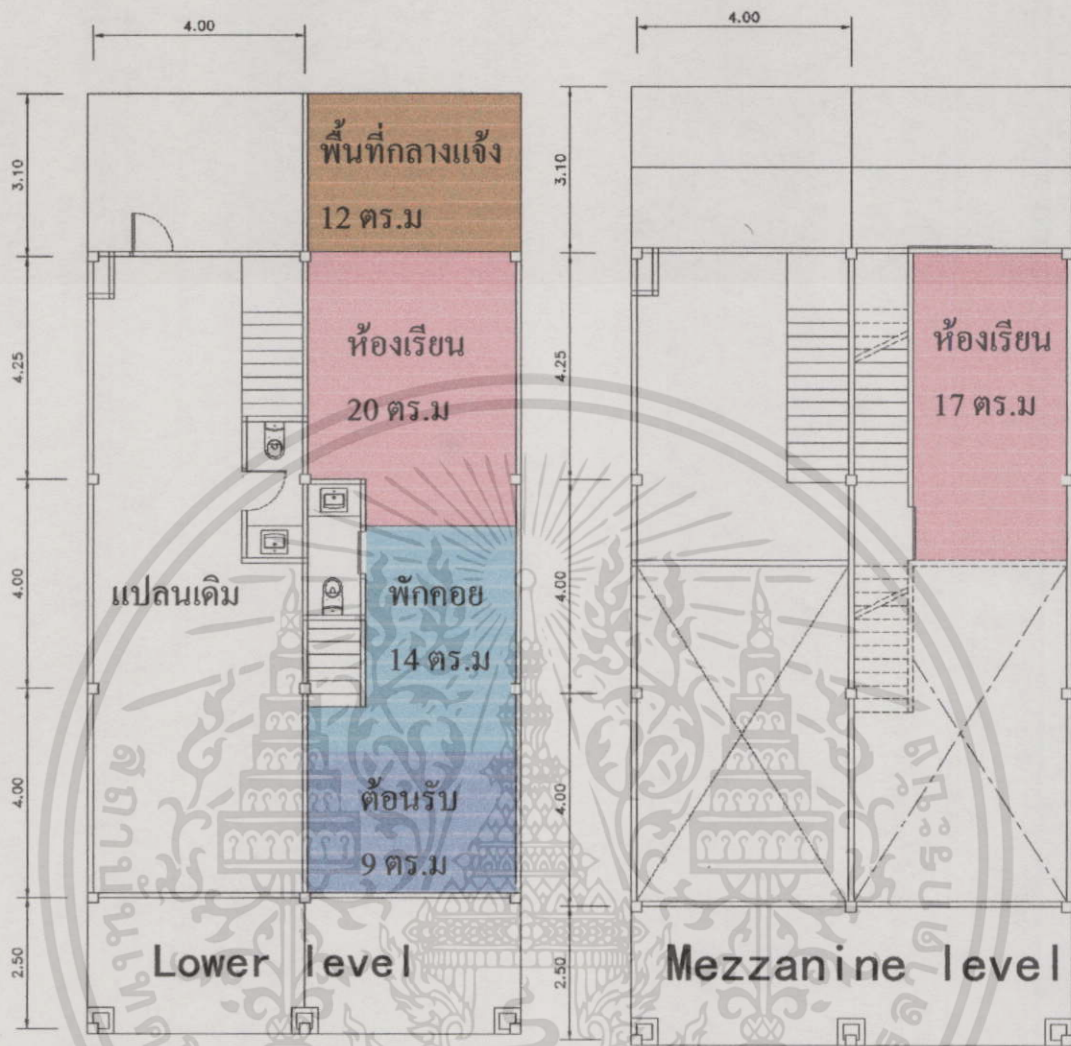
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2 แนวทางในการออกแบบโรงเรียนสอนศิลปะเด็กปฐมวัยในอาคารพาณิชย์

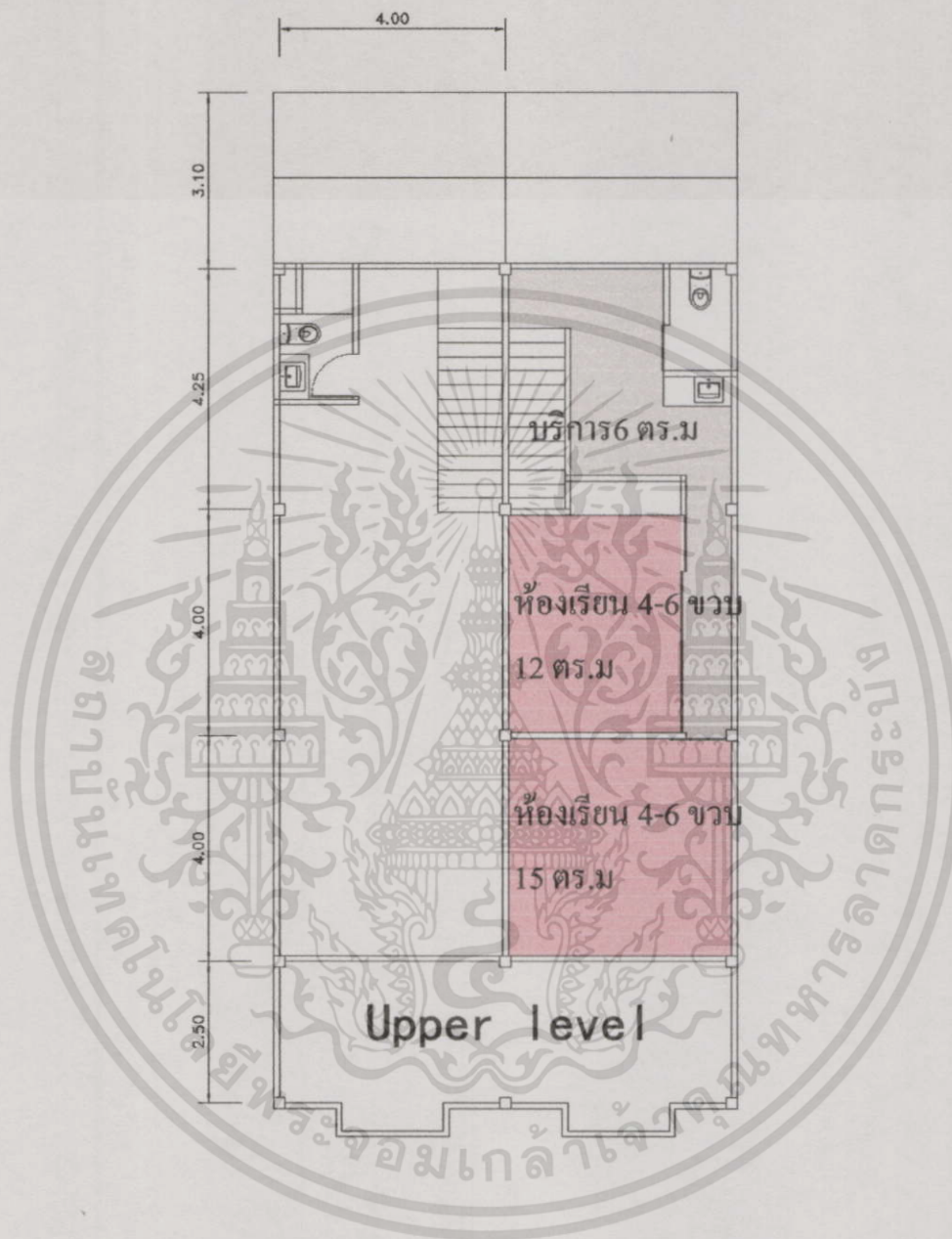
ภาพที่ 6.1 แสดงความสัมพันธ์พื้นที่ใช้สอยอาคารส่วนต่างๆภายในโรงเรียนสอนศิลปะเด็กปฐมวัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.2 แสดงการจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารพาณิชย์ของโรงเรียนสอนศิลปะเด็กปฐมวัย (ZONNING)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.3 แสดงการจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารพาณิชย์ของโรงเรียนสอนศิลปะเด็กปฐมวัย (ZONNING)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

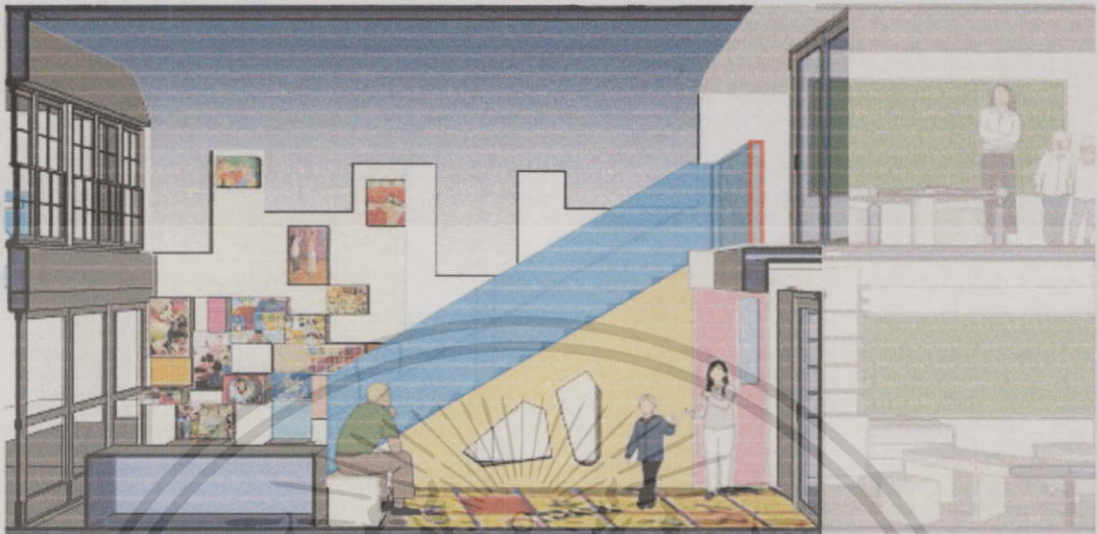

ภาพที่ 6.6 แสดงทัศนียภาพบริเวณทางขึ้นชั้นลอย

ภาพที่ 6.4 ผังพื้นที่ล่าง

ภาพที่ 6.5 แสดงทัศนียภาพบริเวณเคาน์เตอร์ต้อนรับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

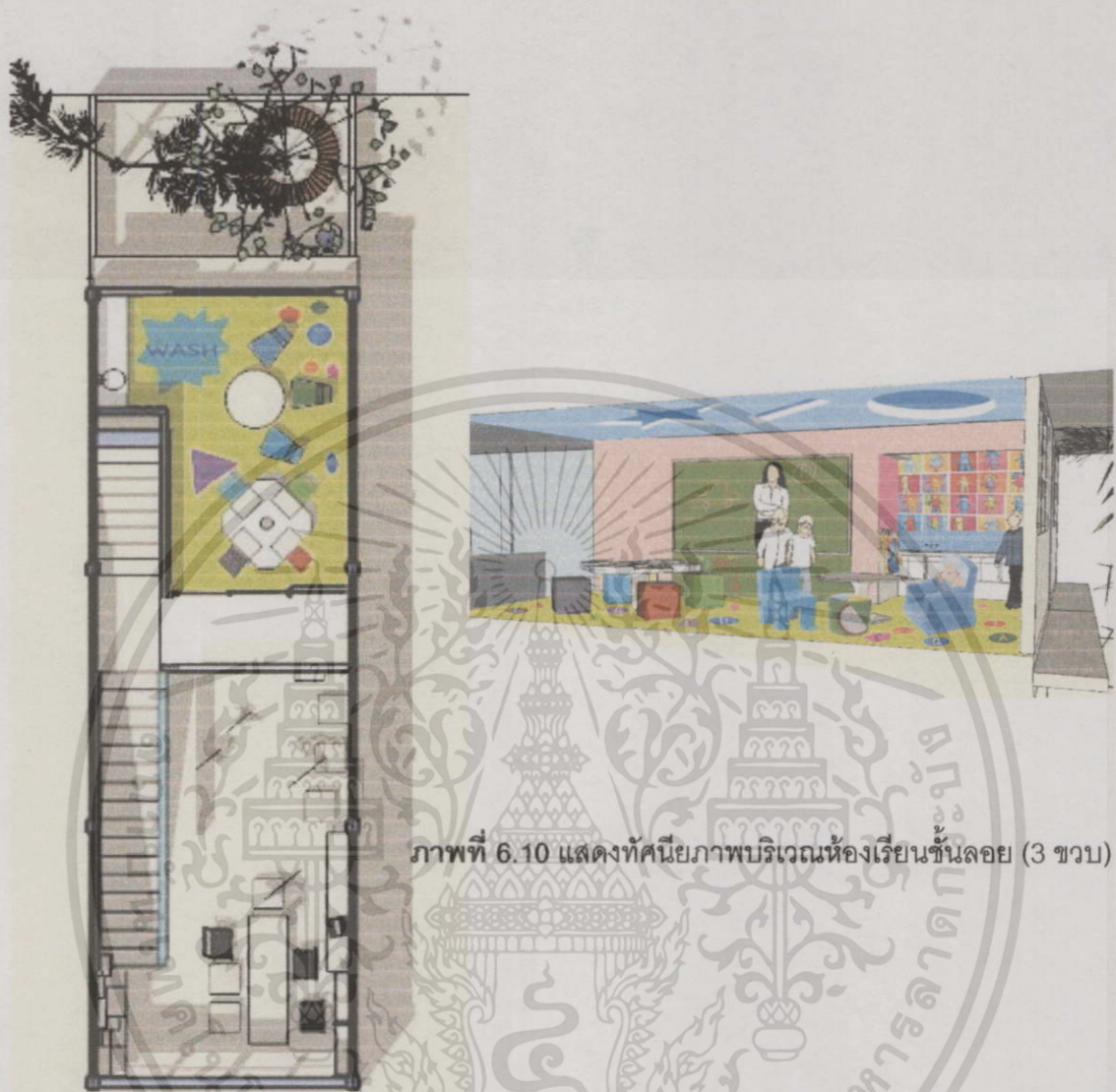

ภาพที่ 6.7 แสดงทัศนียภาพบริเวณโถงพักคอย

ภาพที่ 6.8 แสดงทัศนียภาพบริเวณห้องเรียนศิลปะชั้น 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.10 แสดงทัศนียภาพบริเวณห้องเรียนชั้นลอย (3 ชั้น)

ภาพที่ 6.9 แสดงผังพื้นชั้นลอย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

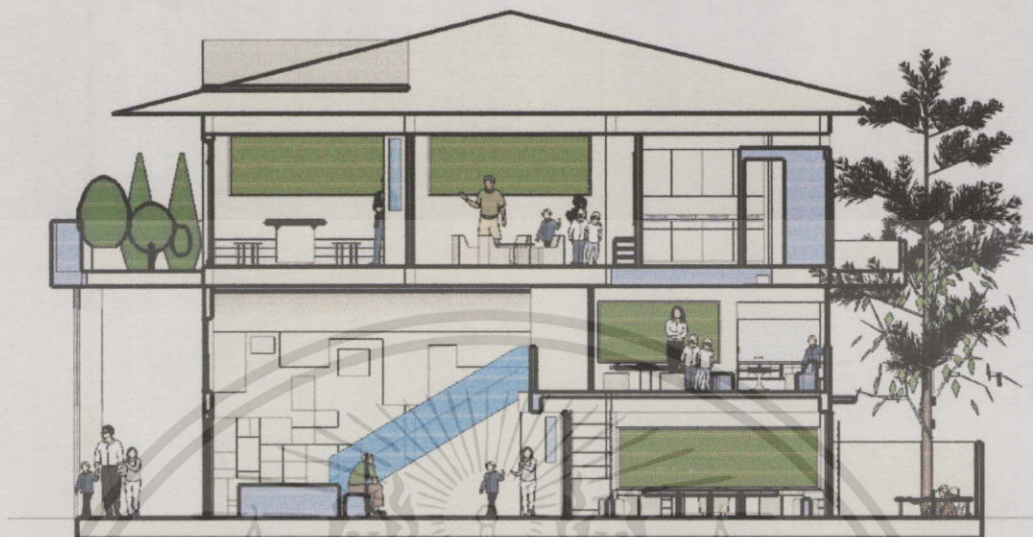

ภาพที่ 6.12 แสดงทัศนียภาพบริเวณห้องเรียนชั้นสอง

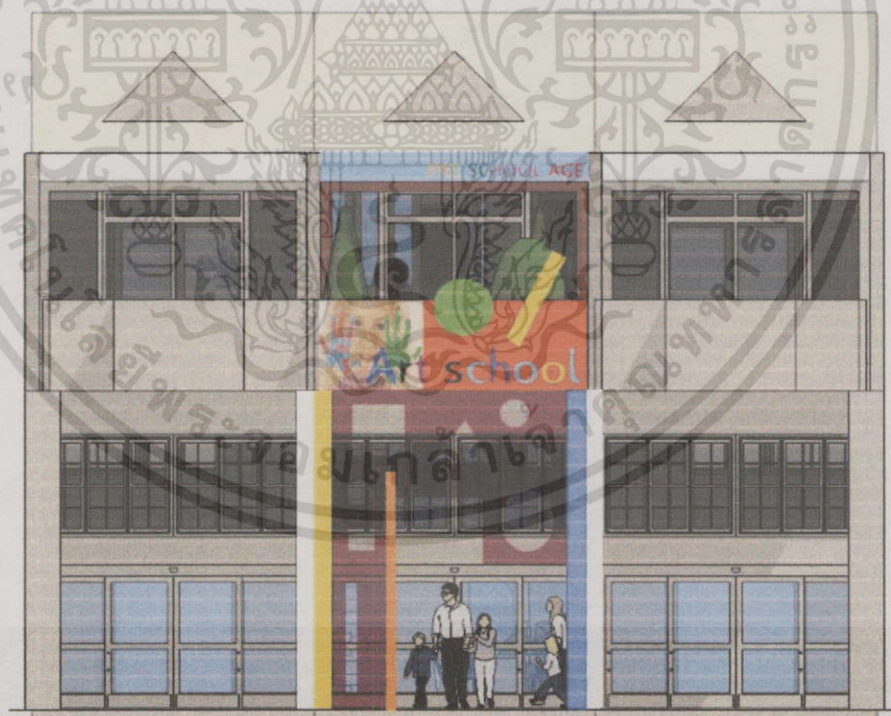
ภาพที่ 6.11 แสดงผังพื้นที่ชั้นสอง

ภาพที่ 6.13 แสดงทัศนียภาพส่วนบริการชั้นสอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.14 แสดงรูปตัดภายในโรงเรียนสอนศิลปะเด็ก

ภาพที่ 6.15 แสดงทัศนียภาพภายนอกของโรงเรียนสอนศิลปะเด็กปฐมวัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.3 ข้อเสนอแนะ

- ลักษณะภายนอกของโรงเรียนควรมีจุดเด่น และเอกลักษณ์ของการเป็นโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็ก
- รูปแบบอาคารพาณิชย์ ควรเป็นแบบเล่นระดับหน้าหลัง จะลดความสูงของชั้นได้
- รูปแบบภายในควรมีสิ่งเร้าให้เด็กรู้สึกตื่นเต้น สนุกสนาน และเป็นเป็นกันเอง
- การจัดแสดงผลงานของนักเรียนเป็นการส่งเสริมกำลังใจให้แก่เด็กนักเรียน
- เฟอร์นิเจอร์ที่ใช้ควรเหมาะสม ทำความสะอาดง่าย เคลื่อนไหวสะดวก มีรูปแบบและสีสันทันที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก
- ควรมีพื้นที่กลางแจ้งเพื่อให้เด็กทำกิจกรรมศิลปะภายนอกได้

บรรณานุกรม

คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, สำนักงาน.(2533).รายงานการประชุม
สมัชชาแห่งชาติ ครั้งที่ 1 ด้านการพัฒนาเด็ก.กรุงเทพฯ:บริษัทอัมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป
จำกัด

จง บุญประชา."การออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพในห้องเรียนสำหรับคนตาบอด
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 " วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชา
สถาปัตยกรรมภายใน บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง.2540.

จิตตินันท์ เดชะคุปต์.(2537). พัฒนาการและการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย ใน ประมวล
สาระชุดวิชา หลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา.หน่วยที่ 5. (หน้า 1-96)

นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

น. ณ ปากน้ำ (นามแฝง). ความเข้าใจศิลปะ.กรุงเทพฯ: ตีรณสาร, 2531

นิตยสารบันทึกคุณแม่ No.164 March 2007

นิพนธ์ ทวีกาญจน์. 3 มิติ ทักษะทางศิลปะและศิลปะศึกษา.ตำราเอกสารวิชาการฉบับที่ 33
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู

นิรมล ตีรณสาร สวัสดิบุตร. ศิลปะศึกษากับครูประถม. กรุงเทพฯ: ตีรณสาร, 2525

เบญจา แสงมลิ."การจัดห้องเรียนและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัย"ใน เอกสารการสอน
ชุดวิชาฝึกอบรมครูและผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 5.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี:โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,2531

ประเทิน มหาพันธ์. ศิลปะในโรงเรียนประถม. พิมพ์ครั้งที่ 2.กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2531

ประมวลญ คิดคินสัน. วิทยพัฒนาจิตวิทยาพัฒนาการ เล่ม1. วัยแรก (วัยหลัก) กรุงเทพฯ: แพร์
พิทยา, 2520

ประยงค์ มาแสง. การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปะศึกษาชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดชัยภูมิ.

วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.ขอนแก่น:มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2540. อัดสำเนา

วิรุณ ตั้งเจริญ. (2539). ศิลปะศึกษา.กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์

พัชรี สนวนแก้ว.(2536). จิตวิทยาพัฒนาการและการดูแลเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ:ดวงกมล.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ไพโรจน์ รุจิวิจักขณ์. การศึกษาความรู้และเจตคติต่อศิลปศึกษา ของครูศิลปศึกษาใน
โรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา.วิทยานิพนธ์ ค.ม.กรุงเทพฯจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2538 อัดสำเนา.
- มธุรส จิ่งอยู่สุข."การเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาวิชาศิลปศึกษา
ในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาของภาควิชา
ศิลปศึกษา" วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.2531
- มานี ไชยธีรานุวัฒน์. 2543. การเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย: บทบาทของสถานเลี้ยงดูเด็ก.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด.
- ลลิตพรรณ ทองงาม.2539.ศิลปะสำหรับครูประถม.ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- เลิศ อานันท์นະ. นิทรรศการประกวดภาพเขียนเด็กเยาวชนไทย "โลกก้าวหน้า" และ
ภาพเขียนเด็กและเยาวชนญี่ปุ่น ครั้งที่ 2, 2538
- เลิศ อานันท์นະ. เทคนิควิธีสอนศิลปะเด็ก. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535
- วารภรณ์ รักวิจัย. (2527).ตำราการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย.กรุงเทพมหานคร: ภาควิชา
หลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วิชาการ, กรม.(2544). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุ
สภา ลาดพร้าว.
- วิบูลย์ ลีสุวรรณ. 5 นาทีกับศิลปะไทย. กรุงเทพฯ: ปาณยา, ม.ป.ป.
- วิมลสิทธิ์ หรยางกูร.2541.พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม,พิมพ์ครั้งที่ 4.กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วิรุณ ตั้งเจริญ.(2539).ศิลปศึกษา.กรุงเทพฯ:โอเดียนสโตร์
- วิรุณ ตั้งเจริญ. ศิลปศึกษา.กรุงเทพฯ: วิจิตรศิลป์, 2526
- สมร ทองดีและสุกัญญา กาญจนกิจ. ประมวลสาระชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการ
ศึกษาปฐมวัย, หน่วยที่ 9. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2537.
- สังคม ทองมี. ทักษะของผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร นักวิชาการด้านศิลปศึกษา
และผู้ใช้หลักสูตรที่มีต่อวิชาศิลปศึกษา ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น (ฉบับ
ปรับปรุง พ.ศ.2533).วิทยานิพนธ์ ค.ม.กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534
- สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย.(2526).เอกสารการสอนชุดวิชา พัฒนาการเด็กและการ
เลี้ยงดู หน่วยที่8-15. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หรรษา นิลวิเชียร.ปฐมวัยศึกษา: หลักสูตรและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์ โอเอส พรินติ้งเฮาส์, 2535.

อารมณ สุวรรณपाल.2537. การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัย.ประมวลสาระชุดวิชาหลักการ และแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา, หน่วยที่ 10. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อารมณ สุวรรณपाल.ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาการปฐมวัย

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช หน่วยที่ 1.นนทบุรี:โรงพิมพ์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,2537

อารีย์ สุทธิพันธุ์. "การสอนศิลปะปั้นแสนง่าย" ใน เอกสารสัมมนาศิลปศึกษา หน่วย

ศึกษานิเทศก์กรมการฝึกหัดครู (2516). หน้า 6 กรุงเทพฯ: ม.ป.ป., /2516

อุบล ตู้อินดา. หลักการสอนศิลปะ. กรุงเทพฯ:ไทยวัฒนาพานิช, 2532

Click,P.and Click,D. Administration of school for Young Children.3 rd ed.New York:Delmar Publishers Inc.,1990

Gordon,A.M. and Browne,K.W.Beginnings and Beyond Foundation in Early Childhood Education.2nd ed.New York:Delmar Publishers Inc.,1989

Hammond,S.L.,Dales.R.J.,Skipper,D.S.& Witherspoon,R.L.(1967). Good school for young children. Newyork: MacMillan.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามชุดที่ 1

ทัศนคติที่มีต่อโรงเรียนสอนศิลปะเด็กในอาคารพาณิชย์

แบบสอบถามนี้เป็นการสำรวจความคิดเห็นในการเลือกสถานที่ ที่เหมาะกับการเรียนศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อนำข้อมูลไปประกอบการทำวิทยานิพนธ์ "เรื่องการออกแบบภายในโรงเรียนสอนศิลปะ สำหรับเด็กปฐมวัย ภายในอาคารพาณิชย์" ข้อมูลของท่านจึงมีประโยชน์อย่างยิ่ง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ท่านต้องการ หรือกรอกข้อมูลในช่องอื่น ๆ.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ

☐ น้อยกว่า 15 ปี	☐ 15 - 24 ปี
☐ 25 - 30 ปี	☐ มากกว่า 30 ปี
3. ท่านจบการศึกษาระดับใด

☐ ม3 - ม6	☐ ปวช - ปวส.
☐ ปริญญาตรี	☐ สูงกว่าปริญญาตรี
☐ อื่น ๆ	
4. ปัจจุบันท่านประกอบอาชีพใด

☐ นักเรียน - นักศึกษา	☐ คำขาย
☐ รับราชการ	☐ อื่น ๆ
5. ท่านเกี่ยวข้องกับโรงเรียนในฐานะใด

☐ อาจารย์ผู้สอน	☐ ผู้ปกครอง
☐ นักเรียน	☐ อื่น ๆ
6. ถ้าท่านเป็นผู้ปกครอง ท่านมีบุตร หลานในวัยใด

☐ 1-2 ขวบ	☐ 3-4 ขวบ
☐ 5-6 ปี	☐ มากกว่า 6 ขวบ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกสถานที่ ทำเลที่ตั้ง

7. ท่านคิดว่ารูปแบบอาคารมีผลต่อการเลือกสถานที่เรียนให้กับบุตรหลานหรือไม่

- มีผลเพราะ.....
- ไม่มีผล เพราะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. ท่านคิดว่าอาคารพาณิชย์ที่เป็นโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย ควรอยู่ในทำเลใด

ใกล้สถานศึกษา

ย่านห้างสรรพสินค้า

ย่านธุรกิจ ออฟฟิศ สำนักงาน

ย่านบ้านพักอาศัย

ในแหล่งชุมชน

อื่น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. จากข้อ 8. เพราะเหตุใด

.....

.....

ตารางแสดงความคิดเห็นต่อที่มีต่ออาคารพาณิชย์

รายละเอียด	5	4	3	2	1
ภายนอกอาคารพาณิชย์					
ความสะดวกในการเข้าถึงโรงเรียน					
ความสะดวกในการจอดรถหน้าอาคารเรียน					
ธรรมชาติ สภาพแวดล้อมภายนอก					
ความปลอดภัยภายนอกอาคาร					
เสียงรบกวนจากภายนอกอาคารพาณิชย์					
ภายในอาคารพาณิชย์					
มีห้องน้ำทุกชั้นภายในอาคารพาณิชย์					
มีช่องเปิดระบายอากาศทุกชั้น					
ห้องมีขนาดกว้างขวาง แยกเป็นสัดส่วนตามชั้น					
เสียงรบกวนจากห้องอื่นโดยรอบ					
เป็นอาคารในแนวตั้ง ต้องใช้บันไดเชื่อมระหว่างชั้น					
การปรับอากาศแยกห้อง แยกชั้น					

10. ท่านคิดว่านอกจากเรื่องสถานที่ตั้งของอาคารแล้วมีสิ่งใดที่ท่านให้ความสำคัญอื่นๆอีกโปรดเรียงลำดับ

- มีความสะดวกในการเดินทาง มีรถบริการหลายสาย
- มีความปลอดภัยในพื้นที่
- มีกิจกรรมในบริเวณใกล้เคียงที่น่าสนใจ

11. ท่านคิดว่าสถานที่เรียนศิลปะสำหรับเด็กควรจัดสถานที่ให้อยู่ร่วมกับกิจกรรมอย่างอื่นหรือไม่

- ควร เพราะ.....
- ไม่ควร เพราะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามชุดที่ 2

ทัศนคติของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัยในอาคารพาณิชย์

แบบสอบถามนี้เป็นการสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อนำข้อมูลไปประกอบการทำวิทยานิพนธ์ "เรื่องการออกแบบภายในโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย ภายในอาคารพาณิชย์" ข้อมูลของท่านจึงมีประโยชน์อย่างยิ่ง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ท่านต้องการ หรือกรอกข้อมูลในช่องอื่น ๆ.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ

1.เพศ

- ชาย หญิง

2.อายุ

- 20-25 ปี 25-30 ปี
 30-35 ปี มากกว่า 35 ปี

3.วุฒิการศึกษา

- ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี
 ปริญญาโท อื่น ๆ (โปรดระบุ)

4.ระยะเวลาในการเป็นอาจารย์สอนศิลปะเด็ก

- 1-2 ปี 2-3 ปี
 3-4 ปี มากกว่า 4 ปี

5.ระยะเวลาที่ทำการสอนศิลปะเด็กใน 1 สัปดาห์

- 2-3 ชม. 4-6 ชม.
 7-9 ชม. มากกว่า 9 ชม.

6.ท่านเคยเข้าอบรมสัมมนา หรือออกค่ายศิลปะบ้างหรือไม่

- เคย (โปรดระบุ สถานที่/ชื่อกิจกรรม).....
 ไม่เคย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ และสภาพแวดล้อม

7. ท่านคิดว่าจากภายนอกอาคารสิ่งใดดึงดูดให้เด็กและผู้ปกครองให้ความสนใจกับโรงเรียน

- สี สัน และการตกแต่งภายใน การโฆษณาโปรแกรมการเรียน
 สภาพแวดล้อม ต้นไม้ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ท่านทราบได้อย่างไรว่าสิ่งที่ท่านตอบดึงดูดให้เด็กและผู้ปกครองสนใจกับโรงเรียน

.....

8. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าในแต่ละกิจกรรมทางศิลปะ ควรจะจัดแบ่งห้องเรียนแยกออกจากกัน

- เห็นด้วย เพราะ.....
 ไม่เห็นด้วย เพราะ.....

9. ท่านคิดว่าสภาพแวดล้อมภายในที่นำเอาธรรมชาติ แสงแดด เข้ามาใช้มีผลทำให้กิจกรรมทางศิลปะของเด็ก ดีขึ้นหรือไม่ อย่างไร

- ดีขึ้น เพราะ.....
 ไม่มีความเกี่ยวข้องกับการเรียน เพราะ.....

10. ห้องเรียนศิลปะมีเสียงรบกวนจากภายนอกหรือไม่

- ไม่มี
 มี เสียงรถ
 เสียงเครื่องจักร
 เสียงจากอาคารข้างเคียง
 อื่น ๆ

11. นักเรียนให้ความสนใจหรือไม่ในการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน

- สนใจ เพราะ.....
 ไม่สนใจ เพราะ.....

12. ท่านคิดว่าสภาพแวดล้อมภายในอย่างไรส่งเสริมและกระตุ้นให้เด็กสนใจกิจกรรม และเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานศิลปะเพิ่มขึ้น ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

- พื้น ผนัง ฝ้า ภายในมีการเล่นระดับ
 มีพื้นผิวให้เด็กสัมผัสได้หลากหลาย
 สีภายในสดุดตา
 บรรยากาศมีที่เล่น สนุกสนาน

จากคำตอบท่านทราบจากสิ่งใดที่แสดงให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมภายในส่งเสริมและกระตุ้นให้เด็กสนใจกิจกรรม

13. ท่านคิดว่าบรรยากาศภายในโรงเรียนส่วนต้อนรับควรเป็นอย่างไร

14. ท่านคิดว่าบรรยากาศภายในโรงเรียนส่วนโถงทางเดินควรเป็นอย่างไร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

15. ท่านคิดว่าบรรยากาศภายในโรงเรียนส่วนห้องเรียนควรเป็นอย่างไร

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอน

16. ในหลักสูตรศิลปะของโรงเรียน ครูผู้สอนจะสอนงานใดบ้าง

- งานปั้น / แกะสลัก งานวาดเขียน / ระบายสี
 งานพิมพ์ งานประดิษฐ์ สร้างสรรค์ด้วยวัสดุต่าง ๆ

17. ท่านคิดว่าการเรียนศิลปะที่นำเอากิจกรรมการเล่นของเด็กเข้ามาใช้ควบคู่กันไป จะเกิดผลดีหรือไม่

- ดี ไม่ดี เพราะ
 ดีมาก ไม่เกี่ยวข้องกัน เพราะ

18. การจัดโต๊ะเรียนแบบใด เกิดประโยชน์ในการใช้งานศิลปะมากที่สุด

- จัดเป็นกลุ่ม กลม จัดเป็นโต๊ะยาว
 นั่งเดี่ยว อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

19. ท่านคิดว่ากิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยงานใดควรแยกกลุ่มและห้องเรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- งานปั้น
 งานประดิษฐ์
 งานฉีก ตัด ปะ
 งานระบายสี
 งานวาดภาพด้วยนิ้วมือ
 งานเล่นบล็อก
 งานวาดภาพด้วยทราย
 งานวาดภาพด้วยฟองสบู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

20. จากข้อ 19 กิจกรรมที่ท่านเลือกควรมีลักษณะการจัดห้องเรียนอย่างไรจึงจะเหมาะสม

.....

.....

20. ท่านคิดว่าผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมศิลปะด้วยหรือไม่

ควรอย่างยิ่ง เพราะ.....

ไม่ควร เพราะ.....

21. จากข้อ 19 ท่านคิดว่าผู้ปกครองจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นได้อย่างไร

.....

.....

22. ท่านคิดว่าการเรียนการสอนศิลปะในโรงเรียนของท่านควรมีสถานที่เพื่อทำกิจกรรมศิลปะกลางแจ้งให้แก่เด็กหรือไม่

ควรมีอย่างยิ่ง

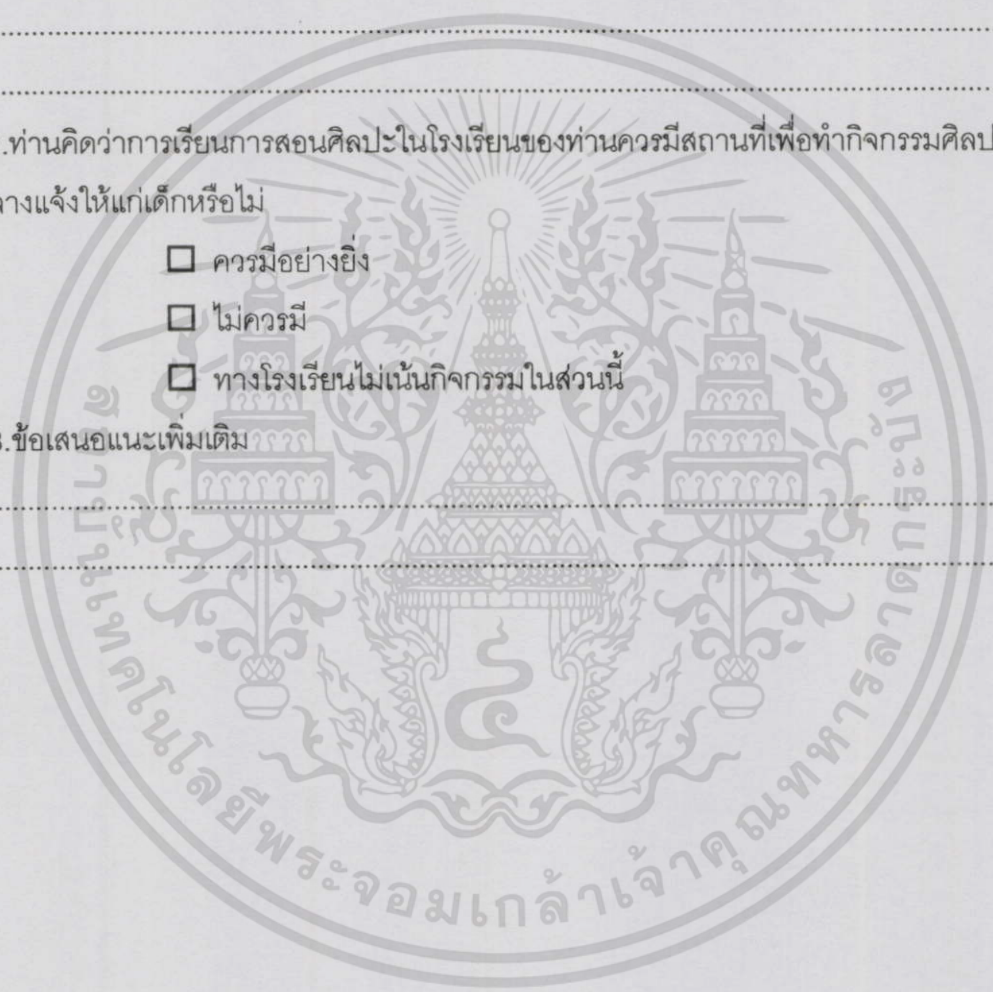
ไม่ควรมี

ทางโรงเรียนไม่เน้นกิจกรรมในส่วนนี้

23. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

แบบสอบถามชุดที่ 3

เกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัยในอาคารพาณิชย์

แบบสอบถามนี้เป็นการสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อนำข้อมูลไปประกอบการทำวิทยานิพนธ์ "เรื่องการออกแบบภายในโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย ภายในอาคารพาณิชย์" ข้อมูลของท่านจึงมีประโยชน์อย่างยิ่ง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน ที่ท่านต้องการ หรือกรอกข้อมูลในช่องอื่น ๆ.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ

1.เพศ

ชาย

หญิง

2.อายุ

20-30

30-40

40-50

50 ปีขึ้นไป

3.บุตรหลานของท่านที่เข้าเรียนศิลปะในโรงเรียนแห่งนี้อายุเท่าใด

2-3 ขวบ

3-4 ขวบ

4-5 ขวบ

5-6 ขวบ

4.ท่านเข้าใช้บริการในโรงเรียนสัปดาห์ละกี่ครั้ง

1 ครั้ง

2 ครั้ง

3 ครั้ง

มากกว่า 4 ครั้ง

5.ท่านมีความเกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนในฐานะอะไร

พี่เลี้ยง

ญาติ

ผู้ปกครอง

เพื่อน

อื่น ๆ

6.ท่านคิดว่าศิลปะมีความสำคัญและจำเป็นต่อเด็กปฐมวัยหรือไม่

จำเป็นมาก

ไม่จำเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อสถานที่ สภาพแวดล้อม

7. เหตุผลที่ท่านจะเลือกโรงเรียนสอนศิลปะให้บุตรหลาน

- ใกล้บ้าน / เดินทางสะดวก สภาพแวดล้อมของโรงเรียนดีมาก
 สนใจในหลักสูตรการเรียนการสอน อื่น ๆ (โปรดระบุ)

8. ท่านคิดว่าสภาพแวดล้อมโดยรอบ (ต้นไม้ บริเวณกลางแจ้ง ธรรมชาติ) มีผลต่อการเรียนรู้ของเด็กหรือไม่

- มีผลมาก
 ไม่มีผล

9. ท่านคิดว่าควรมีส่วนที่เป็นธรรมชาติบริเวณใดบ้างภายในโรงเรียน

.....

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายใน

10. ท่านคิดว่าการจัดอุปกรณ์ / บอร์ดแสดงงาน ภายในโรงเรียนควรอยู่ในบริเวณใดบ้าง

- ด้านหน้าโรงเรียน บริเวณทางเดิน
 บริเวณที่นั่งพักคอย ในห้องเรียน
 ด้านหน้าโรงเรียน

เหตุผลประกอบ.....

11. ท่านคิดว่าผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมศิลปะด้วยหรือไม่

- ควรอย่างยิ่ง ไม่ควร

12. จากข้อ 11 ท่านคิดว่าผู้ปกครองจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นได้อย่างไร

.....

13. หลังจากบุตรหลานของท่านเข้าเรียนแล้วท่านอยากทำกิจกรรมใดบ้าง

- นั่งอ่านหนังสืออยู่ที่โรงเรียน มารับกลับหลังเลิกเรียน
 ชื้อของในบริเวณใกล้เคียง อื่น ๆ (โปรดระบุ)

14. ท่านคิดว่าในส่วนพักคอยควรมีอะไรบ้าง

- หนังสือ โทรทัศน์
 อุปกรณ์ศิลปะที่น่าสนใจ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

15. ท่านต้องการเห็นบุตรหลานในขณะที่เรียนหรือไม่

- ต้องการ เพื่อเห็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นของบุตรหลาน
- ไม่ต้องการ เพื่อความเป็นส่วนตัวของเด็กนักเรียน

16. ท่านคิดว่าเด็กจะชอบหรือไม่หากเฟอร์นิเจอร์ภายในมีรูปแบบ และสีสันสำหรับเด็ก

- ชอบ
- ไม่จำเป็น

17. ท่านคิดว่าบรรยากาศภายในโรงเรียนส่วนต้อนรับควรเป็นอย่างไร

18. ท่านคิดว่าบรรยากาศภายในโรงเรียนส่วนโถงทางเดินควรเป็นอย่างไร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

19. ท่านคิดว่าบรรยากาศภายในโรงเรียนส่วนห้องเรียนควรเป็นอย่างไร

20. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

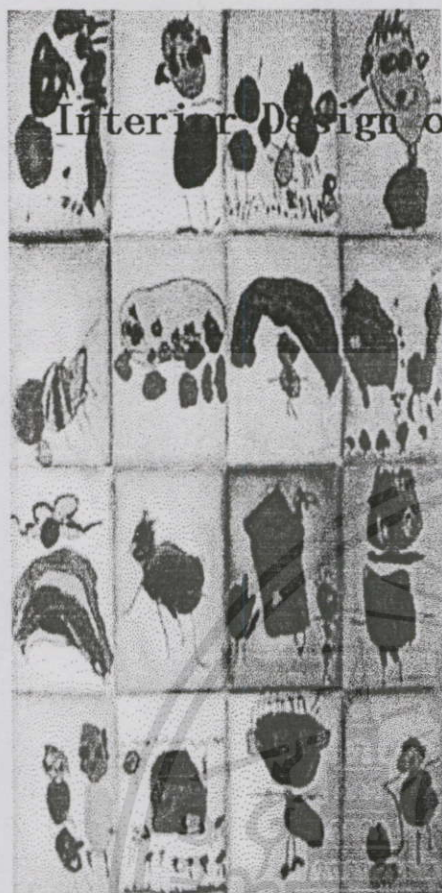
.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Interior Design of Art School For Pre School Age In Shop house

การออกแบบภายในโรงเรียนสอนศิลปะ สำหรับเด็กปฐมวัย
ภายในอาคารพาณิชย์

กฤติกา ธรรมฤทธิ์ รหัส 46062106

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

ศิลปะ เป็นองค์ประกอบหนึ่งของกระบวนการจัดการศึกษาที่จำเป็นสำหรับเด็กทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 6 ปีเป็นช่วงที่เด็กเกิดการเรียนรู้มากที่สุดในชีวิต ควรส่งเสริมให้เขาได้รับประสบการณ์การเรียนรู้โดยผ่านการทำกิจกรรม วิเคราะห์ ทดลองหรือสัมผัสด้วยตัวเขาเองจากสภาพแวดล้อมโดยรอบ จะช่วยสร้างเสริมพัฒนาการการรับรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนขบวนการการเจริญเติบโตทางร่างกาย และสติปัญญาได้เป็นอย่างดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเด็นปัญหา

ในปัจจุบันโรงเรียนสอนพิเศษศิลปะสำหรับเด็กเกิดขึ้นมากมาย โดยส่วนใหญ่จะเน้นรูปแบบการเรียนการสอน เนื้อหา และวิธีการสอนของครูเป็นหลัก มากกว่าที่จะส่งเสริมในเรื่องของสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก เรื่องรูปแบบเฟอร์นิเจอร์ พื้น ผนัง ฝ้า และองค์ประกอบอื่น ๆ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่มีความจำเป็นในการกระตุ้นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กให้ทดลอง และได้เห็นเอง

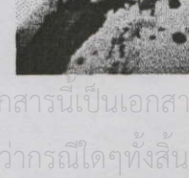
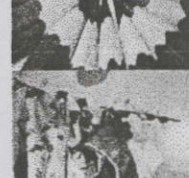
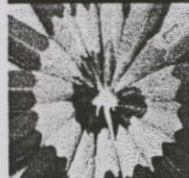
วัตถุประสงค์การวิจัย

- ศึกษาหาแนวทางในการจัดวางสัดส่วนพื้นที่ใช้สอย ขนาดและสัดส่วนของเฟอร์นิเจอร์ มีสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กโดยการเลือกใช้วัสดุในการตกแต่งภายในอาคาร จัดพื้นที่ว่างให้เหมาะสมกับพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัยของเด็กเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในด้านการใช้งานภายในอาคารพาณิชย์ทั่วไป
- เพื่อนำผลที่ได้เสนอเป็นแนวทางในการออกแบบโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย โดยสามารถนำผลที่ได้ไปปรับใช้ได้จริง

Chapter 1
Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

Chapter 1
Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมมติฐาน

การที่เด็กได้เรียนศิลปะในสภาพแวดล้อมภายในที่มีองค์ประกอบที่ดี มีวัสดุตกแต่งที่ส่งเสริมบรรยากาศภายใน ทำให้เด็กมีอิสระ สนุกในการทำกิจกรรม กระตุ้นการเรียนรู้ และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กได้ดีกว่า

ขั้นตอนการวิจัย

- ศึกษาข้อมูลหลักสูตร และข้อกำหนดต่าง ๆ ในการดำเนินการสอน แนวคิดและรูปแบบทางสถาปัตยกรรมภายในของโรงเรียนสอนศิลปะเด็ก
- สัมภาษณ์ภาคสนาม โดยการสำรวจจากโรงเรียนสอนศิลปะเด็กที่ได้เลือกเป็นกรณีศึกษา ตัวอย่าง เพื่อเตรียมการทำแบบสอบถาม สัมภาษณ์และบันทึกสังเกตการณ์ ประเภทของข้อมูลที่ต้องการเช่น
 - ลักษณะภายในของอาคารเรียน
 - ลักษณะสภาพแวดล้อมของบริเวณโดยรอบ
 - กลุ่มผู้ใช้อาคาร
 - พฤติกรรมการเข้าใช้พื้นที่
 - กิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียนสอนศิลปะเด็ก

Chapter 1

Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

Chapter 1

Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดได้แล้ว จะนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดประเภทดังนี้

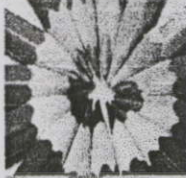
1. ลักษณะของสภาพแวดล้อมภายในของโรงเรียนสอนศิลปะเด็ก
 2. กลุ่มผู้ใช้บริการของโรงเรียน ทั้งเด็กผู้เรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้องที่มีผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน
 3. พฤติกรรมผู้ใช้อาคารของโรงเรียน และรูปแบบความสัมพันธ์ของพฤติกรรมต่าง ๆ
 4. การจัดสัดส่วน ขนาดพื้นที่ของโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็ก
- ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด เพื่อนำไปออกแบบ

ขอบเขตของการวิจัย

- มุ่งศึกษากรณีศึกษาโรงเรียนสอนศิลปะเด็ก ที่มีการจัดการศึกษานอกระบบ โดยอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการ และเป็นโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร
- เป็นการศึกษาการออกแบบภายในของโรงเรียนสอนศิลปะเด็กนอกระบบ ที่มีความหลากหลายในทำเลที่ตั้งต่างๆกัน โดยพื้นที่เหล่านั้นอยู่ในเขต กรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

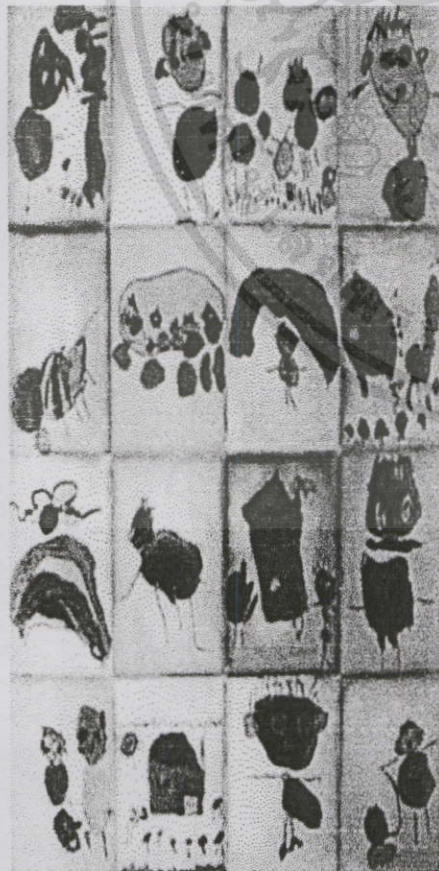
- ได้ทราบแนวทางในการจัดสัดส่วนพื้นที่ใช้สอยภายในให้มีสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก จัดพื้นที่ว่างให้เหมาะสมในการทำกิจกรรมศิลปะและพฤติกรรมตามวัยของเด็ก

- ได้แนวทางในการออกแบบ ขนาดและสัดส่วนของเฟอร์นิเจอร์สำหรับเด็กในการทำกิจกรรมศิลปะ

- ได้ทราบข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับรูปแบบโรงเรียนสอนศิลปะเด็ก ข้อกำหนด และลักษณะของอาคารที่เปิดสอน

Chapter 1
Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

เด็กปฐมวัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เด็กปฐมวัย

สามารถแยกออกได้เป็น 2 กลุ่มอายุคือ กลุ่มวัยทารก หมายถึงเด็กอายุ 0-3 ปี และวัยเด็กตอนต้น คือกลุ่มเด็กอายุ 4-6 ปี

ความสำคัญของเด็กปฐมวัย

เป็นวัยพื้นฐานของชีวิตมนุษย์ที่มีความสำคัญกับเด็กทุกคน เด็กในวัยนี้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วในด้านการเจริญเติบโตทางร่างกาย สติปัญญา และความมั่นคงทางจิตใจ เริ่มเรียนรู้สภาพแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัวโดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพแวดล้อมใกล้ตัวเขาที่ประกอบด้วย พ่อ แม่ และบุคคลอื่นซึ่งมีส่วนในการอบรมเลี้ยงดู ถ้าพัฒนาการขั้นแรกของเด็กเป็นไปด้วยดีมีความเหมาะสมแล้ว พัฒนาการที่จะเกิดขึ้นในช่วงต่อไปก็จะพัฒนาไปในแนวทางที่ดีเช่นกัน

Chapter 2
Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

พัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของเด็กปฐมวัย

พัฒนาการทางด้านร่างกาย (Physical Development)

- 2 ขวบ สามารถเคลื่อนไหวได้รวดเร็วทุกส่วน ชอบเล่นของเล่นที่ออกแรงมากขึ้น
 - 3-5 ขวบ พัฒนาให้คล่องแคล่วมากขึ้น เล่นเกมส์ต่าง ๆ ที่ต้องวิ่งปีนป่ายได้ ยืนบนขาเดียวและกระโดดได้สูงขึ้น
 - 6 ขวบ การเคลื่อนไหวทุกส่วนคล่องแคล่วมาก ใช้มือและตาจะประสานกันได้ดีขึ้น การจับดินสอในการเขียนทำได้ดีขึ้น ชอบวาดภาพระบายสี
- กิจกรรมการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อที่สำคัญ** ได้แก่ การจับสิ่งของ การละเลงสี การวาดภาพ และระบายสี การพับ ชีก ตัด ปะ กระดาษ การปั้น การพิมพ์ภาพพารามุนปิด การขยำ-ปับ

Chapter 2
Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

เอก ที่สวอนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ดูแลเห็นใบเขียวหรือใบเหลืองในใบไม้
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของเด็กปฐมวัย

พัฒนาการทางอารมณ์ (Emotional Development)

มีเรื่องที่ทำให้อารมณ์เด็กหงุดหงิดวุ่นวาย เด็กเริ่มมีลักษณะอารมณ์ต่าง ๆ อย่างที่ผู้ใหญ่มี คือวัน เขาแต่ใจตนเอง เจ้าอารมณ์ เพราะอยู่ในวัยช่างปฏิเสธ

การจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย เปิดโอกาสให้เด็กเล่าเรื่องต่าง ๆ ตามความสนใจของเด็ก พุดคุยซักถามความรู้สึก โดยใช้สถานการณ์จริง สนับสนุนให้เด็กได้เล่นกับเพื่อนวัยเดียวกัน จะช่วยพัฒนาความสัมพันธ์ของเด็กกับผู้อื่น ทำให้เด็กเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้

Chapter 2
Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

พัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของเด็กปฐมวัย

พัฒนาการทางสังคม (Social Development)

ช่วงอายุ 3 ขวบ การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นยังไม่แน่นอนแล้วแต่อารมณ์ของเด็ก บางคนชอบเล่นคนเดียว

วัย 4 ขวบ เริ่มเล่นกับเด็กอื่น ๆ มักเป็นเพศเดียวกันกับตน แต่จะเล่นกันไม่นาน

5 ขวบ เล่นกับเพื่อนโดยไม่ต้องเลือกเพศ ผิกกติกาง่าย ๆ ในการเล่นได้

อายุ 6 ขวบ เด็กเริ่มรู้จักพฤติกรรมตนตามความต้องการของสังคม เช่น การยอมรับฟังเพื่อน ๆ ให้การช่วยเหลือ

การจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย ผูกให้เด็กรู้จักช่วยเหลือตนเองตามความสามารถในการทำกิจกรรมง่าย ๆ ในชีวิตประจำวัน

Chapter 2
Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของเด็กปฐมวัย

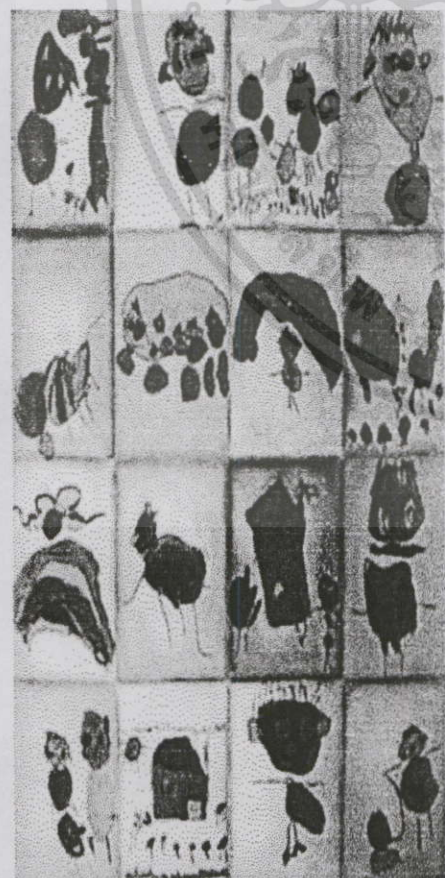
พัฒนาการทางสติปัญญา (Intellectual Development)

อายุ 2 ขวบ รู้จักวัตถุ 3 มิติ มีความสนใจอยากรู้
อยากรู้อยากเห็น ชอบถามแต่ยังไม่สนใจต่อคำตอบนัก

อายุ 3-4 ขวบ ช่วงความสนใจและสมาธิสั้น
เลียนแบบผู้ใหญ่ได้ สนองตอบคำสั่งง่ายๆ

อายุ 5-6 ขวบ เข้าใจหน้าที่และประโยชน์ของสิ่ง
ต่างๆ เล่าเรื่องจากหนังสือได้

การจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย การฟังนิทาน
การทดลอง การทำงานสร้างสรรค์ศิลปะ การ
แสดงผลงาน ผูกการให้ภาษาโต้ตอบซึ่งกันและกัน
ในชีวิตประจำวัน

Chapter 2
Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

ศิลปะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารทสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสำคัญ และคุณค่าการเรียนศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย

ศิลปะสำหรับเด็ก คือ สิ่งที่เด็กแสดงออกซึ่ง
ความเจริญเติบโต ความนึกคิด ความเข้าใจ
และการแปลความหมายของสิ่งแวดล้อมมา
เป็นงานได้

ศิลปะศึกษา

หมายถึง วิชาที่จัดการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่เด็ก โดยให้เด็ก
ได้แสดงออกซึ่งความสามารถทางด้านการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่ได้รับจากประสบการณ์
ภายนอก และเกิดจินตนาการอย่างอิสระ ซึ่งสามารถแสดงออกได้หลายลักษณะในการทำ
กิจกรรมศิลปะศึกษาประเภทต่าง ๆ ที่สอดคล้องเหมาะสมตามวัยของเด็ก

พัฒนาการทางศิลปะของเด็กปฐมวัย

2-3 ขวบ เป็นขั้นขีดเขียน การแสดงออกของเด็กเริ่มแสดงจินตนาการให้เห็นได้ เริ่มการขีดเขียนที่
ขาดการควบคุมเขียนเส้นตรงและวงกลมได้ ขึ้นชมกับการเคลื่อนไหวที่สับสน เริ่มควบคุมมือที่
เคลื่อนไหวช้า ๆ หลังจากนั้นจะเริ่มกำหนดชื่อรูปทรงต่าง ๆ ที่สร้างขึ้น

4-6 ขวบ เป็นขั้นเริ่มสัญลักษณ์ รูปทรงที่แสดงออกมาโปร่งใสหรือมีลักษณะเหมือนภาพ
เอกซเรย์ ภาพเขียนแสดงถึงความสนใจต่อความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อม เด็กเริ่มสนใจกับเส้น
และรูปร่างเรขาคณิตมากขึ้น มักเป็น ภาพ คน บ้าน สัตว์ ต้นไม้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะกิจกรรมและคุณค่าทางศิลปะในระดับปฐมวัย

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่ควรจัดให้กับเด็กมีดังนี้

การปั้น พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อ สายตา เสริมทักษะในการคิดอย่างสร้างสรรค์ และการสร้างความคิดรวบยอดเกี่ยวกับรูปทรง

การประดิษฐ์ต่าง ๆ งานประดิษฐ์เป็นงานที่ละเอียดอ่อนมากกว่างานอื่น ๆ เพราะจะมีอุปกรณ์หลากหลายชิ้น ช่วยให้เด็กมีสมาธิมากขึ้น และสนุกกับการคิดค้นช่วยฝึกการควบคุมกล้ามเนื้อมือและตา

การวาดภาพระบายสี เมื่ออายุ 2 ขวบจะเริ่มสนใจในการขีดเขียนภาพ โดยจะเขียนไปทั่ว บนโต๊ะ เก้าอี้ ผนังบ้าน โดยจะหยิบฉวยสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวในการขีดเขียน เด็กมีโอกาสได้ทำงานตามลำพัง โดยใช้สมาธิ ได้เคลื่อนไหวอย่างอิสระ

Chapter 2
Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

การวาดภาพด้วยนิ้วมือ เป็นสิ่งที่เด็กให้ความสนใจ และตื่นเต้นที่จะได้สัมผัสกับตัวสีโดยตรง เพราะเด็กจะเล่นได้อย่างเต็มที่ พัฒนากล้ามเนื้อมือ และความคิด

การเล่นบล็อก ให้โอกาสเด็กได้เล่นตามลำพังและเล่นเป็นกลุ่ม ลดความตึงเครียดทางอารมณ์จากการเล่นสมมติ ส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์

พฤติกรรมในการทำงานศิลปะของเด็ก จะจดจ่อกับงานและเล่นไปพร้อมกันด้วยความสนุกสนาน มีจินตนาการกับผลงานของตน จะมีการเคลื่อนไหวตลอดเวลา

อุปกรณ์ศิลปะ ได้แก่ กระดาษ a4/a3 ,กระดาษรองวาด บัน, ดินสอ ,สีไม้ ,สีเทียน, สีน้ำ ,กรรไกร, กาว, ผ้ากันเปื้อน, ดินน้ำมัน, ดินเหนียว เป็นต้น

ศิลปะสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม

สภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กในเรื่องการใช้ชีวิต การสร้างเสริมทักษะและประสบการณ์ให้แก่เด็ก เด็กจะเรียนจากประสบการณ์ตรงที่เด็กได้สัมผัสกับธรรมชาติ สภาพแวดล้อมที่จัดให้เด็กควรมุ่งเน้นถึงความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก ถ้าหากเด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเด็กจะพัฒนาความรู้สึที่ดีต่อตนเอง เกิดความเชื่อมั่นในตนเองและมีความคิดริเริ่ม แต่ถ้าสภาพแวดล้อมที่เด็กเผชิญอยู่ไม่เหมาะสม เด็กจะเกิดความคับข้องใจ มองโลกในแง่ร้ายและขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

- สภาพแวดล้อมในห้องเรียน
- สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน
- สภาพแวดล้อมทางบุคลากร

ลักษณะบรรยากาศทางศิลปะที่ดี

- มีลักษณะเป็นกันเอง กลมกลืนกันระหว่างการเรียน และการเล่น ผู้เรียนและผู้สอนมีความรู้สึกที่เป็นมิตรต่อกัน ไม่เคร่งเครียด
- มีความเงียบสงบ ปราศจากเสียงอึกที่รบกวน
- มีบริเวณที่กว้างขวางสามารถปฏิบัติงานศิลปะได้อย่างอิสระ โดยไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน
- มีบรรยากาศแห่งเสรีภาพในอันที่จะมีอย่างอิสระโดยไม่ถูกวิพากษ์วิจารณ์หรือการเพ่งเล็งจับผิด
- มีสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่จะเชื้อชวนช่วยต่อการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เช่นห้องเรียนสะอาด มีที่เก็บผลงานอย่างเป็นระเบียบ มีป้ายนิเทศบอกข่าวความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับศิลปะต่างๆ

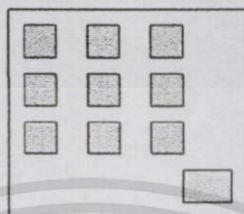

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

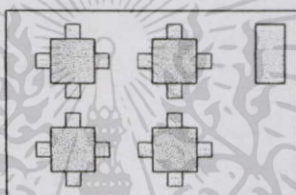

การจัดบรรยากาศชั้นเรียนด้านกายภาพเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

การจัดโต๊ะแบบที่ 1 แสดงการจัดโต๊ะสำหรับการสอนแบบดั้งเดิม จัดห้องเรียนโดยกำหนดที่นั่งไปที่ศทางเดียวกันหมดทั้งชั้น เพื่อสะดวกแก่การปกครองโดยยึดครูเป็นศูนย์กลาง

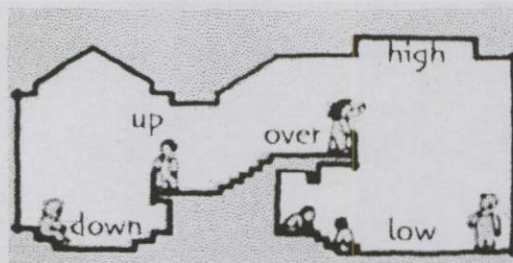
การจัดโต๊ะแบบที่ 2 แสดงการจัดโต๊ะแบบจัดเตรียมเพื่อการทำกิจกรรม การจัดห้องเรียนเป็นกลุ่ม ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถประกอบกิจกรรมเป็นกลุ่มย่อย โดยคำนึงถึงตัวเด็กเป็นศูนย์กลาง

Chapter 2
Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

อิทธิพลของสิ่งเร้าให้เกิดความคิดสร้างสรรค์

- การเปลี่ยนแปลง เช่น จากค้อยไปตั้ง จากสว่างน้อยไปสว่างมาก
- การเคลื่อนไหว
- ขนาด
- แสง สี เสียง สีที่เลือกใช้สำหรับเด็กเล็ก ควรพิจารณาสีในกลุ่มโทนร้อน ที่มีค่าอ่อน เช่น สีชมพู สีเหลืองอ่อน สีฟ้า และอาจแทรกสีเขียวบ้างเช่น สีเขียวอ่อน
- ความเข้ม หนัก เบา
- รูปร่างที่แปลก สะดุดตา
- ลวดลาย นำเอารูปทรงธรรมชาติ รูปทรงเรขาคณิต หรือรูปร่างอิสระมาเป็นพื้นฐานในการประยุกต์การออกแบบลวดลาย
- การสร้างสิ่งแวดล้อมแปลกใหม่

Chapter 2
Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

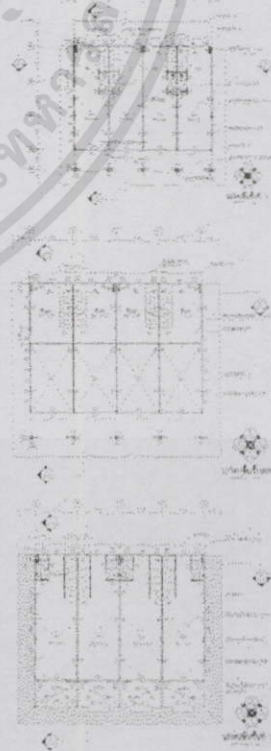
แนวคิดในการจัดห้องเรียนศิลปะ

ที่ตั้ง วางอาคารให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและถูกต้องตามทิศทางลมจะทำให้ภายในอาคารมีการระบายอากาศที่ดี มีลมพัดผ่านตลอด ภายในควรได้รับประโยชน์จากธรรมชาติมากที่สุด **ขนาดพื้นที่ของห้องเรียน** การกำหนดขนาดของห้องเรียนขึ้นอยู่กับแนวทางของโปรแกรมการศึกษาว่าต้องการให้เด็กได้ใกล้ชิดและมีความสัมพันธ์กันในระหว่างเด็กด้วยกันและกับครูมากแค่ไหน เด็ก 1 คนใช้พื้นที่ในการทำกิจกรรม 1.50 ตารางเมตร ควรพิจารณาถึงขนาดของพื้นที่กิจกรรมแต่ละประเภท จำนวนของกิจกรรม และจำนวนเด็กที่จะเข้ามาเล่น

- แปลนรูปสี่เหลี่ยม เบื้อง่าย ไม่ควรใช้
- เด็กเล็กชอบทรงกลม หรือส่วนโค้ง วน้ำ
- แปลนรูปหลายเหลี่ยมให้มุมมองซึ่งไม่เบื้อหน้า
- จัดผนังรูปอิสระสำหรับการเล่นเป็นส่วนตัว เด็กจะรู้สึกไม่เบื้อหน้า ควรมีลักษณะวน จะรู้สึกสนุกสนาน

Chapter 2
Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

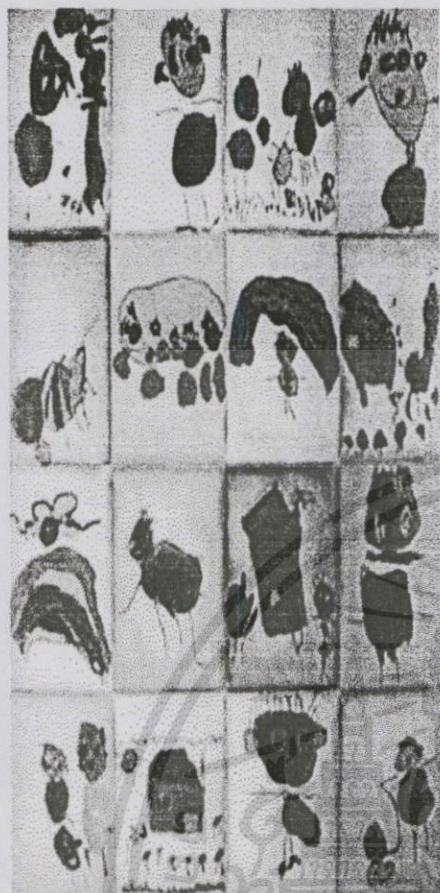
รูปแบบอาคารพาณิชย์ในกรุงเทพมหานคร

Chapter 3

Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

เอก ที่สงานไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาที่ Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กรณีศึกษาโครงการเปรียบเทียบ

กรณีศึกษารูปแบบของโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็ก โรงเรียนสอนศิลปะเด็กต้นศิลป์

ตั้งอยู่ชั้น 3 โซนการศึกษา ในห้างบิ๊กซีลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร

จำนวนนักเรียน

ศิลปะเด็กเล็ก 3-6 ขวบ มีนักเรียนห้องละ 5-10 คน

จำนวน 2 ห้อง

ครูสอนจำนวน 5 คน

เพศหญิง 3 คน

เพศชาย 2 คน

ศิลปะเด็กโต 7-12 ขวบ มีนักเรียนห้องละ 3-6คน

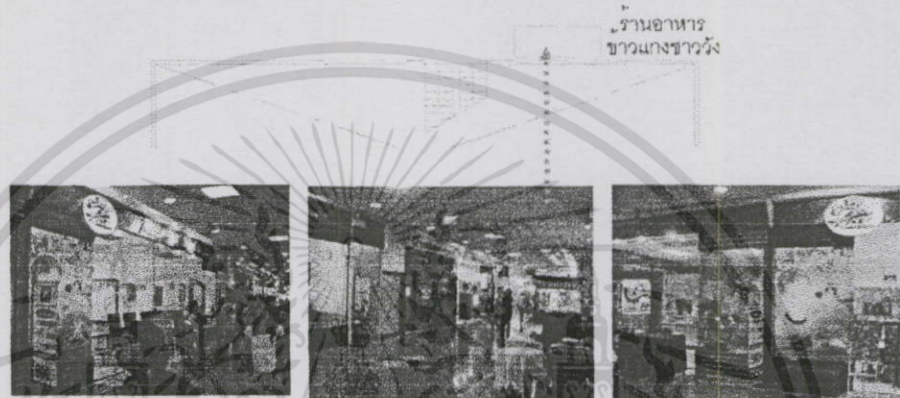
จำนวน 2 ห้อง

ครูสอนจำนวน 2 คน

เพศชาย 2 คน

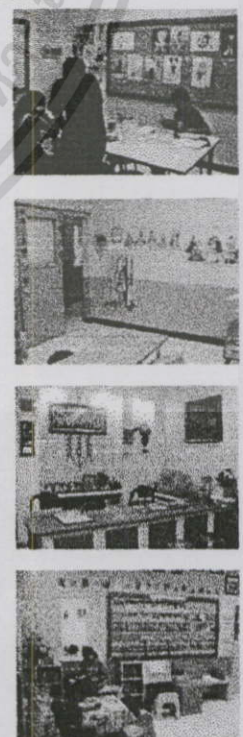
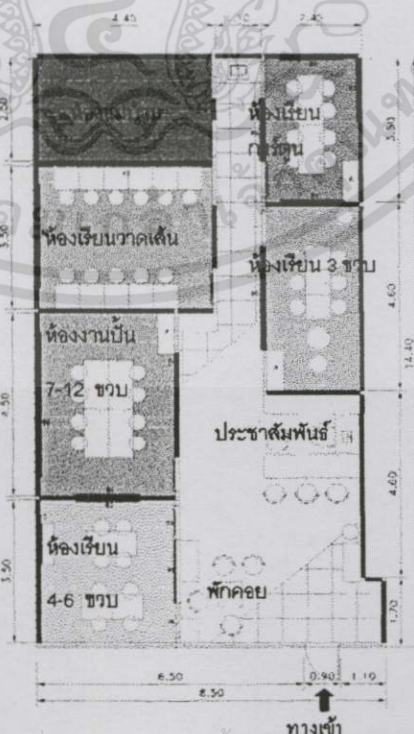
กรณีศึกษารูปแบบของโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็ก

สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียนสอนศิลปะ

Chapter 4
Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

กรณีศึกษารูปแบบของโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็ก

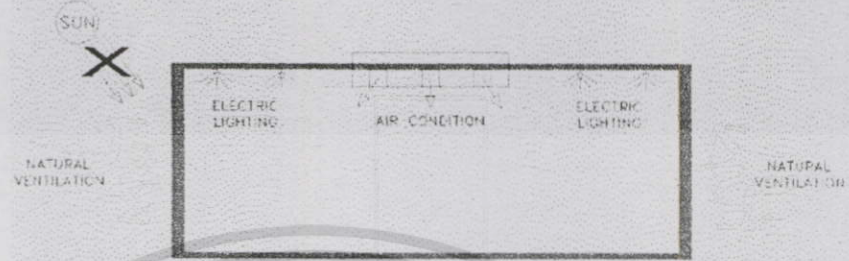

Chapter 4
Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

เอก... ที่สวอนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาที่ Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กรณีศึกษารูปแบบของโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็ก
สรุปข้อดี-ข้อเสียของห้องเรียนศิลปะเด็กต้นศิลป์

Chapter 4
Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

กรณีศึกษารูปแบบของโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็ก
โรงเรียนสอนศิลปะเด็กเส้นสี

ตั้งอยู่ ในอาคารพาณิชย์ในโครงการวิสุทธิธานี
ถนนลาดพร้าว ซอย 101/3 กรุงเทพมหานคร
ห่างจากถนนลาดพร้าวเข้าไปข้างในประมาณ
50 เมตร

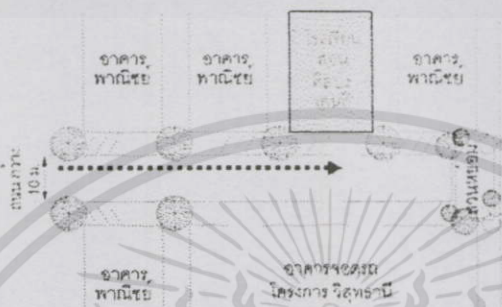
- ศิลปะเด็กเล็ก 4-6 ขวบ นักเรียนห้องละ 10 คน
จำนวน 1 ห้อง
ครูสอนจำนวน 1 คน
พิเศษหญิง 1 คน
- ศิลปะเด็กโต 7-12 ขวบ นักเรียนห้องละ 10 คน
จำนวน 1 ห้อง
ครูสอนจำนวน 1 คน
พิเศษหญิง 1 คน

Chapter 4
Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

เอก ที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาที่ Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

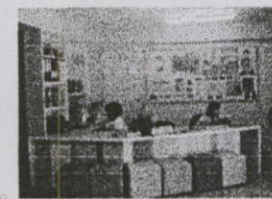
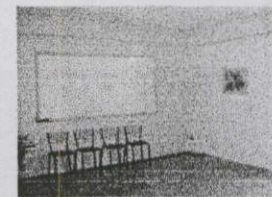
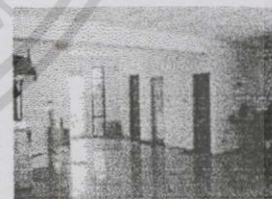
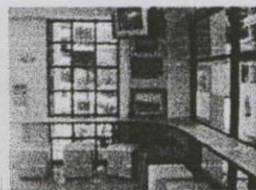
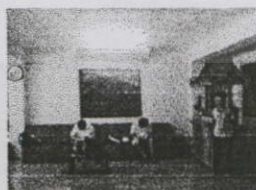
กรณีศึกษารูปแบบของโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็ก

สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียนสอนศิลปะ

Chapter 4
Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

กรณีศึกษารูปแบบของโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็ก

กรณีศึกษารูปแบบของโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็ก

โรงเรียนสอนศิลปะเด็กคีตจักร์

โรงเรียนคีตจักร์ตั้งอยู่บนถนนนวลจันทร์ เขตป้อม
ปทุม กรุงเทพมหานคร

จำนวนนักเรียน

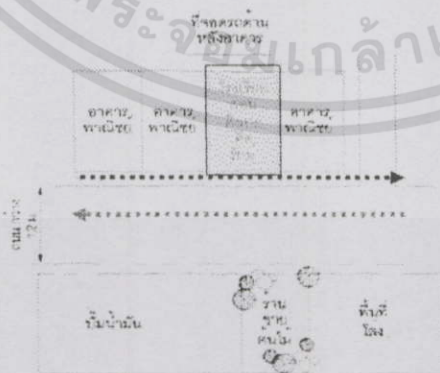
ศิลปะเด็กเล็ก 4-6 ขวบ นักเรียนห้องละ 10 คน
จำนวน 1 ห้อง
ครูสอนจำนวน 1 คน
เพศชาย 1 คน

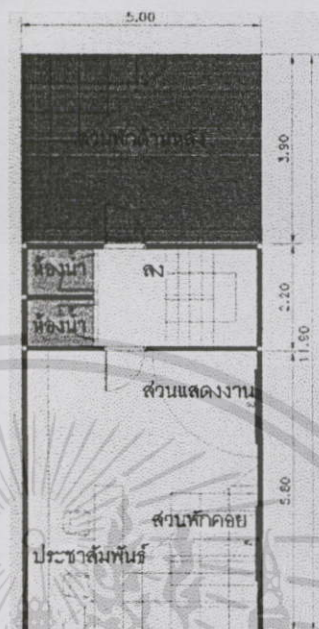
Chapter 4
Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

กรณีศึกษารูปแบบของโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็ก

สถาปัตยกรรมแวดล้อมภายนอกโรงเรียนสอนศิลปะ

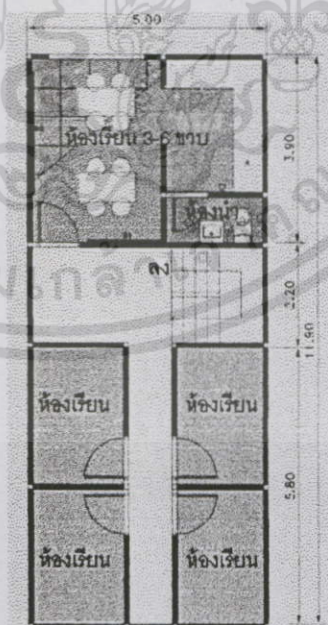

กรณีศึกษารูปแบบของโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็ก

Chapter 4
Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

กรณีศึกษารูปแบบของโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็ก

Chapter 4
Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กรณีศึกษารูปแบบของโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็ก

สรุปข้อดี-ข้อเสียของห้องเรียนศิลปะเด็กศึกษาศาสตร์

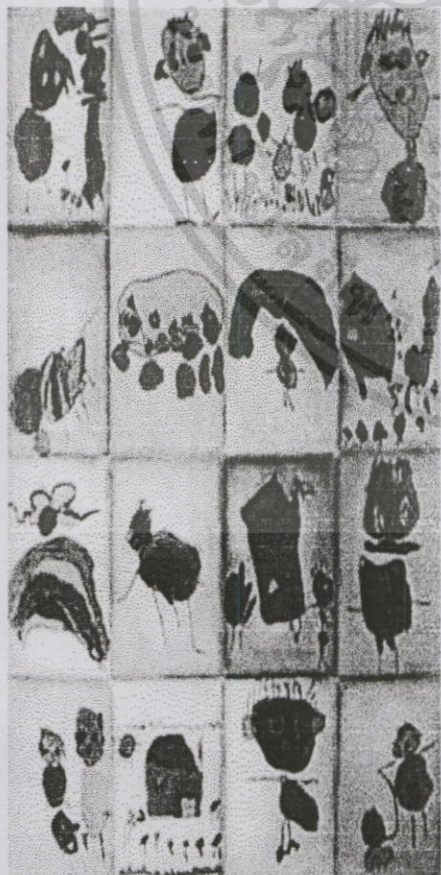

(SUN)

NATURAL VENTILATION

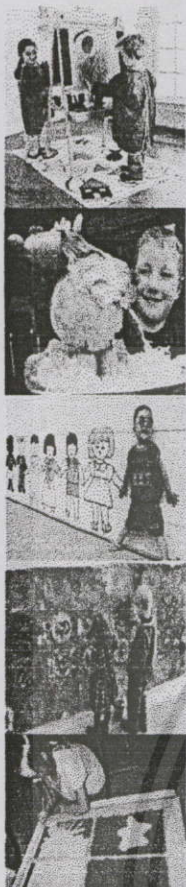

Chapter 1
Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

วิเคราะห์และสรุปผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์และสรุปผล

•สรุปข้อมูลพื้นฐานของผู้ใช้บริการ

เวลาทำการ วันเสาร์ อาทิตย์ เปิดทำการ 9.00 น.-19.00 น. โดยเฉลี่ย
 วันธรรมดา เปิดทำการ 10.00 น.-19.00 น. โดยเฉลี่ย

ประเภทของผู้ใช้งานของโรงเรียนสอนศิลปะเด็กสามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มคือ
 ผู้ให้บริการ ได้แก่เจ้าหน้าที่ประจำโรงเรียนและอาจารย์ผู้สอน ซึ่งมีเวลาทำการคือ
 เจ้าหน้าที่ประจำ 8.30-19.00 น.
 อาจารย์ผู้สอน 9.00-19.00 น.

•พฤติกรรมการใช้อาคาร

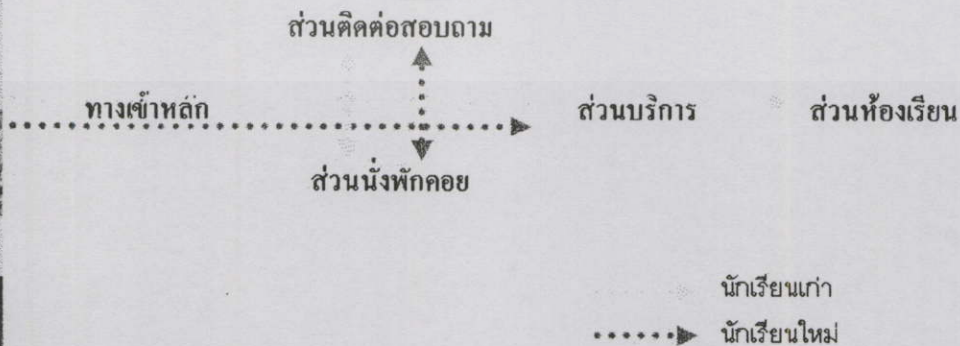

Chapter 5
 Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

•พฤติกรรมการใช้อาคาร

ผู้ให้บริการ ได้แก่ นักเรียน เป็นผู้ให้บริการหลัก การเรียนในแต่ละครั้งจะใช้เวลาโดยเฉลี่ยประมาณ 1-1.30 ชั่วโมง แล้วแต่กิจกรรมและระดับอายุของเด็กที่เรียน
 ผู้ให้บริการอีกกลุ่มคือ ผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง โดยจะมานั่งรอในส่วนของที่พักรอที่โรงเรียน จัดเตรียมไว้ให้ บางส่วนจะนั่งรออยู่ที่โรงเรียน แต่บางส่วนจะส่งบุตรหลานแล้วก็จะกลับมารับเมื่อหมดเวลาเรียน

•พฤติกรรมการใช้อาคาร

Chapter 5
 Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์และสรุปผล

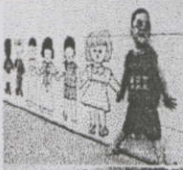
•สรุปข้อมูลด้านครูผู้สอน

- วุฒิการศึกษาของครูสอนข้างมีการศึกษาระดับสูง คือวุฒิปริญญาตรี และเป็นผู้มีประสบการณ์ในการสอน
- จำนวนคาบเรียนที่สอนศิลปะ จะสอน 7-9 ชม. ต่อสัปดาห์

•สรุปข้อมูลด้านการเลือกสถานที่ตั้งโรงเรียน

- รูปแบบของอาคารมีผลต่อการเลือกสถานที่เรียนศิลปะให้กับบุตรหลาน โดยอาคารควรอยู่ในทำเลบริเวณห้างสรรพสินค้า และใกล้แหล่งชุมชน
- โรงเรียนจะต้องสะดวกในการเดินทาง มีความปลอดภัย และมีกิจกรรมใกล้เคียงที่น่าสนใจ
- ไม่ควรให้จัดสถานที่เรียนศิลปะร่วมกับกิจกรรมอื่น

การวิเคราะห์และสรุปผล

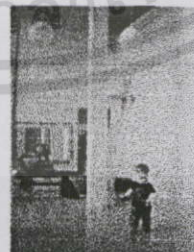
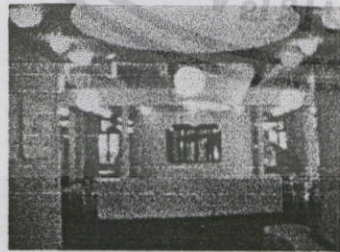
•สรุปข้อมูลด้านความคิดเห็นของครูสอนศิลปะเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน

- สิทธิพลในการเลือกสถานที่เรียนในอันดับแรกคือ โปรแกรมการเรียนการสอน และรองลงมาคือ สีสันและการตกแต่งสภาพแวดล้อมภายใน

รูปแบบโถงต้อนรับ

รูปแบบโถงทางเดิน

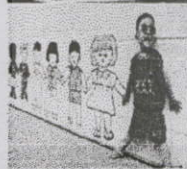
รูปแบบภายในห้องเรียน

Chapter 5
Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

Chapter 5
Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์และสรุปผล

•สรุปข้อมูลด้านความคิดเห็นของครูสอนศิลปะและผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน

-กิจกรรมทางศิลปะควรจะมีการแยกห้องเรียนจากกัน โดยการจัดรูปแบบของโต๊ะเป็นกลุ่มกลมจะเกิดประโยชน์ในการใช้งานมากที่สุด

-สภาพแวดล้อมภายในที่ส่งเสริมและกระตุ้นให้เด็กสนใจกิจกรรม และเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานศิลปะเพิ่มขึ้นผลออกมาใกล้เคียงกันคือ อันดับแรก บรรยากาศที่มีที่เล่นสนุกสนาน มีพื้นผิวให้เด็กสัมผัสได้หลากหลาย สีภายในสดุดุดตา พื้น ผนัง ฝ้า ภายในมีการเล่นระดับเป็นอันดับรองลงมา บรรยากาศภายในโรงเรียนจากภาพที่เลือก ส่วนมากครูผู้สอนจะเลือกรูปที่มีการตกแต่งภายในที่สนุกสนาน มีการตกแต่งภายในที่ไม่เรียบง่าย

การวิเคราะห์และสรุปผล

•สรุปข้อมูลด้านขนาดเฟอร์นิเจอร์

เก้าอี้ ต้องแข็งแรงเก็บซ้อนได้ง่าย น้ำหนักเบา เด็กสามารถยกเคลื่อนย้ายได้เองมีขนาด 0.30x0.30 เมตร สูง 0.28 เมตร

-โต๊ะ อาจเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า คางหมูหรือวงกลม ซึ่งสามารถนำมาต่อเป็นรูปต่างๆ ได้ มีน้ำหนักเบาแข็งแรงเด็กสามารถเคลื่อนย้ายได้เอง ทาสีสดใสสูงประมาณ 0.50 เมตร โต๊ะกลมควรมีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 1.00 เมตร โต๊ะเหลี่ยมมีขนาด 0.75x0.75 เมตร

-กระดานติดฝาผนังอยู่ในระดับที่เด็กสามารถเขียนหรือถ่ายภาพของตนเองมาติดได้

-กระดานดำเล็กหรือหมาตั้งเคลื่อนที่ได้ขนาด 0.75x0.75 เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์และสรุปผล

•สรุปข้อมูลด้านขนาดทางสถาปัตยกรรม

- ลูกตั้งควรสูง 12-15 เซนติเมตร ลูกทรงบันไดไม่ควรห่างเกิน 10 เซนติเมตร
- ควรมีราวบันไดในความสูงที่เด็กจับได้ถนัด ประมาณ 50 เซนติเมตร
- เครื่องสุขภัณฑ์ควรเป็นขนาดปกติ ช่างล้างหน้าควรสูงจากพื้น 45-60 เซนติเมตร

•สรุปข้อมูลด้านความคิดเห็นของครูสอนศิลปะเกี่ยวกับกิจกรรมศิลปะ

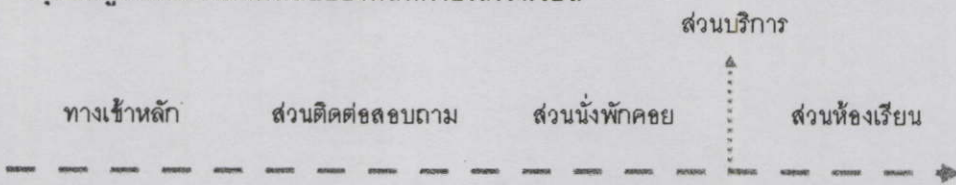
- ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมศิลปะกับเด็กนักเรียน
- ควรจัดพื้นที่ให้เป็นที่กลางแจ้งสำหรับเด็กอย่างยิ่ง และกิจกรรมที่ควรแยกออกมาจากกิจกรรมศิลปะอื่น ๆ คือ งานเล่นบล็อก งานวาดภาพด้วยทราย งานวาดภาพด้วยฟองสบู่

การวิเคราะห์และสรุปผล

•สรุปข้อมูลด้านพื้นที่ใช้สอยภายใน

- โถงต้อนรับ	8.00 ตรม.
ส่วนพักผ่อน	24.00 ตรม.
ส่วนห้องแม่บ้าน	7.00 ตรม.
ส่วนทางเดินภายใน	14.00 ตรม.
ส่วนห้องน้ำ บริการ	10.00 ตรม.
ส่วนห้องเรียนกิจกรรมอิสระ	20.00 ตรม.
ส่วนห้องเรียน 3 ขวบ	17.00 ตรม.
ส่วนห้องเรียน 4-6 ขวบ	27.00 ตรม.
พื้นที่กลางแจ้ง	12.00 ตรม.
รวม	139.00 ตรม.

•สรุปข้อมูลด้านความสัมพันธ์ของพื้นที่ภายในโรงเรียน

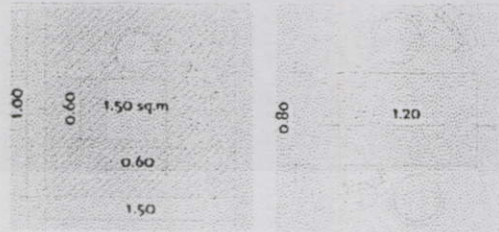

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์และสรุปผล

•สรุปข้อมูลด้านพื้นที่ใช้สอยสำหรับนักเรียนต่อ 1 คน

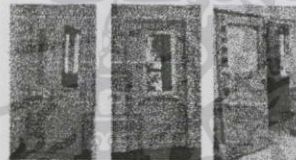
•สรุปข้อมูลด้านวัสดุ สี ภายใน

พื้น เลือกใช้กระเบื้องเซรามิค / กระเบื้องยาง หรือ พื้นหินขัด สีอ่อน

ผนังภายใน เลือกใช้สีทาผนังโทนสีอ่อน

ประตูภายใน เลือกใช้โทนสีอ่อน และมีกระจก

แนวความคิดในการออกแบบ

กิจกรรมภายในแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

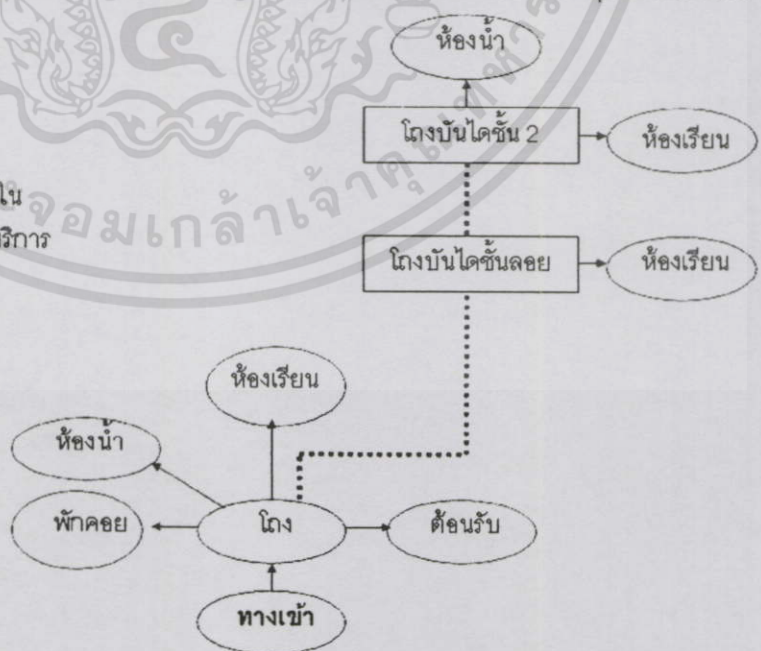
ตำแหน่งความสัมพันธ์ของพื้นที่ส่วนต่างๆภายในโรงเรียน

ส่วนบริการ

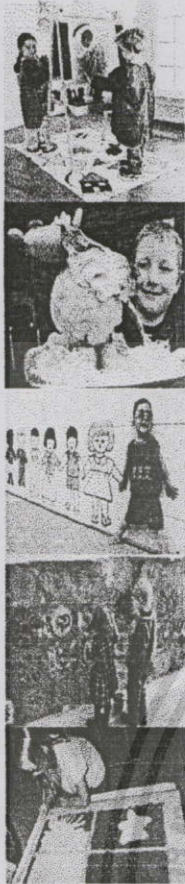
- ส่วนโถงต้อนรับ
- ส่วนพักคอย
- ส่วนแม่บ้าน
- ส่วนทางเดินภายใน
- ส่วนห้องน้ำและบริการ

ส่วนการศึกษา

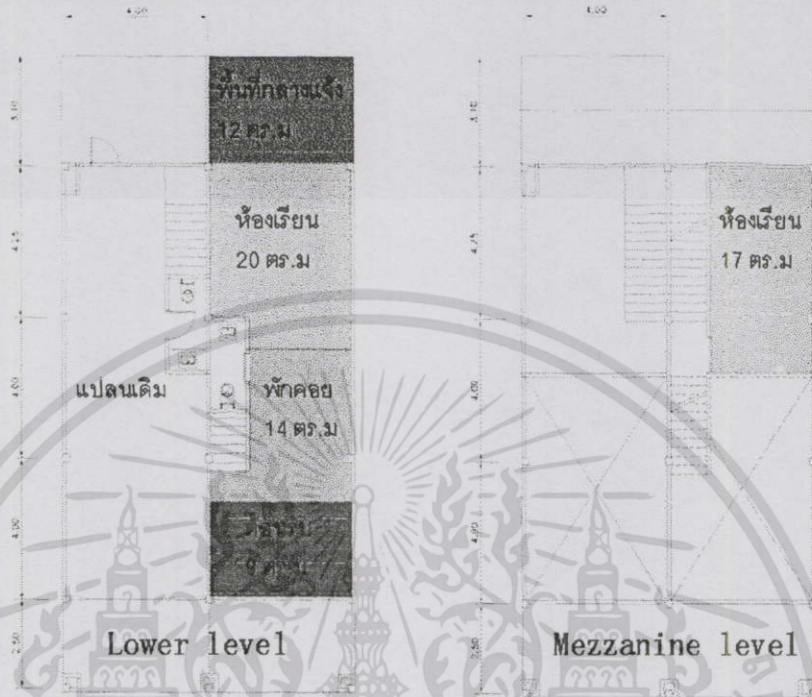
- ส่วนห้องเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

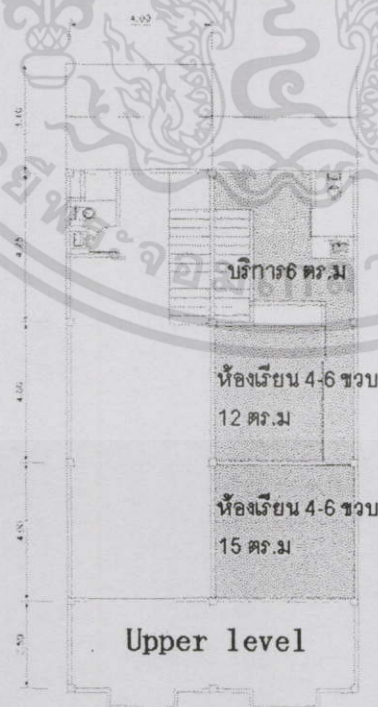
แนวความคิดในการออกแบบ
ขนาดพื้นที่ในส่วนต่างๆ (ZONNING)

Chapter 5
 Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

แนวความคิดในการออกแบบ

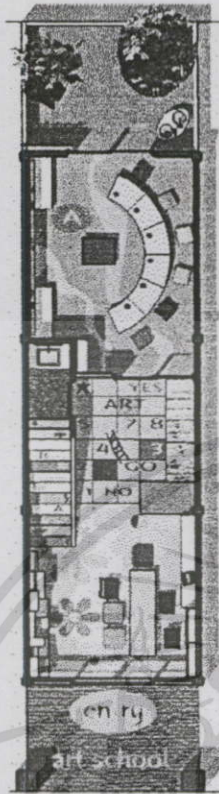

(ZONNING)

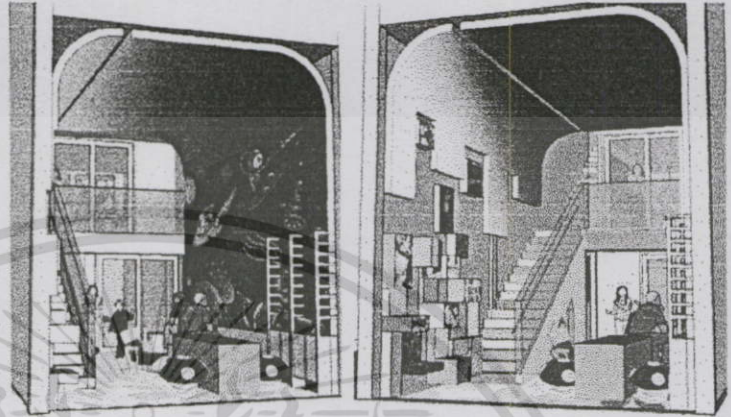
Chapter 5
 Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวความคิดในการออกแบบ

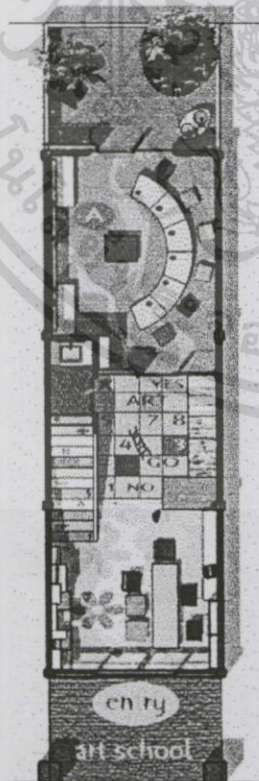
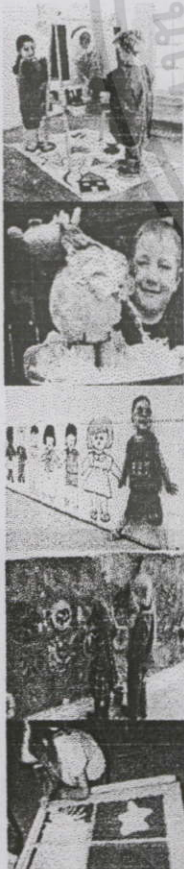
Lower level

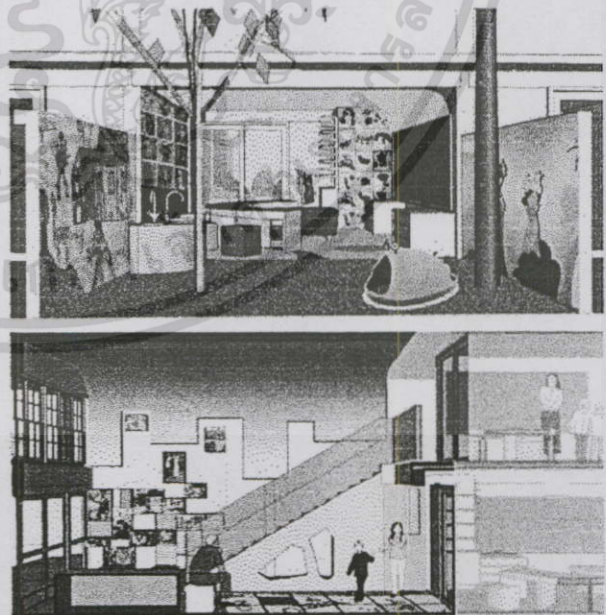
Interior Perspective

Chapter 6
Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

แนวความคิดในการออกแบบ

Lower level

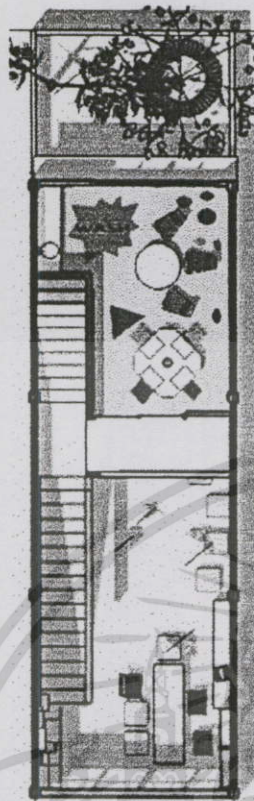
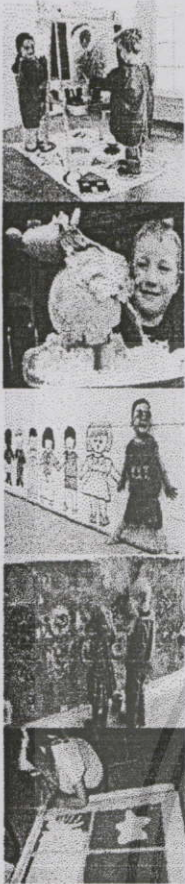

Interior Perspective

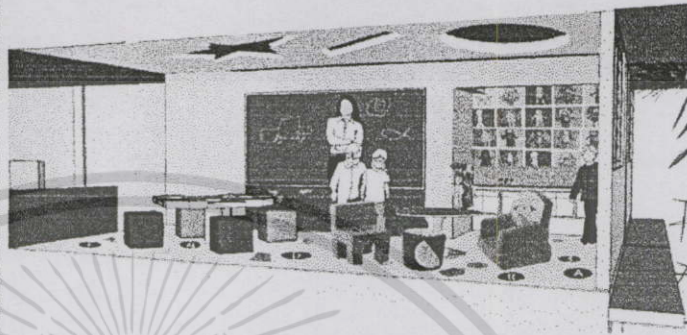
Chapter 6
Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวความคิดในการออกแบบ

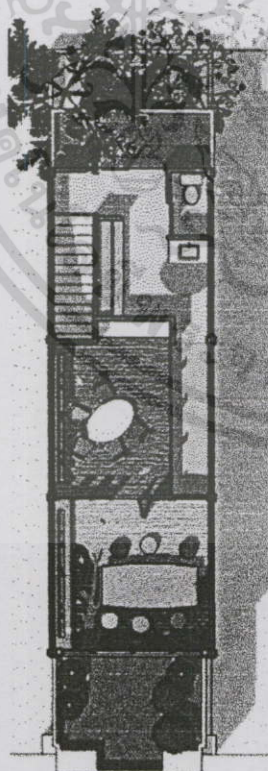
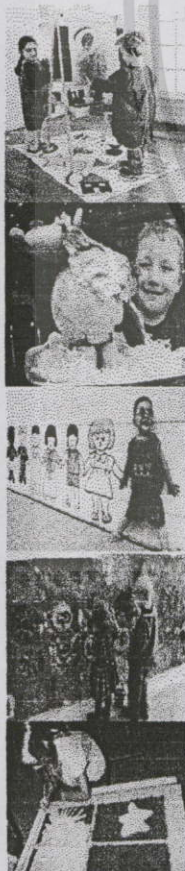
Mezzanine level

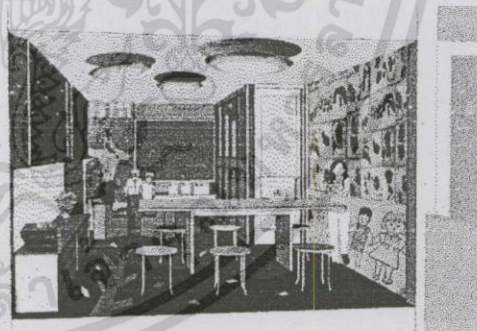
Interior Perspective

Chapter 6
Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

แนวความคิดในการออกแบบ

Upper level

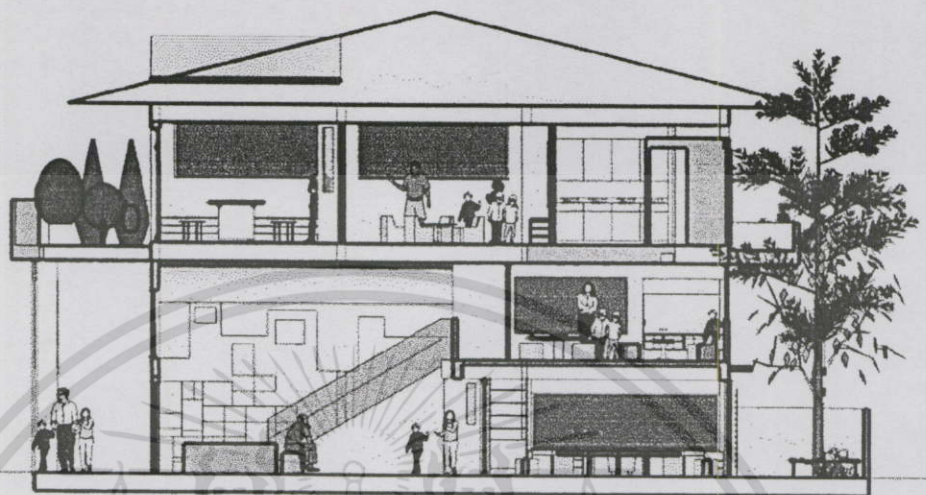
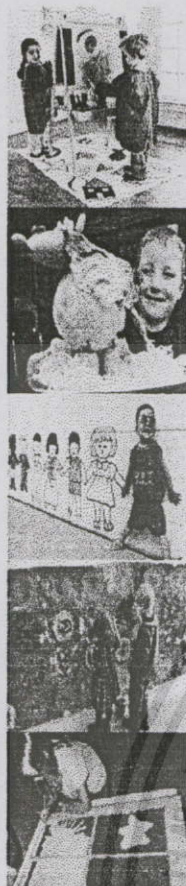

Interior Perspective

Chapter 6
Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

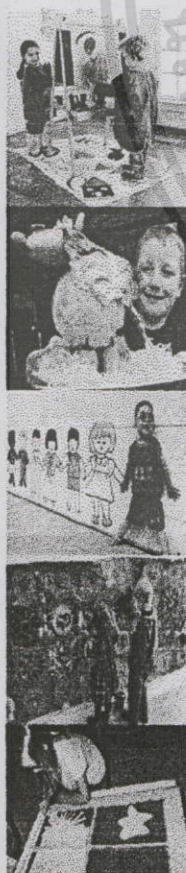
แนวความคิดในการออกแบบ

Section

Chapter 6
Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

แนวความคิดในการออกแบบ

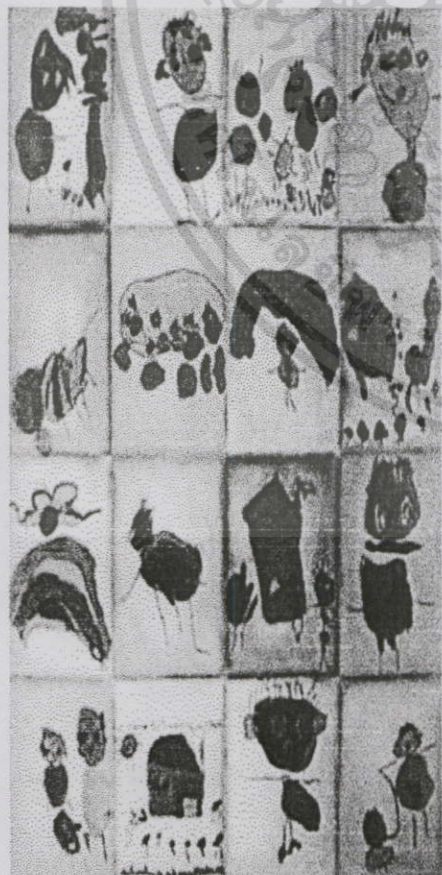
Exterior Perspective

Chapter 6
Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะ

- ลักษณะภายนอกของโรงเรียนควรมีจุดเด่น และเอกลักษณ์ของการเป็นโรงเรียนสอนศิลปะสำหรับเด็ก
- รูปแบบอาคารพาณิชย์ ควรเป็นแบบเล่นระดับหน้าหลัง จะลดความสูงของชั้นได้
- รูปแบบภายในควรมีสสิ่งเร้าให้เด็กรู้สึกตื่นเต้น สนุกสนาน และเป็นเป็นกันเอง
- การจัดแสดงผลงานของนักเรียนเป็นการส่งเสริมกำลังใจให้แก่เด็กนักเรียน
- เฟอร์นิเจอร์ที่ใช้ควรเหมาะสม ทำความสะอาดง่าย เคลื่อนไหวสะดวก มีรูปแบบและสีลันที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก
- ควรมีพื้นที่กลางแจ้งเพื่อให้เด็กทำกิจกรรมศิลปะภายนอกได้

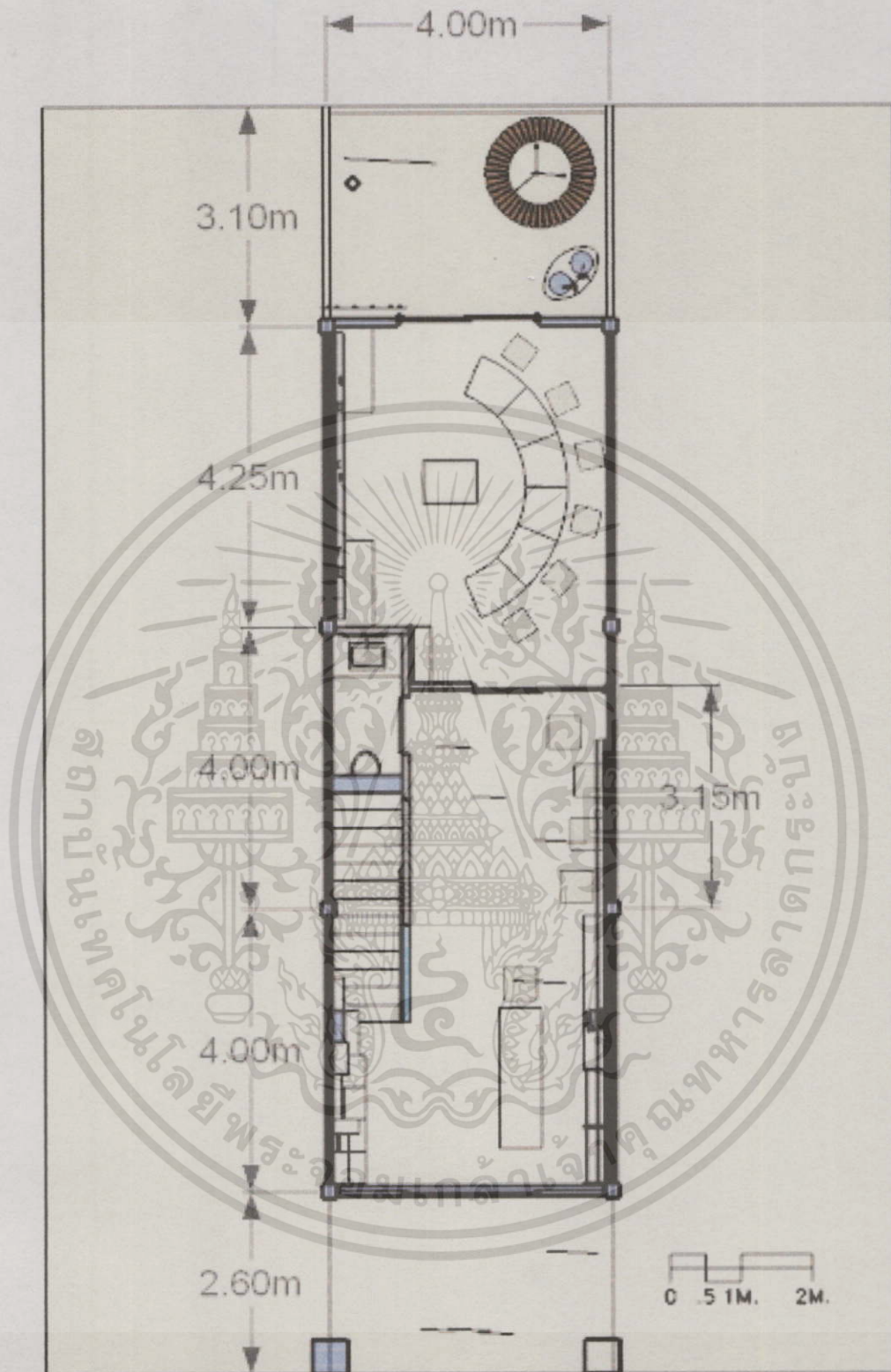
Chapter 6
Interior Design of Art School For Pre School Age In Shophouse

THE END

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

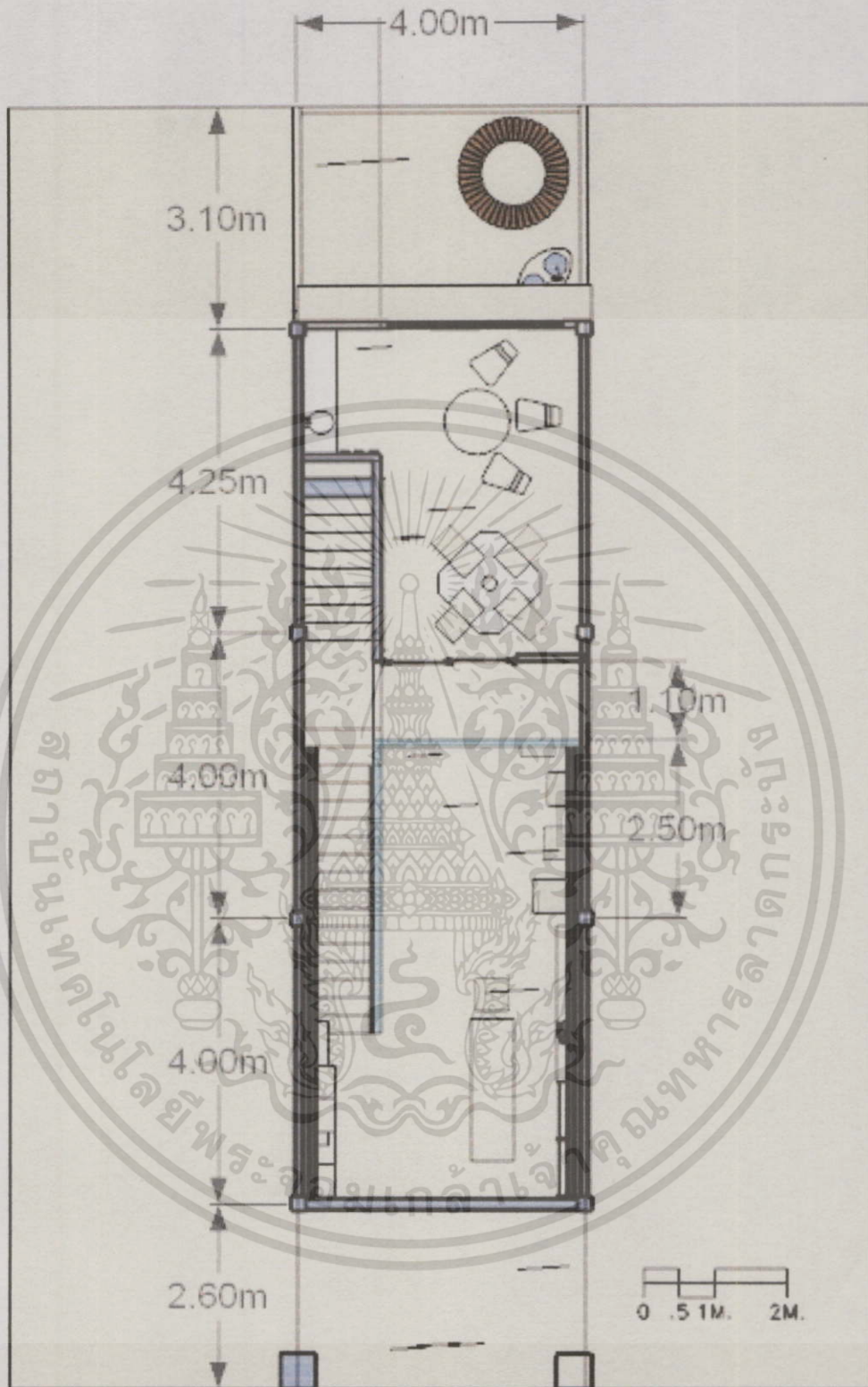

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

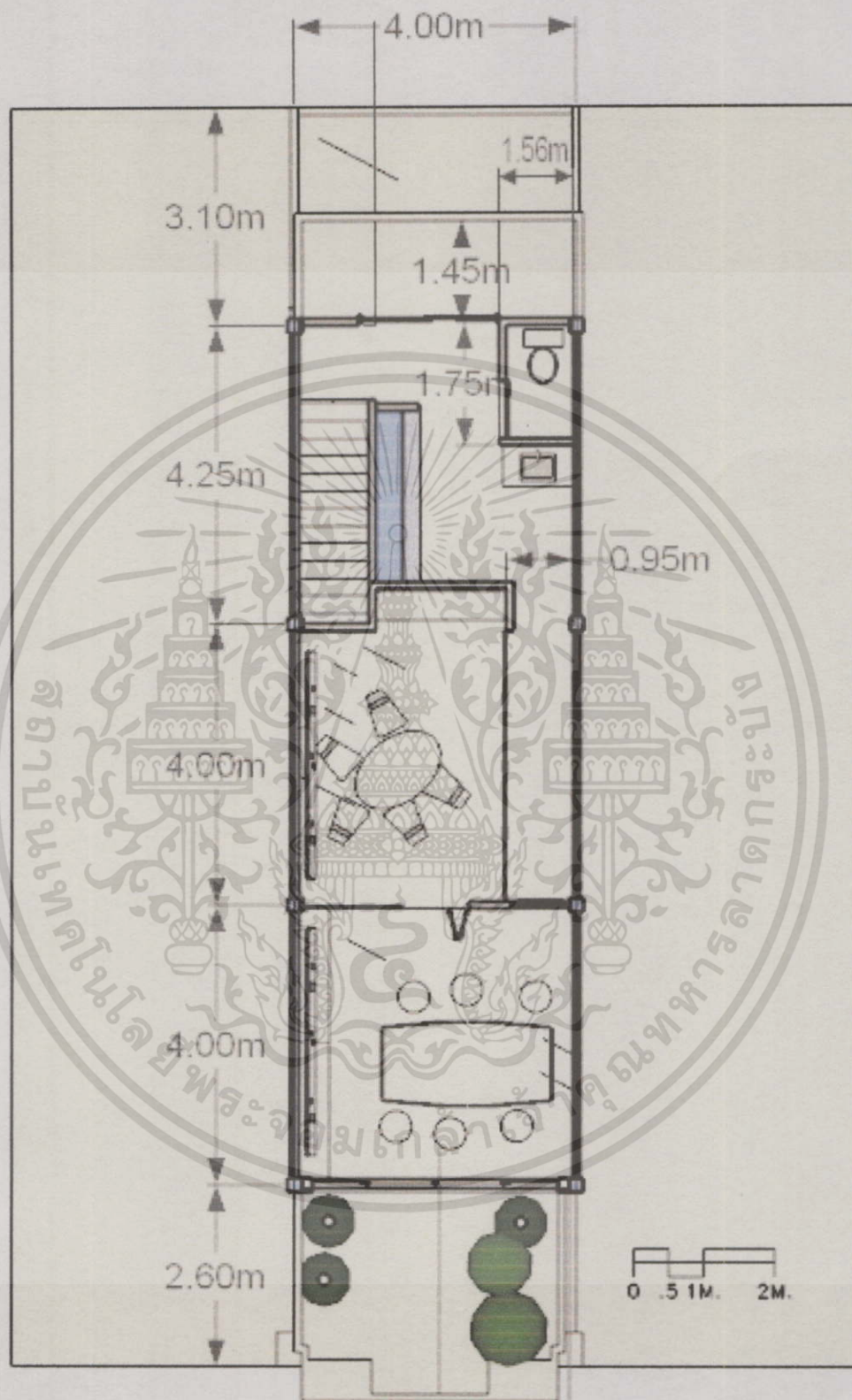
แปลนพื้นที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แปลนพื้นที่ 2

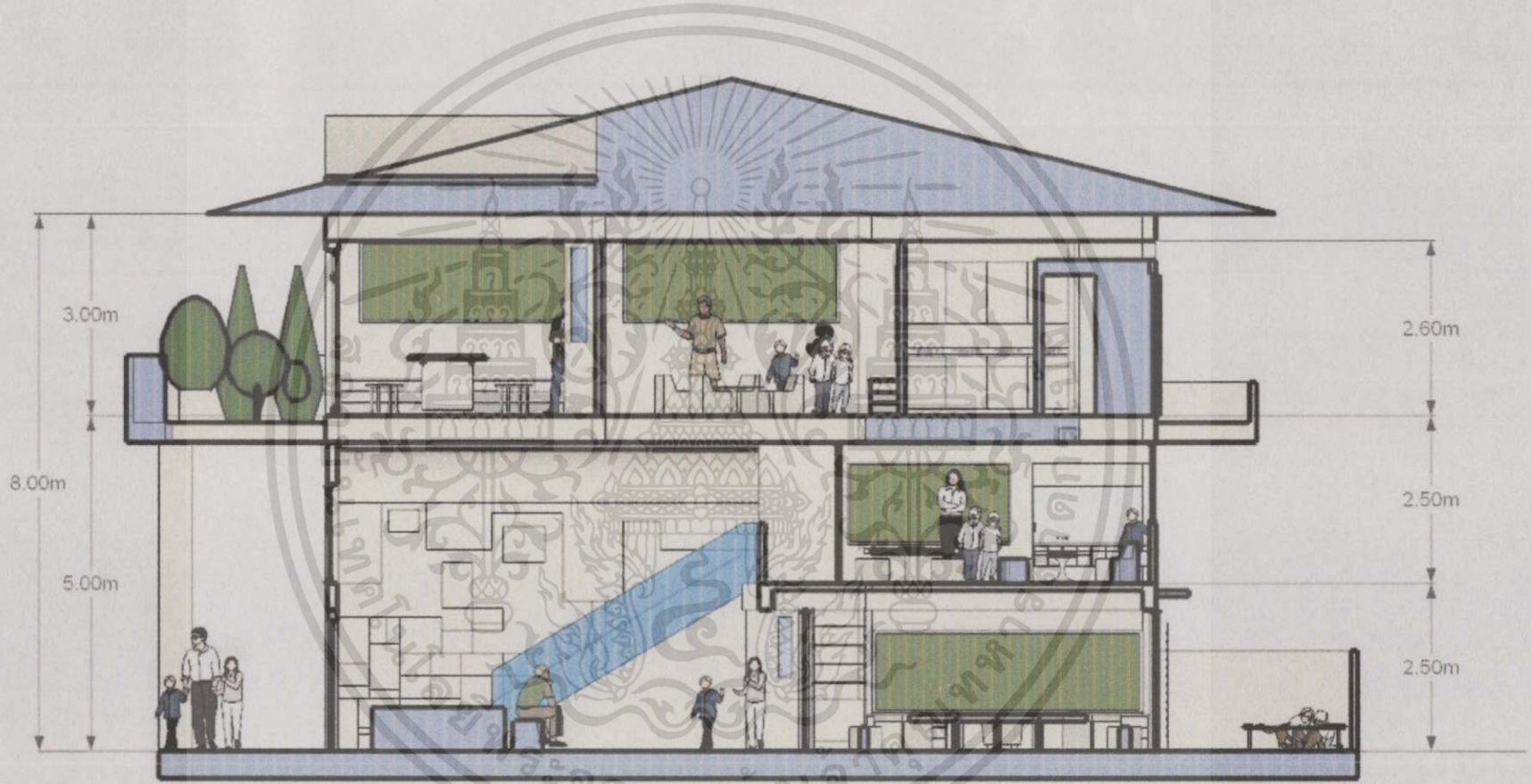
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แปลนพื้นที่ 3

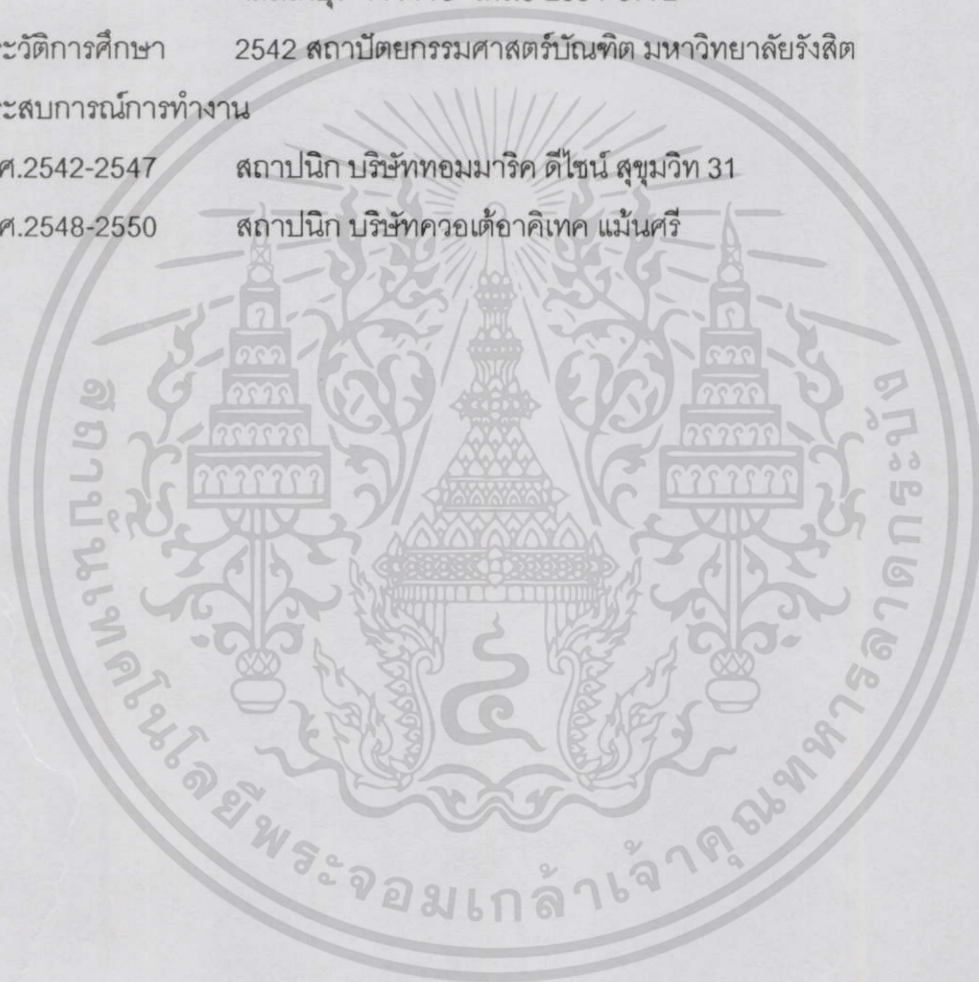
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปตัด

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล นางสาวกฤติกา ธรรม์
 วัน เดือน ปีเกิด 16 กรกฎาคม 2518 ที่จังหวัด นครศรีธรรมราช
 ที่อยู่ 95/62 ซ.17/2 หมู่บ้านบัวทอง ถ.ตลิ่งชัน-สพรรณฯ อ.บางบัวทอง
 จ.นนทบุรี 11110 โทร.0-2594-5772
 ประวัติการศึกษา 2542 สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต
 ประสบการณ์การทำงาน
 พ.ศ.2542-2547 สถาปนิก บริษัททอมมาริค ดีไซน์ สุขุมวิท 31
 พ.ศ.2548-2550 สถาปนิก บริษัทควอเตอ์อาคิเทค แม่นศรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้